Signature Not Verified
Digitally signed by Chambers Central Association
Date: 2021.07.09 14:44:45 EEST
Reason: Automated Registration Process by Greek General Business Registry
Location: Athens

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ Γ.Ε.ΜΗ. ΚΑΙ ΥΜΣ

Αρμόδια Υπηρεσία ΓΕΜΗ: ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
Τηλέφωνο: ΑΕ:2103382302-244/ΕΠΕ:2103382140/ΟΕ&ΕΕ:2103382122,-441/ΙΚΕ:2103382413,-475/ΑΛΛΟΔΑΠΕΣ:2103382443/ΛΟΙΠΕΣ:2103382241,-107
E-mail: info@acci.gr

Αθήνα,09/07/2021
Αριθ. Πρωτ.:2403072

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Αυτοματοποιημένης Καταχώρισης στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.), στοιχείων της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία **ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ**, το διακριτικό τίτλο **ΤΕΡΝΑ ΑΕ** και αριθμό ΓΕΜΗ **8554301000**.

Την **09/07/2021** καταχωρήθηκαν αυτοματοποιημένα στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.), με **Κωδικό Αριθμό Καταχώρησης ,** τα κατωτέρω στοιχεία:

Α) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης 2580177 οι εγκεκριμένες από την 29/06/2021 Γενική Συνέλευση οικονομικές καταστάσεις με τις σχετικές εκθέσεις όπου από την κείμενη νομοθεσία απαιτούνται για τη χρήση 01/01/2020 έως 31/12/2020.

Β) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης 2580178 η από 29/06/2021 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης σύμφωνα με την οποία ορίστηκαν για τον έλεγχο των Οικονομικών καταστάσεων της χρήσης από 01/01/2021 έως 31/12/2021:

- Η ελεγκτική εταιρεία «**GRANT THORNTON ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**», Α.Φ.Μ. 094399329-Δ.Ο.Υ. , Αρ. ΓΕΜΗ 121548701000, και (Δ/νση : null null ΤΚ ,), με αριθμό μητρώου ΣΟΕΛ 127.

Οι οικονομικές καταστάσεις με τις σχετικές εκθέσεις όπου από την κείμενη νομοθεσία απαιτούνται αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας ανακοίνωσης.

Η γνησιότητα του παρόντος μπορεί να επιβεβαιωθεί από το https://www.businessregistry.gr/publicity
Η παρούσα ανακοίνωση αποτελεί προιόν αυτοματοποιημένης καταχώρισης δυνάμει της διάταξης του άρθρου 102 του ν.4635/2019 με μέριμνα και ευθύνη του υπόχρεου.

ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Λ. Μεσογείων 85, 115 26 Αθήνα

ΑΡ. Γ.Ε.ΜΗ. 8554301000

ΑΡ. Μ.Α.Ε. 56330/01/Β/04/506(08)

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

χρήσης

1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2020

Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς ως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

[Η παρούσα σελίδα έχει αφεθεί σκοπίμως κενή]

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2020 ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ....5
II. ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ....39
III. ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2020 (1 Ιανουαρίου - 31 Δεκεμβρίου 2020)....43
ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΗΣ 31ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2020....45
ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2020....47
ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2020....49
ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2020....51
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ....53
1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΜΙΛΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ....53
2 ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ....54
3 ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ....60
3.1 Σημαντικές κρίσεις της Διοίκησης....60
3.2 Αβεβαιότητα εκτιμήσεων και παραδοχές....61
4 ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ....64
4.1 Βάση ενοποίησης....64
4.2 Μετατροπή σε ξένο νόμισμα....67
4.3 Υπεραξία....68
4.4 Άυλα στοιχεία του ενεργητικού....68
4.5 Ενσώματα πάγια....70
4.6 Απομείωση αξίας μη κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού (υπεραξία, άυλα στοιχεία του ενεργητικού και ενσώματα πάγια /επενδύσεις σε ενοποιούμενες εταιρείες)....71
4.7 Επενδυτικά ακίνητα....72
4.8 Αποθέματα....73
4.9 Χρηματικά διαθέσιμα....73
4.10 Χρηματοοικονομικά μέσα....74
4.10.1 Αναγνώριση και παύση αναγνώρισης....74
4.10.2 Ταξινόμηση και αρχική αναγνώριση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού....74
4.10.3 Μεταγενέστερη επιμέτρηση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού....75
4.10.4 Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού....76
4.10.5 Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων....77
4.10.6 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και λογιστική αντιστάθμισης....78
4.10.7 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων....79
4.11 Παροχές στο προσωπικό....79
4.12 Μισθώσεις....81
4.13 Κρατικές επιχορηγήσεις....83
4.14 Προβλέψεις, Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και Ενδεχόμενες απαιτήσεις....83
4.15 Έσοδα....84
4.16 Φόρος εισοδήματος....87
4.17 Μετοχικό κεφάλαιο, αποθεματικά και διανομή μερισμάτων....88
5 ΔΟΜΗ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ....90
6 ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ....94
7 ΥΠΕΡΑΞΙΑ....95
8 ΑΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ....96
9 ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΠΑΓΙΩΝ....97
10 ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ....102
11 ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ....108
12 ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ....110
13 ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΣΧΗΜΑΤΑ ΥΠΟ ΚΟΙΝΟ ΕΛΕΓΧΟ....113
14 ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ....116
15 ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ....116
16 ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ....117
17 ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ/ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΜΕ ΠΕΛΑΤΕΣ....120
18 ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ....122
19 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΥΣ ΤΙΤΛΟΥΣ....124
20 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ....124
21 ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ....125
22 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ....127
23 ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ....128
24 ΛΟΙΠΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ....130
25 ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ....131
26 ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ....132
27 ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ....132
28 ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ....133

29 ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ....134
30 ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ....135
31 ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ – ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ....138
32 ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ....146
33 ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ - ΕΞΟΔΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗΣ – ΕΞΟΔΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 148
34 ΑΜΟΙΒΕΣ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ....149
35 ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ/(ΕΞΟΔΑ)....149
36 ΚΕΡΔΗ/(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΧΡΕΟΓΡΑΦΩΝ....151
37 ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΣΟΔΑ/(ΕΞΟΔΑ)....151
38 ΚΟΣΤΟΣ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ....152
39 ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ....152
40 ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ....154
41 ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ....163
42 ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΗ ΕΥΛΟΓΗΣ ΑΞΙΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ....164
43 ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ....166
44 ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ....167
45 ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ 172
46 ΕΓΚΡΙΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ....174

I. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2020 ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Κύριοι Μέτοχοι,

Σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 4548/2018, άρθρο 150 και το Καταστατικό της Εταιρείας, σας υποβάλλουμε για την κλειόμενη χρήση από 1/1/2020 έως 31/12/2020, την ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Στην παρούσα Έκθεση περιέχονται χρηματοοικονομικές και μη χρηματοοικονομικές πληροφορίες του Ομίλου ΤΕΡΝΑ, για τη χρήση 2020 και περιγράφονται τα σημαντικότερα γεγονότα που έλαβαν χώρα πριν και μετά την ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων. Επίσης, γίνεται περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που ενδέχεται να αντιμετωπίσει ο Όμιλος κατά το 2021.

Α. Χρηματοοικονομικές Εξελίξεις και Επιδόσεις Χρήσης 2020

Η εξάπλωση της νόσου COVID-19 με ραγδαίους ρυθμούς από τα μέσα Φεβρουαρίου του 2020, είχε σαν αποτέλεσμα να κηρυχθεί τον Μάρτιο του 2020 από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (Π.Ο.Υ.) ως πανδημία. Στο πλαίσιο της προστασίας της δημόσιας υγείας, πολλές χώρες υιοθέτησαν έκτακτα, προσωρινά και δαπανηρά μέτρα περιορισμού και παράλληλα πολλές χώρες απαίτησαν από τις εταιρείες να περιορίσουν ή και να αναστείλουν τις συνήθεις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες.

Ειδικότερα η Ελληνική Κυβέρνηση στην προσπάθειά της να περιορίσει σε χαμηλά επίπεδα τα κρούσματα και τους θανάτους μέχρι και το χρονικό σημείο που θα ήταν εφικτός ο εμβολιασμός ενός μεγάλου ποσοστού του πληθυσμού, προχώρησε στην λήψη αυστηρότερων μέτρων σε σχέση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, λαμβάνοντας επαναλαμβανόμενα περιοριστικά μέτρα στους τομείς του τουρισμού, του εμπορίου, της εστίασης και της διασκέδασης.

Η λήψη αυτών των περιοριστικών μέτρων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της πανδημίας, οδήγησε την οικονομική δραστηριότητα της χώρας σε σημαντική πτώση. Η Ελληνική Κυβέρνηση για τη στήριξη των εργαζομένων και των πληττομένων επιχειρήσεων προχώρησε στη λήψη δημοσιονομικών μέτρων μέσω συνδυασμένων ενεργειών διαφύλαξης της απασχόλησης και της αναστολής πληρωμών υποχρεώσεων, ήτοι μέτρα τα οποία περιόρισαν το αρνητικό αποτύπωμα των επιπτώσεων στην πραγματική οικονομία. Η λήψη περιοριστικών μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας αυτών είχε σαν αποτέλεσμα σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος να καταγραφεί ύφεση στην Ελληνική Οικονομία ύψους 8,2% για το 2020, ενώ σε επίπεδο Ευρωζώνης η οικονομία κατέγραψε συρρίκνωση κατά 6,6%.

Η ύπαρξη των επιπτώσεων της πανδημίας σε παγκόσμιο επίπεδο είχε σαν αποτέλεσμα, η Ευρωπαϊκή Ένωση να υποχρεωθεί στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των επιπτώσεων αυτών στην Ευρωπαϊκή Οικονομία από την πανδημία του COVID-19, να εγκρίνει χρηματοδοτήσεις ύψους 1.824 δισ. ευρώ για την ενίσχυση των μελών της. Η Ελλάδα από το σύνολο των χρηματοδοτήσεων αυτών αναμένεται να αντλήσει 72 δισ. ευρώ, 31 δισ. ευρώ ευρώ μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (18 δισ. ευρώ υπό τη μορφή επιδοτήσεων, 13 δισ. ευρώ υπό την μορφή δανείων και 40 δισ. ευρώ μέσω του Ταμείου Συνοχής Ε.Σ.Π.Α. για την περίοδο 2021-2027.

Στην ενότητα Δ, *«Παράγοντες Κινδύνου και Αβεβαιότητες»* και ειδικότερα στην υποενότητα *(2) «Παγκόσμια κρίση δημόσιας υγείας από την πανδημία του κορωνοϊού (COVID-19)»* της Ετήσιας Έκθεσης παρουσιάζονται αναλυτικά, οι επιπτώσεις της υγειονομικής κρίσης του COVID-19 στους βασικούς λειτουργικούς τομείς του Ομίλου.

Ο Όμιλος ΤΕΡΝΑ συγκαταλέγεται μεταξύ των σημαντικότερων ελληνικών επιχειρηματικών ομίλων και κατέχει ηγετική θέση στον τομέα της κατασκευής υποδομών.

Τα κυριότερα ενοποιημένα Οικονομικά Στοιχεία του 2020 με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς σε σύγκριση με τα οικονομικά στοιχεία του 2019, έχουν ως εξής:

Ο κύκλος εργασιών προς τρίτους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ανήλθε σε 505 εκατ. ευρώ, έναντι 695 εκατ. ευρώ το 2019 σημειώνοντας μείωση κατά 190 εκατ. ευρώ.

Ο κύκλος εργασιών, ευρώ 505 εκατ., προέρχεται από τις δραστηριότητες στην Ελλάδα κατά ποσοστό 86,7 % (86,3 % κατά την συγκριτική περίοδο), από δραστηριότητες σε Βαλκανικές χώρες κατά ποσοστό 6,4 % (5,2 % κατά την συγκριτική περίοδο) και από δραστηριότητες σε χώρες της Μέσης Ανατολής κατά ποσοστό 5,7 % (7,3 % κατά την συγκριτική περίοδο) ενώ ποσοστό κατά 1,2 % (1,2 % κατά την συγκριτική περίοδο) αφορά σε Μάλτα, Λιβύη και Δ. Ευρώπη.

Το ανεκτέλεστο υπόλοιπο υπογεγραμμένων συμβάσεων την 31.12.2020, ανέρχεται στο ποσό των 1.510 εκατ. ευρώ περίπου έναντι του ποσού των 1.553 εκατ. ευρώ στο τέλος του 2019. Σημειώνεται ότι το 18,2 % (27,1 % κατά το τέλος της προηγούμενης χρήσης) του ανεκτέλεστου υπολοίπου αφορά σε έργα που εκτελούνται στο εξωτερικό.

Τα κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) ανήλθαν σε 9,8 εκατ. ευρώ έναντι 1,3 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση. Παράλληλα, τα κέρδη προ φόρων και τόκων (EBIT) ανήλθαν σε ζημιές 4 εκατ. ευρώ έναντι 12,2 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση.

Το στοιχείο Λειτουργικά αποτελέσματα (EBIT) ορίζεται ως το Μικτό κέρδος, μείον τα Έξοδα διοίκησης και διάθεσης, μείον τα Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης, πλέον/μείον τα Λοιπά έσοδα/(έξοδα) προσδιοριστικά του EBIT. Τα Λοιπά έσοδα/(έξοδα) προσδιοριστικά του EBIT ορίζονται ως τα Λοιπά έσοδα/(έξοδα) εκτός των κονδυλίων των Συναλλαγματικών διαφορών πληρωμής και αποτίμησης και των Απομειώσεων/(Ανακτήσεων απομειώσεων) παγίων όπως παρουσιάζονται στη Σημείωση 35.

Ο δείκτης «EBITDA» ορίζεται ως τα Λειτουργικά αποτελέσματα «EBIT», πλέον οι αποσβέσεις παγίων, μείον οι αναλογούσες στη χρήση επιχορηγήσεις παγίων, όπως παρουσιάζονται στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις.

Οι Ζημιές προ φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ανήλθαν σε 15,9 εκατ. ευρώ, έναντι 29,2 εκατ. ευρώ τη χρήση 2019.

Οι Ζημιές μετά από φόρους και μη ελέγχουσες συμμετοχές διαμορφώθηκαν σε 15,5 εκατ. ευρώ, έναντι 33,8 εκατ. ευρώ το 2019.

Η Καθαρή Δανειακή Θέση του Ομίλου (χρηματικά διαθέσιμα μείον δανειακές υποχρεώσεις) ανήλθε την 31.12.2020 σε περίπου 66,3 εκατ. ευρώ, έναντι μείον 70,1 εκατ. ευρώ Καθαρής Δανειακής Θέσης την 31.12.2019.

Το Συνολικό Ενεργητικό του Ομίλου την 31.12.2020 ανέρχεται σε 900,5 εκατ. ευρώ, έναντι 951,6 εκατ. ευρώ την 31.12.2019.

Στην ενότητα *«Β. Σημαντικά Γεγονότα για την περίοδο 01.01 – 31.12.2020»* παρουσιάζονται αναλυτικά τα σημαντικά γεγονότα της περιόδου καθώς και οι βασικές χρηματοοικονομικές επιδόσεις των λειτουργικών τομέων.

Β. Σημαντικά γεγονότα για τη χρήση 2020

Κατά την χρήση του 2020 σημειώθηκαν τα ακόλουθα σημαντικά γεγονότα:

- Εντός του Ιανουαρίου 2020 η ΤΕΡΝΑ Α.Ε. άντλησε τραπεζική χρηματοδότηση συνολικού ποσού 42 εκατ. ευρώ εκ των οποίων ποσό 39 εκατ. ευρώ διατέθηκε σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της συνδεδεμένης εταιρείας ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ ΑΕ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ βάσει των όρων της Σύμβασης Παραχώρησης.

- Την 06.02.2020 μετά την εκπλήρωση των Προϋποθέσεων της Σύμβασης Παραχώρησης, το Δημόσιο παρείχε στην εταιρεία ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε. ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ την «Άδεια Ίδρυσης και Κατασκευής Νέου Διεθνούς Αερολιμένα Ηρακλείου Κρήτης». Η ανωτέρω ημερομηνία αποτελεί εφεξής την ημερομηνία της έναρξης παραχώρησης. Το έργο θα κατασκευαστεί κατά 100% από την ΤΕΡΝΑ Α.Ε. Η συμβατική διάρκεια της περιόδου παραχώρησης διαμορφώνεται σε τριάντα πέντε (35) έτη από την ημερομηνία έναρξης παραχώρησης και συμπεριλαμβάνει την πενταετή περίοδο μελέτης-κατασκευής. Σημειώνεται ότι μετά την ημερομηνία έναρξης παραχώρησης και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη σύμβαση παραχώρησης, τα ποσοστά συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο διαμορφώθηκαν σε: ΤΕΡΝΑ Α.Ε. 32,46%, GMR Airports Limited 21,64%, και Ελληνικό Δημόσιο με 45,9%. Τα ανωτέρω ποσοστά είναι σε ισχύ από τις 06.02.2020.

- Στις 10.2.2020 μεταξύ της ΤΕΡΝΑ ΑΕ και της εταιρείας «Ανάπτυξη Φραγκοκλησιάς Α.Ε.», υπεγράφη σύμβαση για την ανάπτυξη ενιαίου κτιρίου γραφείων στην Φραγκοκλησιά Αττικής. Το συμβατικό αντικείμενο ανέρχεται σε 3,5 εκατ. ευρώ, το οποίο μετά την από 29.9.20 υπογραφή συμπληρωματικής σύμβαση ανέρχεται σε 12,9 εκατ. ευρώ και με διάρκεια κατασκευής 14 μήνες.

- Στις 30.03.2020 η ΤΕΡΝΑ Α.Ε. ανακοίνωσε ότι σε κοινοπραξία με την SIEMENS (ένωση εταιρειών SIEMENS – ΤΕΡΝΑ) αναδείχθηκε ανάδοχος του έργου «Μελέτη, Προμήθεια και Εγκατάσταση Δύο Σταθμών Μετατροπής και ενός Υποσταθμού για την Ηλεκτρική Διασύνδεση Κρήτης – Αττικής. Όπως ανακοίνωσε η «Αριάδνη Interconnection», θυγατρική του Ομίλου ΑΔΜΗΕ και φορέας του έργου, ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται στα 370 εκατ. ευρώ. Από αυτά, τα 358,6 εκατ. ευρώ αφορούν στην κατασκευή των σταθμών μετατροπής και τα 11,4 εκατ. ευρώ στη συντήρησή τους. Η σύμβαση υπεγράφη στις 29.05.2020 και έχει διάρκεια υλοποίησης 36 μήνες. Το συμβατικό αντικείμενο που θα εκτελεστεί από την ΤΕΡΝΑ, ανέρχεται στο ποσό των 113,0 εκατ. ευρώ περίπου.

- Στις 31.8.2020 μεταξύ της Κοινοπραξίας των εταιρειών ΑΒΑΞ – ΙΝΤΡΑΚΑΤ – ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ – ΤΕΡΝΑ και του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής, υπεγράφη σύμβαση για την «Κατασκευή νέου, αναβάθμιση – επισκευή υφιστάμενου Τεχνητού Εμποδίου και συνοδών έργων, κατά μήκος της οριογραμμής της Ελληνοτουρκικής Μεθορίου στην Π.Ε. Έβρου» συνολικού συμβατικού

αντικειμένου 50,8 εκατ. ευρώ. Και με διάρκεια κατασκευής 8 μηνών. Το αναλογούν στην ΤΕΡΝΑ ΑΕ συμβατικό αντικείμενο ανέρχεται σε 12,7 εκατ. ευρώ.

- Στις 15.09.2020 μεταξύ της ΤΕΡΝΑ ΑΕ και των εταιρειών «ΗΛΙΑΚΑ ΠΑΡΚΑ ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΔΥΟ Α.Ε.» και «ΗΛΙΑΚΟ ΒΕΛΟΣ ΕΝΑ Α.Ε.», φορέων του έργου, υπεγράφη σύμβαση για την «Μελέτη, έργα πολιτικού μηχανικού, προμήθεια, μεταφορά , εγκατάσταση και θέση σε λειτουργία ενός φωτοβολταικού σταθμού 14,99 MW στη θέση Ξηροπόταμος του Δήμου Εορδαίας και ενός Υποσταθμού 33 KV/150 KV υπαίθριου τύπου» , συνολικού συμβατικού αντικειμένου 11,5 εκατ. και με διάρκεια 14 μηνών.

- Στις 27.10.2020 με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, στο πλαίσιο της Σύμβασης Παραχώρησης του έργου «Μελέτη Κατασκευή, Χρηματοδότηση, Λειτουργία, Συντήρηση και Εκμετάλλευση του Αυτοκινητοδρόμου ΙΟΝΙΑ ΟΔΟΣ», ανετέθη στην Παραχωρησιούχο εταιρεία ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ η εκτέλεση συμπληρωματικών εργασιών αντιπλημμυρικής θωράκισης του αυτοκινητοδρόμου, συνολικού αντικειμένου 105 εκατ. ευρώ περιλαμβανομένου και του αναλογούντος ΦΠΑ.

- Ομοίως στις 27.10.2020 με απόφαση του Υπουργού Υποδομών , στο πλαίσιο της Σύμβασης Παραχώρησης του έργου «Μελέτη Κατασκευή , Χρηματοδότηση, Λειτουργία, Συντήρηση και Εκμετάλλευση του Αυτοκινητοδρόμου Κεντρικής Ελλάδος Ε65», ανετέθη στην Παραχωρησιούχο εταιρεία ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΕ, η εκτέλεση συμπληρωματικών εργασιών αντιπλημμυρικής θωράκισης του αυτοκινητοδρόμου, συνολικού αντικειμένου 70 εκατ. Ευρώ περιλαμβανομένου και του αναλογούντος ΦΠΑ.

- Στις 22.12.2020 μεταξύ της ΤΕΡΝΑ ΑΕ και του ΔΕΣΦΑ, υπεγράφη σύμβαση για τον «Λεπτομερή Σχεδιασμό, Προμήθεια και Κατασκευή για την αναβάθμιση του Σταθμού Συμπίεσης στη Νέα Μεσημβρία», συνολικού συμβατικού αντικειμένου 15,6 εκατ. ευρώ και με διάρκεια σύμβασης 27 μήνες .

- Η ΤΕΡΝΑ ΑΕ, εντός της χρήσης 2020 υπέγραψε διάφορες μικρού αντικειμένου συμβάσεις καθώς και συμπληρωματικές συμβάσεις και επεκτάσεις ήδη υπογεγραμμένων, τα προηγούμενα έτη, έργων, ύψους 135 εκατ. ευρώ.

- Για την επίλυση εκατέρωθεν απαιτήσεων, που προέκυψαν από την εκτέλεση του έργου «ΑΗΣ Μεγαλόπολης – Μελέτη, Προμήθεια, Μεταφορά, Εγκατάσταση και Θέση σε Λειτουργία Μονάδας Νο. 5 Συνδυασμένου Κύκλου, Καθαρής Ισχύος σε Συνθήκες Αναφοράς 811 MW, με Καύσιμο Φυσικό Αέριο/ ΔΜΚΘ-11072251», του οποίου ανάδοχος είναι η Κοινοπραξία ΜΕΤΚΑ Α.Ε. – ΤΕΡΝΑ Α.Ε., το Δ.Σ. της Δ.Ε.Η. με την υπ'αρ. 137/15.12.2020 σχετική απόφασή του ενέκρινε το αποτέλεσμα του Φιλικού Διακανονισμού μεταξύ ΔΕΗ και του ανωτέρω αναδόχου και συγκεκριμένα : α) την καταβολή στην Ανάδοχο Κοινοπραξία, ποσού ευρώ 15.074.787 ατόκως , σε πλήρη ολοσχερή και ανεπιφύλακτη εξόφληση των πάσης φύσεων απαιτήσεων της Αναδόχου Κοινοπραξίας, β) της παραλαβής από την ΔΕΗ όλων των παραδοθέντων και μη τιμολογηθέντων ανταλλακτικών τα οποία η Ανάδοχος προσέφερε χωρίς αντάλλαγμα και γ) την επιστροφή από την ΔΕΗ του συνόλου των εγγυητικών επιστολών της εν λόγω σύμβασης.

Σημειώνεται ότι το εν λόγω ποσό είχε ήδη τιμολογηθεί προς την ΔΕΗ και έως την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων έχει εξ ολοκλήρου εισπραχθεί.

Γ. Σημαντικά Γεγονότα μετά τη λήξη της περιόδου 01.01 – 31.12.2020

Από την 01.01.2021 μέχρι την ημερομηνία έγκρισης των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων, σημειώθηκαν τα ακόλουθα σημαντικά γεγονότα:

- Στις 18.01.2021, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε τη χρηματοδότηση, από το Ελληνικό Δημόσιο της κατασκευής του βόρειου τμήματος του αυτοκινητοδρόμου Ε65, με ποσό 442 εκατ. ευρώ. Το έργο αποτελεί μέρος του Αυτοκινητοδρόμου Κεντρικής Ελλάδας (Ε65), ο οποίος έχει παραχωρηθεί με Σύμβαση Παραχώρησης στη συνδεμένη εταιρεία ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε. και το οποίο θα εκτελεστεί από την κατασκευάστρια Κοινοπραξία ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (Ε65). Η έγκριση εδόθη σε συνέχεια της υποβληθείσας από το Ελληνικό Δημόσιο, κοινοποίησης μέτρου κρατικής ενίσχυσης προς τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με την οποία το Ελληνικό Δημόσιο ενεργοποίησε τα δικαιώματά του και εκδήλωσε το ενδιαφέρον να χρηματοδοτήσει εξολοκλήρου την κατασκευή του Αναβαλλόμενου Τμήματος Β’ ή «ΑΤΒ», το οποίο περιλαμβάνει τα υποτμήματα Α/Κ Τρικάλων – Α/Κ Γρεβενών (32,450χλμ) και Α/Κ Γρεβενών – Α/Κ Εγνατία» (30,610χλμ). Αναμένεται η υπογραφή Τροποποίησης της Σύμβασης Παραχώρησης και η ψήφιση της από τη Βουλή, προκειμένου να εκκινήσουν, εντός του 2021, οι κατασκευαστικές εργασίες.

- Σε συνέχεια του καταστροφικού σεισμού της 03.03.2021 που έπληξε το δήμο Τυρνάβου, ο οποίος είχε σαν αποτέλεσμα να υποστεί ανεπανόρθωτες ζημιές το σχολείο στο Δαμάσι Τυρνάβου, η ΤΕΡΝΑ ΑΕ υπέβαλε αίτηση να προβεί σε δωρεά για την κατασκευή νέου σχολείου, σε αντικατάσταση του παλαιού.

- Στις 08.03.2021 η ΤΕΡΝΑ ΑΕ υπέγραψε με την εταιρεία SEGER GREECE Α.Ε., σύμβαση για την εκτέλεση του έργου «Ανακαίνιση και επαναχρήση Ξενοδοχειακής μονάδας MIRAMARE στη θέση Μωραϊτικα Κέρκυρας», συμβατικού αντικειμένου 7,8 εκατ. ευρώ και με διάρκεια κατασκευής 5 μηνών.

- Στις 23.03.2021 η ΤΕΡΝΑ ΑΕ υπέγραψε με την Κρατική εταιρεία Σιδηροδρομικής Υποδομής της Βουλγαρίας (NRIC) για την κατασκευή του έργου «Κατασκευή έργων υποδομής σιδηροδρομικής γραμμής και ηλεκτροκίνησης του τμήματος Petrarch – Dragoman και μελέτη, κατασκευή και εποπτεία από τον μελετητή των έργων σηματοδότησης και τηλεπικοινωνιών του τμήματος Voluiak – Dragoman», Προϋπολογισμού 154,7 εκατ. ευρώ και με διάρκεια κατασκευής 48 μηνών.

Δ. Παράγοντες Κινδύνου και Αβεβαιότητες

Οι δραστηριότητες του Ομίλου υπόκεινται σε διάφορους κινδύνους και αβεβαιότητες, όπως την επάνοδο της μακροοικονομικής αβεβαιότητας, τον κίνδυνο της αγοράς, τον πιστωτικό κίνδυνο και τον κίνδυνο ρευστότητας, την αβεβαιότητα των αποτελεσμάτων από την επίδραση εκτάκτων γεγονότων (COVID-19) και τα οποία μπορεί να έχουν παρατεταμένη και μη προβλεπόμενη διάρκεια.

1) Χρηματοοικονομικοί Κίνδυνοι

Για την αντιμετώπιση των χρηματοοικονομικών κινδύνων υφίσταται πρόγραμμα διαχείρισης το οποίο στοχεύει στον περιορισμό της αρνητικής επίδρασης, στα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου, που προκύπτει από την αδυναμία πρόβλεψης των χρηματοοικονομικών αγορών και τη διακύμανση στις μεταβλητές του κόστους και των πωλήσεων.

Τα χρηματοοικονομικά προϊόντα που χρησιμοποιεί ο Όμιλος αποτελούνται κυρίως από καταθέσεις σε τράπεζες, κυρίως μακροπρόθεσμα και δευτερευόντως βραχυπρόθεσμα δάνεια, εμπορικούς χρεώστες και πιστωτές, λοιπούς λογαριασμούς εισπρακτέους και πληρωτέους. Ακολούθως αναλύεται η επίπτωση των βασικότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων στις δραστηριότητες του Ομίλου.

Για την αντιμετώπιση των αποτελεσμάτων από την επίδραση του εκτάκτου γεγονότος του COVID-19 ο Όμιλος υλοποιεί μια δέσμη μέτρων με κύριο άξονα την προστασία του προσωπικού του Ομίλου και την ελαχιστοποίηση των οικονομικών συνεπειών από τα ληφθέντα προληπτικά μέτρα από το Ελληνικό Δημόσιο.

Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος συνίσταται στην πιθανότητα κάποιος αντισυμβαλλόμενος να προκαλέσει στον Όμιλο και στην Εταιρεία οικονομική ζημία εξαιτίας της αθέτησης των συμβατικών του υποχρεώσεων.

Ο Όμιλος ελέγχει διαρκώς τις απαιτήσεις του, είτε χωριστά είτε κατά ομάδα και ενσωματώνει τις προκύπτουσες πληροφορίες στον πιστωτικό του έλεγχο. Στις περιπτώσεις όπου είναι σκόπιμο, χρησιμοποιούνται εξωτερικές εκθέσεις ή αναλύσεις σχετικά με τους υφιστάμενους ή ενδεχόμενους πελάτες.

Ο Όμιλος δεν εκτίθεται σε σημαντικό πιστωτικό κίνδυνο από εμπορικές απαιτήσεις. Αυτό οφείλεται αφενός στην πολιτική του Ομίλου, η οποία εστιάζεται στη συνεργασία με αξιόπιστους πελάτες και αφετέρου στη φύση των δραστηριοτήτων του Ομίλου.

Ειδικότερα, το σύνολο των απαιτήσεων είτε αφορά το στενό, είτε τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, είτε ιδιώτες πελάτες με μεγάλες οικονομικές δυνατότητες στο εσωτερικό και το εξωτερικό, βρίσκονται κάτω από ειδική αξιολόγηση και η Διοίκηση εκτιμά διαρκώς την αξιοπιστία των πελατών της, το μέγεθος ενός εκάστου αυτών, ανεξάρτητα εάν είναι φορέας του ευρύτερου δημοσίου ή ιδιώτης, για πιθανές επιπτώσεις που θα μπορούσε να έχει, προκειμένου να λάβει τα απαραίτητα μέτρα για να ελαχιστοποιήσει τυχόν επιπτώσεις για τον Όμιλο.
Ο πιστωτικός κίνδυνος για τα χρηματικά διαθέσιμα, καθώς και για τις λοιπές απαιτήσεις κρίνεται περιορισμένος, δεδομένου ότι οι συμβαλλόμενοι είναι Τράπεζες με υψηλής ποιότητας κεφαλαιακή διάρθρωση, το Ελληνικό Δημόσιο ή εταιρείες του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα ή ισχυροί επιχειρηματικοί Όμιλοι.

Η διοίκηση θεωρεί ότι όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, για τα οποία έχουν σχηματισθεί οι απαραίτητες απομειώσεις, είναι υψηλής πιστωτικής ποιότητας.

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Συναλλαγματικός είναι ο κίνδυνος που προκύπτει, όταν η εύλογη αξία ή οι μελλοντικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού μέσου, υπόκεινται σε διακύμανση λόγω μεταβολών στις

συναλλαγματικές ισοτιμίες. Αυτό το είδος κινδύνου μπορεί να προκύψει, για τον Όμιλο, από συναλλαγματικές διαφορές αποτίμησης και μετατροπής στο νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου (Ευρώ) χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κυρίως απαιτήσεων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων από συναλλαγές συνομολογημένες σε νόμισμα διαφορετικό από το λειτουργικό νόμισμα των οντοτήτων του Ομίλου. Οι συναλλαγές αφορούν κυρίως σε αγορές παγίων και αποθεμάτων, σε εμπορικές πωλήσεις, επενδύσεις σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, σε δανεισμό, καθώς και επενδύσεις σε οικονομικές οντότητες του εξωτερικού.

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στον ελληνικό χώρο, στα Βαλκάνια και στην Μέση Ανατολή, σύμφωνα με τα ιστορικά στοιχεία και συνεπώς είναι δυνατόν να εκτεθεί σε κίνδυνο συναλλαγματικών ισοτιμιών που μπορεί να προκύψουν από την ισοτιμία ευρώ με άλλα νομίσματα.

Σχετικά με τα κατασκευαστικά έργα στα Βαλκάνια: οι συμβατικές απαιτήσεις, οι υποχρεώσεις στους βασικούς προμηθευτές (σκυροδέματος, προϊόντων σιδήρου, ασφάλτου, σκύρων, στρωτήρων κτλ) και υπεργολάβους συνομολογούνται κυρίως σε ευρώ και επομένως η έκθεση στον συναλλαγματικό κίνδυνο είναι περιορισμένη. Επιπλέον, το βουλγαρικό λέβα (BGN) έχει σταθερή ισοτιμία έναντι του ευρώ.
Σχετικά με τα κατασκευαστικά έργα στη Μέση Ανατολή, οι συμβατικές απαιτήσεις, οι υποχρεώσεις στους βασικούς προμηθευτές (σκυροδέματος, προϊόντων σιδήρου, ασφάλτου, σκύρων, στρωτήρων κτλ) και υπεργολάβους συνομολογούνται στα τοπικά νομίσματα, τα οποία είναι σταθερά συνδεμένα με το δολάριο ΗΠΑ (USD) και, επομένως, υπάρχει έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο από τις μεταβολές της ισοτιμίας του δολαρίου ΗΠΑ έναντι του Ευρώ.

Κίνδυνος επιτοκίου

Ο κίνδυνος διακύμανσης επιτοκίων συνίσταται στην πιθανότητα η εύλογη αξία των μελλοντικών χρηματορροών ενός χρηματοοικονομικού μέσου να παρουσιάσει διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς.
Η πολιτική του Ομίλου είναι να ελαχιστοποιήσει την έκθεση στον κίνδυνο επιτοκίου όσον αφορά τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση. Στα πλαίσια αυτής της πολιτικής τα μεσομακροπρόθεσμα δάνεια είναι κυρίως σε ευρώ, σταθερού spread και κυμαινόμενου επιτοκίου βάσης συνδεδεμένου με το euribor.
Ο βραχυπρόθεσμος δανεισμός του Ομίλου είναι κατά το μεγαλύτερο μέρος σε ευρώ με κυμαινόμενο επιτόκιο βάσης συνδεμένο με το euribor. Τα βραχυπρόθεσμα δάνεια λαμβάνονται, κατά κύριο λόγο, είτε ως κεφάλαια κίνησης, είτε για την αρχική χρηματοδότηση της κατασκευής των επενδύσεων του Ομίλου.
Την 31.12.2020, το 100% των συνολικών δανείων του Ομίλου εκτοκίζεται με κυμαινόμενο επιτόκιο (σταθερού spread).
Τα δάνεια αυτά αποπληρώνονται είτε μέσα από τις εισπράξεις των εμπορικών απαιτήσεων, είτε μέσω των λειτουργικών ταμειακών ροών που παράγουν οι δραστηριότητες του Ομίλου.

Ανάλυση ευαισθησίας κινδύνου επιτοκίου

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία του αποτελέσματος της χρήσης έναντι του βραχυπρόθεσμου δανεισμού και των καταθέσεων του Ομίλου, σε μια μεταβολή του μεταβλητού επιτοκίου της τάξεως του +20% –20% (2019: +/-20% επίσης). Οι αλλαγές στα επιτόκια εκτιμάται ότι

κινούνται σε μία λογική βάση σε σχέση με τις πρόσφατες συνθήκες της αγοράς και μέχρι σήμερα παρουσιάζονται σταθερές σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

	2020		**2019**	
	20%	(20)%	20%	(20)%
Καθαρά κέρδη μετά από φόρο εισοδήματος (από έντοκες υποχρεώσεις)	(0,4)	0,4	(14,5)	14,5
Καθαρά κέρδη μετά από φόρο εισοδήματος (από έντοκα περιουσιακά στοιχεία)	0,5	(0,5)	36,4	(36,4)

Ο Όμιλος δεν εκτίθεται σε άλλους σημαντικούς κινδύνους τιμών επιτοκίων.

Ανάλυση κινδύνου αγοράς

Ό Όμιλος για τα χρηματοοικονομικά του περιουσιακά στοιχεία, δεν εκτίθεται σε κίνδυνο αγοράς.

Ανάλυση κινδύνου ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας συνίσταται στον κίνδυνο ο Όμιλος ή η Εταιρεία να μην μπορέσουν να εκπληρώσουν τις χρηματοοικονομικές τους υποχρεώσεις όταν αυτό απαιτείται. Ο κίνδυνος ρευστότητας του Ομίλου διατηρείται σε χαμηλά επίπεδα.
Ο Όμιλος διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητας με προσεκτική παρακολούθηση της εξέλιξης των μακροπρόθεσμων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, καθώς επίσης και των πληρωμών που πραγματοποιούνται καθημερινά. Οι ανάγκες ρευστότητας παρακολουθούνται σε διάφορες χρονικές ζώνες, σε καθημερινή και εβδομαδιαία βάση καθώς και σε μια κυλιόμενη περίοδο 30 ημερών. Οι ανάγκες ρευστότητας για τους επόμενους 6 μήνες και το επόμενο έτος προσδιορίζονται μηνιαία.
Ο Όμιλος διατηρεί μετρητά και διαθέσιμα σε τράπεζες για να καλύψει ανάγκες ρευστότητας για περιόδους έως 30 ημερών. Τα κεφάλαια για τις μεσοπρόθεσμες ανάγκες ρευστότητας αποδεσμεύονται από προθεσμιακές καταθέσεις του Ομίλου.

Κίνδυνοι από τις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες που επικρατούν στην Ελλάδα

Όπως αναφέρθηκε ήδη, η Ελληνική Οικονομία έχει επηρεαστεί από τις συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί στην χώρα λόγω της πανδημίας COVID – 19, με αποτέλεσμα να σημειωθεί ύφεση για την τρέχουσα χρονιά της τάξεως του 8,2%. Οι εκτιμήσεις της Ελληνικής Κυβέρνησης για το 2021 αναφέρουν ότι οι οικονομικές συνθήκες θα βελτιωθούν και σαν αποτέλεσμα της βελτίωσης αυτής, αναμένεται να υπάρξει αύξηση του ΑΕΠ κατά 4,2% ανακτώντας έτσι της μισές απώλειες του 2020.

Παρά τις νέες συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί, οι δραστηριότητες του Ομίλου συνεχίζονται όσο το δυνατόν πιο απρόσκοπτα. Η Διοίκηση εκτιμά διαρκώς την κατάσταση και τις πιθανές επιπτώσεις από την συνήθη λειτουργία και από έκτακτα γεγονότα, προκειμένου να διασφαλίσει ότι λαμβάνονται έγκαιρα όλα τα αναγκαία και δυνατά μέτρα και ενέργειες για την ελαχιστοποίηση τυχόν επιπτώσεων στις δραστηριότητες του Ομίλου. Σκοπός της Διοίκησης του Ομίλου είναι η άμεση ενημέρωση του

επενδυτικού κοινού για κάθε σημαντική επίδραση που οι διαμορφούμενες συνθήκες ενδέχεται να επιφέρουν.

2) Παγκόσμια κρίση δημόσιας υγείας από την πανδημία του κορωνοϊού (COVID-19)

Ο Όμιλος ΤΕΡΝΑ συγκαταλέγεται μεταξύ των σημαντικότερων ελληνικών επιχειρηματικών ομίλων και κατέχει ηγετική θέση στον τομέα των υποδομών. Θέση της Διοίκησης είναι ότι ο Όμιλος δραστηριοποιείται σε κλάδους οι οποίοι είναι περισσότερο αμυντικοί κατά τη διάρκεια των φάσεων του οικονομικού κύκλου. Περαιτέρω, ο Όμιλος έχει ήδη αποδείξει κατά τη διάρκεια της ελληνικής χρηματοπιστωτικής κρίσης (ήτοι τη δυσκολότερη και μακρύτερη χρονικά χρηματοπιστωτική κρίση στην Ευρώπη), την ικανότητά του να αναπτύσσεται και να ενισχύει τη θέση του στην αγορά.

Στα τέλη του Δεκεμβρίου 2019 εμφανίστηκε στην Κίνα το νέο στέλεχος κορωνοϊού SARS-CoV-2, το οποίο προκαλεί την ασθένεια του κορωνοϊού (COVID-19). Κατά τους επόμενους μήνες, η ασθένεια του κορωνοϊού (COVID-19) εξαπλώθηκε ραγδαία παγκοσμίως και στις 11 Μαρτίου 2020 ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας ανακήρυξε το ξέσπασμα του κορωνοϊού (COVID-19) ως πανδημία. Η πανδημία του COVID-19 οδήγησε σε πρωτοφανή κρίση στην παγκόσμια υγεία και οικονομία. Στην Ελλάδα, ο ιός εντοπίστηκε για πρώτη φορά στα τέλη Φεβρουαρίου 2020, οδηγώντας σε εθνική καραντίνα. Στις αρχές Μαΐου, ξεκίνησε μία σταδιακή χαλάρωση των περιορισμών της καραντίνας, η οποία συνεχίστηκε έως τον Ιούνιο. Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, ωστόσο, η αύξηση των κρουσμάτων COVID-19 στην Ελλάδα οδήγησε στην πρόωρη λήξη της τουριστικής περιόδου και την επαναφορά περιοριστικών μέτρων. Μέτρα περιορισμένης επαναλειτουργίας των καταστημάτων εφαρμόστηκαν κατά την εορταστική περίοδο των Χριστουγέννων. Καθ' όλη τη διάρκεια της πανδημίας, ο Όμιλος ενεργεί διαρκώς με βάση τις οδηγίες και τις αποφάσεις όλων των σχετικών φορέων, τηρώντας τις απαιτήσεις και το πλάνο δράσης που υιοθέτησαν οι Ελληνικές Αρχές.

Στο πλαίσιο της προστασίας της δημόσιας υγείας, πολλές χώρες υιοθέτησαν έκτακτα, προσωρινά και δαπανηρά μέτρα περιορισμού (ορισμένες χώρες έχουν απαιτήσει από τις εταιρείες να περιορίσουν ή και να αναστείλουν τις συνήθεις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες). Η Ελληνική Κυβέρνηση στην προσπάθειά της να κρατήσει σε χαμηλά επίπεδα τα κρούσματα και τους θανάτους μέχρι και το χρονικό όριο που θα ήταν εφικτός ο εμβολιασμός ενός μεγάλου ποσοστού του πληθυσμού, προχώρησε στην λήψη αυστηρότερων μέτρων σε σχέση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, λαμβάνοντας επαναλαμβανόμενα περιοριστικά μέτρα στους τομείς του τουρισμού, του εμπορίου, της εστίασης και της διασκέδασης. Για τη στήριξη των εργαζομένων και των πληττομένων επιχειρήσεων προχώρησε στη λήψη δημοσιονομικών μέτρων μέσω συνδυασμένων ενεργειών διαφύλαξης της απασχόλησης και της αναστολής πληρωμών υποχρεώσεων, σε μέτρα τα οποία περιόρισαν το αρνητικό αποτύπωμα των επιπτώσεων της οικονομίας.

Το σύνολο των μέτρων αυτών είχε σαν αποτέλεσμα σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος να καταμετρηθεί ύφεση στην Ελληνική Οικονομία ύψους 8,2% για το 2020, ενώ σε επίπεδο Ευρωζώνης η οικονομία κατέγραψε συρρίκνωση κατά 6,6%.

Η ύπαρξη των επιπτώσεων της πανδημίας σε παγκόσμιο επίπεδο είχε σαν αποτέλεσμα, η Ευρωπαϊκή Ένωση να υποχρεωθεί στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των επιπτώσεων αυτών στην Ευρωπαϊκή Οικονομία από την πανδημία του COVID-19, να εγκρίνει χρηματοδοτήσεις ύψους 1.824 δισ. ευρώ για την ενίσχυση των μελών της. Η Ελλάδα από το σύνολο των χρηματοδοτήσεων αυτών αναμένεται να αντλήσει 72 δισ. ευρώ, 31 δισ. ευρώ ευρώ μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (18 δισ. ευρώ υπό τη μορφή επιδοτήσεων, 13 δισ. ευρώ υπό την μορφή δανείων και 40 δισ. ευρώ μέσω του Ταμείου Συνοχής Ε.Σ.Π.Α. για την περίοδο 2021-2027.

Η υγειονομική κρίση από την πανδημία του κορωνοϊού (COVID-19) έχει οδηγήσει την παγκόσμια οικονομία σε μια περίοδο αβεβαιότητας και αστάθειας, οι συνέπειες της οποίας είναι δύσκολο να εκτιμηθούν με βάση τα μέχρι τώρα δεδομένα, καθώς η κατάσταση είναι εξελισσόμενη. Οι οικονομικές επιπτώσεις θα εξαρτηθούν από τη διάρκεια και την ένταση της ύφεσης, καθώς και τις διαμορφωμένες προοπτικές ανάκαμψης. Ήδη για την αντιμετώπιση των υγειονομικών και κατ επέκταση και οικονομικών πτυχών της πανδημίας, οι κυβερνήσεις ανά τον κόσμο έχουν ξεκινήσει προγράμματα μαζικού εμβολιασμού που βρίσκονται σε εξέλιξη με στόχο να καλύψουν όλο τον πληθυσμό και να δημιουργήσουν το απαιτούμενο τοίχος ανοσίας, το οποίο θα οδηγήσει σε μία κανονικότητα. Στη βάση ότι η πανδημία δεν έχει ακόμη ελεγχθεί πλήρως, σε συνδυασμό και με την παρουσία μεταλλάξεων του ιού που μεταβάλλουν τη μεταδοτικότητα του ιού αλλά και την αποτελεσματικότητα των εμβολίων, ο κίνδυνος αυτός, παραμένει στην ενότητα των κυριότερων κινδύνων του Ομίλου.

Η Διοίκηση του Ομίλου με εξαιρετικά υψηλό αίσθημα ευθύνης, απέναντι στους πελάτες, στους εργαζόμενους, στους προμηθευτές, στους συνεργάτες και στους επενδυτές του, παρακολουθεί τις εξελίξεις σχετικά με την πανδημία του κορωνοϊού (COVID-19), μελετώντας τους πιθανούς παράγοντες κινδύνου που θα μπορούσαν να επηρεάσουν τη χρηματοοικονομική θέση, τις δραστηριότητες και τα αποτελέσματα του Ομίλου.

(i) Οργανωτικός Σχεδιασμός Ομίλου

Μετά τις πρώτες ανακοινώσεις, η Διοίκηση του Ομίλου με κυρίαρχη προτεραιότητα την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων και των συνεργατών του, κινήθηκε με ταχύτητα και αποφασιστικότητα, σχεδίασε και άρχισε αμέσως να υλοποιεί ένα πλάνο μέτρων και ενεργειών με κύριους στόχους: τη διαμόρφωση ενός ασφαλούς περιβάλλοντος εργασίας όλων των εργαζομένων παράλληλα με την υιοθέτηση πολιτικών εξ αποστάσεως εργασίας όπου αυτό κρίνεται εφικτό και αναγκαίο, την ασφάλεια και την αξιοποίηση της πλέον σύγχρονης τεχνολογίας της πληροφορικής για τον περιορισμό των μετακινήσεων και ταξιδιών στο ελάχιστο δυνατό, την πραγματοποίηση τηλεδιασκέψεων (βιντεοκλήσεων), καθώς και σύγχρονων, ευέλικτων τρόπων εργασίας ανάλογα με τις ατομικές ή ειδικές ανάγκες ομάδων εργαζομένων.

Εξαιρετικά αυστηροί κανόνες λειτουργίας έχουν υιοθετηθεί σε όλα τα σημεία παρουσίας και λειτουργίας του Ομίλου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, προκειμένου να επιβεβαιώνεται διαρκώς το υψηλότερο δυνατό επίπεδο ασφάλειας για όλους.

Παράλληλα, ο Όμιλος υλοποίησε ένα πρόγραμμα ασφαλούς επαναπατρισμού των στελεχών και των εργαζομένων του από την Κύπρο σε απόλυτη εφαρμογή των αποφάσεων και των οδηγιών των εθνικών αρμόδιων αρχών. Συγκεκριμένα, στις 01.04.2020, η ΤΕΡΝΑ ΑΕ ανακοίνωσε την ολοκλήρωση των διαδικασιών ασφαλούς επαναπατρισμού από την Κύπρο περίπου 400 εργαζομένων στα έργα των θυγατρικών της, μετά την απόφαση της κυπριακής κυβέρνησης να προχωρήσει σε κλείσιμο των εργοταξίων στη χώρα (άρθηκε η σχετική απόφαση στις 04.05.2020). Ο επαναπατρισμός έγινε για την συντριπτική πλειονότητα των εργαζομένων, με ειδικές πτήσεις που οργάνωσε η ΤΕΡΝΑ ΑΕ σε συνεργασία με την Aegean. Για τους επαναπατρισθέντες εργαζόμενους ακολουθήθηκαν όλες οι προβλεπόμενες από την Πολιτεία και τον ΕΟΔΥ διαδικασίες και ο Όμιλος φρόντισε για την ασφαλή μετάβασή τους στους τόπους κατοικίας τους, εντός κι εκτός Αθηνών.

(ii) Επιπτώσεις από την πανδημία του κορωνοϊού (COVID-19) ανά βασικό λειτουργικό τομέα του Ομίλου και μέτρα περιορισμού αυτών

Ο Όμιλος έχει λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να συνεχιστεί απρόσκοπτα η εξέλιξη των βασικών δραστηριοτήτων του, συνεχίζοντας αδιαλείπτως την κατασκευαστική του δραστηριότητα και ενισχύοντας τις προσπάθειες σταθεροποίησης της ελληνικής οικονομίας και της απασχόλησης. Αναλυτικά ανά κλάδο

- **Λειτουργικός Τομέας Κατασκευών**

Στον Λειτουργικό Τομέα των Κατασκευών υπήρξαν καθυστερήσεις, παρά το γεγονός ότι καμία από τις υπάρχουσες υπογεγραμμένες συμβάσεις δεν ακυρώθηκε. Συγκεκριμένα, για κάποια έργα υπήρξε βραχυχρόνια αναστολή εργασιών λόγω των μέτρων για την αποφυγή κρουσμάτων λόγω του COVID-19. Με την πάροδο του χρονικού περιορισμού που αφορούσε την έξαρση της πανδημίας, οι κατασκευαστικές εργασίες συνεχίστηκαν εκ νέου, χωρίς και πάλι να επιτευχθεί ο προβλεπόμενος βάσει του αρχικού προγράμματος ρυθμός εκτέλεσης.

Αναφορικά με τις υπάρχουσες καθυστερήσεις που υπήρξαν ο Όμιλος δεν αντιμετωπίζει τον κίνδυνο της μη τήρησης των συμβατικών χρονοδιαγραμμάτων, καθώς οι σχετικές προθεσμίες παρατείνονται αντίστοιχα. Να σημειωθεί ότι οι κατασκευαστικές συμβάσεις περιλαμβάνουν και σχετικούς όρους αναφορικά με καθυστερήσεις από γεγονότα τα οποία δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν (force majeure events), παρέχοντας ένα επιπλέον συμβατικό επίπεδο ασφάλειας αναφορικά με την εξέλιξη των έργων και την απόδοση/ αποζημίωσή τους.

Ο πιστωτικός κίνδυνος στο πλαίσιο της πανδημίας του κορωνοϊού, περιορίζεται στην πιθανότητα μη ανταπόκρισης των πελατών στους συμφωνημένους όρους αποπληρωμής. Εντός του 2020 δεν διαπιστώθηκαν σημαντικές καθυστερήσεις αποπληρωμής των τιμολογημένων εργασιών. Εάν υπάρξει όμως εντός του 2021 ακόμη και μια πιθανή μέτρια καθυστέρηση εισπράξεων, η Διοίκηση εκτιμά ότι δεν θα μπορούσε να δημιουργήσει κάποιο ταμειακό πρόβλημα στον κλάδο.
Η εκτίμηση αυτή της διοίκησης βασίζεται: (α) στο ότι κύριος των περισσότερων κατασκευαστικών έργων που έχει αναλάβει ο Όμιλος είναι το Ελληνικό Δημόσιο και φορείς του Ελληνικού Δημοσίου, καθώς και δημόσιοι φορείς του εξωτερικού έχοντας στις περισσότερες περιπτώσεις αδιάλειπτα εξασφαλισμένους πόρους, π.χ. ευρωπαϊκοί πόροι ή πόροι που έχουν διασφαλίσει εταιρείες παραχώρησης οι οποίες και έχουν αναθέσει κατασκευαστικά έργα στις θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου, (β) στους αξιόπιστους πελάτες με μεγάλες οικονομικές δυνατότητες και (γ) στην ύπαρξη οικονομικών μέτρων για τη στήριξη των οικονομιών των ευρωπαϊκών κρατών από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), προκειμένου να αμβλυνθούν οι οικονομικές επιπτώσεις από τον κορωνοϊό.
Να σημειωθεί ότι, παρά τις έκτακτες συνθήκες λόγω της παγκόσμιας κρίσης της δημόσιας υγείας, το Ελληνικό Δημόσιο δεν έχει ανακοινώσει επί του παρόντος την αναστολή ουδεμίας διαδικασίας ανάθεσης, ως μια πρωτοβουλία για την έμπρακτη υποστήριξη της Ελληνικής οικονομίας.
Η ανάγκη ώθησης της οικονομικής ανάκαμψης ως αποτέλεσμα της κρίσης του COVID-19, σύμφωνα με τον αρμόδιο Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών, επιβάλλει την εκκίνηση των μεγάλων έργων, η οποία αποτελεί μια από τις άμεσες προτεραιότητες της Ελληνικής Κυβέρνησης. Προς την υλοποίηση του σκοπού αυτού η πρόθεση της Ελληνικής Κυβέρνησης είναι να αλλάξει το θεσμικό πλαίσιο των διαγωνιστικών διαδικασιών, έτσι ώστε να επιταχυνθούν οι αδειοδοτήσεις για να ενταχθούν στον νόμο των στρατηγικών επενδύσεων τα μεγάλα έργα των υποδομών, τα οποία ξεπερνούν τα 13 δισ. Ευρώ, εκ των οποίων ένα σημαντικό τμήμα εκτιμάται ότι θα εκτελεστούν από τον Όμιλο.

Μια σημαντική καθυστέρηση στην υλοποίηση των διαγωνιστικών διαδικασιών λόγω αλλαγής των προτεραιοτήτων από το Ελληνικό Δημόσιο, θα δημιουργούσε σημαντικά προβλήματα στον κλάδο, και κατ' επέκταση στον κατασκευαστικό τομέα του Ομίλου.

Η ΤΕΡΝΑ ΑΕ βρίσκεται σε πλεονεκτική θέση λόγω (α) της κυρίαρχης θέσης της στον κατασκευαστικό κλάδο, σε συνδυασμό με την έμπειρη και αποδεδειγμένα αποτελεσματική

διοικητική ομάδα, και (β) της ισχυρής χρηματοοικονομικής θέσης της εταιρείας, προκειμένου να στηριχθεί η εμπρόθεσμη ολοκλήρωση όλων των έργων που έχει ή /και θα αναλάβει.

- **Λειτουργικός Τομέας Λατομείων/Βιομηχανίας**

Η δραστηριότητα του τομέα στην εξόρυξη και επεξεργασία λευκολίθου και στη συνέχεια στην παραγωγή προϊόντων μαγνησίας, τα οποία σχεδόν στο σύνολό τους εξάγονται σε διάφορες χώρες, μειώθηκε σημαντικά λόγω της πανδημίας του COVID-19, συνεπεία των προβλημάτων που δημιουργήθηκαν στην διακίνηση των εμπορευμάτων στις χώρες των πελατών.

Ως εκ τούτου, η θυγατρική ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ μείωσε δραστικά την παραγωγή προϊόντων εν αναμονή της ομαλοποίησης της αγοράς, ενώ παράλληλα προχώρησε σε επανασχεδιασμό της παραγωγικής διαδικασίας για την βέλτιστη χρήση των υπαρχόντων προς εξόρυξη αποθεμάτων λευκολίθου και του υπάρχοντος εξοπλισμού.

Σύνοψη

Η πανδημία του κορωνοϊού (COVID-19) έχει οδηγήσει την παγκόσμια οικονομία σε μια περίοδο αβεβαιότητας και αστάθειας, οι συνέπειες της οποίας είναι δύσκολο να εκτιμηθούν με βάση τα μέχρι τώρα δεδομένα, καθώς η κατάσταση είναι εξελισσόμενη. Οι οικονομικές επιπτώσεις θα εξαρτηθούν από τη διάρκεια και την ένταση της ύφεσης καθώς και τις διαμορφωμένες προοπτικές ανάκαμψης. Η Διοίκηση εκτιμά ότι η λειτουργία, η χρηματοοικονομική επίδοση, οι ταμειακές ροές και η οικονομική θέση του Ομίλου δεν θα επηρεαστούν σημαντικά. Σε κάθε περίπτωση η Διοίκηση μεριμνά για τη διατήρηση της εύρυθμης λειτουργίας τόσο στην ελληνική επικράτεια όσο και στις λοιπές χώρες όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος, εφαρμόζοντας διαδικασίες συνεχούς εντοπισμού και αξιολόγησης όλων των κινδύνων που ενδεχομένως θα προκύψουν στο άμεσο μέλλον. Σε άμεση, συνεχή και συστηματική συνεργασία με τους Risk Managers και τα διευθυντικά στελέχη του Ομίλου, η Διοίκηση σχεδιάζει και εφαρμόζει μέτρα αντιμετώπισης κάθε εντοπιζόμενου κινδύνου ώστε να περιορίζει τις αρνητικές του επιπτώσεις στον ελάχιστο δυνατό βαθμό. Η οργανωτική αποτελεσματικότητα του Ομίλου και η συνεχής μέριμνα της Διοίκησης να χρησιμοποιεί τα διευθυντικά της στελέχη κατά project και ειδικό θέμα, ανάλογα με την απαιτούμενη ικανότητα και εμπειρία έχουν δημιουργήσει έναν αποδεδειγμένα ικανό, ευέλικτο και αποτελεσματικό μηχανισμό αντιμετώπισης κάθε πιθανής κρίσης σε οποιαδήποτε εταιρεία του Ομίλου και αν εμφανιστεί. Στην βασική αυτή αρχή οφείλεται και η άμεση αντίδραση της Διοίκησης και του ανωτέρω μηχανισμού για την αντιμετώπιση της επιδημικής κρίσης με σύνεση, ψυχραιμία και στρατηγική προοπτική.

3) Λοιποί κίνδυνοι και αβεβαιότητες

Ανεκτέλεστα υπόλοιπα των κατασκευαστικών συμβάσεων

Τα ανεκτέλεστα υπόλοιπα των κατασκευαστικών συμβάσεων δεν αποτελούν απαραίτητα ένδειξη των μελλοντικών εσόδων από τη δραστηριότητα του Ομίλου σε αυτόν τον τομέα. Παρόλο που τα υπόλοιπα των συμβάσεων αυτών αντιπροσωπεύουν εργασίες που θεωρούνται βέβαιες, δεν μπορεί να δοθεί καμία εγγύηση ότι δεν θα λάβουν χώρα ακυρώσεις ή προσαρμογή του αντικειμένου τους.

Τα ανεκτέλεστα υπόλοιπα των κατασκευαστικών συμβάσεων του Ομίλου μπορεί να υποστούν διακυμάνσεις που σχετίζονται με καθυστερήσεις στις εκτελέσεις έργων, ή/και εισπράξεων απαιτήσεων ή αδυναμία εκπλήρωσης συμβατικών υποχρεώσεων.

Εξέλιξη διαγωνιστικών διαδικασιών

Με το νόμο 4782/2021, ο οποίος δημοσιεύθηκε στις 9.3.2021, αναμορφώθηκε το υφιστάμενο ρυθμιστικό πλαίσιο για τις δημόσιες συμβάσεις, του ν. 4412/2016, που ενσωματώνει στο ελληνικό δίκαιο τις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ (L 94/65) και 2014/25/ΕΕ (L 94/243) καθώς και των ν. 3433/2006 (Α΄ 20), 3883/2010 (Α΄ 167) και 3978/2011 (Α ‘ 137) που ρυθμίζουν θέματα δημόσιων συμβάσεων στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση με το Μέρος Α’ αναμορφώνονται οι διατάξεις του ν. 4412/2016 που αποτελεί το υφιστάμενο ρυθμιστικό πλαίσιο για ζητήματα δημοσίων συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών και έργων με σκοπό την απλοποίηση και διασαφήνιση των διατάξεων, τη μείωση της γραφειοκρατίας, την αύξηση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων, την επέκταση της χρήσης των ηλεκτρονικών εργαλείων (e-procurement), την αύξηση της συμμετοχής των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων και την αντιμετώπιση παθογενειών, όπως το ζήτημα των υπερβολικά χαμηλών προσφορών και η υπερβολική προσκόλληση στην τυπικότητα έναντι της ουσίας των προσφορών. Ο ν. 4412/2016 παρουσίασε πλήθος προβλημάτων που είχαν επισημανθεί από τις αναθέτουσες αρχές όσο και τους οικονομικούς φορείς. Η προσπάθεια για την αντιμετώπισή τους, , υπήρξε αποσπασματική και, σε αρκετές περιπτώσεις, μη επαρκής. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι οι διατάξεις του ν. 4412/2016 είχαν επιμέρους τροποποιηθεί πάνω από 300 φορές. Ωστόσο, η σημερινή οικονομική συγκυρία οδήγησε στην ανάγκη για αύξηση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών προετοιμασίας, ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων προκειμένου οι σχετικές διαδικασίες να επιταχυνθούν, με παράλληλη βελτίωση της ποιότητας των αγαθών, υπηρεσιών και έργων που προμηθεύεται το Δημόσιο και χωρίς να γίνονται εκπτώσεις σε όρους διαφάνειας και ακεραιότητας. Επιπρόσθετα, η αποτελεσματικότητας του συστήματος δημοσίων συμβάσεων αναμένεται να ενισχύσει τις δυνατότητες του ελληνικού Δημοσίου στην πραγματοποίηση δημοσίων επενδύσεων αλλά και στην ταχύτερη απορρόφηση και αξιοποίηση ενωσιακών κονδυλίων και χρηματοδοτικών διευκολύνσεων, ιδίως, ενόψει της προγραμματικής περιόδου ΕΣΠΑ 2021 – 2027 και της αξιοποίησης των δυνατοτήτων του Recovery and Resilience Fund (RRF) για την υποστήριξη της ανάταξης και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των οικονομιών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης έναντι κρίσεων. Η πραγμάτωση των ανωτέρω σκοπών θα φανεί κατά την εφαρμογή του ανωτέρω θεσμικού πλαισίου.

Περαιτέρω η Επιτροπή Ανταγωνισμού στις 08.01.2021, έχοντας υπόψη το άρθρο 11 Ν. 3959/2011 για κανονιστική παρέμβαση σε κλάδους της οικονομίας, αποφάσισε αυτεπαγγέλτως την εκκίνηση της σχετικής διαδικασίας στον κλάδο των κατασκευών και προχώρησε στην αποστολή σχετικών ερωτημάτων προς παροχή στοιχείων από εταιρείες του κατασκευαστικού κλάδου. Η ΕΑ δημοσίευσε την 7.4.2021 τις προκαταρτικές απόψεις της αναφορικά με τις συνθήκες ανταγωνισμού στον κλάδο των κατασκευών και καλεί κάθε ενδιαφερόμενο να συνεισφέρει στη δημόσια διαβούλευση επί του κειμένου των απόψεών της Η διάρκεια της διαβούλευσης διαρκεί από την 08.04.2021 έως και την 07.05.2021 και ο Όμιλος επεξεργάζεται την ενεργή συμμετοχή του σε αυτήν με σκοπό μεταξύ άλλων της επισήμανση τυχόν μη ορθών στοιχείων επί του κειμένου της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

Ε. Έκθεση μη χρηματοοικονομικής πληροφόρησης 2020

Εισαγωγή

Η παρούσα έκθεση μη χρηματοοικονομικής πληροφόρησης αφορά στην χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2020. Η έκθεση έχει συνταχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4403/2016 και περιέχει πληροφορίες σχετικά με την επίδοση των εταιρειών του Ομίλου ΤΕΡΝΑ, αναφορικά με τις ακόλουθες θεματικές ενότητες, όπως αυτές ορίζονται στην ενότητα 7 «Έκθεση (Κατάσταση) Μη χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης» της εγκυκλίου 62784/2017, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4403/2016 του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης (νυν Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων):

- Επιχειρηματικό μοντέλο/Κυριότεροι μη χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι.
- Καταπολέμηση της διαφθοράς και θέματα σχετικά με τη δωροδοκία.
- Ζητήματα εφοδιαστικής αλυσίδας.
- Σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου.
- Κοινωνικά και εργασιακά θέματα.
- Περιβαλλοντικά και ενεργειακά θέματα

Στην έκθεση παρουσιάζονται πληροφορίες σχετικά με τους κυριότερους κινδύνους που αφορούν στα ανωτέρω θέματα και τις δραστηριότητες του Ομίλου, τις πολιτικές δέουσας επιμέλειας καθώς και λοιπές πολιτικές που εφαρμόζει ο Όμιλος σχετικά με την κάθε ενότητα, ενώ για την καλύτερη κατανόηση της επίδοσης του Ομίλου, αποτυπώνονται τα αποτελέσματα των πολιτικών αυτών και παρατίθενται σχετικοί μη χρηματοοικονομικοί δείκτες επίδοσης. Επίσης, παρατίθεται μια σύντομη περιγραφή του επιχειρηματικού μοντέλου του Ομίλου.

Το περιεχόμενο της παρούσας έκθεσης μη χρηματοοικονομικής πληροφόρησης έχει συνταχθεί λαμβάνοντας υπόψη τα Πρότυπα GRI και το Πρότυπο SASB “Engineering & Construction Services, 2018”.

Επιπλέον, στην παρούσα έκθεση περιλαμβάνεται και η θεματική πτυχή «Επίδραση της πανδημίας του COVID-19 στα μη χρηματοοικονομικά θέματα».

Επιχειρηματικό Μοντέλο

Ο Όμιλος ΤΕΡΝΑ είναι ένας από τους μεγαλύτερους επιχειρηματικούς Ομίλους στην Ελλάδα, με παρουσία επίσης στην Κεντρική και Νοτιοανατολική Ευρώπη, και τη Μέση Ανατολή.

Δραστηριοποιείται στους τομείς των υποδομών, της παραγωγής και των μεταλλευτικών δραστηριοτήτων.

Το τρέχον ανεκτέλεστο κατασκευαστικό υπόλοιπο του Ομίλου παραμένει στο υψηλό επίπεδο των 1,5 δις. Ευρώ.

Δείκτης C-G1: Εποπτεία βιώσιμης ανάπτυξης

Ως κοινωνικά υπεύθυνος Όμιλος, συνδυάζει την επιχειρηματική του δράση με τη μακροπρόθεσμη δημιουργία αξίας, δίνοντας προτεραιότητα στον άνθρωπο, στο περιβάλλον και στην κοινωνία. Προς αυτή τη κατεύθυνση, στόχος του Ομίλου για το 2021 είναι να εντάξει στην εποπτεία του Δ.Σ τα θέματα βιώσιμης ανάπτυξης με σκοπό τη συζήτηση αυτών κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων.

Στη διάρκεια της ιστορίας του, ο Όμιλος έχει οικοδομήσει σχέσεις εμπιστοσύνης με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη του, παραμένοντας πιστός στις αρχές που διέπουν την επιχειρηματική λειτουργία του, σε όλη τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών και δραστηριοτήτων του:

- Σεβασμός στον άνθρωπο και το φυσικό περιβάλλον.
- Δημιουργία αξίας για τους εργαζόμενους, τους συνεργάτες, τους πελάτες και τους μετόχους μας.
- Ειλικρίνεια κι αξιοπιστία.
- Στοχευμένη κοινωνική προσφορά.

Δείκτης SS-E7: Ακυρώσεις και καθυστερήσεις εργασιών

Δεν υπήρξαν ακυρώσεις συμβάσεων κατασκευαστικών έργων, αλλά σημειώθηκε προσωρινή παύση εργασιών σε ορισμένα (2) εργοτάξια και επιβράδυνση εκτέλεσης εργασιών το 2020 λόγω της πανδημίας COVID-19.

Η παρουσία και οι δραστηριότητες του Ομίλου

Υποδομές

Χώρες: Ελλάδα, Βουλγαρία, Σερβία, Ρουμανία, Κατάρ, Μπαχρέιν, Κύπρος, Αλβανία, ΗΑΕ, Σαουδική Αραβία, Ιράκ

Ο Όμιλος ΤΕΡΝΑ δραστηριοποιείται στον τομέα των κατασκευών εδώ και σχεδόν μισό αιώνα. Η ΤΕΡΝΑ (www.terna.gr), ιδρύθηκε το 1972 και αποτελεί μία από τις ισχυρότερες Ελληνικές κατασκευαστικές εταιρείες, με εξειδίκευση σε σύνθετα και απαιτητικά έργα υποδομών, συνεργάτης διεθνών Ομίλων, με εμπειρία εντός και εκτός Ελλάδος αλλά και σημαντικές συνέργειες με τις λοιπές δράσεις του Ομίλου σε παραχωρήσεις και ενέργεια.

Η αποδεδειγμένη εμπειρία της ΤΕΡΝΑ Α.Ε. στην εκτέλεση μεγάλων κατασκευαστικών έργων οδοποιίας, κτιριακών, λιμενικών αλλά και μεγάλων ενεργειακών έργων, καθώς και η εδραιωμένη παρουσία της στις αγορές όπου δραστηριοποιείται την καθιστούν μια από τις πιο αναγνωρισμένες τεχνικές εταιρείες.

Παραχωρήσεις Αυτό/Συγχρηματοδοτούμενα Έργα

Χώρα: Ελλάδα

Ο Όμιλος κατέχει δυναμική παρουσία στην κατασκευή, διαχείριση και εμπορική εκμετάλλευση έργων παραχώρησης.

- Συμμετέχει με ποσοστο 32,46% στην εταιρεία παραχώρησης ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε. ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ που έχει αναλάβει το έργο μελέτης, κατασκευής, λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσης του Νέου Διεθνούς Αερολιμένα Ηρακλείου Κρήτης. Η περίοδος παραχώρησης είναι 35 χρόνια (στα οποία περιλαμβάνονται και 5 έτη κατασκευαστικής περιόδου).

Παραγωγή Ενέργειας

Ο Όμιλος ΤΕΡΝΑ δραστηριοποιείται στον χώρο της ενέργειας μέσω της εταιρείας ΗΡΩΝ ΙΙ.

- **Θερμική Ενέργεια**

Χώρα: Έλλάδα

Ο Όμιλος ΤΕΡΝΑ δραστηριοποιείται στην **παραγωγή θερμικής ενέργειας** μέσω της συμμετοχής του στην εταιρεία ΗΡΩΝ ΙΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ, στο μετοχικό κεφάλαιο της οποίας συμμετέχουν επίσης οι ENGIE (πρώην GDF Suez) και Qatar Petroleum, δύο κορυφαίοι διεθνείς ενεργειακοί παίκτες.

Η εταιρεία **ΗΡΩΝ ΙΙ Α.Ε** (www.heron.gr) δραστηριοποιείται στους τομείς παραγωγής, προμήθειας και εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας. Διαθέτει δύο θερμοηλεκτρικές μονάδες παραγωγής ενέργειας με εγκατεστημένη ισχύ 435 MW ΗΡΩΝ ΙΙ στη Βοιωτία.

Τομέας Βιομηχανίας

Χώρα: Έλλάδα

Ο Όμιλος έχει επίσης μεταλλευτική δραστηριότητα κυρίως μέσω της ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ Α.Ε, (www.ternamag.com), η οποία εξειδικεύεται στην εξόρυξη λευκόλιθου και στα προϊόντα μαγνησίας και έχει σχεδόν αποκλειστικά εξαγωγική δραστηριότητα.

Κυριότεροι μη χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι

Θεματικές βιώσιμης ανάπτυξης	**Αναγνωρισμένοι κίνδυνοι**	**Πολιτικές μετριασμού του Ομίλου**
Καταπολέμηση της διαφθοράς και θέματα σχετικά με τη δωροδοκία	• Περιστατικά διαφθοράς, δωροδοκίας, εκβιασμού	• Εφαρμόζει Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας • Παρακολουθεί σε καθημερινή βάση την ορθή εφαρμογή του Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας • Οργανώνει στοχευμένες εκπαιδεύσεις και ενημερώσεις σχετικά με τον Κώδικα Ηθικής Δεοντολογίας για όλους τους εργαζομένους. • Εξασφαλίζει τη δυνατότητα γνωστοποίησης αναφορών σχετικά με τυχόν αποκλίσεις ή ανησυχίες με την εφαρμογή του Κώδικα. • Αξιολογεί τις αποκλίσεις και προβαίνει στις απαραίτητες νόμιμες ενέργειες.
Ζητήματα εφοδιαστικής αλυσίδας	• Περιστατικά παραβίασης διεθνών προτύπων ή νομοθεσίας που σχετίζονται με πρακτικές των προμηθευτών του αλλά και περιπτώσεις προμηθευτών οι οποίοι δύναται να μην υιοθετούν κοινές πολιτικές και αξίες με τον Όμιλο. • Κίνδυνος εμφάνισης περιστατικών διαφθοράς στην εφοδιαστική αλυσίδα. • Κίνδυνοι από τη μη υποστήριξη τοπικών και εγχώριων προμηθευτών (π.χ. απώλεια κοινωνικής συνοχής, απώλεια κοινωνικής / τοπικής υποστήριξης και κατ' επέκταση μείωση της οικονομικής ανάπτυξης και ευημερίας των περιοχών αυτών).	• Συμμορφώνεται με τη σχετική ασφαλιστική και εργατική νομοθεσία. • Εφαρμόζει το κανονιστικό πλαίσιο που αφορά στην Υγεία και Ασφάλεια στην εργασία. • Ενστερνίζεται τις αρχές περί προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. • Εφαρμόζει τις εσωτερικές πολιτικές, διαδικασίες, πρότυπα και πιστοποιημένα Συστήματα Διαχείρισης.
Σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου	• Κίνδυνος εμφάνισης περιστατικών παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων, πέραν της εφοδιαστικής του αλυσίδας και εντός των ορίων των δικών του δραστηριοτήτων.	• Εφαρμόζει τα διεθνή πρότυπα και τις αρχές Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. • Εφαρμόζει μηχανισμούς ελέγχου μέσω της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού.

	• Κίνδυνοι που προέρχονται από τη μη τήρηση του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα, όπως για παράδειγμα ενδεχόμενη κρίση της κοινωνικής αλληλεγγύης και ευημερίας.	
Κοινωνικά και εργασιακά θέματα	• Κίνδυνος από τη μη παροχή ίσων ευκαιριών, δίκαιων αμοιβών και κατάλληλων συνθηκών υγείας και ασφάλειας. • Δυνητικοί κίνδυνοι που σχετίζονται με την υγεία και την ασφάλεια για κάθε θέση εργασίας. • Ενδεχόμενος κοινωνικός και περιβαλλοντικός κίνδυνος που ενέχει η εκτέλεση των δραστηριοτήτων του για τις εκάστοτε τοπικές κοινωνίες στις οποίες δραστηριοποιείται. • Δυνητικές οικονομικές και κοινωνικές επιδράσεις που συνδέονται με τη μείωση της απασχόλησης στη χώρα (π.χ. ανεργία) και τις αρνητικές έμμεσες οικονομικές επιδράσεις που δύναται να προκαλέσει.	• Αυξάνει το κοινωνικό-οικονομικό του αποτύπωμα. • Εφαρμόζει την εγκεκριμένη από τους μετόχους Πολιτική Αμοιβών και Παροχών. • Ενισχύει την διαφορετικότητα. • Παρέχει ίσες ευκαιρίες κατάρτισης και εκπαίδευσης. • Εφαρμόζει Πολιτική Υγείας και Ασφάλειας. • Εφαρμόζει Πολιτική Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και χρήσης cookies
Περιβαλλοντικά και ενεργειακά θέματα	• Περιβαλλοντικούς κίνδυνοι που συνδέονται με τις δραστηριότητές των εταιρειών του και οι οποίοι ενδέχεται να προκαλέσουν αρνητικές επιδράσεις τόσο στα ενδιαφερόμενα μέρη (π.χ. τοπικές κοινωνίες) όσο και στο ευρύτερο φυσικό περιβάλλον του (π.χ. επιδράσεις στη γη, στα ύδατα, στον αέρα και στα οικοσυστήματα ευρύτερα). • Δυνητικές επιδράσεις από τη μη προστασία της βιοποικιλότητας θα μπορούσαν να αποτελέσουν η ρύπανση των υδάτων και της ατμόσφαιρας.	• Συμμόρφωση με τις εφαρμοστέες νομικές και άλλες απαιτήσεις • Αναγνώριση και αξιολόγηση περιβαλλοντικών πλευρών που είναι συνυφασμένες με τις δραστηριότητες της εταιρείας • Καθορισμός περιβαλλοντικών και ενεργειακών στόχων και επίτευξη αυτών μέσω εγκεκριμένων προγραμμάτων • Διασφάλιση των κατάλληλων πόρων για την επίτευξη των περιβαλλοντικών και ενεργειακών στόχων • Εφαρμογή Συστημάτων Περιβαλλοντικής και Ενεργειακής Διαχείρισης. • Υπεύθυνη διαχείριση της Ενέργειας. • Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής. Προστασία και διατήρηση της Βιοποικιλότητας.

	• Απειλή της ανθρώπινης υγείας και της επισιτιστικής ασφάλειας. • Κίνδυνος πτώχευσης. • Κίνδυνοι που συνδέονται με το φαινόμενο της Κλιματικής Αλλαγής.	

Καταπολέμηση της Διαφθοράς και θέματα σχετικά με τη Δωροδοκία

Πολιτικές δέουσας επιμέλειας και λοιπές πολιτικές

Δείκτης C-G2: Πολιτική επιχειρηματικής δεοντολογίας

IF-EN-510a.3: Περιγραφή των πολιτικών και πρακτικών για την πρόληψη (1) της δωροδοκίας και της διαφθοράς και (2) της αντιανταγωνιστικής συμπεριφοράς στις διαδικασίες υποβολής προσφορών έργου

Η καταπολέμηση της διαφθοράς αποτελεί κρίσιμο πυλώνα της λειτουργίας του Ομίλου, ο οποίος έχει δεσμευτεί στην επίδειξη μηδενικής ανοχής σε τέτοιου είδους περιστατικά, μέσω της προαγωγής της διαφάνειας, της διασφάλισης της επιχειρηματικής ηθικής και της κανονιστικής συμμόρφωσης, τα οποία διαχέονται σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων και επηρεάζουν την επαγγελματική συμπεριφορά των ανθρώπων του. Προς το σκοπό αυτό, ο Όμιλος ενεργεί μέσω της θέσπισης πολιτικών και διαδικασιών, αλλά και μέσω της δημιουργίας μηχανισμών ελέγχου και συμμόρφωσης με τις εν λόγω πολιτικές. Ειδικότερα ο Όμιλος:

- Εφαρμόζει Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας
- Παρακολουθεί σε καθημερινή βάση την ορθή εφαρμογή του Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας
- Οργανώνει στοχευμένες εκπαιδεύσεις και ενημερώσεις, δια ζώσης και μέσω e-learning, σχετικά με τον Κώδικα Ηθικής Δεοντολογίας και Ελέγχου Διαφθοράς και Δωροδοκίας για όλους τους εργαζομένους
- Εξασφαλίζει τη δυνατότητα γνωστοποίησης αναφορών στο Διοικητικό Συμβούλιο σχετικά με τυχόν αποκλίσεις ή ανησυχίες με την εφαρμογή του Κώδικα.
- Αξιολογεί τις αποκλίσεις και προβαίνει στις απαραίτητες νόμιμες ενέργειες

Κώδικας Ηθικής και Δεοντολογίας

Ο Κώδικας Ηθικής και Δεοντολογίας του Ομίλου αποτελεί σημείο αναφοράς για όλους τους εργαζόμενους και συνεργάτες του (προμηθευτές, υπεργολάβους), καθώς αποτελεί το βασικό πλαίσιο αρχών και αξιών που πρέπει να χαρακτηρίζουν την επαγγελματική τους συμπεριφορά. Ο κώδικας αντικατοπτρίζει τις θεμελιώδεις αρχές, τις πεποιθήσεις, την εταιρική κουλτούρα, την επιχειρησιακή ηθική και τις εθελούσιες ηθικές δεσμεύσεις που χαρακτηρίζουν τον Όμιλο. Θέματα που σχετίζονται με την καταπολέμηση της διαφθοράς και της δωροδοκίας αποτελούν τον κεντρικό άξονα του Κώδικα. Το περιεχόμενο του Κώδικα είναι σύμφωνο με τις γενικές αρχές που προβλέπονται από τους Διεθνείς Κανονισμούς και Συμβάσεις καθώς και από τα διεθνή πρότυπα ISO 9001, ISO14001, ISO 45001, ISO 39001, ISO 19600, ISO 37001, ISO 50001 και SA 8000. Η εφαρμογή του Κώδικα εκτείνεται σε όλες τις εταιρείες και θυγατρικές του Ομίλου σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, αφορά όλους τους τομείς δραστηριότητας και λαμβάνεται υπόψη στις συμπράξεις και στις κοινοπραξίες στις οποίες συμμετέχει.

Η Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, η οποία αναφέρεται απευθείας στο Διοικητικό Συμβούλιο, παρακολουθεί την εφαρμογή του Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας. Επιπλέον, στον Όμιλο τηρείται πρόγραμμα εσωτερικών επιθεωρήσεων από τον Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης που σκοπό έχει την παρακολούθηση εφαρμογής του Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας.

Ο Όμιλος, μεριμνά για τη οργάνωση εκπαιδεύσεων και στοχευμένων ενημερώσεων του προσωπικού σε ετήσια βάση που σκοπό έχουν την ευαισθητοποίησή και τη συνεχή ενημέρωσή τους σε θέματα διαφθοράς και τρόπους καταπολέμησης αυτών. Ήδη από την πρώτη μέρα της πρόσληψής τους, όλοι οι εργαζόμενοι ενημερώνονται για το περιεχόμενο του Κώδικα, επικυρώνοντας τον με την υπογραφή τους στη σύμβαση εργασίας, όπου συμπεριλαμβάνεται επίσημη αναφορά.

Οι εργαζόμενοι του Ομίλου είναι υποχρεωμένοι να ενημερώνουν για τυχόν αποκλίσεις ή ανησυχίες στην εφαρμογή του Κώδικα, οι οποίες υποπίπτουν στην αντίληψή τους, μέσω επώνυμης, έντυπης επιστολής προς τον Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης. Στόχος του Ομίλου είναι η ενίσχυση και η βελτίωση των διαδικασιών πρόληψης και καταπολέμησης δυνητικών κινδύνων διαφθοράς, η συμμόρφωση με τη σχετική νομοθεσία και η εντατικοποίηση των σχετικών ελέγχων.

Ο Υπεύθυνος Κανονιστικής Συμμόρφωσης είναι αρμόδιος για τη διερεύνηση και αξιολόγηση κάθε καταγγελίας που λαμβάνει και εν συνεχεία προβαίνει στις απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες στο πλαίσιο της ισχύουσας νομοθεσίας και των πολιτικών του Ομίλου.

Σε περίπτωση αποκλίσεων από την εφαρμογή του Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας, οι νόμιμες ενέργειες που προβλέπονται από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και τον Κώδικα Εργασίας, δύναται να συμπεριλάβουν τη διακοπή συνεργασίας, την επιβολή προστίμου ή/και ποινικής ρήτρας, την ενεργοποίηση αστικών και ποινικών διαδικασιών.

Αποτελέσματα των παραπάνω πολιτικών και μη χρηματοοικονομικοί δείκτες επίδοσης
Πιστοποίηση ISO 37001: 2016 και ISO 19600: 2014

Ο Όμιλος ακολουθεί τα πρότυπα ISO 37001 για την καταπολέμηση της δωροδοκίας και ISO 19600 για την κανονιστική συμμόρφωση και η πιστοποίηση αναμένεται εντός Μαΐου 2021. Η ΤΕΡΝΑ Α.Ε. έχει πιστοποιηθεί και για τα δύο πρότυπα.

GRI 205-3: Επιβεβαιωμένα περιστατικά διαφθοράς και ενέργειες που αναλήφθηκαν

Δείκτης SS-G1: Παραβιάσεις επιχειρηματικής δεοντολογίας

IF-EN-510a.2: Συνολικό ποσό νομισματικών απωλειών ως αποτέλεσμα δικαστικών διαδικασιών που σχετίζονται με κατηγορίες (1) δωροδοκίας ή διαφθοράς και (2) αντιανταγωνιστικών πρακτικών

Κατά το 2020, δεν υπήρξε κανένα επιβεβαιωμένο περιστατικό διαφθοράς το οποίο να υπέπεσε στην αντίληψη της Διοίκησης του Ομίλου, είτε μέσω καταγγελιών είτε μέσω των ελέγχων που ο ίδιος ο Όμιλος διενεργεί στο πλαίσιο της πρόληψης και καταπολέμησης τυχόν περιστατικών διαφθοράς.

Επιπλέον, δεν υπήρξαν χρηματικές ζημίες οι οποίες να προκλήθηκαν ως αποτέλεσμα παραβιάσεων της επιχειρηματικής δεοντολογίας.

Ζητήματα Εφοδιαστικής Αλυσίδας

Πολιτικές δέουσας επιμέλειας και λοιπές πολιτικές

Οι επιχειρηματικές δραστηριότητες του Ομίλου σε όλο το φάσμα της εφοδιαστικής αλυσίδας του, διεξάγονται εφόσον έχουν αξιολογηθεί οι δυνητικές περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές επιδράσεις με σκοπό τη μεγιστοποίηση του θετικού αντικτύπου. Ο Όμιλος για την αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων που φέρουν τα ζητήματα της εφοδιαστικής αλυσίδας, φροντίζει να ενσωματώνει νέα κριτήρια στις διαδικασίες διαχείρισης των θεμάτων της εφοδιαστικής αλυσίδας, όπως είναι οι νέοι όροι συνεργασίας με τους προμηθευτές αλλά και η προτίμηση που δίνει στους εγχώριους προμηθευτές.

Πρωτίστως, η ορθή διαχείριση της εφοδιαστικής αλυσίδας ξεκινά από την υπεύθυνη στάση του Ομίλου, απέναντι σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη του, ο οποίος από πλευράς του υιοθετεί και εφαρμόζει τις απαραίτητες πολιτικές και ενέργειες:

- Τη σχετική ασφαλιστική και εργατική νομοθεσία.
- Το κανονιστικό πλαίσιο που αφορά στην Υγεία και Ασφάλεια στην εργασία.
- Τις αρχές περί προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

- Τις εσωτερικές πολιτικές, διαδικασίες, πρότυπα και Συστήματα Διαχείρισης.

Όροι συνεργασίας με προμηθευτές

Δείκτης C-S7: Αξιολόγηση προμηθευτών

Η υπεύθυνη διαχείριση της εφοδιαστικής αλυσίδας τίθεται στο επίκεντρο της προσπάθειας του Ομίλου να δημιουργήσει μακροπρόθεσμη αξία μέσα από την επιχειρηματική του λειτουργία αλλά και μέσα από τη σύναψη υπεύθυνων επιχειρηματικών σχέσεων με τους προμηθευτές και συνεργάτες του. Ο Όμιλος αναγνωρίζει πως η υπεύθυνη διαχείριση της εφοδιαστικής αλυσίδας προϋποθέτει και υπεύθυνες συνεργασίες με την αμοιβαία συμβολή και διάλογο όλων των συμβαλλόμενων μερών.

Προς την κατεύθυνση αυτή, ο Όμιλος επικοινωνεί τις ελάχιστες απαιτήσεις συνεργασίας και εξασφαλίζει πως οι συνεργαζόμενοι προμηθευτές της τηρούν περιβαλλοντικά, ενεργειακά και κοινωνικά κριτήρια, όπως η πιστοποίηση τους σε διεθνή πρότυπα πχ. ISO 14001 και ISO 50001, να εφαρμόζουν πολιτικές και διαδικασίες για την προστασία του περιβάλλοντος και του κοινωνικού συνόλου, να διαθέτουν υλικά και εξοπλισμό που εκτός από την καταλληλότητα και την χρηστικότητά τους και την κατά το δυνατό μικρότερη επικινδυνότητα για το χρήστη και το περιβάλλον, να είναι φιλικά προς το περιβάλλον και να ανήκουν σε υψηλή ενεργειακή κλάση χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης.Αναγκαίοι όροι συνεργασίας με οποιονδήποτε προμηθευτή, είναι η πλήρης συμμόρφωση με το κανονιστικό πλαίσιο για την Υγεία και την Ασφάλεια καθώς και τήρηση του Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας του Ομίλου.

Ο Κώδικας Ηθικής και Δεοντολογίας, αποτελεί το βασικό πλαίσιο αρχών και αξιών που πρέπει να χαρακτηρίζουν, μεταξύ άλλων, τους προμηθευτές, υπεργολάβους και συνεργάτες του Ομίλου για να διατηρούν διαφανείς και υπεύθυνες επιχειρηματικές σχέσεις μαζί του.

Προτίμηση στους εγχώριους προμηθευτές

Ο Όμιλος έχει αναπτύξει μέχρι σήμερα τη δραστηριότητα του σε 14 χώρες και 3 ηπείρους, με σταθερή αναπτυξιακή πορεία και δυνατότητα επέκτασης σε νέες αγορές. Παρά την έντονη εξωστρέφεια που τον χαρακτηρίζει, ο Όμιλος επιλέγει σταθερά τη συνεργασία με τοπικούς προμηθευτές. Με τον τρόπο αυτό, ενισχύει το άμεσο και το έμμεσο κοινωνικοοικονομικό αποτύπωμά του σε όλο το φάσμα της εφοδιαστικής αλυσίδας, μέσω της στήριξης των περιοχών στις οποίες δραστηριοποιείται και της τόνωσης των τοπικών οικονομιών. Επιπλέγοντας να συνεργάζεται με τοπικούς προμηθευτές, δημιουργεί θετικές επιδράσεις και πέραν των άμεσων δραστηριοτήτων του, με τη δημιουργία νέων έμμεσων θέσεων εργασίας ενώ παράλληλα συμβάλλει στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και ευημερίας.

Σεβασμός των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

Πολιτικές δέουσας επιμέλειας και λοιπές πολιτικές

Δείκτης C-S5: Αξιολόγηση προμηθευτών

Ο Όμιλος έχει αναπτύξει το πλαίσιο αρχών και αξιών του βάσει των θεμελιωδών Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Σεβόμενος όλους τους εργαζόμενους και συνεργάτες του, μεριμνά για την πρόληψη εμφάνισης περιστατικών παραβίασης των δικαιωμάτων τους, μέσω της υιοθέτησης πολιτικών, δράσεων και μηχανισμών ελέγχου, τα οποία ισχύουν και εφαρμόζονται για το σύνολο το δραστηριοτήτων του, για όλες τις θυγατρικές του αλλά και για όλα τα έργα που αναλαμβάνει.

Προς την κατεύθυνση αυτή ο Όμιλος:

- Εφαρμόζει τα διεθνή πρότυπα και αρχές των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
- Εφαρμόζει μηχανισμούς ελέγχου μέσω της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού

Σεβασμός διεθνών προτύπων και αρχών

Ο Όμιλος εφαρμόζει και σέβεται τις διεθνείς αρχές και πρότυπα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, το Οικουμενικό Σύμφωνο του Ο.Η.Ε., η Διακήρυξη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για τις Θεμελιώδεις Αρχές και τα Δικαιώματα στην Εργασία, το Παγκόσμιο Σύμφωνο του ΟΗΕ, οι Κατευθυντήριες Αρχές των Ηνωμένων Εθνών στην εργασία και οι υψηλές εταιρικές αξίες που πρεσβεύει ο Όμιλος, διαμορφώνουν ένα αυστηρό πλαίσιο λειτουργίας με σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων του. Ο Όμιλος δεσμεύεται στην έγκαιρη πρόληψη και εντοπισμό κάθε ενέργειας που δεν είναι σύμφωνη με το πλαίσιο λειτουργίας του για τη προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Προασπίζει το δικαίωμα κάθε ανθρώπου στην εκπαίδευση και την ελευθερία του λόγου, στην ελευθερία του συνεταιρίζεσθε καθώς και οποιουδήποτε άλλου Ανθρώπινου Δικαιώματος που ενδέχεται να παραβιαστεί ως απόρροια ή στο πλαίσιο των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του και για το λόγο αυτό εφαρμόζει διαδικασίες ελέγχου οι οποίες διασφαλίζουν ότι δεν σημειώνεται καμία παραβίαση θεμελιωδών ανθρώπινων δικαιωμάτων. Ο Όμιλος, επί του παρόντος δεν διαθέτει πολιτική ανθρωπίνων δικαιωμάτων αλλά βρίσκεται στη διαδικασία θέσπισης τέτοιας πολιτικής.

Μηχανισμοί ελέγχου

Η Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού του Ομίλου διασφαλίζει τη νομιμότητα όσον αφορά τα όρια ηλικίας των εργαζόμενων που απασχολεί, την υπερωριακή εργασία, τις ελάχιστες αμοιβές, την προστασία της διαφορετικότητας στο ευρύτερο πεδίο δράσης του και τηρεί τα προβλεπόμενα ώστε να μη σημειώνεται καμία παραβίαση θεμελιωδών ανθρώπινων και εργασιακών δικαιωμάτων.

Ειδικότερα, η Πολιτική Προσλήψεων με τις σχετικές διαδικασίες, διασφαλίζει τη διαφορετικότητα και θεσπίζει τις βάσεις για τη διαδικασία προσλήψεων πάνω σε αντικειμενικά κριτήρια όπως το επαγγελματικό προφίλ, οι ικανότητες και οι δεξιότητες των εργαζομένων. Οι αποφάσεις που λαμβάνει ο Όμιλος σχετικά με τις προσλήψεις δε σχετίζονται με οποιοδήποτε είδος διάκρισης αναφορικά με το φύλο, την εθνικότητα, τη γλώσσα, τη θρησκεία, τις πολιτικές πεποιθήσεις, αναπηρίες, το σεξουαλικό προσανατολισμό του εργαζόμενου ή άλλα στοιχεία διαφορετικότητας.

Αποτελέσματα των παραπάνω πολιτικών και μη χρηματοοικονομικοί δείκτες επίδοσης

GRI 406-1: Συνολικός αριθμός περιστατικών διάκρισης και διορθωτικές ενέργειες που αναληφθήκαν

Το 2020, δεν αναφέρθηκε κανένα περιστατικό καταπάτησης ή/και παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων ούτε κανένα περιστατικό διάκρισης, λόγω φυλής, θρησκείας, φύλου, ηλικίας, αναπηρίας, εθνικότητας, πολιτικών πεποιθήσεων κ.λπ., συμπεριλαμβανομένων των περιστατικών παρενόχλησης, στο σύνολο των δραστηριοτήτων του Ομίλου.

Κοινωνικά και Εργασιακά Θέματα

Πολιτικές δέουσας επιμέλειας και λοιπές πολιτικές

Μέσω της υιοθέτησης υπεύθυνων πολιτικών που στόχο έχουν τη δημιουργία διαμοιραζόμενης αξίας σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη του, ο Όμιλος ΤΕΡΝΑ στέκεται αρωγός στην ανάπτυξη των τοπικών

κοινωνιών στις οποίες δραστηριοποιείται και με τις οποίες αλληλοεπιδρά, μέσα από συνεχή διαβούλευση και προσπάθειες αναγνώρισης και ανταπόκρισης στις πραγματικές ανάγκες που συντρέχουν αλλά και μέσα από την ίδια την δραστηριότητά του.

Ο Όμιλος ΤΕΡΝΑ συμμετέχει ενεργά, υποστηρίζει και θεωρεί ως μέγιστη προτεραιότητα την επένδυση στους ανθρώπους του παρέχοντας τους απαραίτητους πόρους για την προαγωγή της συνεχούς βελτίωσης του εργασιακού περιβάλλοντος.

Ο Όμιλος για τη διαχείριση των κοινωνικών και εργασιακών ζητημάτων:

- Αυξάνει το κοινωνικο-οικονομικό του αποτύπωμα
- Εφαρμόζει Πολιτική Αμοιβών και Παροχών
- Ενισχύει τη διαφορετικότητα
- Παρέχει ίσες ευκαιρίες κατάρτισης και εκπαίδευσης
- Εφαρμόζει Πολιτική Υγείας και Ασφάλειας
- Εφαρμόζει Πολιτική Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και χρήσης cookies

Άμεσες και έμμεσες κοινωνικές επιδράσεις

Ο Όμιλος μεριμνά για τη συνεχή βελτίωση των άμεσων και έμμεσων κοινωνικοοικονομικών επιδράσεων του. Τα πολλαπλασιαστικά οφέλη από την επιχειρηματική του δραστηριότητα μεταφράζονται σε χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας, στην ενίσχυση της εθνικής οικονομίας και του Α.Ε.Π. μέσα από την καταβολή φόρων και ασφαλιστικών εισφορών, την ενίσχυση των τοπικών κοινωνιών μέσα από συνεργασίες με τοπικούςπρομηθευτές, παρόχους υπηρεσιών και την υλοποίηση δράσεων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης καθώς και την βελτιστοποίηση της επενδυτικής εικόνας της χώρας μας στο εξωτερικό.

Οι έμμεσες θετικές επιδράσεις των δραστηριοτήτων του Ομίλου στην τοπική κοινωνία στους τομείς υποδομών, διαχείρισης απορριμμάτων, παραγωγής καθαρής ενέργειας και εκμετάλλευσης ακινήτων, εντοπίζονται στην ασφάλεια των μετακινήσεων, την αναβάθμιση των αστικών δομών, την πρόσβαση σε χώρους τέχνης και πολιτισμού, τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής των πολιτών και τη διατήρηση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Δίκαιες αμοιβές και παροχές

Ο Όμιλος διαχειρίζεται με αμεροληψία τα θέματα ανθρώπινου δυναμικού και εξασφαλίζει ότι κάθε εργαζόμενος αντιμετωπίζεται δίκαια και χωρίς διακρίσεις.

Ο Όμιλος, έχοντας εξετάσει το κόστος διαβίωσης στις χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται, προσφέρει υψηλότερες αμοιβές από τις κατώτατες που ορίζει το εκάστοτε νομοθετικό πλαίσιο. Στην πλειονότητα τους, οι εργαζόμενοι του Ομίλου αμείβονται με αποδοχές που υπερβαίνουν την ελάχιστη προβλεπόμενη νόμιμη αμοιβή. Επιπλέον, ο Όμιλος προσφέρει επιπρόσθετες παροχές, όπως εταιρικό όχημα μετακίνησης, φορητός υπολογιστή, εταιρική σύνδεση κινητής τηλεφωνίας κ.α., αναλόγως με τις ανάγκες και τις απαιτήσεις της θέσης.

Πιο συγκεκριμένα, η πολιτική του Ομίλου επιβάλλει ίσες αμοιβές μεταξύ ανδρών και γυναικών για την ίδια θέση και δεν αφήνει περιθώριο για διάκριση ούτε για προνομιακή μεταχείριση σε επίπεδο αμοιβών ή παροχών με κριτήριο το φύλο ή άλλα χαρακτηριστικά του εργαζομένου.

Ενίσχυση της διαφορετικότητας

Λόγω της φύσης της δραστηριότητας του Ομίλου, άνδρες συνθέτουν κυρίως το εργατικό δυναμικό του. Ωστόσο, πάγια πολιτική αποτελεί η αύξηση των ποσοστών αντιπροσώπευσης γυναικών στις εταιρείες του. Ένα βήμα προς αυτήν την κατεύθυνση είναι η καταγραφή και παρακολούθηση της κατανομής των γυναικών ανά γεωγραφική περιοχή δραστηριοποίησης, ανά ηλικία και ανά εργασιακή βαθμίδα. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται η αύξηση του ποσοστού των γυναικών στο συνολικό αριθμό εργαζομένων.

Πολιτική Εκπαίδευσης

Το ανθρώπινο κεφάλαιο του Ομίλου αποτελεί τη βασική του δύναμη καθώς είναι υπεύθυνο για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των επιχειρηματικών του δράσεων. Για τον λόγο αυτό, για τον Όμιλο ΤΕΡΝΑ, είναι ζωτικής σημασίας η συνεχής βελτίωση της επιστημονικής και τεχνικής γνώσης που διαθέτουν οι εργαζόμενοι, η διασφάλιση του επαγγελματισμού τους και η βελτίωση της παραγωγικότητάς τους.

Στο πλαίσιο αυτό, ο Όμιλος έχει θεσπίσει Πολιτική Εκπαίδευσης ώστε να διασφαλίσει τη δυνατότητα καθολικής συμμετοχής των εργαζομένων σε εκπαιδευτικές δράσεις, με βάση την αρχή των ίσων ευκαιριών, να προάγει ένα ξεκάθαρο και κατανοητό πλαίσιο διαδικασιών προγραμματισμού, υλοποίησης και αξιολόγησης της εκπαίδευσης και διαχρονικά να επιτυγχάνει την ανάπτυξη των δεξιοτήτων & την αύξηση της παραγωγικότητας του Ανθρώπινου Δυναμικού του μέσα από τη συνεργασία της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού με όλες τις Διευθύνσεις, Τμήματα, Εργοτάξια και Εγκαταστάσεις των εταιρειών του Ομίλου.

Πολιτική Υγείας και Ασφάλειας

Η στρατηγική του Ομίλου ΤΕΡΝΑ εμπεριέχει την αδιαπραγμάτευτη αρχή της διασφάλισης της Υγείας και της Ασφάλειας στην εργασία. Αυτή η αρχή αποτελεί προαπαιτούμενο για κάθε επιχειρησιακή δράση του Ομίλου και αφορά εξίσου εργαζόμενους, υπεργολάβους και το δίκτυο των συνεργατών του.

Η διαφύλαξη της Υγείας και της Ασφάλειας αποτελεί προτεραιότητα για τον Όμιλο ο οποίος βελτιώνει διαρκώς το στρατηγικό πλαίσιο εντός του οποίου γίνεται η διαχείριση των θεμάτων που αφορούν στην προστασία της Υγείας και Ασφάλειας όλων των ενδιαφερόμενων μερών του.

Ο Όμιλος συμμορφώνεται με τις διατάξεις της ισχύουσας εθνικής, ευρωπαϊκής και διεθνούς νομοθεσίας και μέσα από ένα αυστηρό Σύστημα Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας που τηρεί, στοχεύει στον έγκαιρο εντοπισμό και την ελαχιστοποίηση των κινδύνων που αφορούν στο σύνολο των δραστηριοτήτων του. Η Πολιτική Υγείας και Ασφάλειας αφορά στο σύνολο του Ομίλου και όλους όσοι, έμμεσα ή άμεσα, σχετίζονται με την επιχειρησιακή του λειτουργία.

Η ενίσχυση της Πολιτικής Υγείας και Ασφάλειας και η εξασφάλιση μηδενικών ατυχημάτων είναι συνάρτηση στόχων που σχετίζονται με:

- την εφαρμογή ενός διεθνώς πιστοποιημένου Συστήματος Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας
- τη διαμόρφωση μίας εταιρικής κουλτούρας που διέπεται από τις αρχές Υγείας και Ασφάλειας,
- την πλήρη συμμόρφωση με τις νομικές και άλλες εθνικές, κοινοτικές και διεθνείς απαιτήσεις, οδηγίες και διατάξεις που αφορούν στον τομέα Υγείας και Ασφάλειας,
- την υλοποίηση, παρακολούθηση, αξιολόγηση και βελτίωση των δράσεων Υγείας και Ασφάλειας,
- τον εντοπισμό των επαγγελματικών κινδύνων και την ανάπτυξη ολοκληρωμένης μεθοδολογίας πρόληψης, την πρόληψη των τραυματισμών, των ασθενειών και των δυσμενών περιστατικών Υγείας και Ασφάλειας,
- την παροχή κατάλληλης, επαρκούς εκπαίδευσης και ενημέρωσης στα θέματα Υγείας και Ασφάλειας σε όλους τους εργαζομένους, προμηθευτές, συνεργάτες και επισκέπτες
- τη συμμόρφωση και απαρέγκλιτη τήρηση των διαδικασιών Υ&Α όλων των ενδιαφερόμενων μερών
- την άμεση διερεύνηση κάθε ατυχήματος/συμβάντος για την αξιολόγηση των παραγόντων που οδήγησαν σε αυτό και τη λήψη προληπτικών μέτρων,
- την ενσωμάτωση τεχνολογιών, καλών πρακτικών και διαδικασιών λειτουργίας που εγγυώνται συνθήκες ασφάλειας σε εργαζόμενους, υπεργολάβους και τρίτους.

Πολιτική Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και χρήση cookies

Δείκτης C-G3: Πολιτική ασφάλειας δεδομένων

Για τον Όμιλο ΤΕΡΝΑ, η προστασία των προσωπικών δεδομένων των φυσικών προσώπων που συναλλάσσονται καθ' οιονδήποτε τρόπο με τις εταιρείες του είναι πρωταρχικής σημασίας. Για τους σκοπούς άσκησης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, ο Όμιλος προβαίνει σε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων τα οποία αφορούν φυσικά πρόσωπα για τα οποία προκύπτει ταυτοποίηση στοιχείων (όπως ενδεικτικά, τους πελάτες της εταιρείας, τους προμηθευτές, τους μετόχους και επενδυτές της, ως και απλών χρηστών της ιστοσελίδας), σύμφωνα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία σχετικά με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (GDPR-ΓΚΠΔ 2016/679) και του νόμου 4624/2019.

Λαμβάνουμε τα κατάλληλα μέτρα για να προστατέψουμε τα προσωπικά δεδομένα που επεξεργαζόμαστε και να διασφαλίσουμε ότι η συλλογή και η επεξεργασία τους πραγματοποιείται πάντοτε σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που τίθενται από το νομικό πλαίσιο, τόσο από την ίδια την εταιρεία, όσο και από τρίτους που επεξεργάζονται προσωπικά δεδομένα για λογαριασμό της εταιρείας. Επιπλέον, το Δ.Σ κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων του, ενημερώνεται σε τακτική βάση σχετικά με τα θέματα ασφάλειας δεδομένων.

Αρχές Προστασίας Δεδομένων

Όλες οι επεξεργασίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του Οργανισμού πρέπει να διεξάγονται σύμφωνα με τις αρχές προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως αυτές ορίζονται στο Άρθρο 5 του GDPR και οι οποίες είναι οι εξής:

- Τα προσωπικά δεδομένα πρέπει να υποβάλλονται σε νόμιμη, δίκαιη και διαφανή επεξεργασία.
- Τα προσωπικά δεδομένα μπορούν να συλλεχθούν μόνο για συγκεκριμένους , σαφείς και νόμιμους σκοπούς.
- Τα προσωπικά δεδομένα πρέπει να είναι επαρκή, συναφή και να περιορίζονται σε ό, τι είναι απαραίτητο για την επεξεργασία.
- Τα προσωπικά δεδομένα πρέπει να είναι ακριβή και ενημερωμένα και να γίνεται προσπάθεια να διαγράφονται ή να διορθώνονται χωρίς καθυστέρηση.
- Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να τηρούνται με τέτοιο τρόπο ώστε το υποκείμενο των δεδομένων να μπορεί να ταυτοποιηθεί μόνον εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για την επεξεργασία.
- Τα προσωπικά δεδομένα πρέπει να υποβάλλονται σε επεξεργασία κατά ασφαλή τρόπο
- Ο υπεύθυνος της επεξεργασίας πρέπει να είναι σε θέση να αποδεικνύει τη συμμόρφωση με τις υπόλοιπες αρχές του GDPR (Αρχή της Λογοδοσίας).

Αποτελέσματα των παραπάνω πολιτικών και μη χρηματοοικονομικοί δείκτες επίδοσης

Η έμπρακτη δέσμευση του Ομίλου στα θέματα Υγείας και Ασφάλειας αποδεικνύεται από την εφαρμογή του πιστοποιημένου Συστήματος Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του διεθνούς προτύπου ISO 45001.

Περιβαλλοντικά και Ενεργειακά Θέματα

Πολιτικές δέουσας επιμέλειας και λοιπές πολιτικές

IF-EN-160a.2: Συζήτηση διαδικασιών για την αξιολόγηση και διαχείριση περιβαλλοντικών κινδύνων που σχετίζονται με το σχεδιασμό έργου, την τοποθέτηση και την κατασκευή

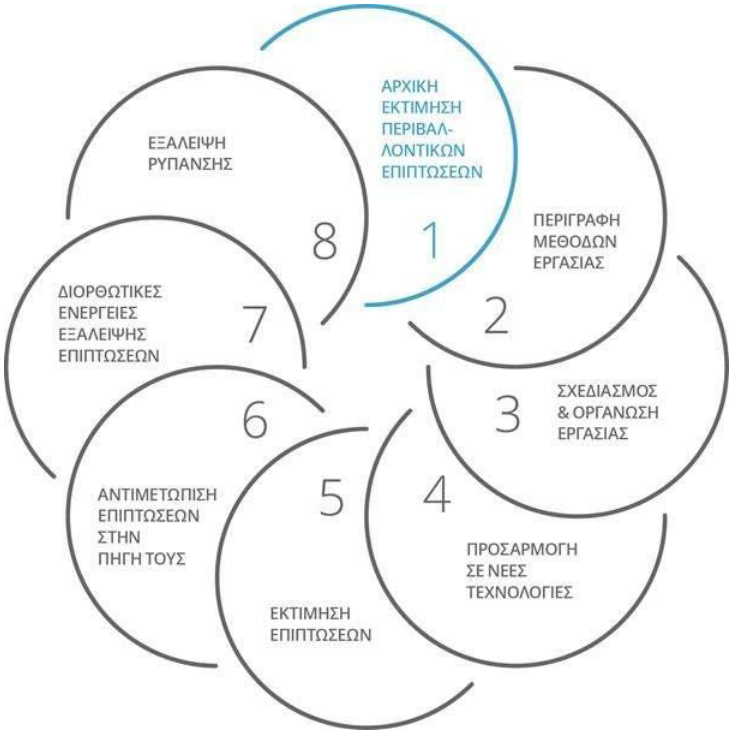
Η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της στρατηγικής του Ομίλου και γίνεται ορατή μέσα από τις πολιτικές, στρατηγικές και επιχειρηματικές του αποφάσεις και δράσεις. Ο Όμιλος δρα στοχευμένα και λαμβάνει μέτρα που οδηγούν στην μείωση του περιβαλλοντικού και ενεργειακού αποτυπώματός μέσω της υπεύθυνης διαχείρισης της ενέργειας και των φυσικών πόρων που χρησιμοποιεί (π.χ. νερό, ενέργεια, υλικά, της αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής και της προστασίας και διατήρησης της βιοποικιλότητας.

Ειδικότερα, η περιβαλλοντική και ενεργειακή στρατηγική του Ομίλου περιλαμβάνει:

- τον καθορισμό περιβαλλοντικών και ενεργειακών στόχων και επίτευξη αυτών μέσω εγκεκριμένων προγραμμάτων
- τη διασφάλιση των κατάλληλων πόρων για την επίτευξη των περιβαλλοντικών και ενεργειακών στόχων
- την εφαρμογή του Συστήματος Περιβαλλοντικής και Ενεργειακής Διαχείρισης,
- την υπεύθυνη διαχείριση της Ενέργειας
- την αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής
- την προστασία και διατήρηση της Βιοποικιλότητας

Σύστημα Περιβαλλοντικής και Ενεργειακής Διαχείρισης

Εφαρμόζοντας ένα σύγχρονο και ολοκληρωμένο Σύστημα Περιβαλλοντικής και Ενεργειακής Διαχείρισης, ο Όμιλος καταγράφει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των δραστηριοτήτων του και συνεπώς είναι σε θέση να λάβει εγκαίρως αναγκαία μέτρα, με σκοπό τον περιορισμό του περιβαλλοντικού και ενεργειακού του αποτυπώματος και τη διαρκή βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεών του. Η στρατηγική μείωσης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του Ομίλου ακολουθεί τον ακόλουθο βασικό κύκλο:

Ο Όμιλος ΤΕΡΝΑ διενεργεί ετήσιες εσωτερικές επιθεωρήσεις, σε όλες τις λειτουργικές του δραστηριότητες, προκειμένου να πληροί τους όρους των εξωτερικών πιστοποιήσεων, των εσωτερικών συστημάτων και των νομικών και λοιπών κανονισμών. Οι εσωτερικές επιθεωρήσεις στοχεύουν σε:

- αξιολόγηση του βαθμού συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις της κείμενης νομοθεσίας,
- αξιολόγηση του βαθμού ανταπόκρισης στις απαιτήσεις των πελατών του Ομίλου,
- αξιολόγηση του βαθμού συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις των Συστημάτων Περιβαλλοντικής και Ενεργειακής Διαχείρισης των εταιρειών του Ομίλου,
- αξιολόγηση του βαθμού συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις των διεθνών προτύπων ISO 14001:2015 και ISO 50001:2018,
- εντοπισμό σημείων που χρήζουν βελτίωσης και ενίσχυσης,
- βελτίωση της εφαρμογής των Συστημάτων Διαχείρισης και Διαχείρισης Ρίσκου.

Υπεύθυνη διαχείριση της ενέργειας

Σε ότι αφορά τη λειτουργία του, ο Όμιλος κατανοεί ότι μόνο μέσα από τη συστηματική καταγραφή και παρακολούθηση της κατανάλωσης ενέργειας σε γραφεία και εργοτάξια θα μπορέσει να αξιολογήσει τις ενεργειακές ανάγκες του και να προχωρήσει στο μετριασμό της κατανάλωσης ενέργειας των δραστηριοτήτων του. Για τον λόγο αυτό η ΤΕΡΝΑ ΑΕ, προχώρησε σε πιστοποίηση σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο ISO 50001:2018 για την επίτευξη των ανωτέρω, αλλά και την ορθολογικότερη ενεργειακή διαχείριση των λειτουργιών τους. Στόχος του Ομίλου για το 2021 είναι να συνεχίσει την ενσωμάτωση ακόμη περισσότερων εγκαταστάσεων στη διαδικασία συλλογής στοιχείων, καθώς και να διευρύνει και να εμβαθύνει περαιτέρω στη μεθοδολογία που εφαρμόζει σχετικά με τη συλλογή των στοιχείων αυτών.

Υποδομές και εξοπλισμός χαμηλού ενεργειακού αποτυπώματος

IF-EN-410a.1: Αριθμός των έργων που (1) τέθηκαν σε λειτουργία το 2020 και (2) είναι ενεργά και τα οποία πιστοποιήθηκαν από πρότυπα βιωσιμότητας (third-party multi-attribute sustainability standards).

Η ύπαρξη υποδομών και εξοπλισμού χαμηλού ενεργειακού αποτυπώματος αποτελεί προτεραιότητα για τον Όμιλο. Προς την κατεύθυνση αυτή, ο Όμιλος υλοποιεί έργα με βιοκλιματικό σχεδιασμό και πιστοποιείται από συστήματα που βεβαιώνουν ότι τα κτίριά που κατασκευάζει, έχουν σχεδιαστεί με βάση περιβαλλοντικά καινοτόμες πρακτικές που στόχο έχουν την εξοικονόμηση ενέργειας, όπως η Αποπεράτωση Κατασκευής Εννιαόροφου Κτιρίου Γραφείων–Καταστημάτων και Σταθμού Αυτοκινήτων επί της Λ. Κηφισίας 115. Το συγκεκριμένο κτήριο έλαβε την πιστοποίηση Leed v4 for Core & Shell στο επίπεδο Platinum. Ακόμη, ο Όμιλος επενδύει στην ανανέωση και στη συντήρηση των μηχανημάτων του, αποσκοπώντας στη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας αλλά και στην αύξηση του ωφέλιμου χρόνου ζωής τους.

Περιβαλλοντική και Ενεργειακή εκπαίδευση εργαζομένων

Η καλλιέργεια μίας ευρύτερης περιβαλλοντικής και ενεργειακής κουλτούρας είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την καλύτερη διαχείριση της ενέργειας και τη βελτίωση του συνολικού ενεργειακού αποτυπώματος. Οι Υπεύθυνοι Περιβάλλοντος των έργων ή η Διεύθυνση ΥΑΠ των Κεντρικών Γραφείων του Ομίλου, προγραμματίζουν και υλοποιούν σε ετήσια βάση εκπαιδεύσεις, τόσο σε περιβαλλοντικά – ενεργειακά όσο και σε κοινωνικά ζητήματα, με σκοπό τη σωστή ενημέρωση και συστηματική εκπαίδευση των εργαζομένων του, οι οποίες λαμβάνουν υπόψιν τόσο τις ανάγκες και απαιτήσεις των έργων, όσο και τους ρόλους και τα καθήκοντα των εργαζομένων.

Αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Ο Όμιλος επικεντρώνεται στη μετάβαση σε μια οικονομία που θα εξαρτάται λιγότερο από ορυκτά καύσιμα και θα εξασφαλίζει βιώσιμες πόλεις και κοινωνίες για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη του. Ο Όμιλος ΤΕΡΝΑ διαθέτει την τεχνογνωσία και τη θέληση να αξιοποιήσει τις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής προς όφελος της Βιώσιμης Ανάπτυξης και της Πράσινης Οικονομίας.

Αν και η κλιματική αλλαγή επηρεάζει όλους σχεδόν τους τομείς δραστηριότητας του Ομίλου, οι επιχειρηματικές ευκαιρίες που δημιουργούνται, μπορούν να συμβάλουν τόσο στην οικονομική ανάπτυξη του Ομίλου όσο και στον μετριασμό των αρνητικών επιπτώσεων της.

Παρακολούθηση και μετριασμός των αέριων εκπομπών

Το επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου είναι στρατηγικά προσανατολισμένο στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

Ο Όμιλος παρακολουθεί συστηματικά τις εκπομπές αερίων από τη λειτουργία του ως αναπόσπαστο κομμάτι της περιβαλλοντικής και ενεργειακής του πολιτικής και γι’ αυτό το λόγο αποτυπώνει και επικοινωνεί τον αντίκτυπο των δραστηριοτήτων του, μέσα από τα ηλεκτρονικά και έντυπα μέσα που διαθέτει (Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης, ιστοσελίδα, δελτία τύπου κ.α.), προς όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη του.

Προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας

Δείκτης SS-E4: Διαχείριση νερού

Μεγάλο μέρος των δραστηριοτήτων του Ομίλου (π.χ. ανάπτυξη υποδομών, κατασκευή αυτοκινητοδρόμων) πραγματοποιείται εντός περιοχών υψηλής βιολογικής αξίας και γι’ αυτό το λόγο

είναι απαραίτητη η ανάληψη πρωτοβουλιών και πολιτικών που συνδέονται με την προστασία και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.

Προς την κατεύθυνση αυτή, ο Όμιλος εφαρμόζει πιστοποιημένα συστήματα, διενεργεί εκπαιδεύσεις στους εργαζομένους του αλλά και τους επισκέπτες των εργοταξιακών χώρων αναφορικά με την προστασία της βιοποικιλότητας, αναλαμβάνει πρωτοβουλίες ανάδειξης και προστασίας των τοπικών οικοσυστημάτων και φροντίζει συνεχώς να λειτουργεί πέραν των προβλεπόμενων που επιτάσσει η περιβαλλοντική νομοθεσία, με τη χρήση μηχανισμών παρακολούθησης και καταγραφής των επιδράσεών του στο ευρύτερο φυσικό περιβάλλον.

Μεταξύ άλλων, Ο Όμιλος τόσο κατά την κατασκευή όσο και κατά τη λειτουργία των έργων του, εκπονεί σε συνεργασία με εξειδικευμένους επιστήμονες και φορείς, Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), Μελέτες Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΜΕΟΑ), Ειδικές Ορνιθολογικές Μελέτες (ΕΟΜ) καθώς και Προγράμματα Παρακολούθησης με στόχο την απόκτηση και αξιοποίηση της απαραίτητης πληροφορίας για τη διασφάλιση της προστασίας των τοπικών οικοσυστημάτων, με τη λήψη κατάλληλων μέτρων προστασίας και αποκατάστασης των επιπτώσεων.

Ειδικότερα, για τη διασφάλιση της βιοποικιλότητας και τον μετριασμό των αρνητικών επιδράσεων των έργων στο περιβάλλον, στις ΜΠΕ και τους σχετικούς εγκεκριμένους Περιβαλλοντικούς Όρους των έργων ορίζονται μέτρα για την διασφάλιση της προστασίας των οικοσυστημάτων. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν η κατασκευή ανισόπεδων διαβάσεων ή σηράγγων για την ανεμπόδιστη διέλευση της άγριας πανίδας, έργα φύτευσης, διαμορφώσεις πρανών από τα πλεονάζοντα υλικά εκσκαφών του έργου, έργα εξασφάλισης απρόσκοπτης ροής επιφανειακών υδάτων, μελέτες αξιολόγησης του κινδύνου για την αντιμετώπιση της ρύπανσης που προκύπτει από ενδεχόμενη διαρροή επικίνδυνων υγρών αποβλήτων, εκπόνηση υδραυλικών μελετών που θα καθορίζονται τα μέτρα για την προστασία από διάβρωση των φυσικών πρανών της ευρύτερης περιοχής του έργου, εγκατάσταση αυτόματων σταθμών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης και ανέμων καθώς και έργα ηχοπροστασίας της γειτνιάζουσας με το έργο περιοχής.

Ειδικότερα ο Όμιλος:

- Μεριμνά για την αποκατάσταση περιοχών και εργοταξιακών επιφανειών μέσω των περιβαλλοντικών μελετών του και των μελετών αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος με σκοπό την υπεύθυνη και ολοκληρωμένη διαχείριση του κύκλου ζωής των έργων του.
- Υιοθετεί τις αρχές της κυκλικής οικονομίας, επαναχρησιμοποιώντας τα υλικά (π.χ. υλικά εκσκαφών, κατασκευών και κατεδαφίσεων) για την κάλυψη άλλων αναγκών μέσα στον Όμιλο.
- Σχεδιάζει και αναλαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για την υπεύθυνη διαχείριση των αποβλήτων του, συνεργαζόμενος με αδειοδοτημένους φορείς για την ανάκτηση, επεξεργασία, επαναχρησιμοποίηση ή/και διάθεση των αποβλήτων του.

Αποτελέσματα των παραπάνω πολιτικών και μη χρηματοοικονομικοί δείκτες επίδοσης* IF-EN-160a.1: Αριθμός περιστατικών μη συμμόρφωσης με περιβαλλοντικές άδειες, πρότυπα και κανονισμούς

Ο Όμιλος εφαρμόζει το πιστοποιημένο Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο ISO 14001 για τις περισσότερες συμμετοχές του: ΤΕΡΝΑ, ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ, ΗΡΩΝ. Κατά τη διάρκεια του 2020 δεν υπήρξαν περιστατικά μη συμμόρφωσης με περιβαλλοντικές άδειες, πρότυπα και κανονισμούς.

Επίδραση της πανδημίας του COVID-19 στα μη χρηματοοικονομικά θέματα

Οι ενέργειες του Ομίλου ΤΕΡΝΑ την περίοδο της κρίσης δημοσίας υγείας

Σε μια περίοδο κατά την οποία η χώρα χρειάζεται πιο πολύ από ποτέ το κοινωνικό πρόσωπο των εταιρειών στο πλευρό της, ο Όμιλος ΤΕΡΝΑ βρέθηκε και πάλι στην πρώτη γραμμή λαμβάνοντας άμεσα μέτρα για τη διασφάλιση της υγείας και ασφάλειας των εργαζόμενων του, στηρίζοντας το Εθνικό Σύστημα Υγείας και εξασφαλίζοντας την ομαλή του λειτουργία πάντα με το βλέμμα στην επόμενη μέρα.

Το ολοκληρωμένο Σχέδιο Επιχειρησιακής Συνέχειας του Ομίλου

Επιδεικνύοντας αυξημένα αντανακλαστικά, ο Όμιλος ΤΕΡΝΑ έθεσε αμέσως σε εφαρμογή το ολοκληρωμένο Σχέδιο Επιχειρησιακής Συνέχειας, που είχε ήδη καταρτιστεί με στόχο την διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας του Ομίλου σε περιπτώσεις κρίσεων, έχοντας ως κυρίαρχη προτεραιότητα την υγεία και ασφάλεια των ανθρώπων του σε όλο τον κόσμο.

Παρακολουθώντας στενά τις εξελίξεις στο μέτωπο της πανδημίας και λαμβάνοντας υπόψη την αύξηση των κρουσμάτων και τις οδηγίες της Πολιτείας, ο Όμιλος αποφάσισε και παρέχει δωρεάν διαγνωστικό έλεγχο μοριακής ανίχνευσης του ιού στο σύνολο του ανθρώπινου δυναμικού του.

Το Σχέδιο Επιχειρησιακής Συνέχειας του Ομίλου ΤΕΡΝΑ, περιλαμβάνει αυστηρούς κανόνες λειτουργίας σε όλα τα σημεία παρουσίας του στην Ελλάδα και το εξωτερικό, ενώ η εφαρμογή του παρακολουθείται καθημερινά από ειδική ομάδα εργασίας που έχει συσταθεί για την αντιμετώπιση της πανδημίας και στην οποία συμμετέχουν στελέχη του Ομίλου, αλλά και εξειδικευμένοι επιστημονικοί συνεργάτες. Στο πλαίσιο του Σχεδίου προβλέπεται, μεταξύ άλλων, πρόγραμμα απομακρυσμένης ή εκ περιτροπής εργασίας, ειδική μέριμνα για τους ευάλωτους εργαζόμενους, δραστικός περιορισμός των ταξιδιών στα απολύτως αναγκαία, καθώς και των συσκέψεων ή/και εκδηλώσεων με φυσική παρουσία, κάνοντας αντ' αυτών χρήση όλων των δυνατοτήτων που προσφέρει η τεχνολογία, σύνταξη διαδικασιών για την προστασία του προσωπικού κατά τη διάρκεια της εργασίας τους κατά την περίοδο του COVID-19 (Operating Procedures), καθώς και προμήθεια επαρκών ποσοτήτων μέτρων ατομικής προστασίας όπως μάσκες, γάντια, αντισηπτικά για όλο ο προσωπικό.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ήδη από την πρώτη φάση της υγειονομικής κρίσης, πέρα από τα μέτρα που εισηγήθηκαν οι Αρχές και τα οποία ακολουθήθηκαν πιστά και με απόλυτη επιτυχία σε όλες τις εγκαταστάσεις ανά τον κόσμο, ο Όμιλος μερίμνησε και για τον ασφαλή επαναπατρισμό εκατοντάδων στελεχών του κι εργαζομένων σε έργα του που υλοποιούνται εκτός Ελλάδας, ακόμα και με ειδικά ναυλωμένες πτήσεις, όπου αυτό κρίθηκε απαραίτητο.

ΣΤ. Προβλεπόμενη πορεία και Εξέλιξη

Η μητρική εταιρεία ΤΕΡΝΑ του Ομίλου είναι ένας από τους μεγαλύτερους επιχειρηματικούς Ομίλους στην Ελλάδα, με παρουσία επίσης στα Βαλκάνια και τη Μέση Ανατολή. Δραστηριοποιείται κυρίως στον τομέα των υποδομών.

Το ανεκτέλεστο κατασκευαστικό υπόλοιπο του Ομίλου κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων ανέρχεται με τις υπογεγραμμένες και προς υπογραφή νέες συμβάσεις σε 2,1 δισ. Ευρώ.
Η Ελληνική οικονομία στις αρχές του 2020 βρισκόταν σε αναπτυξιακή πορεία σύμφωνα με βεβαιωμένες εκτιμήσεις από αρμόδιους φορείς, με αυτές να προβλέπουν την επιτάχυνση του ρυθμού ανάπτυξης.
Η συνέχιση της αναπτυξιακής πορείας τόσο της ελληνικής όσο και της παγκόσμιας οικονομίας τέθηκαν εκ νέου σε δοκιμασία από την εμφάνιση και εξάπλωση του COVID-19, ο αντίκτυπος του οποίου στην οικονομική δραστηριότητα δεν μπορεί να εκτιμηθεί με ακρίβεια στην παρούσα φάση, καθώς δεν είναι ακόμα γνωστή η διάρκεια και η έκταση της εξάπλωσης του φαινομένου αυτού, παρά το γεγονός ότι η εξεύρεση εμβολίων κατά του COVID-19 έχει δώσει μια καινούργια προοπτική για το β΄εξάμηνο του 2021 και για τα επόμενα χρόνια.

Αξίζει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι η ενίσχυση της επενδυτικής δραστηριότητας στους τομείς που δραστηριοποιείται ο Όμιλος ΤΕΡΝΑ (Κατασκευές Υποδομών) αποτελούν προτεραιότητα τόσο της ελληνικής πολιτείας όσο και της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην προσπάθεια για οικονομική ανάκαμψη κι αντιμετώπιση των οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19. Τα έργα υποδομών μέσω της υψηλής πολλαπλασιαστικής επίδρασης (multiplier effect), συμβάλλουν σημαντικά στην αύξηση του ΑΕΠ και στην ενίσχυση της απασχόλησης.
Το έτος 2021 ο Όμιλος ΤΕΡΝΑ θα συνεχίσει την εφαρμογή της στρατηγικής του για συνεχή ανάπτυξη στην ελληνική και στις διεθνείς αγορές στον Κατασκευαστικό τομέα. Στόχος είναι να διατηρήσει την ηγετική του θέση στην ελληνική αγορά και να επιδιώξει την βιώσιμη ανάπτυξή της στις αγορές του εξωτερικού, ώστε να επιτυγχάνει ικανοποιητική διασπορά του επιχειρηματικού κινδύνου και να διατηρεί την απόδοση των κεφαλαίων της σε ικανοποιητικό επίπεδο. Οι προοπτικές επίτευξης των στόχων που αναλογούν στο 2021 και μετά είναι θετικές δεδομένου ότι:

Στον Λειτουργικό Τομέα των Κατασκευών:
Ο Όμιλος, μέσω της ΤΕΡΝΑ Α.Ε., δραστηριοποιείται στον τομέα των κατασκευών εδώ και σχεδόν μισό αιώνα, τόσο στην Μέση Ανατολή και τη Νοτιοανατολική Ευρώπη, στην εκτέλεση μεγάλων και σύνθετων ευρύτατου φάσματος δημόσιων και ιδιωτικών έργων, μεγάλου προϋπολογισμού και σύνθετης τεχνογνωσίας, όπως οδικά και σιδηροδρομικά δίκτυα, κτίρια, νοσοκομεία, μουσεία, βιομηχανικές εγκαταστάσεις, υδροηλεκτρικά έργα, φράγματα, βιομηχανικές εγκαταστάσεις, εργοστάσια παραγωγής ενέργειας κ.λπ.

Οι προοπτικές για τα επόμενα έτη συνηγορούν στην βελτίωση των οικονομικών μεγεθών του τομέα, αφού το ανεκτέλεστο υπόλοιπο κατασκευαστικών εργασιών διατηρείται σε υψηλά επίπεδα, ανερχόμενο την 31.12.2020 σε 1,5 δισ. ευρώ περίπου και κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων με τις υπογεγραμμένες και προς υπογραφή νέες συμβάσεις σε 2,1 δισ. Ευρώ, σύμφωνα με τις διαβεβαιώσεις του αρμόδιου Υπουργού, η πρόθεση της Ελληνικής Κυβέρνησης είναι να αλλάξει το θεσμικό πλαίσιο των διαγωνιστικών διαδικασιών, έτσι ώστε να επιταχυνθούν οι αδειοδοτήσεις για να ενταχθούν στον νόμο των στρατηγικών επενδύσεων τα μεγάλα έργα των υποδομών, τα οποία ξεπερνούν τα 13 δισ. ευρώ.

Παράλληλα, η ύπαρξη συνεργειών που θα προκύψουν από την εκτέλεση νέων επενδύσεων εντός του Ομίλου, θα συνδράμουν προς την κατεύθυνση της βελτίωσης των οικονομικών μεγεθών του τομέα.

Να σημειωθεί ότι η εκτέλεση των ανωτέρω έργων, θα επιφέρει στην Ελληνική Οικονομία σημαντικά θετικά πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα.
Ο Όμιλος, με την συνέπεια και την υψηλή αίσθηση εταιρικής κοινωνικής ευθύνης που τον διακρίνει, θα παραμείνει πρωτοπόρος στον τομέα των κατασκευών και θα επιδιώξει να αυξήσει τα οικονομικά μεγέθη του τομέα, δημιουργώντας ταυτόχρονα ικανοποιητικά κέρδη προς όφελος των μετόχων του, σύμφωνα με τον επιχειρηματικό του σχεδιασμό, παρά τις πρόσκαιρες αντίξοες συνθήκες οι οποίες δημιουργήθηκαν από τις αρχές του 2020 έως και το πέρας αυτών, από την εκδήλωση της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19.

Στον Λειτουργικό Τομέα Λατομείων/Βιομηχανίας:

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται επίσης στην εξόρυξη και επεξεργασία λευκολίθου και στην βιομηχανική παραγωγή προϊόντων Καυστικής και Δίπυρης μαγνησίας μέσω της θυγατρικής ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ Α.Ε, μια δραστηριότητα κυρίως εξαγωγική (www.ternamag.com).

Παρά την ύπαρξη των αρνητικών αποτελεσμάτων κατά την τρέχουσα χρήση στον τομέα της βιομηχανίας, η εταιρεία έχοντας προβεί ήδη σε επανασχεδιασμό των λειτουργικών της δραστηριοτήτων, με στόχο την μείωση του κόστους των παραγόμενων προϊόντων, εκτιμά ότι μελλοντικά ο τομέας της βιομηχανίας θα καταστεί κερδοφόρος.

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι,

Το 2020 υπήρξε χρονιά κατά την οποία ο Όμιλος συνέχισε σταθερή πορεία. Επιπλέον, ο Όμιλος συνεχίζει προσεκτικά το επενδυτικό του πρόγραμμα, διατηρώντας ταυτόχρονα ικανή ρευστότητα.

Απευθύνουμε τις ευχαριστίες του Δ.Σ. στο Προσωπικό, τα Στελέχη και τους Συνεργάτες μας για την συμβολή τους.

Επίσης, ευχαριστούμε τους Πελάτες μας, τους Προμηθευτές μας και τις συνεργαζόμενες Τράπεζες και εσάς τους κ.κ. Μετόχους για την εμπιστοσύνη σας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο εγκρίνει ομόφωνα την παραπάνω Έκθεση Διαχείρισης για να υποβληθεί στην Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Αθήνα, 26 Απριλίου 2021

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Μιχαήλ Γουρζής

Πρόεδρος Δ.Σ.

[Η παρούσα σελίδα έχει αφεθεί σκοπίμως κενή]

II. ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (η Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2020, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της εταιρείας ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και των θυγατρικών αυτής (ο Όμιλος) κατά την 31η Δεκεμβρίου 2020, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας "Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων". Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της, καθόλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην "Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων", αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της διοίκησης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σ ’αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ’ όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.

- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.

- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη διοίκηση.

- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

  Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στη διοίκηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 150 και 153 του Ν. 4548/2018 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31.12.2020.

β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την εταιρεία ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Αθήνα, 26 Απριλίου 2021

Η Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Δήμητρα Παγώνη

Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 30821

Grant Thornton

Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων
Ζεφύρου 56, 17564 Παλαιό Φάληρο
Α.Μ. ΣΟΕΛ 127

III. ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2020 (1 Ιανουαρίου - 31 Δεκεμβρίου 2020)

Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), ως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι Οικονομικές Καταστάσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ την 26η Απριλίου 2021 και έχουν αναρτηθεί στο διαδίκτυο στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://www.terna.gr, όπου και θα παραμείνουν στη διάθεση του κοινού για χρονικό διάστημα τουλάχιστον 10 ετών από την ημερομηνία της συντάξεως και δημοσιοποιήσεως τους.

[Η παρούσα σελίδα έχει αφεθεί σκοπίμως κενή]

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΗΣ 31ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2020

		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	Σημείωση	**31.12.2020**	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό					
Ασώματα πάγια	8	33.394	34.823	1.184	994
Δικαιώματα χρήσης παγίων	9	8.511	25.899	6.539	23.100
Ενσώματα πάγια	10	103.756	89.008	52.284	40.290
Υπεραξία	7	3.025	3.025	0	–
Επενδυτικά ακίνητα	11	8.061	8.160	7.438	7.536
Συμμετοχές σε θυγατρικές	5,12	–	–	123.529	117.768
Συμμετοχές σε κοινοπραξίες	5,13	57.069	15.237	57.659	16.139
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	19	12.230	12.176	8.172	8.118
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	14	39.505	115.068	60.057	126.923
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	31	22.218	25.384	14.445	17.114
Σύνολο μη κυκλοφορούντος		**287.769**	**328.780**	**331.307**	**357.982**
Κυκλοφορούν ενεργητικό					
Αποθέματα	15	18.045	22.365	6.437	6.189
Εμπορικές απαιτήσεις	16	160.819	238.299	186.557	231.848
Απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες	17	98.728	80.026	77.008	61.164
Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις	18	54.480	61.141	63.466	65.735
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος		12.886	21.093	12.506	19.767
Χρηματικά διαθέσιμα	20	267.726	199.944	177.795	113.966
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού		**612.684**	**622.868**	**523.769**	**498.669**
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		**900.453**	**951.648**	**855.076**	**856.651**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Μετοχικό κεφάλαιο	29	55.460	55.460	55.460	55.460
Διαφορά υπέρ το άρτιο		62.702	62.702	62.702	62.702
Αποθεματικά	30	57.135	54.391	53.802	52.778
Κέρδη εις νέον		(87.831)	(71.565)	(21.782)	518
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		**87.466**	**100.988**	**150.182**	**171.458**
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		20.922	7.770	–	–
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		**108.388**	**108.758**	**150.182**	**171.458**
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Μακροπρόθεσμα δάνεια	21	103.869	152.387	102.749	151.446

Υποχρεώσεις από μισθώσεις	22	3.857	5.143	3.411	4.160
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	27	121.905	25.371	115.492	31.484
Λοιπές προβλέψεις	24	10.301	12.307	9.101	11.107
Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού	23	3.617	4.935	2.868	3.384
Επιχορηγήσεις	25	14.052	14.185	–	–
Υποχρεώσεις από παράγωγα	28	–	1.053	–	1.053
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	31	6.691	6.553	492	518
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων		**264.292**	**221.934**	**234.113**	**203.152**
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Προμηθευτές	26	171.189	198.521	149.742	175.961
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	21	89.054	94.179	89.054	64.094
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις πληρωτέες τους επόμενους 12 μήνες	21	7.893	16.657	7.856	6.348
Βραχυπρόθεσμο μέρος υποχρεώσεων από μισθώσεις	22	2.834	9.548	2.262	8.596
Υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες	17	213.820	252.086	182.486	184.029
Δεδουλευμένες και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	27	40.146	48.620	36.820	42.586
Βραχυπρόθεσμο μέρος υποχρεώσεων από παράγωγα	28	–	380	0	380
Φόρος εισοδήματος πληρωτέος		2.837	965	2.561	47
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων		**527.773**	**620.956**	**470.781**	**482.041**
Σύνολο Υποχρεώσεων		**792.065**	**842.890**	**704.894**	**685.193**
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		**900.453**	**951.648**	**855.076**	**856.651**

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2020

		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	Σημείωση	**1.1-31.12.2020**	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2020**	**1.1-31.12.2019**
Κύκλος εργασιών	32	504.725	694.674	445.082	600.074
Κόστος πωλήσεων	33	(470.876)	(662.710)	(415.998)	(573.111)
Μικτό κέρδος/(ζημιά)		**33.849**	**31.964**	**29.084**	**26.963**
Έξοδα διοίκησης και διάθεσης	33	(33.772)	(36.597)	(24.895)	(23.909)
Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης	33	(1.177)	(1.354)	(1.017)	(1.051)
Λοιπά έσοδα/(έξοδα)	35	(8.784)	(6.889)	2.556	(2.719)
Αποτελέσματα προ φόρων χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων		**(9.884)**	**(12.876)**	**5.728**	**(716)**
Καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα)	37	(6.529)	(7.131)	(3.835)	(3.105)
Κέρδη/(Ζημίες) από πώληση συμμετοχών και χρεογράφων		160	(205)	(140)	(205)
Κέρδη/(Ζημίες) από αποτίμηση συμμετοχών και χρεογράφων	36	–	–	(18.645)	(18.121)
Κέρδη/(Ζημίες) από την ενοποίηση κοινοπραξιών με την μέθοδο της καθαρής θέσης	5,13	307	(8.951)	–	–
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρου εισοδήματος		**(15.946)**	**(29.163)**	**(16.892)**	**(22.147)**
Φόρος εισοδήματος	31	(6.941)	(14.155)	(5.408)	(5.997)
Καθαρά Κέρδη/(ζημίες) μετά φόρων		**(22.887)**	**(43.318)**	**(22.300)**	**(28.144)**
Λοιπά Συνολικά Αποτελέσματα					
α) Λοιπά Συνολικά Αποτελέσματα που αναταξινομούνται στα Αποτελέσματα Χρήσης σε επόμενες περιόδους					
Αποτίμηση συμβάσεων αντιστάθμισης κινδύνων ταμειακών ροών	28	759	(759)	759	(759)
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής από ενσωμάτωση εκμεταλλεύσεων εξωτερικού		3.760	(595)	2.795	(394)
Φόρος εισοδήματος που αναλογεί στα ανωτέρω αποτελέσματα	31	(182)	183	(182)	182
Σύνολο		**4.337**	**(1.171)**	**3.372**	**(971)**
β) Λοιπά Συνολικά Αποτελέσματα που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων σε επόμενες περιόδους					
Αποτίμηση επενδύσεων σε λοιπούς συμμετοχικούς τίτλους	19	107	1.970	107	1.970

Αναλογιστικά έσοδα/(έξοδα) από προγράμματα καθορισμένων παροχών	23	161	(55)	87	(49)
Αναλογία στα Λοιπά Συνολικά Αποτελέσματα κοινοπραξιών	5,13	4	(2)	–	–
Φόρος εισοδήματος που αναλογεί στα ανωτέρω αποτελέσματα	31	(63)	(452)	(47)	(453)
Σύνολο		**209**	**1.461**	**147**	**1.468**
Καθαρά Λοιπά Συνολικά Αποτελέσματα		**4.546**	**290**	**3.519**	**497**
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		**(18.341)**	**(43.028)**	**(18.781)**	**(27.647)**
Καθαρά κέρδη/(ζημίες) αποδιδόμενα σε					
Ιδιοκτήτες της μητρικής εταιρείας		(15.543)	(33.806)		
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		(7.344)	(9.512)		
Συνολικά αποτελέσματα αποδιδόμενα σε					
Ιδιοκτήτες της μητρικής εταιρείας		(11.026)	(33.517)		
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		(7.315)	(9.511)		

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2020

		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	Σημείωση	**1.1-31.12.2020**	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2020**	**1.1-31.12.2019**
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες					
Κέρδη/(ζημιές) περιόδου προ φόρου εισοδήματος		**(15.946)**	**(29.163)**	**(16.892)**	**(22.147)**
Αναπροσαρμογές για την συμφωνία των καθαρών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες					
Αποσβέσεις παγίων	8,9,10	13.989	13.600	9.732	9.655
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων παγίων	25	(153)	(81)	–	–
Προβλέψεις		1.731	(6.373)	304	(6.860)
Απομειώσεις		5.307	11.929	19.100	21.927
Λοιπά μη ταμειακά έξοδα/(έσοδα)		(2.185)	(604)	(6.142)	(230)
Τόκοι και συναφή έσοδα	37	(5.212)	(6.209)	(6.460)	(7.680)
Τόκοι και λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα	37	12.416	12.666	10.969	10.111
Αποτέλεσμα από παράγωγα	37	(674)	674	(674)	674
Αποτελέσματα από συγγενείς και κοινοπραξίες	13	(307)	8.951	–	–
Αποτελέσματα από συμμετοχές και χρεόγραφα		(160)	205	139	205
Αποτελέσματα από επενδυτικά ακίνητα		98	230	98	230
Αποτελέσματα από πάγια		(604)	434	(270)	(399)
Συναλλαγματικές διαφορές		5.541	(710)	3.351	(352)
Κόστος αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσης	30	479	–	479	–
Λειτουργικό κέρδος/(ζημιά) προ μεταβολών του κεφαλαίου κίνησης		**14.320**	**5.549**	**13.734**	**5.134**
(Αύξηση)/Μείωση σε:					
Αποθέματα		(448)	(2.789)	(436)	1.901
Εμπορικές απαιτήσεις		65.951	89.070	30.429	79.304
Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις		(12.711)	27.968	(3.460)	27.858
Αύξηση/(Μείωση) σε:					
Προμηθευτές		(28.838)	(52.561)	(22.935)	(48.270)
Δεδουλευμένες και λοιπές υποχρεώσεις		58.215	(117.365)	81.603	(104.141)
(Πληρωμές) / Εισπράξεις φόρου εισοδήματος		(823)	1.996	(236)	808
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		**95.666**	**(48.132)**	**98.699**	**(37.406)**
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες					
Εισπράξεις από πωλήσεις παγίων στοιχείων		1.620	2.022	672	991
Πληρωμές για αγορές παγίων στοιχείων		(10.146)	(12.705)	(3.654)	(3.826)
Τόκοι και συναφή έσοδα εισπραχθέντα		2.583	4.540	2.564	4.520
Πληρωμές για απόκτηση ή αύξηση συμμετοχών σε συγγενείς και κοινοπραξίες (JVs)	13	(41.520)	(3.000)	(41.520)	(3.000)

Εισπράξεις από πώληση μετοχών, ομολογιών και λοιπών τίτλων		199	–	199	–
Εισπράξεις μερισμάτων		–	919	–	–
Εισπράξεις από χορηγηθέντα δάνεια		84.609	77.274	84.609	85.250
Χορηγηθέντα δανεία		–	(36.702)	(10.320)	(50.582)
Ταμειακές ροές επενδυτικών δραστηριοτήτων		**37.345**	**32.348**	**32.550**	**33.353**
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες					
Πληρωμές από μεταβολές συμμετοχών σε θυγατρικές χωρίς απώλεια ελέγχου	12	–	–	(24.655)	(21.248)
Εισπράξεις από αυξήσεις κεφαλαίου		–	11.700	–	11.700
Εισπράξεις από αυξήσεις κεφαλαίου θυγατρικών από μη ελέγχουσες συμμετοχές		20.467	5.256	–	–
Εισπράξεις για βραχυπρόθεσμα δανεία	21	50.620	21.852	50.620	21.831
Πληρωμές για βραχυπρόθεσμα δανεία	21	(41.768)	(9.306)	(26.747)	(7.347)
Εισπράξεις για μακροπρόθεσμα δανεία	21	106.590	31.131	96.000	30.100
Πληρωμές για μακροπρόθεσμα δανεία	21	(178.858)	(53.109)	(142.923)	(51.684)
Πληρωμές υποχρεώσεων από μισθώσεις		(10.011)	(8.994)	(9.094)	(7.850)
Τόκοι και λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα πληρωθέντα		(10.992)	(10.518)	(9.741)	(8.176)
Πληρωμές από παράγωγα αντιστάθμισης κινδύνου		(374)	(182)	(374)	(182)
Ταμειακές ροές χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων		**(64.326)**	**(12.170)**	**(66.914)**	**(32.856)**
Επίδραση μεταβολών συναλλαγματικών ισοτιμιών στα χρηματικά διαθέσιμα		(903)	408	(506)	334
Καθαρή αύξηση/(μείωση) χρηματικών διαθεσίμων		**67.782**	**(27.546)**	**63.829**	**(36.575)**
Χρηματικά διαθέσιμα στην αρχή της περιόδου	20	199.944	227.490	113.966	150.541
Χρηματικά διαθέσιμα στο τέλος της περιόδου	**20**	**267.726**	**199.944**	**177.795**	**113.966**

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2020

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Σημείωση	Μετοχικό Κεφάλαιο	Διαφορά Από Έκδοση Μετοχών Υπέρ το Άρτιο	Αποθεματικά	Υπόλοιπο Κερδών Εις Νέο	Σύνολο
1η Ιανουαρίου 2020		**55.460**	**62.702**	**52.778**	**518**	**171.458**
Συνολικά αποτελέσματα		–	–	3.519	(22.300)	**(18.781)**
Χορήγηση δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών	30	–	–	479	–	**479**
Σχηματισμός αποθεματικών		–	–	(2.974)	–	**(2.974)**
31η Δεκεμβρίου 2020		**55.460**	**62.702**	**53.802**	**(21.782)**	**150.182**

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Σημείωση	Μετοχικό Κεφάλαιο	Διαφορά Από Έκδοση Μετοχών Υπέρ το Άρτιο	Αποθεματικά	Υπόλοιπο Κερδών Εις Νέο	Σύνολο
1η Ιανουαρίου 2019		**52.210**	**54.252**	**52.281**	**28.698**	**187.441**
Συνολικά αποτελέσματα		–	–	497	(28.144)	**(27.647)**
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου		3.250	8.450	–	(36)	**11.664**
31η Δεκεμβρίου 2019		**55.460**	**62.702**	**52.778**	**518**	**171.458**

ΟΜΙΛΟΣ	Σημείωση	Μετοχικό Κεφάλαιο	Διαφορά Από Έκδοση Μετοχών Υπέρ το Άρτιο	Αποθεματικά	Υπόλοιπο Κερδών Εις Νέο	Μερικό Σύνολο	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο
1η Ιανουαρίου 2020		**55.460**	**62.702**	**54.391**	**(71.565)**	**100.988**	**7.770**	**108.758**
Συνολικά αποτελέσματα		–	–	4.517	(15.543)	**(11.026)**	(7.315)	**(18.341)**
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών		–	–	–	–	**–**	20.467	**20.467**
Χορήγηση δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών	30	–	–	479	–	**479**	–	**479**
Σχηματισμός αποθεματικών		–	–	(2.252)	(723)	**(2.975)**	–	**(2.975)**
31η Δεκεμβρίου 2020		**55.460**	**62.702**	**57.135**	**(87.831)**	**87.466**	**20.922**	**108.388**

ΟΜΙΛΟΣ	Σημείωση	Μετοχικό Κεφάλαιο	Διαφορά Από Έκδοση Μετοχών Υπέρ το Άρτιο	Αποθεματικά	Υπόλοιπο Κερδών Εις Νέο	Μερικό Σύνολο	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο
1η Ιανουαρίου 2019		**52.210**	**54.252**	**53.914**	**(37.534)**	**122.842**	**12.025**	**134.867**
Συνολικά αποτελέσματα		–	–	289	(33.806)	**(33.517)**	(9.511)	**(43.028)**
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου		3.250	8.450	–	(37)	**11.663**	–	**11.663**
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών		–	–	–	–	**–**	5.256	**5.256**
Σχηματισμός αποθεματικών		–	–	188	(188)	**–**	–	**–**
31η Δεκεμβρίου 2019		**55.460**	**62.702**	**54.391**	**(71.565)**	**100.988**	**7.770**	**108.758**

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΜΙΛΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Η «ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (η «Εταιρεία», ή η «ΤΕΡΝΑ»), όπως μετονομάσθηκε η εταιρεία ΛΙΘΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ με την από 6.11.2008 απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της η οποία δημοσιεύθηκε στο με αρ. 14207/30.12.2008 ΦΕΚ (τ. ΑΕ & ΕΠΕ), είναι εγγεγραμμένη στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών της Νομαρχίας Αθηνών με Αρ. Μ.Α.Ε. 56330/01/Β/04/506(08). Η διάρκειά της έχει οριστεί σε ενενήντα (90) έτη.

Την 23.12.2008 εγκρίθηκε η συγχώνευση με απορρόφηση του τμήματος των κατασκευαστικών δραστηριοτήτων της εταιρείας ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ, και παράλληλα η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά 28.388.000,00 ευρώ το οποίο συνολικά ανήλθε σε ευρώ 28.910.000,00 διαιρούμενο σε 289.100 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας 100,00 ευρώ εκάστη.

Την 28.06.2013 εγκρίθηκε η συγχώνευση με απορρόφηση της εταιρείας ΗΡΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΕ και παράλληλα η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά 11.100.000 ευρώ, το οποίο συνολικά ανήλθε σε ευρώ 40.010.000,00 διαιρούμενο σε 400.100 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας 100,00 ευρώ εκάστη.

Με την από 23.12.2015 Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας αποφασίστηκε η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά το ποσό των δώδεκα εκατομμυρίων διακοσίων (12.200.000) Ευρώ, με την έκδοση εκατόν είκοσι δύο χιλιάδων (122.000) νέων κοινών ονομαστικών μετοχών, ονομαστικής αξίας εκατό (100) Ευρώ εκάστης και με τιμή διάθεσης τριακοσίων εβδομήντα πέντε (375) Ευρώ ανά μετοχή, ήτοι συνολικά προς άντληση κεφάλαια σαράντα πέντε εκατομμύρια επτακόσιες πενήντα χιλιάδες Ευρώ (45.750.000 €). Η διαφορά μεταξύ της ονομαστικής αξίας της μετοχής και της τιμής διαθέσεως ήχθη σε πίστωση του λογαριασμού «Διαφορά από Έκδοση Μετοχών Υπέρ το Άρτιο».

Με την από 27 Ιουνίου 2017 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνελεύσεως των Μετόχων αποφασίσθηκε η μείωση του μετοχικού κεφαλαίου κατά το ποσό των δέκα πέντε εκατομμυρίων πέντε χιλιάδων εκατόν πενήντα τεσσάρων (15.005.154) Ευρώ με μείωση της ονομαστικής αξίας κάθε μετοχής ήτοι συνολικά από εκατό (100) Ευρώ σε εβδομήντα ένα ευρώ και είκοσι έξι λεπτά (71,26) Ευρώ και την επιστροφή του ποσού της μείωσης, είκοσι οκτώ ευρώ και εβδομήντα τέσσερα λεπτά (28,74) Ευρώ ανά μετοχή, στους Μετόχους με ταυτόχρονη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας κατά το ποσό των δέκα πέντε εκατομμυρίων πέντε χιλιάδων εκατόν πενήντα τεσσάρων (15.005.154) Ευρώ με κεφαλαιοποίηση μέρους του ειδικού αποθεματικού από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο με αύξηση της ονομαστικής αξίας εκάστης μετοχής από εβδομήντα ένα ευρώ και είκοσι έξι λεπτά (71,26) Ευρώ σε εκατό (100) Ευρώ.

Με την από 28.11.2019 Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας αποφασίστηκε η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά το ποσό των τριών εκατομμυρίων διακοσίων πενήντα (3.250.000) Ευρώ, με την έκδοση τριάντα δύο χιλιάδων πεντακοσίων (32.500) νέων κοινών ονομαστικών μετοχών, ονομαστικής αξίας εκατό (100) Ευρώ εκάστης και με τιμή διάθεσης τριακοσίων εξήντα (360) Ευρώ ανά μετοχή. Η διαφορά μεταξύ της ονομαστικής αξίας της μετοχής

και της τιμής διαθέσεως ήχθη σε πίστωση του λογαριασμού «Διαφορά από Έκδοση Μετοχών Υπέρ το Άρτιο».

Μετά ταύτα, το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε πενήντα πέντε εκατομμυρίων τετρακοσίων εξήντα χιλιάδων (55.460.000) Ευρώ διαιρούμενο σε πεντακόσιες πενήντα τέσσερις χιλιάδες εξακόσιες (554.600) κοινές ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας εκατό (100) Ευρώ εκάστης.

Ο βασικός κλάδος στον οποίο δραστηριοποιείται η Εταιρεία και ο Όμιλος είναι ο κατασκευαστικός. Η ΤΕΡΝΑ είναι κάτοχος εργοληπτικού πτυχίου 7ης τάξεως και η κύρια δραστηριότητα της είναι η ανάληψη και εκτέλεση πάσης φύσεως τεχνικών έργων δημοσίων και ιδιωτικών. Βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας, οι εταιρείες κάτοχοι πτυχίου 7ης τάξεως αναλαμβάνουν δημόσια έργα συμβατικού αρχικού τιμήματος άνω των ευρώ 35 εκατ. Το ανώτερο όριο προϋπολογισμού των έργων που επιτρέπεται να αναλάβει αυτοτελώς είναι απεριόριστο. Οι κατασκευαστικές δραστηριότητες του Ομίλου έχουν πλέον επεκταθεί εκτός Ελλάδος, στα Βαλκάνια και τη Μέση Ανατολή.

Επίσης, η ΤΕΡΝΑ κατέχει και εκμεταλλεύεται λατομείο και εμπορεύεται και τροφοδοτεί τον κατασκευαστικό της κλάδο με αδρανή υλικά.

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην παραγωγή λατομικών προϊόντων από την εξόρυξη και επεξεργασία λευκολίθου, ήτοι στην παραγωγή προϊόντων μαγνησίας, μέσω αδειών και παραχωρήσεων εξόρυξης που κατέχει η θυγατρική ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ.

Η Διοίκηση εκτιμώντας ότι, η ζήτηση για προϊόντα μαγνησίας θα είναι υψηλή στα επόμενα χρόνια, έχει ήδη υλοποιήσει το μεγαλύτερο μέρος από ένα σημαντικό επενδυτικό πρόγραμμα συνολικού εκτιμώμενου ποσού 100 εκατ. ευρώ στις ιδιόκτητες εγκαταστάσεις στο Μαντούδι Ευβοίας, για την εξόρυξη και επεξεργασία λευκολίθου, για την παραγωγή καυστικής μαγνησίας CCM, δίπυρης μαγνησίας (DBM) και προϊόντων υδροξειδίου του μαγνησίου (MDH) μέσω της θυγατρικής της ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ Α.Ε.

Περαιτέρω, ο Όμιλος, μέσω της συμμετοχής στην ΗΡΩΝ ΙΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ, συνεχίζει τις δραστηριότητές του στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από θερμικές πηγές.

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της ΤΕΡΝΑ περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της μητρικής της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΕ, η οποία κατά την ημερομηνία κατάρτισης του ισολογισμού κατείχε ποσοστό 100,00 % του μετοχικού της κεφαλαίου.

2 ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

2.1 Βάση Παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων

Οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας της 31ης Δεκεμβρίου 2020 που καλύπτουν την ετήσια περίοδο από την 1η Ιανουαρίου έως και την 31η Δεκεμβρίου 2020 είναι σύμφωνες με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), καθώς και των Διερμηνειών τους που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Ερμηνείας Προτύπων (IFRIC) και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2020.

Ο Όμιλος εφαρμόζει όλα τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ), τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και τις Διερμηνείες τους που έχουν εφαρμογή στις εργασίες του. Οι σχετικές λογιστικές πολιτικές, περίληψη των οποίων παρουσιάζεται παρακάτω στη Σημείωση 4, έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλες τις παρουσιαζόμενες περιόδους.

2.2 Συνέχιση δραστηριότητας

Η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι η Εταιρεία και οι θυγατρικές της διαθέτουν επαρκείς πόρους που διασφαλίζουν την ομαλή συνέχιση της λειτουργίας τους ως "Βιώσιμη Οικονομική Μονάδα" (Going Concern) στο προβλέψιμο μέλλον.

Η υγειονομική κρίση από την πανδημία του κορωνοϊού (COVID-19) έχει οδηγήσει την παγκόσμια οικονομία σε μια περίοδο αβεβαιότητας και αστάθειας, οι συνέπειες της οποίας είναι δύσκολο να εκτιμηθούν με βάση τα μέχρι τώρα δεδομένα, καθώς η κατάσταση είναι εξελισσόμενη. Οι οικονομικές επιπτώσεις θα εξαρτηθούν από τη διάρκεια και την ένταση της ύφεσης καθώς και τις διαμορφωμένες προοπτικές ανάκαμψης. Η επίδραση από τον COVID-19 δεν αναμένεται να είναι σημαντική για τον Όμιλο και για την Εταιρεία. Η Διοίκηση έχει εκτιμήσει ότι δεν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα ως προς την συνέχιση της δραστηριότητας του Ομίλου και της Εταιρείας.

2.3 Βάση επιμέτρησης

Οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2020, έχουν συνταχθεί βάσει της αρχής του ιστορικού κόστους, εκτός από τα επενδυτικά ακίνητα, τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα και τις επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους, τα οποία επιμετρώνται στην εύλογη αξία.

2.4 Νόμισμα παρουσίασης

Το νόμισμα παρουσίασης είναι το Ευρώ (νόμισμα της χώρας της έδρας της μητρικής του Ομίλου) και όλα τα ποσά παρουσιάζονται σε χιλιάδες Ευρώ, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

2.5 Συγκρισιμότητα

Τα συγκριτικά μεγέθη των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης που έληξε την 31.12.2019 δεν έχουν αναμορφωθεί.

2.6 Χρήση εκτιμήσεων

Η σύνταξη Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών της Εταιρείας. Κρίσεις, παραδοχές και εκτιμήσεις της Διοίκησης επηρεάζουν το ποσό στο οποίο αποτιμώνται ορισμένα στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, το ποσό που αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της χρήσης για

ορισμένα έσοδα και έξοδα, καθώς και τις παρουσιαζόμενες εκτιμήσεις για τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις.

Οι παραδοχές και οι εκτιμήσεις αξιολογούνται σε συνεχή βάση και σύμφωνα με την ιστορική εμπειρία και άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων προσδοκιών για την έκβαση μελλοντικών γεγονότων που θεωρούνται λογικά κάτω από τις υφιστάμενες συνθήκες. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αυτές αφορούν στο μέλλον και ως συνέπεια, τα πραγματικά αποτελέσματα είναι πιθανό να διαφοροποιούνται από τους λογιστικούς υπολογισμούς.

Οι τομείς που απαιτούν τον μεγαλύτερο βαθμό κρίσης καθώς και οι τομείς στους οποίους οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές έχουν σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται στη Σημείωση 3 των Οικονομικών Καταστάσεων.

2.7 Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και τροποποιήσεις Προτύπων

Οι λογιστικές αρχές που εφαρμόστηκαν για την προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων είναι οι ίδιες με αυτές που ακολουθήθηκαν στην σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Εταιρείας για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019, εκτός από την υιοθέτηση των τροποποιήσεων ορισμένων προτύπων, η εφαρμογή των οποίων έγινε υποχρεωτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση για τις χρήσεις που ξεκινούν την 1η Ιανουαρίου 2020 (βλ. Σημειώσεις 2.7.1 και 2.7.2).

2.7.1 Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική από την 01.01.2020 ή μεταγενέστερα.

Αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01.01.2020)

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σκοπός της οποίας ήταν η ενσωμάτωση σημαντικών θεμάτων τα οποία δεν καλύπτονταν, καθώς επίσης και η επικαιροποίηση και παροχή διευκρινίσεων σε σχέση με συγκεκριμένες καθοδηγήσεις. Το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει ένα νέο κεφάλαιο σχετικά με την επιμέτρηση, στο οποίο αναλύεται η έννοια της επιμέτρησης, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την επιλογή μίας βάσης επιμέτρησης, θέματα σχετικά με την παρουσίαση και γνωστοποίηση στις Οικονομικές Καταστάσεις και καθοδήγηση αναφορικά με την αποαναγνώριση στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων από τις Οικονομικές Καταστάσεις. Περαιτέρω, το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει βελτιωμένους ορισμούς των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθοδήγηση που υποβοηθά την εφαρμογή των εν λόγω ορισμών, επικαιροποίηση των κριτηρίων για την αναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθώς επίσης και διευκρινίσεις σε σημαντικούς τομείς, όπως οι ρόλοι της διαχείρισης, της συντηρητικότητας και της αβεβαιότητας κατά την επιμέτρηση στην

χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Οι αναθεωρήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

Τροποποιήσεις στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01.01.2020)

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση Τροποποιήσεων στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σε συνέχεια της αναθεώρησής του. Ορισμένα Πρότυπα περιλαμβάνουν ρητές αναφορές σε προγενέστερες εκδόσεις του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η επικαιροποίηση των ως άνω αναφορών και η υποστήριξη για τη μετάβαση στο αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς.
Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 και στο ΔΛΠ 8: «Ορισμός του Ουσιώδους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01.01.2020)

Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στον ορισμό του ουσιώδους, προκειμένου να καταστεί ευκολότερο για τις εταιρείες να προβούν σε άσκηση κρίσης σχετικά με το ουσιώδες μέγεθος. Ο ορισμός του ουσιώδους βοηθά τις εταιρείες να αποφασίσουν ποιες πληροφορίες θα πρέπει να περιληφθούν στις Οικονομικές τους Καταστάσεις. Ο νέος ορισμός τροποποιεί το ΔΛΠ 1 και το ΔΛΠ 8. Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς αυτός θα πρέπει να εφαρμοστεί, συμπεριλαμβάνοντας στον ορισμό καθοδήγηση η οποία μέχρι τώρα περιλαμβανόταν σε άλλα Πρότυπα. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

Τροποποιήσεις στα ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 7: "Αναμόρφωση Σημείου Αναφοράς Επιτοκίου" (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01.01.2020)

Τον Σεπτέμβριο του 2019, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων σε ορισμένες απαιτήσεις συγκεκριμένων λογιστικών χειρισμών αντιστάθμισης, προκειμένου να εξομαλύνει ενδεχόμενες επιπτώσεις που προκύπτουν από την αβεβαιότητα η οποία προέρχεται από την αναμόρφωση του Σημείου Αναφοράς Επιτοκίου. Οι τροποποιήσεις σχεδιάστηκαν για να υποστηρίξουν την παροχή χρήσιμων χρηματοοικονομικών πληροφοριών από τις εταιρείες κατά τη διάρκεια της περιόδου αβεβαιότητας, η οποία προκύπτει από τη σταδιακή κατάργηση των σημείων αναφοράς επιτοκίου, όπως τα διατραπεζικά επιτόκια. Επιπλέον, οι εταιρείες απαιτείται να παράσχουν πρόσθετες πληροφορίες στους επενδυτές αναφορικά με τις σχέσεις αντιστάθμισης που επηρεάζονται άμεσα από τις εν λόγω συνθήκες αβεβαιότητας. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3: «Ορισμός μίας Επιχείρησης» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01.01.2020)

Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 3 προκειμένου να βελτιώσει τον ορισμό μίας επιχείρησης. Οι τροποποιήσεις θα βοηθήσουν τις εταιρείες να προσδιορίσουν αν μία απόκτηση αποτελεί συνένωση επιχειρήσεων ή απόκτηση στοιχείων του ενεργητικού. Ο τροποποιημένος ορισμός επισημαίνει ότι η εκροή μίας επιχείρησης είναι να παρέχει αγαθά και υπηρεσίες στους πελάτες, ενώ ο προγενέστερος ορισμός εστίαζε στις αποδόσεις υπό τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλων οικονομικών οφελών στους

επενδυτές και σε τρίτους. Επιπλέον της τροποποίησης του ορισμού της επιχείρησης, το IASB μέσω της εν λόγω έκδοσης παρέχει συμπληρωματική καθοδήγηση. Οι τροποποιήσεις λήφθηκαν υπόψη κατά την αξιολόγηση της εξαγοράς που πραγματοποιήθηκε στην χρήση 2020 (βλ. σημείωση 7).

Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» Σχετιζόμενες με τον Covid-19 Παραχωρήσεις Μισθώματος (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01.06.2020)

Τον Μάιο του 2020, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΠΧΑ 16 οι οποίες παρέχουν στους μισθωτές τη δυνατότητα να μην προβούν σε αξιολόγηση για το εάν μία σχετιζόμενη με τον Covid -19 παραχώρηση μισθώματος χαρακτηρίζεται ως τροποποίηση μίσθωσης. Πιο συγκεκριμένα, οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι στην περίπτωση που πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις, δεν απαιτείται από τους μισθωτές να αξιολογήσουν εάν συγκεκριμένες παραχωρήσεις μισθώματος που σχετίζονται με τον Covid-19 αποτελούν τροποποιήσεις μίσθωσης. Αντιθέτως, οι μισθωτές που εφαρμόζουν αυτή την πρακτική εφαρμογή, θα υιοθετήσουν για τις εν λόγω παραχωρήσεις μισθώματος έναν λογιστικό χειρισμό ως να μην αποτελούν τροποποιήσεις μίσθωσης. Τα παραπάνω εφαρμόζονται για παραχωρήσεις μισθώματος που σχετίζονται με τον Covid-19, οι οποίες μειώνουν τις πληρωμές μισθωμάτων που καθίστανται πληρωτέες την ή πριν από την 30η Ιουνίου 2021. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις.

2.7.2 Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία δεν έχουν τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), αλλά είτε δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τροποποιήσεις στα ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39, ΔΠΧΑ 7, ΔΠΧΑ 4 και ΔΠΧΑ 16: «Αναμόρφωση Σημείου Αναφοράς Επιτοκίου – Φάση 2» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01.01.2021)

Τον Αύγουστο του 2020, το IASB ολοκλήρωσε τη διαδικασία αξιολόγησης και ανταπόκρισης στην αναμόρφωση των διατραπεζικών επιτοκίων και άλλων σημείων αναφοράς επιτοκίου, προβαίνοντας στην έκδοση μίας σειράς τροποποιήσεων σε πέντε Πρότυπα. Οι τροποποιήσεις συμπληρώνουν αυτές που εκδόθηκαν το 2019 και επικεντρώνονται στις επιπτώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις όταν μια εταιρεία αντικαθιστά το παλιό επιτόκιο αναφοράς με ένα εναλλακτικό επιτόκιο αναφοράς ως αποτέλεσμα της αναμόρφωσης. Πιο συγκεκριμένα, οι τροποποιήσεις σχετίζονται με το πώς μια εταιρεία θα λογιστικοποιήσει τις αλλαγές στις συμβατικές ταμειακές ροές χρηματοοικονομικών μέσων, πώς θα λογιστικοποιήσει μία αλλαγή στις σχέσεις αντιστάθμισης ως αποτέλεσμα της αναμόρφωσης, καθώς και σχετικές πληροφορίες που θα πρέπει να γνωστοποιήσει. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01.01.2021.

Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων», στο ΔΛΠ 16 «Ενσώματα Πάγια», στο ΔΛΠ 37 «Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενα Στοιχεία του Ενεργητικού» και στις

«Ετήσιες Βελτιώσεις 2018 - 2020» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01.01.2022)

Τον Μάιο του 2020, το IASB προέβη στην έκδοση μίας σειράς τροποποιήσεων, που περιλαμβάνουν περιορισμένου σκοπού τροποποιήσεις σε τρία Πρότυπα, καθώς και τις Ετήσιες Βελτιώσεις του Συμβουλίου. Οι εν λόγω τροποποιήσεις παρέχουν διευκρινίσεις αναφορικά με τη διατύπωση των Προτύπων ή διορθώνουν ήσσονος σημασίας συνέπειες, παραβλέψεις ή αντικρούσεις μεταξύ των απαιτήσεων των Προτύπων. Πιο συγκεκριμένα:

- Οι **τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων»** επικαιροποιούν μία παραπομπή του ΔΠΧΑ 3 στο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς χωρίς να τροποποιούν τις λογιστικές απαιτήσεις που αφορούν στις συνενώσεις επιχειρήσεων.
- Οι **τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 16 «Ενσώματα Πάγια»** απαγορεύουν σε μία εταιρεία να αφαιρέσει από το κόστος των παγίων ποσά που έλαβε από την πώληση στοιχείων που παράγονται κατά τη διάρκεια προετοιμασίας των εν λόγω παγίων για να καταστούν έτοιμα προς χρήση. Αντιθέτως, η εταιρεία αναγνωρίζει τα εν λόγω έσοδα από πωλήσεις και τα σχετικά κόστη στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.
- Οι **τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 37 «Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενα Στοιχεία του Ενεργητικού»** προσδιορίζουν τα κόστη που μία εταιρεία θα πρέπει να συμπεριλάβει κατά την αξιολόγηση για το εάν ένα συμβόλαιο είναι ζημιογόνο.
- Οι **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2018-2020** προβαίνουν σε ήσσονος σημασίας τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 1 «Πρώτη Εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς», στο ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα», στο ΔΛΠ 41 «Γεωργία» και στα Επεξηγηματικά Παραδείγματα που συνοδεύουν το ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις».

Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 «Ταξινόμηση Υποχρεώσεων ως Βραχυπρόθεσμες ή Μακροπρόθεσμες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01.01.2023)

Τον Ιανουάριο του 2020, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΛΠ 1 που επηρεάζουν τις απαιτήσεις για την παρουσίαση των υποχρεώσεων. Συγκεκριμένα, οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν ένα από τα κριτήρια ταξινόμησης μιας υποχρέωσης ως μακροπρόθεσμη, την απαίτηση για μία οντότητα να έχει το δικαίωμα να αναβάλει τον διακανονισμό της υποχρέωσης για τουλάχιστον 12 μήνες μετά την περίοδο αναφοράς. Οι τροποποιήσεις περιλαμβάνουν: α) αποσαφήνιση ότι το δικαίωμα μίας οντότητας για αναβολή του διακανονισμού θα πρέπει να υφίσταται κατά την ημερομηνία αναφοράς, β) αποσαφήνιση ότι η ταξινόμηση της υποχρέωσης δεν επηρεάζεται από τις προθέσεις ή προσδοκίες της διοίκησης σχετικά με την εξάσκηση του δικαιώματος αναβολής του διακανονισμού, γ) επεξηγούν πώς οι συνθήκες δανεισμού επηρεάζουν την ταξινόμηση, και δ) αποσαφήνιση των απαιτήσεων σχετικά με την ταξινόμηση υποχρεώσεων μίας οντότητας που πρόκειται να ή ενδεχομένως να διακανονίσει μέσω έκδοσης ιδίων συμμετοχικών τίτλων. Επιπλέον, τον Ιούλιο του 2020, το IASB προέβη στην έκδοση μίας τροποποίησης για την αναβολή κατά ένα έτος της ημερομηνίας έναρξης ισχύος της αρχικώς εκδοθείσας τροποποίησης στο ΔΛΠ 1, ως αποτέλεσμα της εξάπλωσης της πανδημίας του Covid-19. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

3 ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Η σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) απαιτεί από τη Διοίκηση τον σχηματισμό κρίσεων, εκτιμήσεων και υποθέσεων οι οποίες επηρεάζουν τα στοιχεία του ενεργητικού και τις υποχρεώσεις, τις γνωστοποιήσεις των ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων καθώς και τα έσοδα και έξοδα κατά τις παρουσιαζόμενες περιόδους.

Συγκεκριμένα, ποσά που περιλαμβάνονται ή επηρεάζουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, καθώς και τις σχετικές γνωστοποιήσεις εκτιμώνται, απαιτώντας τον σχηματισμό υποθέσεων σχετικά με αξίες ή συνθήκες, οι οποίες δεν είναι δυνατόν να είναι γνωστές με βεβαιότητα κατά την περίοδο σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων και ως εκ τούτου τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί να διαφέρουν από αυτά τα οποία έχουν εκτιμηθεί. Μία λογιστική εκτίμηση θεωρείται σημαντική όταν είναι σημαντική για την χρηματοοικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα του Ομίλου και απαιτεί τις πιο δύσκολες, υποκειμενικές ή περίπλοκες κρίσεις της Διοίκησης. Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις της Διοίκησης βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων και των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται λογικά στις συγκεκριμένες συνθήκες, ενώ επαναξιολογούνται συνεχώς βάσει όλων των διαθέσιμων πληροφοριών.

Οι βασικές εκτιμήσεις και αξιολογικές κρίσεις οι οποίες αναφέρονται σε δεδομένα, η εξέλιξη των οποίων θα μπορούσε να επηρεάσει τα κονδύλια των οικονομικών καταστάσεων, τους επόμενους 12 μήνες έχουν ως κάτωθι:

3.1 Σημαντικές κρίσεις της Διοίκησης

Οι βασικές κρίσεις της Διοίκησης κατά τη διαδικασία της εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών του Ομίλου και της Εταιρείας, οι οποίες έχουν σημαντικότερη επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις (εκτός εκείνων που αναλύονται στη Σημείωση 3.2), αναλύονται κατωτέρω.

i) Αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Η έκταση κατά την οποία αναγνωρίζονται αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις για τις αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες βασίζεται στην κρίση αναφορικά με τον βαθμό που είναι πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη που θα συμψηφιστούν με αυτές τις φορολογικές ζημίες.

Για τον καθορισμό του ύψους της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωριστεί απαιτούνται σημαντικές κρίσεις της Διοίκησης του Ομίλου, οι οποίες βασίζονται στα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη σε συνδυασμό με τις μελλοντικές φορολογικές στρατηγικές που θα ακολουθηθούν, αλλά και τις αβεβαιότητες που διέπουν τα διαφορετικά φορολογικά πλαίσια που δραστηριοποιείται ο Όμιλος (περαιτέρω πληροφορίες στη Σημείωση 31).

ii) Απομείωση μη χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και υπεραξίας

Τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού ελέγχονται για απομείωση οποτεδήποτε γεγονότα ή αλλαγές σε καταστάσεις δείχνουν ότι η λογιστική αξία τους μπορεί να μην είναι

ανακτήσιμη, σύμφωνα με τη λογιστική πολιτική που περιγράφεται στη Σημείωση 4.6. Η υπεραξία ελέγχεται για απομείωση τουλάχιστον σε ετήσια βάση.

3.2 Αβεβαιότητα εκτιμήσεων και παραδοχές

Συγκεκριμένα ποσά που περιλαμβάνονται ή επηρεάζουν τις Οικονομικές Καταστάσεις καθώς και τις σχετικές γνωστοποιήσεις εκτιμώνται, απαιτώντας τον σχηματισμό υποθέσεων σχετικά με αξίες ή συνθήκες οι οποίες δεν είναι δυνατόν να είναι γνωστές με βεβαιότητα κατά την περίοδο σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων. Μία λογιστική εκτίμηση θεωρείται σημαντική όταν είναι σημαντική για την χρηματοοικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα του Ομίλου και απαιτεί τις πιο δύσκολες, υποκειμενικές ή περίπλοκες κρίσεις της Διοίκησης. Ο Όμιλος αξιολογεί τέτοιες εκτιμήσεις σε συνεχή βάση, βασιζόμενος στα αποτελέσματα του παρελθόντος και στην εμπειρία, σε συσκέψεις με ειδικούς, σε τάσεις και σε άλλες μεθόδους οι οποίες θεωρούνται λογικές στις συγκεκριμένες συνθήκες, όπως επίσης και τις προβλέψεις σχετικά με το πώς αυτά ενδέχεται να αλλάξουν στο μέλλον.

i) Αναγνώριση εσόδων από κατασκευαστικές συμβάσεις

Ο χειρισμός των εσόδων και εξόδων μίας κατασκευαστικής σύμβασης, εξαρτάται από εάν το τελικό αποτέλεσμα από την εκτέλεση του συμβατικού έργου μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα (και αναμένεται να αποφέρει κέρδος στον κατασκευαστή ή το αποτέλεσμα από την εκτέλεση είναι ζημιογόνο). Όταν το αποτέλεσμα μίας κατασκευαστικής σύμβασης μπορεί να εκτιμηθεί με αξιοπιστία, τότε τα έσοδα και τα έξοδα του συμβολαίου αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια του συμβολαίου, αντίστοιχα, ως έσοδο και έξοδο.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί το στάδιο ολοκλήρωσης για να καθορίσει το κατάλληλο ποσό εσόδου και εξόδου που θα αναγνωρίσει σε μια συγκεκριμένη περίοδο. Συγκεκριμένα, με βάση τη μέθοδο των εισροών του ΔΠΧΑ 15, το κόστος κατασκευής κατά την εκάστοτε ημερομηνία αναφοράς, συγκρίνεται με το συνολικό προϋπολογισμένο κόστος προκειμένου να προσδιοριστεί στο ποσοστό ολοκλήρωσης. Το στάδιο ολοκλήρωσης μετράται με βάση το συμβατικό κόστος που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία αναφοράς σε σχέση με το συνολικό εκτιμώμενο κόστος κατασκευής κάθε έργου. Ο Όμιλος, συνεπώς, προβαίνει σε σημαντικές εκτιμήσεις, αναφορικά με το μικτό αποτέλεσμα με το οποίο θα εκτελείται το εκάστοτε εκτελούμενο κατασκευαστικό συμβόλαιο (συνολικό προϋπολογισθέν κόστος εκτέλεσης της κατασκευαστικής σύμβασης).

ii) Ωφέλιμες ζωές αποσβέσιμων στοιχείων του ενεργητικού

Ο Όμιλος, για τον υπολογισμό των αποσβέσεων, εξετάζει σε κάθε περίοδο αναφοράς την ωφέλιμη ζωή και την υπολειμματική αξία των ενσώματων και άυλων στοιχείων του ενεργητικού με γνώμονα τις τεχνολογικές, θεσμικές και οικονομικές εξελίξεις, καθώς και την εμπειρία από την εκμετάλλευσή τους. Την 31.12.2020 η Διοίκηση εκτιμά ότι οι ωφέλιμες ζωές αντιπροσωπεύουν την αναμενόμενη χρησιμότητα των στοιχείων του ενεργητικού.

iii) Επιμέτρηση εύλογης αξίας επενδυτικών ακινήτων

Ο Όμιλος, για την αποτίμηση της αξίας των επενδυτικών του ακινήτων, όπου υπάρχει ενεργός αγορά προσδιορίζει την εύλογη αξία τους με βάση τις εκθέσεις αποτίμησης που καταρτίζουν για λογαριασμό του ανεξάρτητοι εκτιμητές. Εάν δεν υπάρχουν αντικειμενικές πληροφορίες, ιδίως λόγω

των οικονομικών συνθηκών, τότε η Διοίκηση, βασιζόμενη στην προγενέστερη εμπειρία της και, συνεκτιμώντας τις διαθέσιμες πληροφορίες, εκτιμά την εύλογή τους αξία (περαιτέρω πληροφορίες στη Σημείωση 11).

iv) Επιμέτρηση εύλογης αξίας

Η Διοίκηση χρησιμοποιεί τεχνικές αποτίμησης προκειμένου να προσδιορίσει την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων (όταν δεν υπάρχουν τιμές ενεργού αγοράς) και των μη χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει τη διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών αναφορικά με το τίμημα που θα κατέβαλλαν οι συμμετέχοντες στην αγορά για την απόκτηση των εν λόγω χρηματοοικονομικών μέσων.

Η Διοίκηση βασίζει τις παραδοχές της σε παρατηρήσιμα δεδομένα, ωστόσο αυτό δεν είναι πάντοτε εφικτό. Στις περιπτώσεις αυτές, η Διοίκηση χρησιμοποιεί την καλύτερη διαθέσιμη πληροφόρηση για τις εκτιμήσεις της, βασιζόμενη στην προγενέστερη εμπειρία της συνεκτιμώντας τις διαθέσιμες πληροφορίες. Οι εκτιμώμενες εύλογες αξίες μπορεί να διαφέρουν από τις πραγματικές αξίες που θα πραγματοποιούνταν στα πλαίσια μία συνήθους συναλλαγής κατά την ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων (περαιτέρω πληροφορίες στη Σημείωση 42).

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τα παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία για τη διαχείριση μιας σειράς κινδύνων στους οποίους περιλαμβάνονται κίνδυνοι που σχετίζονται με τα επιτόκια και τις τιμές των αγαθών. Για τον καθορισμό μιας αποτελεσματικής αντισταθμιστικής σχέσης, ο Όμιλος απαιτείται αφενός να δηλώσει την στρατηγική του για την αντιστάθμιση και αφετέρου να εκτιμήσει ότι η αντιστάθμιση θα είναι αποτελεσματική καθ' όλη τη διάρκεια του μέσου αντιστάθμισης (παραγώγου). Επιπλέον πληροφόρηση σχετικά με τη χρήση των παραγώγων παρέχεται στη Σημείωση 28.

v) Αποθέματα

Ο Όμιλος για την αποτίμηση των αποθεμάτων του εκτιμά, βάσει εκθέσεων αποτίμησης στατιστικών στοιχείων και των συνθηκών της αγοράς, τις αναμενόμενες τιμές πώλησης και το κόστος τελειοποίησης και διάθεσής τους, ανά κατηγορία αποθεμάτων.

vi) Εκτιμήσεις κατά τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης των ΜΔΤΡ

Ο Όμιλος διενεργεί σχετικό έλεγχο απομείωσης της αξίας των επενδύσεων σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς όποτε υπάρχει ένδειξη για απομείωση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36. Εφόσον διαπιστωθεί ότι συντρέχουν λόγοι απομείωσης, απαιτείται ο υπολογισμός της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας μειωμένης κατά το κόστος πώλησης της κάθε Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών (ΜΔΤΡ). Τα ανακτήσιμα ποσά των ΜΔΤΡ καθορίζονται για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, με βάση τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης, ο οποίος απαιτεί εκτιμήσεις. Για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης, οι εκτιμώμενες ταμειακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους με τη χρήση ενός συντελεστή προεξόφλησης, ο οποίος αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος, καθώς και τους κινδύνους που συνδέονται με τη συγκεκριμένη ΜΔΤΡ. (περαιτέρω πληροφορίες στη Σημείωση 12).

vii) Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού

Ο Όμιλος, με βάση το ΔΛΠ 19, προβαίνει σε εκτιμήσεις των παραδοχών βάσει των οποίων υπολογίζεται αναλογιστικά η πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού. Το ύψος της πρόβλεψης για αποζημίωση προσωπικού βασίζεται σε αναλογιστική μελέτη. Η αναλογιστική μελέτη περιλαμβάνει την στοιχειοθέτηση παραδοχών σχετικών με το προεξοφλητικό επιτόκιο, το ποσοστό αύξησης των αμοιβών των εργαζομένων, την αύξηση του δείκτη τιμών καταναλωτή και την αναμενόμενη εναπομένουσα εργασιακή ζωή. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται εμπεριέχουν σημαντική αβεβαιότητα και η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει σε συνεχή επανεκτίμησή τους (περαιτέρω πληροφορίες στη Σημείωση 23).

viii) Πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος

Η πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος με βάση το ΔΛΠ 12 υπολογίζεται με εκτίμηση των φόρων που θα καταβληθούν στις φορολογικές αρχές και περιλαμβάνει τον τρέχοντα φόρο εισοδήματος για κάθε χρήση και πρόβλεψη για τους πρόσθετους φόρους που πιθανόν να προκύψουν σε φορολογικούς ελέγχους.

Οι εταιρείες του Ομίλου υπόκεινται σε διαφορετικές νομοθεσίες φορολογίας εισοδήματος. Για τον συνολικό προσδιορισμό της πρόβλεψης για φόρο εισοδήματος όπως παρουσιάζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης απαιτούνται σημαντικές εκτιμήσεις.

Για συγκεκριμένες συναλλαγές και υπολογισμούς, ο προσδιορισμός της τελικής φορολογίας είναι αβέβαιος. Ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις για προβλεπόμενα φορολογικά ζητήματα με βάση υπολογισμούς για το κατά πόσον θα προκύψει επιπρόσθετη φορολογία. Όπου το τελικό φορολογικό αποτέλεσμα αυτών των ζητημάτων διαφέρει από το ποσό που έχει αρχικά αναγνωριστεί οι διαφορές επηρεάζουν την πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος και για αναβαλλόμενη φορολογία στην περίοδο που έγινε ο προσδιορισμός (περαιτέρω πληροφορίες στη Σημείωση 31).

ix) Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και απαιτήσεις

Η ύπαρξη ενδεχόμενων υποχρεώσεων και απαιτήσεων, απαιτεί από την διοίκηση την συνεχή διενέργεια παραδοχών και αξιολογικών κρίσεων αναφορικά με την πιθανότητα μελλοντικά γεγονότα να συμβούν ή να μην συμβούν καθώς και των πιθανών συνεπειών που τα γεγονότα αυτά μπορεί να έχουν στην δραστηριότητα της Εταιρείας. Ο καθορισμός των ενδεχόμενων υποχρεώσεων και απαιτήσεων είναι μια πολύπλοκη διαδικασία που περιλαμβάνει κρίσεις σχετικά με μελλοντικά γεγονότα, νόμους, κανονισμούς κτλ. Μεταβολές στις κρίσεις ή στις διερμηνείες είναι πιθανό να οδηγήσουν σε μια αύξηση ή μια μείωση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων της Εταιρείας στο μέλλον. Όταν πρόσθετες πληροφορίες καθίστανται διαθέσιμες, η Διοίκηση του Ομίλου επανεξετάζει τα γεγονότα βάσει των οποίων μπορεί να οδηγηθεί και σε αναθεώρηση των εκτιμήσεών της (βλ. Σημείωση 44).

x) Προβλέψεις για αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες από απαιτήσεις από πελάτες

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, με την οποία, η πρόβλεψη ζημίας επιμετράται σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθ' όλη τη διάρκεια ζωής για τις απαιτήσεις από πελάτες και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία. Ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν σχηματίσει προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις προκειμένου να καλύψουν επαρκώς τη ζημία που μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα και προέρχεται από αυτές τις απαιτήσεις. Η σχηματισθείσα πρόβλεψη αναπροσαρμόζεται

σε κάθε περίοδο αναφοράς, με μεταβολές επί αυτής να αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της χρήσης (περαιτέρω πληροφορίες στις Σημειώσεις 16, 17 και 18).

xi) Αποτίμηση συμβάσεων αντιστάθμισης ταμιακών ροών

Ο Όμιλος κάνει χρήση παράγωγων χρηματοοικονομικών προϊόντων και ειδικότερα συνάπτει συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων για την αντιστάθμιση κινδύνων που συνδέονται με τις διακυμάνσεις των επιτοκίων. Για την αποτίμηση αυτών των συμβάσεων γίνεται χρήση εκτιμήσεων της αγοράς σχετικά με την πορεία των σχετικών επιτοκίων για περιόδους έως και τριάντα ετών. Με βάση αυτά τα εκτιμώμενα επιτόκια προεξοφλούνται οι ταμιακές ροές προκειμένου να προσδιοριστεί η υποχρέωση κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων (περαιτέρω πληροφορίες στη Σημείωση 28).

4 ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

4.1 Βάση ενοποίησης

Οι συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις της ΤΕΡΝΑ ΑΕ και των θυγατρικών της κατά την 31.12.2020. Η ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων των θυγατρικών εταιρειών συμπίπτει με αυτή της μητρικής εταιρείας.

Οι ενδοομιλικές συναλλαγές και υπόλοιπα έχουν απαλειφθεί στις συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Όπου απαιτήθηκε, οι λογιστικές πολιτικές των θυγατρικών έχουν τροποποιηθεί έτσι ώστε να διασφαλιστεί η συνέπεια με τις λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο. Στη Σημείωση 5 παρατίθεται πλήρης λίστα των ενοποιούμενων θυγατρικών μαζί με τα σχετικά ποσοστά του Ομίλου.

Οι θυγατρικές ενοποιούνται από την ημερομηνία που ο Όμιλος αποκτά τον έλεγχο σε αυτές και παύουν να ενοποιούνται κατά την ημερομηνία παύσης του ελέγχου αυτού.

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές είναι το μέρος των ιδίων κεφαλαίων μίας θυγατρικής που δεν αναλογούν, άμεσα ή έμμεσα, στην μητρική επιχείρηση. Οι ζημίες που αφορούν στις μη ελέγχουσες συμμετοχές (μειοψηφία) μίας θυγατρικής, μπορεί να ξεπερνούν τα δικαιώματα των μη ελεγχουσών συμμετοχών στα ίδια κεφάλαια της θυγατρικής.

Τα κέρδη ή οι ζημίες και κάθε συστατικό στοιχείο των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, λογίζεται τόσο στους ιδιοκτήτες της μητρικής όσο και στις μη ελέγχουσες συμμετοχές, ακόμα και αν αυτό έχει ως αποτέλεσμα ότι οι μη ελέγχουσες συμμετοχές θα παρουσιάζουν έλλειμμα.

(α) Θυγατρικές

Οι θυγατρικές είναι όλες οι εταιρείες στις οποίες η μητρική Εταιρεία έχει τη δυνατότητα να ασκεί έλεγχο επί των εργασιών τους, είτε άμεσα είτε έμμεσα μέσω άλλων θυγατρικών εταιρειών και ενοποιούνται πλήρως (ολική ενοποίηση). Η Εταιρεία αποκτά και ασκεί έλεγχο κυρίως μέσω της κατοχής της πλειοψηφίας των δικαιωμάτων ψήφου των θυγατρικών επιχειρήσεων. Προκειμένου να στοιχειοθετηθεί ο έλεγχος εξετάζονται οι κάτωθι συνθήκες, όπως αυτές ορίζονται στο ΔΠΧΑ 10:

i) Η μητρική Εταιρεία έχει εξουσία επί του επενδυόμενου, αφού έχει τη δυνατότητα να κατευθύνει τις συναφείς δραστηριότητες (λειτουργικές και χρηματοδοτικές). Αυτό επιτυγχάνεται μέσω του διορισμού της πλειοψηφίας των μελών του Διοικητικού της Συμβουλίου και των διοικητικών στελεχών της θυγατρικής από τη Διοίκηση της μητρικής.

ii) Η μητρική Εταιρεία κατέχει δικαιώματα με μεταβλητές αποδόσεις από την συμμετοχή στην θυγατρική. Οι λοιπές μη ελεγχόμενες συμμετοχές παρουσιάζουν πολύ μεγάλη διασπορά και ως εκ τούτου δεν μπορούν να επηρεάσουν ουσιωδώς την λήψη αποφάσεων.

iii) Η μητρική Εταιρεία έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί την εξουσία επί της θυγατρικής προκείμενου να επηρεάσει το ύψος των αποδόσεών της. Αυτό είναι απόρροια της δυνατότητας που έχει στην λήψη αποφάσεων επί θεμάτων της θυγατρικής μέσω ελέγχου των οργάνων λήψης των αποφάσεων (Διοικητικού Συμβουλίου και διευθυντικών στελεχών).

Μεταβολές Ιδιοκτησιακών Δικαιωμάτων σε Θυγατρικές

Όταν πραγματοποιούνται μεταβολές στα ιδιοκτησιακά δικαιώματα σε μία θυγατρική, τότε εξετάζεται εάν οι μεταβολές αυτές έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια του ελέγχου στη θυγατρική ή όχι.

- Όταν οι μεταβολές στα ιδιοκτησιακά δικαιώματα δεν έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια ελέγχου, τότε λογίζονται ως συναλλαγές ιδίων κεφαλαίων (δηλαδή ως συναλλαγές με ιδιοκτήτες υπό την ιδιότητά τους ως ιδιοκτήτες). Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι λογιστικές αξίες των ελεγχουσών και μη ελεγχουσών συμμετοχών προσαρμόζονται, έτσι ώστε να αντικατοπτρίζουν τις μεταβολές στις σχετικές συμμετοχές τους στη θυγατρική. Οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ του ποσού με το οποίο οι μη ελέγχουσες συμμετοχές προσαρμόζονται και της εύλογης αξίας του ανταλλάγματος που καταβλήθηκε ή ελήφθη, αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια.
- Σε διαφορετική περίπτωση, δηλαδή όταν οι μεταβολές ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων οδηγούν σε απώλεια ελέγχου, τότε η μητρική λογιστικοποιεί τις απαραίτητες εγγραφές πώλησης και αναγνωρίζει το αποτέλεσμα από την πώληση (αποαναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού, της υπεραξίας και των υποχρεώσεων της θυγατρικής κατά την ημερομηνία απώλειας του ελέγχου, αποαναγνώριση της λογιστικής αξίας των μη ελεγχουσών συμμετοχών, προσδιορισμός του αποτελέσματος από την πώληση).
- Κατά τον προσδιορισμό του αποτελέσματος από την πώληση, κάθε ποσό που αναγνωρίστηκε προηγουμένως στα λοιπά συνολικά εισοδήματα αναφορικά με την εταιρία αυτή, λογιστικοποιείται με την ίδια μέθοδο που θα εφάρμοζε ο Όμιλος στη περίπτωση που θα εκποιούσε απευθείας τα στοιχεία του ενεργητικού της ή τις υποχρεώσεις της. Το γεγονός αυτό σημαίνει ότι τα ποσά που προηγουμένως αναγνωρίστηκαν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα αναταξινομούνται στα αποτελέσματα της χρήσης.
- Με την απώλεια ελέγχου μίας θυγατρικής, τυχόν επένδυση που διακρατείται στην πρώην θυγατρική, αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9.

Συμμετοχές σε θυγατρικές στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις

Οι συμμετοχές της μητρικής εταιρείας στις ενοποιούμενες θυγατρικές της αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν σωρευμένες ζημίες απομείωσης, εφόσον υπάρχουν. Ο έλεγχος απομείωσης διενεργείται με βάση τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36.

(β) Επιχειρηματικά σχήματα υπό κοινό έλεγχο

Ο Όμιλος εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 11 σε όλες τις από κοινού συμφωνίες στις οποίες μετέχει. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 11, οι από κοινού συμφωνίες ταξινομούνται είτε ως κοινές επιχειρήσεις είτε ως κοινοπραξίες, ανάλογα με τα συμβατικά δικαιώματα και υποχρεώσεις του κάθε επενδυτή.

Οι από κοινού ελεγχόμενες εταιρείες ενσωματώνονται με τη μέθοδο της αναλογικής ενσωμάτωσης (αν πρόκειται για από κοινού λειτουργία) στην Εταιρεία ή με τη μέθοδο της καθαρής θέσης (αν πρόκειται για κοινοπραξία) στον Όμιλο.

Από κοινού λειτουργίες: Τα σχήματα με από κοινού λειτουργία, λογιστικοποιούνται σύμφωνα με τη μέθοδο της αναλογικής ενσωμάτωσης. Ειδικότερα, ο Όμιλος αναγνωρίζει στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις: (i) τα στοιχεία ενεργητικού του (συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιαδήποτε στοιχεία ενεργητικού του ανήκουν από κοινού), (ii) τις υποχρεώσεις του (συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιασδήποτε υποχρεώσεις τον βαρύνουν από κοινού), (iii) το μερίδιό του στα έσοδα από την πώληση της παραγωγής από την κοινή επιχείρηση, και (iv) τις δαπάνες του (συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιεσδήποτε δαπάνες που τον βαρύνουν από κοινού). Ουσιαστικά πρόκειται κυρίως για τις φορολογικές κατασκευαστικές κοινοπραξίες (joint operations), οι οποίες δεν αποτελούν ξεχωριστή οντότητα στα πλαίσια των ΔΧΠΑ. Τα στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις τους ενσωματώνονται κατά την αναλογία που αφορούν, στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Κοινοπραξίες: Οι κοινοπραξίες λογιστικοποιούνται σύμφωνα με τη μέθοδος της καθαρής θέσης. Η μέθοδος της καθαρής θέσης, προβλέπει ότι οι συμμετοχές σε κοινοπραξίες αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος κτήσης και εν συνεχεία αναπροσαρμόζονται με το ποσοστό του Ομίλου πάνω στα κέρδη (ή στις ζημίες) και στα λοιπά συνολικά εισοδήματα των κοινοπραξιών. Στο πλαίσιο του προτύπου ως Κοινοπραξίες θεωρούνται εκείνα τα σχήματα από κοινού ελέγχου όπου τα μέλη έχουν δικαιώματα πάνω στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία της συμμετοχής και ευθύνονται μέχρι του ποσοστού εισφοράς τους στο κεφάλαιο της εταιρείας. Εάν η συμμετοχή του Ομίλου στις ζημίες μιας Κοινοπραξίας ξεπεράσει την αξία της συμμετοχής, τότε ο Όμιλος διακόπτει την αναγνώριση περαιτέρω ζημιών, εκτός εάν έχει αναλάβει υποχρεώσεις ή έχει προχωρήσει σε πληρωμές για λογαριασμό της κοινοπραξίας. Ο επιμερισμός των λειτουργικών αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών αποτελεσμάτων γίνεται αναλογικά με το ποσοστό συμμετοχής.

Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των κοινοπραξιών απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις κοινοπραξίες. Επίσης απαλείφονται και οι μη πραγματοποιηθείσες ζημίες, εκτός εάν υπάρχουν ενδείξεις από τη συναλλαγή για την απομείωση του στοιχείου του ενεργητικού που μεταβιβάστηκε.

Για την ενοποίηση λαμβάνεται υπόψη το ποσοστό που κατέχει ο Όμιλος και ισχύει κατά την ημερομηνία της ενοποίησης. Η δομή του επιχειρηματικού σχήματος αποτελεί τον βασικό και καθοριστικό παράγοντα για τον προσδιορισμό του λογιστικού χειρισμού.

Οι λογιστικές πολιτικές των από κοινού ελεγχόμενων εταιρειών είναι συνεπείς με αυτές που έχουν υιοθετηθεί και εφαρμόζονται από τον Όμιλο. Η ημερομηνία κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των από κοινού ελεγχόμενων εταιρειών συμπίπτει με αυτή της μητρικής Εταιρείας.

Συμμετοχές σε σχήματα με από κοινού λειτουργία στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις

Οι συμμετοχές της μητρικής εταιρείας στις από κοινού λειτουργίες, ενσωματώνονται στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις αναλογικά. Συγκεκριμένα, τα στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις τους ενσωματώνονται κατά την αναλογία που αφορούν, στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Συμμετοχές σε κοινοπραξίες στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις

Οι συμμετοχές της μητρικής εταιρείας στις κοινοπραξίες της αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν σωρευμένες ζημίες απομείωσης, εφόσον υπάρχουν. Ο έλεγχος απομείωσης διενεργείται με βάση τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36.

4.2 Μετατροπή σε ξένο νόμισμα

Νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης

Οι ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα και το νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου αλλά και της μητρικής Εταιρείας.

Συναλλαγές και υπόλοιπα σε ξένο νόμισμα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με τη χρήση των ισοτιμιών που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Τα νομισματικά στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο νόμισμα λειτουργίας του Ομίλου κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, χρησιμοποιώντας την ισοτιμία κλεισίματος κατά την ημερομηνία αυτή. Κέρδη και ζημίες από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά τη διάρκεια της χρήσης και από τη μετατροπή των νομισματικών στοιχείων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.

Τα μη νομισματικά στοιχεία και υποχρεώσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα και αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα του Ομίλου χρησιμοποιώντας την ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία προσδιορισμού της εύλογης αξίας τους. Οι συναλλαγματικές διαφορές από τα μη νομισματικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, θεωρούνται ως τμήμα της εύλογης αξίας και συνεπώς, καταχωρούνται όπου και οι διαφορές της εύλογης αξίας.

Τα κέρδη και οι ζημίες που προκύπτουν από συναλλαγές σε ξένα νομίσματα αλλά και από την αποτίμηση τέλους χρήσης νομισματικών στοιχείων σε ξένα νομίσματα που πληρούν τις προϋποθέσεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών, απεικονίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα και σωρευτικά στα ίδια κεφάλαια.

Δραστηριότητες εξωτερικού

Το νόμισμα λειτουργίας των αλλοδαπών θυγατρικών του Ομίλου είναι το επίσημο νόμισμα της εκάστοτε χώρας στην οποία λειτουργεί η κάθε θυγατρική. Για την κατάρτιση των ενοποιημένων

οικονομικών καταστάσεων, τα στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων και των προσαρμογών εύλογης αξίας λόγω επιχειρηματικών συνενώσεων, των θυγατρικών εταιρειών του εξωτερικού, μετατρέπονται σε Ευρώ με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Τα έσοδα και τα έξοδα μετατρέπονται στο νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου με βάση τις μέσες ισοτιμίες κατά την αναφερόμενη χρήση. Όποιες διαφορές προκύπτουν από αυτή τη διαδικασία, χρεώνονται/(πιστώνονται) στο αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών μετατροπής από ενσωμάτωση εκμεταλλεύσεων εξωτερικού, των ιδίων κεφαλαίων, ενώ αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος. Κατά την πώληση, διαγραφή ή αποαναγνώριση κάποιας θυγατρικής εξωτερικού το παραπάνω αποθεματικό μεταφέρεται στα κέρδη ή στις ζημίες της περιόδου.

4.3 Υπεραξία

Υπεραξία (Goodwill) προκύπτει από την εξαγορά και απόκτηση ελέγχου σε μια επιχείρηση.

Ως υπεραξία αναγνωρίζεται η διαφορά μεταξύ του κόστους αγοράς και της εύλογης αξίας των στοιχείων του ενεργητικού, των υποχρεώσεων και των ενδεχόμενων υποχρεώσεων της εξαγοραζόμενης επιχείρησης κατά την ημερομηνία της απόκτησης. Στην περίπτωση εξαγοράς μίας θυγατρικής επιχείρησης, η υπεραξία παρουσιάζεται ως ένα διακεκριμένο στοιχείο του ενεργητικού, ενώ στην περίπτωση εξαγοράς συγγενούς επιχείρησης η υπεραξία ενσωματώνεται στην αξία που παρουσιάζεται η επένδυση του Ομίλου στη συγγενή.

Κατά την ημερομηνία της απόκτησης (ή κατά την ημερομηνία ολοκλήρωσης του σχετικού επιμερισμού του τιμήματος εξαγοράς), η υπεραξία που αποκτάται, κατανέμεται στις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών, ή σε ομάδες μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών που αναμένεται να ωφεληθούν από τη συνένωση αυτή. Μετά την αρχική αναγνώριση η υπεραξία αποτιμάται στο κόστος μείον τις σωρευμένες ζημιές λόγω μείωσης της αξίας της.

Η υπεραξία δεν αποσβένεται, αλλά εξετάζεται για απομείωση ετησίως ή και πιο συχνά εάν τα γεγονότα ή οι μεταβολές των συνθηκών, υποδεικνύουν ότι μπορεί να έχει προκληθεί πιθανή μείωση της αξίας της (βλέπε Σημείωση 4.6 για τις διαδικασίες που ακολουθούνται για την εξέταση απομείωσης της υπεραξίας).

Αν τμήμα μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών στην οποία έχει κατανεμηθεί υπεραξία, πωληθεί, τότε η υπεραξία που αναλογεί στο πωληθέν τμήμα συμπεριλαμβάνεται στη λογιστική αξία του τμήματος αυτού προκειμένου να προσδιορισθεί το κέρδος ή η ζημία. Η αξία της υπεραξίας που αναλογεί στο πωληθέν τμήμα προσδιορίζεται βάσει των σχετικών αξιών του τμήματος που πωλήθηκε και του τμήματος της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών που παραμένει.

4.4 Άυλα στοιχεία του ενεργητικού

Τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου αφορούν

i. τα δικαιώματα χρήσης λατομείων και μεταλλείων και οι δαπάνες λειτουργικής ανάπτυξης εδαφικών εκτάσεων,
ii. τα αγοραζόμενα λογισμικά προγράμματα.

Κατά την αρχική αναγνώριση, τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού που αποκτώνται ξεχωριστά καταχωρούνται στο κόστος κτήσης τους. Τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού που αποκτώνται ως μέρος επιχειρηματικών συνενώσεων αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία εξαγοράς.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού επιμετρώνται στο ιστορικό κόστος μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν σωρευμένες ζημίες απομείωσης. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με βάση τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των άυλων στοιχείων του ενεργητικού. Το σύνολο των άυλων στοιχείων του ενεργητικού του Ομίλου έχει πεπερασμένη ωφέλιμη ζωή.

Η περίοδος και η μέθοδος απόσβεσης επανεξετάζονται τουλάχιστον στη λήξη κάθε ετήσιας περιόδου αναφοράς. Αλλαγές στην αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή από κάθε άυλο στοιχείο του ενεργητικού αντιμετωπίζονται ως μία αλλαγή σε λογιστικές εκτιμήσεις.

Οι μέθοδοι απόσβεσης και οι ωφέλιμες ζωές των άυλων στοιχείων του ενεργητικού του Ομίλου συνοψίζονται ως εξής:

Κατηγορία	**Μέθοδος απόσβεσης**	**Ωφέλιμη ζωή σε έτη**
Λογισμικό	Σταθερή	3
Δικαιώματα χρήσης λατομείων και μεταλλείων	Σταθερή	50
Δαπάνες Λειτουργικής Ανάπτυξης Εδαφικών Εκτάσεων Εξόρυξης Ορυκτών – Μεταλλευμάτων	Σταθερή	50

Η απόσβεση του εξαγορασθέντος δικαιώματος κατασκευαστικών συμβάσεων αποσβένεται βάσει του ρυθμού εκτέλεσης των σχετικών έργων.

Τα κέρδη ή οι ζημίες που προέρχονται από τη διαγραφή λόγω εκποίησης ενός άυλου στοιχείου του ενεργητικού υπολογίζονται ως η διαφορά μεταξύ των καθαρών εσόδων από την εκποίηση και της τρέχουσας αξίας του παγίου, και αναγνωρίζονται σε κέρδη ή στις ζημίες της περιόδου.

(α) Λογισμικό

Η συντήρηση των προγραμμάτων λογισμικού αναγνωρίζεται ως έξοδο όταν πραγματοποιείται η δαπάνη. Αντίθετα, οι δαπάνες που βελτιώνουν ή επιμηκύνουν την απόδοση των προγραμμάτων λογισμικού, πέραν των αρχικών τεχνικών προδιαγραφών, ή αντίστοιχα τα έξοδα μετατροπής λογισμικού, ενσωματώνονται στο κόστος κτήσης του άυλου παγίου με απαραίτητη προϋπόθεση να μπορούν να μετρηθούν με αξιοπιστία.

(β) Δικαιώματα χρήσης λατομείων και μεταλλείων

Η αξία των δικαιωμάτων χρήσεως των λατομιών και μεταλλείων περιλαμβάνει το κόστος κτήσης των εν λόγω στοιχείων μειωμένη κατά το ποσό των σωρευμένων αποσβέσεων και τυχόν απομειώσεων της αξίας τους.

(γ) Δαπάνες Λειτουργικής Ανάπτυξης Εδαφικών Εκτάσεων Εξόρυξης Ορυκτών – Μεταλλευμάτων

Αφορά στις δαπάνες λειτουργικής ανάπτυξης ορυχείων - μεταλλείων οι οποίες περιλαμβάνουν κυρίως εργασίες αποκάλυψης, διάνοιξης στοών και απομάκρυνσης στείρων εδαφών. Κατά την διάρκεια της φάσης λειτουργικής ανάπτυξης εδαφικών εκτάσεων εξόρυξης ορυκτών-μεταλλευμάτων (πριν την έναρξη της παραγωγής), οι δαπάνες αποκάλυψης συνήθως κεφαλαιοποιούνται ως μέρος του αποσβέσιμου κόστους ανάπτυξης και κατασκευής των ορυχείων. Η απόσβεση των δαπανών λειτουργικής ανάπτυξης εδαφικών εκτάσεων εξόρυξης ορυκτών – μεταλλευμάτων υπολογίζεται με τη μέθοδο του ποσοστού απόληψης του εμπορικά απολήψιμου κοιτάσματος. Η απόσβεση - έξοδο των κεφαλαιοποιηθεισών δαπανών λειτουργικής ανάπτυξης εδαφικών εκτάσεων εξόρυξης ορυκτών – μεταλλευμάτων περιλαμβάνεται στο κόστος εξόρυξης των ορυκτών – μεταλλευμάτων. Οι δαπάνες λειτουργικής ανάπτυξης ορυχείων – μεταλλείων κεφαλαιοποιούνται εάν και μόνο εάν πληρούνται όλες οι κάτωθι προϋποθέσεις:

- ο Όμιλος θα αποκομίσει τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη (βελτίωση πρόσβασης στο κοίτασμα) που συνδέονται με τη δραστηριότητα αποκάλυψης.
- ο Όμιλος μπορεί να αξιοποιήσει το τμήμα του κοιτάσματος για το οποίο έχει βελτιωθεί η πρόσβαση, και
- το κόστος της δραστηριότητας αποκάλυψης που συνδέεται με το τμήμα αυτό μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα.

Το περιουσιακό στοιχείο από τη δραστηριότητα αποκάλυψης προστίθεται στο κόστος του ορυχείου και συνακόλουθα αποτιμάται στο κόστος μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και οποιαδήποτε απομείωση στην αξία του.

4.5 Ενσώματα πάγια

Τα πάγια στοιχεία του ενεργητικού απεικονίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις στις αξίες κτήσης τους, μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις σωρευμένες ζημίες απομείωσης των παγίων, εφόσον υπάρχουν. Το κόστος κτήσης περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτόμενες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων αυτών.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον κατά την έκταση που οι δαπάνες αυτές αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που αναμένεται να εισρεύσουν από την χρήση του παγίου στοιχείου και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα.

Οι επισκευές και συντηρήσεις αναγνωρίζονται ως έξοδα στα αποτελέσματα της χρήσης κατά την οποία πραγματοποιούνται.

Τα στοιχεία των ενσώματων παγίων διαγράφονται κατά την πώληση ή την απόσυρσή τους ή όταν δεν αναμένονται περαιτέρω οικονομικά οφέλη από τη συνεχιζόμενη χρήση τους. Τα κέρδη ή οι ζημίες που προκύπτουν από τη διαγραφή ενός ενσώματου παγίου περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα της χρήσης κατά την οποία διαγράφεται το εν λόγω πάγιο.

Οι ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση περιλαμβάνουν πάγια υπό εκτέλεση και απεικονίζονται στο κόστος τους. Οι ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση δεν αποσβένονται μέχρι να ολοκληρωθεί το πάγιο και να τεθεί σε θέση και κατάσταση λειτουργίας.

Οι αποσβέσεις των στοιχείων των ενσωμάτων παγίων (πλην οικοπέδων τα οποία δεν αποσβένονται) υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους που έχει ως εξής:

Ενσώματα Πάγια	**Ωφέλιμη ζωή (σε έτη)**
Κτίρια και τεχνικά έργα	8 - 30
Μηχανήματα και τεχνικές εγκαταστάσεις	3 - 25
Μεταφορικά μέσα	5 - 12
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	3 - 12

Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, τότε η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα (βλ. σημείωση 4.6). Κατά την πώληση των ενσωμάτων παγίων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες στα αποτελέσματα.

4.6 Απομείωση αξίας μη κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού (υπεραξία, άυλα στοιχεία του ενεργητικού και ενσώματα πάγια /επενδύσεις σε ενοποιούμενες εταιρείες)

Για τα ενσώματα και ασώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε απόσβεση, πραγματοποιείται έλεγχος απομείωσης, όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η αναπόσβεστη αξία τους μπορεί να μην είναι πλέον ανακτήσιμη. Όταν η αναπόσβεστη αξία των ενσώματων και ασώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία τους, τότε το επιπλέον ποσό αφορά ζημία απομείωσης και καταχωρείται απευθείας ως έξοδο στα αποτελέσματα. Αντίστοιχα, τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης (εφόσον υφίστανται σχετικές ενδείξεις) είναι στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα στο κόστος κτήσης ή με βάση τη μέθοδο της καθαρής θέσης (συμμετοχές σε θυγατρικές, συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες). Η ανακτήσιμη αξία των συμμετοχών σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες προσδιορίζεται με τον ίδιο τρόπο όπως για τα λοιπά μη χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού.

Για τους σκοπούς του ελέγχου απομείωσης, τα περιουσιακά στοιχεία ομαδοποιούνται στο χαμηλότερο επίπεδο για το οποίο οι ταμειακές ροές δύναται να προσδιοριστούν ξεχωριστά. Η ανακτήσιμη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας του περιουσιακού στοιχείου μείον των εξόδων πώλησης και της αξίας χρήσης. Για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης η Διοίκηση εκτιμά τις μελλοντικές ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο ή τη μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών και επιλέγει τον κατάλληλο συντελεστή προεξόφλησης για να υπολογίσει την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών.

Ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία ενός στοιχείου του ενεργητικού ή μιας Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό τους. Προεξοφλητικοί παράγοντες προσδιορίζονται μεμονωμένα για κάθε Μονάδα Δημιουργίας

Ταμειακών Ροών και αντικατοπτρίζουν τα αντίστοιχα στοιχεία κινδύνων που έχουν προσδιοριστεί από τη Διοίκηση για κάθε ένα από αυτά.

Περαιτέρω χρησιμοποιούνται παραδοχές οι οποίες επικρατούν στην αγορά όπως ενδεικτικά αυτή της ενέργειας. Η περίοδος που εξετάζεται από τη διοίκηση, υπερβαίνει τα πέντε έτη, διάστημα το οποίο ενθαρρύνεται από το ΔΛΠ 36, καθώς ιδιαίτερα για τις ανανεώσιμες ενεργειακές μονάδες και τις εταιρείες παραχώρησης αυτοκινητοδρόμων, ακόμα και μια μεγαλύτερη περίοδος θα κρίνεται αρκετά ικανοποιητική.

Οι ζημίες απομείωσης των Μονάδων Δημιουργίας Ταμειακών Ροών μειώνουν πρώτα τη λογιστική αξία της υπεραξίας που έχει κατανεμηθεί σε αυτές. Οι εναπομένουσες ζημίες απομείωσης χρεώνονται pro rata στα λοιπά στοιχεία του ενεργητικού της συγκεκριμένης Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών. Με εξαίρεση την υπεραξία, όλα τα στοιχεία του ενεργητικού μεταγενέστερα επανεξετάζονται για ενδείξεις που υποδηλώνουν ότι η προηγούμενα αναγνωρισθείσα ζημία απομείωσης τους δεν υφίσταται πλέον.

Πλην της υπεραξίας, ο Όμιλος δεν έχει στην κατοχή του άυλα στοιχεία του ενεργητικού με απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή που δεν αποσβένονται.

Μία ζημία απομείωσης αναστρέφεται εάν η ανακτήσιμη αξία μίας Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών υπερβαίνει την λογιστική της αξία.

Σε μία τέτοια περίπτωση, η αυξημένη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου, δεν θα υπερβαίνει τη λογιστική αξία, που θα είχε προσδιοριστεί (καθαρής απόσβεσης), αν δεν είχε αναγνωριστεί καμία ζημία απομείωσης, στο περιουσιακό στοιχείο, σε προηγούμενα έτη.

4.7 Επενδυτικά ακίνητα

Επενδύσεις σε ακίνητα είναι οι επενδύσεις που αφορούν σε όλα εκείνα τα ακίνητα τα οποία κατέχονται (μέσω αγοράς ή και ανάπτυξης) από τον Όμιλο, είτε για να αποκομίζει μισθώματα από την εκμίσθωσή τους, είτε για την αύξηση της αξίας τους (ενίσχυση κεφαλαίου), είτε και για τα δύο, και δεν κατέχονται για: (α) να χρησιμοποιηθούν στην παραγωγή ή στην προμήθεια υλικών / υπηρεσιών ή για διοικητικούς σκοπούς και (β) για πώληση κατά την συνήθη πορεία των εργασιών της επιχείρησης.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αποτιμώνται αρχικά στο κόστος κτήσης συμπεριλαμβανομένων και των εξόδων της συναλλαγής. Μεταγενέστερα αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους. Η εύλογη αξία καθορίζεται από ανεξάρτητους εκτιμητές, με επαρκή εμπειρία σχετικά με την τοποθεσία και τη φύση της επένδυσης σε ακίνητα.

Η λογιστική αξία που αναγνωρίζεται στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από μεταβολές στην εύλογη αξία επενδύσεων σε ακίνητα, συνιστούν αποτέλεσμα και αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημίες της περιόδου κατά την οποία πραγματοποιούνται. Οι επισκευές και οι συντηρήσεις αναγνωρίζονται στα έξοδα της περιόδου κατά την οποία πραγματοποιούνται. Σημαντικές μεταγενέστερες δαπάνες κεφαλαιοποιούνται όταν προσαυξάνουν την ωφέλιμη ζωή των ακινήτων και την παραγωγική τους δυναμικότητα ή μειώνουν το κόστος λειτουργίας τους.

Μεταφορές ακινήτων από την κατηγορία των επενδύσεων σε ακίνητα γίνονται μόνο όταν υπάρχει μεταβολή χρήσης αυτών, που αποδεικνύεται από την έναρξη της ιδιοχρησιμοποίησης από τον Όμιλο ή την έναρξη της αξιοποίησης με σκοπό την πώληση.

Μία επένδυση σε ακίνητα αποαναγνωρίζεται (απαλείφεται από την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης) κατά τη διάθεση ή όταν η επένδυση αποσύρεται μονίμως από τη χρήση και δεν αναμένονται μελλοντικά οικονομικά οφέλη από τη διάθεσή της. Τα κέρδη ή οι ζημίες που προκύπτουν από την απόσυρση ή τη διάθεση μίας επένδυσης σε ακίνητα, αφορούν στη διαφορά μεταξύ του καθαρού προϊόντος της διάθεσης και της λογιστικής αξίας του στοιχείου του ενεργητικού και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά την περίοδο της απόσυρσης ή της διάθεσης.

Τα επενδυτικά ακίνητα που κατασκευάζονται ή αναπτύσσονται παρακολουθούνται, όπως και τα ολοκληρωμένα, στην εύλογη αξία.

4.8 Αποθέματα

Τα αποθέματα περιλαμβάνουν κατασκευαζόμενα ή ακίνητα προς ανάπτυξη που προορίζονται για πώληση, εξορυχθέντα αδρανή υλικά λατομείου και μεταλλεύματα, υλικά κατασκευών, ανταλλακτικά και πρώτες και βοηθητικές ύλες. Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος των πρώτων υλών, των ημι-έτοιμων και των ετοίμων προϊόντων προσδιορίζεται με βάση τη μέθοδο του μέσου σταθμικού κόστους.

Το κόστος των ετοίμων και ημι-ετοίμων περιλαμβάνει όλα τα έξοδα που πραγματοποιήθηκαν ώστε να βρεθούν στη τρέχουσα θέση, κατάσταση, και φάση επεξεργασίας και αποτελείται από πρώτες ύλες, εργατικά, γενικά βιομηχανικά έξοδα και άλλα έξοδα που επιβαρύνουν άμεσα την αγορά υλικών.

Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των ετοίμων προϊόντων είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης στην κανονική λειτουργία του Ομίλου μείον τα εκτιμώμενα κόστη για την ολοκλήρωσή τους και τα εκτιμώμενα αναγκαία κόστη για την πώλησή τους.

Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των πρώτων υλών είναι το εκτιμώμενο κόστος αντικατάστασης στην κανονική λειτουργία της επιχείρησης.

Κατάλληλες προβλέψεις σχηματίζονται για απαξιωμένα αποθέματα, εφόσον κρίνεται απαραίτητο. Οι μειώσεις της αξίας των αποθεμάτων στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία και οι λοιπές ζημίες από αποθέματα αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημίες της περιόδου στην οποία πραγματοποιούνται.

4.9 Χρηματικά διαθέσιμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν μετρητά στο ταμείο, καταθέσεις όψεως, προθεσμιακές καταθέσεις, τραπεζικούς λογαριασμούς υπερανάληψης, καθώς και άλλες υψηλής ρευστότητας επενδύσεις οι οποίες είναι άμεσα μετατρέψιμες σε συγκεκριμένα ποσά ταμειακών διαθεσίμων που υπόκεινται σε μη σημαντικό κίνδυνο μεταβολής της αξίας τους.

Ο Όμιλος θεωρεί τις προθεσμιακές καταθέσεις και άλλες υψηλής ρευστότητας επενδύσεις με λήξη μικρότερη των τριών μηνών ως χρηματικά διαθέσιμα, καθώς και προθεσμιακές καταθέσεις με λήξη

πέραν των τριών μηνών για τις οποίες έχει το δικαίωμα πρόωρης ρευστοποίησης χωρίς απώλεια κεφαλαίου.

Για τη σύνταξη των καταστάσεων ταμειακών ροών, τα χρηματικά διαθέσιμα αποτελούνται από μετρητά και καταθέσεις σε τράπεζες καθώς και χρηματικά διαθέσιμα όπως προσδιορίζονται ανωτέρω.

Οι δεσμευμένες καταθέσεις του Ομίλου ανεξάρτητα από τη φύση της δέσμευσής τους δεν περιλαμβάνονται εντός του κονδυλίου των ταμειακών διαθεσίμων και ταμειακών ισοδύναμων, αλλά ταξινομούνται στο κονδύλι «Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις» (βλ. Σημείωση 18).

4.10 Χρηματοοικονομικά μέσα

4.10.1 Αναγνώριση και παύση αναγνώρισης

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης όταν, και μόνον όταν, ο Όμιλος καθίσταται συμβαλλόμενος του χρηματοοικονομικού μέσου.

Ο Όμιλος παύει να αναγνωρίζει ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού όταν και μόνο όταν εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού ή όταν μεταβιβάσει το χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού και επί της ουσίας μεταβιβάζονται ουσιωδώς όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη που σχετίζονται με το συγκεκριμένο χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού. Μία χρηματοοικονομική υποχρέωση αποαναγνωρίζεται από την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης όταν, και μόνο όταν, εξοφλείται – δηλαδή όταν η δέσμευση που καθορίζεται στη σύμβαση εκπληρώνεται, ακυρώνεται ή εκπνέει.

4.10.2 Ταξινόμηση και αρχική αναγνώριση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Με εξαίρεση τις εμπορικές απαιτήσεις που δεν περιλαμβάνουν ένα σημαντικό στοιχείο χρηματοδότησης και επιμετρώνται στην τιμή της συναλλαγής σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 15, τα λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού επιμετρώνται αρχικά στην εύλογη αξία προσθέτοντας το σχετικό κόστος της συναλλαγής εκτός από την περίπτωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, εκτός από εκείνα που αποτελούν καθορισμένα και αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης κινδύνων, ταξινομούνται στις ακόλουθες κατηγορίες:

- χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στο αποσβεσμένο κόστος,
- χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων χωρίς ανακύκλωση σωρευτικών κερδών και ζημιών κατά την αποαναγνώριση (συμμετοχικοί τίτλοι)

Η ταξινόμηση κάθε χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού, προσδιορίζεται βάσει:

- του επιχειρηματικού μοντέλου του Ομίλου σχετικά με τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού, και
- των χαρακτηριστικών των συμβατικών ταμειακών ροών τους.

Όλα τα έσοδα και τα έξοδα που σχετίζονται με τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και τα οποία αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα)» εκτός από την απομείωση των εμπορικών απαιτήσεων που περιλαμβάνεται εντός των λειτουργικών αποτελεσμάτων.

4.10.3 Μεταγενέστερη επιμέτρηση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στο αποσβεσμένο κόστος

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού επιμετράται στο αποσβεσμένο κόστος όταν πληρούνται οι κατωτέρω συνθήκες:

I. το επιχειρηματικό μοντέλο διαχείρισης του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού είναι η διακράτηση με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών,
II. οι συμβατικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου (“SPPI” κριτήριο).

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα εν λόγω χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η επίδραση από την προεξόφληση δεν είναι σημαντική, η προεξόφληση παραλείπεται.

Η κατηγορία επιμέτρησης στο αποσβεσμένο κόστος περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού όπως δάνεια και απαιτήσεις με σταθερές ή προκαθορισμένες πληρωμές που δεν διαπραγματεύονται σε κάποια ενεργό αγορά, καθώς επίσης τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα, καθώς επίσης και τις εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που ταξινομούνται στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εισοδημάτων (συμμετοχικοί τίτλοι)

Σύμφωνα με τις σχετικές απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9, κατά την αρχική αναγνώριση, ο Όμιλος δύναται αμετακλήτως να επιλέξει να παρουσιάζει στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση τις μεταγενέστερες μεταβολές στην εύλογη αξία μιας επένδυσης σε συμμετοχικό τίτλο, ο οποίος δεν προορίζεται για εμπορική εκμετάλλευση.

Τα κέρδη και οι ζημίες από αυτά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δεν ανακυκλώνονται ποτέ στα αποτελέσματα της χρήσης. Τα μερίσματα αναγνωρίζονται ως άλλα έσοδα στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν έχει αποδειχθεί το δικαίωμα πληρωμής, εκτός εάν ο Όμιλος επωφελείται από τα έσοδα αυτά ως ανάκτηση μέρους του κόστους του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, οπότε τα κέρδη αυτά αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων. Οι συμμετοχικοί

τίτλοι που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εισοδημάτων δεν υπόκεινται σε εξέταση απομείωσης Η εν λόγω επιλογή πραγματοποιείται για κάθε συμμετοχικό τίτλο ξεχωριστά.

Ο Όμιλος έχει επιλέξει να ταξινομήσει επενδύσεις στη συγκεκριμένη κατηγορία (βλ. Σημείωση 19).

4.10.4 Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 οδήγησε σε αλλαγή της λογιστικής αντιμετώπισης των ζημιών απομείωσης για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, καθώς αντικατέστησε τον χειρισμό του ΔΛΠ 39 για αναγνώριση πραγματοποιηθέντων ζημιών με την αναγνώριση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών.

Η απομείωση ορίζεται στο ΔΠΧΑ 9 ως αναμενόμενη πιστωτική ζημία (ECL), η οποία είναι η διαφορά μεταξύ των συμβατικών ταμιακών ροών που οφείλονται στον κάτοχο συγκεκριμένου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και των ταμειακών ροών που αναμένεται να εισπραχθούν, δηλαδή τα ελλείμματα μετρητών που προκύπτουν από γεγονότα αθέτησης, προεξοφλημένο κατά προσέγγιση στο αρχικό πραγματικό επιτόκιο του περιουσιακού στοιχείου.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν προβλέψεις απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός εκείνων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Ο στόχος των απαιτήσεων απομείωσης του ΔΠΧΑ 9 είναι να αναγνωρίσει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες για το σύνολο της διάρκειας ζωής ενός χρηματοοικονομικού μέσου, του οποίου ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί μετά την αρχική αναγνώριση, ανεξαρτήτως από το εάν η αξιολόγηση γίνεται σε συλλογικό ή εξατομικευμένο επίπεδο, χρησιμοποιώντας όλες τις πληροφορίες που μπορούν να συλλεχθούν, βάσει τόσο ιστορικών όσο και παρόντων στοιχείων, αλλά και στοιχείων που αφορούν σε λογικές μελλοντικές εκτιμήσεις της οικονομικής κατάστασης των πελατών και του οικονομικού περιβάλλοντος.

Για την εφαρμογή της ανωτέρω προσέγγισης πραγματοποιείται διάκριση μεταξύ:

- των χρηματοοικονομικών στοιχείων των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος δεν έχει επιδεινωθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση ή τα οποία έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία αναφοράς (Στάδιο 1) και για τα οποία αναγνωρίζεται η αναμενόμενη πιστωτική ζημιά για τους επόμενους 12 μήνες,
- των χρηματοοικονομικών στοιχείων των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος έχει επιδεινωθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση και τα οποία δεν έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο (Στάδιο 2). Για αυτά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζεται η αναμενόμενη πιστωτική ζημιά έως τη λήξη τους.
- των χρηματοοικονομικών στοιχείων για τα οποία υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις απομείωσης κατά την ημερομηνία αναφοράς (Στάδιο 3) και για τα οποία αναγνωρίζεται η αναμενόμενη πιστωτική ζημιά έως τη λήξη τους.

Εμπορικές απαιτήσεις, λοιπές απαιτήσεις και απαιτήσεις από συμβάσεις πελάτες

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τις εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, καθώς και για τις απαιτήσεις από κατασκευαστικές συμβάσεις και τις απαιτήσεις από μισθώσεις, υπολογίζοντας τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες για όλη τη διάρκεια

ζωής των ως άνω στοιχείων. Στην περίπτωση αυτή, οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες συνιστούν τις αναμενόμενες ελλείψεις στις συμβατικές ταμειακές ροές, λαμβάνοντας υπόψη το ενδεχόμενο αθέτησης σε οποιοδήποτε σημείο κατά τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου. Κατά τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, ο Όμιλος χρησιμοποιεί έναν πίνακα προβλέψεων έχοντας ομαδοποιήσει τα ανωτέρω χρηματοοικονομικά μέσα με βάση τη φύση και ενηλικίωση των υπολοίπων και λαμβάνοντας υπόψη διαθέσιμα ιστορικά στοιχεία σε σχέση με τους οφειλέτες, προσαρμοσμένα για μελλοντικούς παράγοντες σε σχέση με τους οφειλέτες και το οικονομικό περιβάλλον. Περαιτέρω ανάλυση παρουσιάζεται στη Σημείωση 16, 17 και 18.

4.10.5 Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου περιλαμβάνουν κυρίως δανειακές υποχρεώσεις, προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις, καθώς και παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα. Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος, που είναι η εύλογη αξία του ανταλλάγματος που λαμβάνεται εκτός του κόστους έκδοσης σχετικά με τον δανεισμό. Μετά την αρχική αναγνώριση, οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, με εξαίρεση τα παράγωγα τα οποία μεταγενέστερα επιμετρώνται στην εύλογη αξία με τις μεταβολές να αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα (εκτός από τα παράγωγα τα οποία λειτουργούν ως μέσα αντιστάθμισης, βλ. Σημείωση 4.10.6).

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις ταξινομούνται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, εκτός εάν ο Όμιλος διατηρεί ανεπιφύλακτα το δικαίωμα να μεταφέρει την τακτοποίηση της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων.

Πιο συγκεκριμένα:

(i) Δανειακές υποχρεώσεις

Οι δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος, το οποίο αντανακλά την εύλογη αξία των πληρωτέων ποσών μειωμένη με τα σχετικά άμεσα έξοδα σύναψης, όπου αυτά είναι σημαντικά.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα έντοκα δάνεια επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Το αποσβεσμένο κόστος υπολογίζεται αφού ληφθούν υπόψη δαπάνες έκδοσης και η διαφορά μεταξύ του αρχικού ποσού και του ποσού λήξεως. Κέρδη και ζημίες αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν οι υποχρεώσεις αποαναγνωρίζονται ή απομειώνονται και μέσω της διαδικασίας απόσβεσης.

(ii) Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις

Τα υπόλοιπα προμηθευτών και λοιπών υποχρεώσεων αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και επιμετρώνται μεταγενέστερα στο αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Οι εμπορικές και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις δεν είναι τοκοφόροι λογαριασμοί και συνήθως διακανονίζονται με βάση τις συμφωνηθείσες πιστώσεις.

4.10.6 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και λογιστική αντιστάθμισης

Κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, όλες οι υφιστάμενες σχέσεις αντιστάθμισης του Ομίλου, μπορούν να χαρακτηριστούν ως συνεχιζόμενες και ως εκ τούτου η εφαρμογή του νέου Προτύπου δεν είχε αντίκτυπο στις οικονομικές καταστάσεις. Οι πολιτικές του Ομίλου για τη διαχείριση του κινδύνου είναι εναρμονισμένες με τις απαιτήσεις του νέου προτύπου και η λογιστική αντιστάθμισης κινδύνων συνεχίζει να εφαρμόζεται.

Στα πλαίσια διαχείρισης κινδύνου, ο Όμιλος χρησιμοποιεί:

- παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ανταλλαγής επιτοκίων για να αντισταθμίσει τους κινδύνους που συνδέονται με τη μελλοντική διακύμανση των μεταβλητών επιτοκίων δανείων που έχει συνάψει,

Αυτά τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της σύμβασης και μεταγενέστερα επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους. Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των παράγωγων χρηματοοικονομικών εργαλείων αναγνωρίζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς είτε στα αποτελέσματα είτε στα λοιπά συνολικό έσοδα της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος, ανάλογα με το κατά πόσο το παράγωγο χρηματοοικονομικό μέσο πληρεί τις προϋποθέσεις της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνων και, εφόσον αυτό ισχύει, ανάλογα με τη φύση του αντικειμένου της αντιστάθμισης.

Κατά την ημερομηνία της συναλλαγής, ο Όμιλος καταγράφει τη σχέση μεταξύ του αντισταθμιστικού εργαλείου και του αντικειμένου αντιστάθμισης, καθώς και τον σκοπό διαχείρισης κινδύνου και της στρατηγικής υλοποίησης συναλλαγών αντιστάθμισης κινδύνου. Ο Όμιλος καταγράφει επίσης, τόσο κατά τη δημιουργία της συναλλαγής αντιστάθμισης όσο και στη συνέχεια, το κατά πόσο τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται σε αυτές τις αλλαγές είναι αποτελεσματικά στο να αντισταθμίζουν διακυμάνσεις στις ταμειακές ροές των αντικειμένων αντιστάθμισης.

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία αναφοράς με τις μεταβολές να αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα. Η εύλογη αξία των εν λόγω παραγώγων προσδιορίζεται κυρίως με βάση την αγοραία αξία και επιβεβαιώνεται από τα αντισυμβαλλόμενα πιστωτικά ιδρύματα.

Αντιστάθμιση μελλοντικών ταμειακών ροών

Το μέρος των μεταβολών στην εύλογη αξία που αναλογεί στην αποτελεσματική αντιστάθμιση του κινδύνου αναγνωρίζεται στην καθαρή θέση.

Οποιοδήποτε κέρδος ή ζημία απορρέει από μεταβολές στην εύλογη αξία που αναλογεί στη μη αποτελεσματική αντιστάθμιση κινδύνων, αναγνωρίζεται άμεσα στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος, στο κονδύλι «Καθαρά χρηματοοικονομικά Έσοδα/(Έξοδα)». Τα σωρευμένα ποσά στα ίδια κεφάλαια ανακυκλώνονται μέσω της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος στα αποτελέσματα από λοιπά συνολικά εισοδήματα στα αποτελέσματα, στις περιόδους όπου το αντικείμενο αντιστάθμισης επηρεάζει το αποτέλεσμα (όταν δηλαδή λαμβάνει χώρα η προβλεπόμενη προς αντιστάθμιση συναλλαγή).

Η αντισταθμιστική λογιστική διακόπτεται όταν το αντισταθμίζον μέσο εκπνέει ή πωλείται, τερματίζεται ή εξασκείται, ή όταν η αντιστάθμιση δεν πληροί πλέον τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική. Το συσσωρευμένο ποσό των κερδών ή ζημιών που έχει αναγνωριστεί απευθείας στα ίδια κεφάλαια μέχρι την ημερομηνία αυτή παραμένει στο αποθεματικό ωσότου το αντισταθμιζόμενο στοιχείο επηρεάζει την Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος. Στην περίπτωση που μια αντισταθμιζόμενη συναλλαγή δεν αναμένεται πλέον να πραγματοποιηθεί, τα καθαρά συσσωρευμένα κέρδη ή ζημίες που είχαν καταχωρηθεί στα αποθεματικά μεταφέρονται αμέσως στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος.

4.10.7 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης μόνο εάν υπάρχει το παρόν νομικό δικαίωμα να συμψηφίσει τα αναγνωρισμένα ποσά και προτίθεται να τα εκκαθαρίσει σε καθαρή βάση ή να απαιτήσει το περιουσιακό στοιχείο και να διακανονίσει την υποχρέωση ταυτόχρονα.

4.11 Παροχές στο προσωπικό

Βραχυπρόθεσμες παροχές: Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς τους εργαζομένους (εκτός από παροχές λήξης της εργασιακής σχέσης) σε χρήμα και σε είδος αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες. Τυχόν ανεξόφλητο ποσό καταχωρείται ως υποχρέωση, ενώ σε περίπτωση που το ποσό που ήδη καταβλήθηκε υπερβαίνει το ποσό των παροχών, η επιχείρηση αναγνωρίζει το υπερβάλλον ποσό ως στοιχείο του ενεργητικού της (προπληρωθέν έξοδο) μόνο κατά την έκταση που η προπληρωμή θα οδηγήσει σε μείωση μελλοντικών πληρωμών ή σε επιστροφή.

Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία: Οι παροχές μετά τη λήξη της απασχόλησης περιλαμβάνουν εφάπαξ αποζημιώσεις συνταξιοδότησης, συντάξεις και άλλες παροχές που καταβάλλονται στους εργαζόμενους μετά την λήξη της απασχόλησης ως αντάλλαγμα της υπηρεσίας τους. Οι υποχρεώσεις του Ομίλου για παροχές συνταξιοδότησης αφορούν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών. Το δεδουλευμένο κόστος των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών καταχωρείται ως έξοδο στην περίοδο που αφορά. Τα προγράμματα συνταξιοδότησης που υιοθετούνται από τον Όμιλο χρηματοδοτούνται εν μέρει μέσω πληρωμών σε ασφαλιστικές εταιρίες ή σε κρατικά κοινωνικά ασφαλιστικά ιδρύματα.

(α) Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών

Τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών αφορούν την καταβολή εισφορών σε Ασφαλιστικούς Φορείς, με αποτέλεσμα να μην ανακύπτει νομική υποχρέωση του Ομίλου σε περίπτωση που ο Φορέας αδυνατεί να καταβάλλει την παροχή στον ασφαλιζόμενο. Η υποχρέωση του εργοδότη περιορίζεται στην καταβολή των εργοδοτικών εισφορών στους Φορείς. Η πληρωτέα εισφορά από τον Όμιλο σε ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών, αναγνωρίζεται ως υποχρέωση μετά και την

αφαίρεση της εισφοράς που καταβλήθηκε, ενώ οι δεδουλευμένες εισφορές αναγνωρίζονται ως έξοδο στα αποτελέσματα της χρήσης.

(β) Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενο)

Σύμφωνα με τον Ν.2112/20 και 4093/2012 η Εταιρεία καταβάλλει στους εργαζόμενους αποζημιώσεις επί απόλυσης ή αποχώρησης λόγω συνταξιοδότησης. Το ύψος των καταβαλλόμενων ποσών αποζημίωσης εξαρτάται από τα έτη προϋπηρεσίας, το ύψος των αποδοχών και τον τρόπο απομάκρυνσης από την υπηρεσία (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Η θεμελίωση δικαιώματος συμμετοχής σε αυτά τα προγράμματα, βασίζεται συνήθως στα χρόνια προϋπηρεσίας του υπαλλήλου μέχρι την συνταξιοδότηση του.

Η υποχρέωση που αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών αποτελεί την παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή μείον την εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος (αποθεματικό από τις καταβολές στην ασφαλιστική εταιρία) και τις μεταβολές που προκύπτουν από οποιοδήποτε αναλογιστικό κέρδος ή ζημία και το κόστος της προϋπηρεσίας. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδος (projected unit credit method). Για την προεξόφληση της χρήσης 2020 το επιλεγμένο επιτόκιο ακολουθεί την τάση των Ευρωπαϊκών Ομολόγων με 10-ετή λήξη της 31ης Δεκεμβρίου 2020, το οποίο και θεωρείται συνεπές προς τις αρχές του ΔΛΠ 19, δηλαδή είναι βασισμένο σε ομόλογα αντίστοιχα ως προς το νόμισμα και την εκτιμώμενη διάρκεια σε σχέση με τις παροχές προς τους εργαζόμενους, όπως και ενδεδειγμένο για μακροχρόνιες προβλέψεις.

Ένα πρόγραμμα συγκεκριμένων παροχών καθορίζει με βάση διάφορες παραμέτρους, όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας και ο μισθός, συγκεκριμένες υποχρεώσεις για καταβλητέες παροχές. Οι προβλέψεις που αφορούν την περίοδο περιλαμβάνονται στο σχετικό κόστος προσωπικού στις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες Καταστάσεις Αποτελεσμάτων και συνίστανται από το τρέχον και παρελθόν κόστος υπηρεσίας, το σχετικό χρηματοοικονομικό κόστος, τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες και τις όποιες πιθανές πρόσθετες επιβαρύνσεις. Αναφορικά με τα μη αναγνωρισμένα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες, ακολουθείται το αναθεωρημένο ΔΛΠ 19, το οποίο περιλαμβάνει μια σειρά από τροποποιήσεις στην λογιστική των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών, μεταξύ άλλων:

i. την αναγνώριση των αναλογιστικών κερδών /ζημιών στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και την οριστική εξαίρεση τους από τα αποτελέσματα της χρήσης,
ii. τη μη αναγνώριση πλέον των αναμενόμενων αποδόσεων των επενδύσεων του προγράμματος στα αποτελέσματα της χρήσης αλλά την αναγνώριση του σχετικού τόκου επί της καθαρής υποχρέωσης /(απαίτησης) της παροχής υπολογιζόμενου βάσει του προεξοφλητικού επιτοκίου που χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών,
iii. την αναγνώριση του κόστους προϋπηρεσίας στα αποτελέσματα της χρήσης την νωρίτερα εκ των ημερομηνιών τροποποίησης του προγράμματος ή όταν αναγνωρίζεται η σχετική αναδιάρθρωση ή η τερματική παροχή,
iv. λοιπές αλλαγές περιλαμβάνουν νέες γνωστοποιήσεις, όπως ποσοτική ανάλυση ευαισθησίας.

(γ) Παροχές διακανονιζόμενες με συμμετοχικούς τίτλους

Ο Όμιλος παρέχει στο προσωπικό αποδοχές σε συμμετοχικούς τίτλους. Συγκεκριμένα ο Όμιλος παρέχει στο προσωπικό, βάσει εγκεκριμένου από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων προγράμματος stock option, δικαιώματα αγοράς ιδίων μετοχών της Εταιρείας.

Οι αποδοχές αυτές διακανονίζονται με την πώληση των ιδίων μετοχών από τη Εταιρεία εφόσον ο εργαζόμενος εκπληρώσει κάποιους όρους κατοχύρωσης και εξασκήσει τα δικαιώματά του. Το συνολικό ποσό της δαπάνης κατά τη διάρκεια της περιόδου ωρίμανσης του δικαιώματος καθορίζεται με βάση την εύλογη αξία του προγράμματος κατά την περίοδο που προσφέρεται το δικαίωμα. Οι προϋποθέσεις που δεν σχετίζονται με την αγορά περιλαμβάνονται στις υποθέσεις για τον καθορισμό του αριθμού των δικαιωμάτων που αναμένεται να εξασκηθούν. Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος αναθεωρεί τις εκτιμήσεις για τον αριθμό των δικαιωμάτων που αναμένεται να εξασκηθούν. Αναγνωρίζει την επίδραση της αναθεώρησης των αρχικών εκτιμήσεων, εφόσον υπάρχει, στα αποτελέσματα με ανάλογη προσαρμογή των ιδίων κεφαλαίων.

Κατά την 31.12.2020, υφίσταται ενεργό πρόγραμμα διάθεσης μετοχών της Εταιρείας και του Ομίλου (βλ. Σημείωση 30).

4.12 Μισθώσεις

Μέχρι και το 2018, οι μισθώσεις ταξινομούνταν ως χρηματοδοτικές ή λειτουργικές σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνταν κατά την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη αξία που προκύπτει μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου και της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων, καθένα εκ των οποίων προσδιορίζονταν κατά την έναρξη της μίσθωσης. Κάθε μίσθωμα επιμεριζόταν μεταξύ της υποχρέωσης και των τόκων. Οι πληρωμές των λειτουργικών μισθώσεων καταχωρούνταν με σταθερή μέθοδο στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων σε όλη τη διάρκεια της μίσθωσης.

Από την 01.01.2019, με βάση το ΔΠΧΑ 16 καταργείται για τον μισθωτή η ταξινόμηση των μισθώσεων σε λειτουργικές μισθώσεις και χρηματοοικονομικές μισθώσεις και όλες οι μισθώσεις αναγνωρίζονται λογιστικά ως στοιχεία «Κατάστασης Οικονομικής Θέσης», μέσω της αναγνώρισης ενός «δικαιώματος χρήσης» στοιχείων του ενεργητικού και μίας «υποχρέωσης μίσθωσης».

Αναγνώριση και αρχική επιμέτρηση δικαιώματος χρήσης στοιχείου του ενεργητικού

Κατά την ημερομηνία έναρξης μίας μισθωτικής περιόδου ο Όμιλος αναγνωρίζει ένα δικαίωμα χρήσης στοιχείου του ενεργητικού και μία υποχρέωση μίσθωσης προβαίνοντας σε επιμέτρηση του δικαιώματος χρήσης του στοιχείου του ενεργητικού στο κόστος .

Το κόστος του δικαιώματος χρήσης στοιχείου του ενεργητικού περιλαμβάνει:

- το ποσό της αρχικής επιμέτρησης της υποχρέωσης μίσθωσης (βλ. κατωτέρω),
- τις τυχόν καταβολές μισθωμάτων που πραγματοποιήθηκαν πριν ή κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, μειωμένες με τα κίνητρα μίσθωσης που εισπράχθηκαν,
- τα αρχικά άμεσα κόστη που βαρύνουν τον μισθωτή, και
- μία εκτίμηση των δαπανών που θα βαρύνουν τον Όμιλο κατά την αποσυναρμολόγηση και την απομάκρυνση του μισθωμένου στοιχείου του ενεργητικού, την αποκατάσταση του χώρου

στον οποίον βρίσκεται το μισθωμένο στοιχείο του ενεργητικού ή την αποκατάσταση του στοιχείου του ενεργητικού όπως απαιτείται από τους όρους και τις προϋποθέσεις της μίσθωσης.
Ο Όμιλος αναλαμβάνει την υποχρέωση για τις εν λόγω δαπάνες είτε κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου είτε ως συνέπεια της χρήσης του μισθωμένου στοιχείου του ενεργητικού κατά τη διάρκεια μίας συγκεκριμένης περιόδου.

Αρχική επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης

Κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, ο Όμιλος επιμετρά την υποχρέωση μίσθωσης στην παρούσα αξία των ανεξόφλητων καταβολών μισθωμάτων κατά την ημερομηνία αυτήν. Όταν το τεκμαρτό επιτόκιο της μίσθωσης είναι εφικτό να προσδιοριστεί κατάλληλα, τότε οι καταβολές μισθωμάτων θα προεξοφλούνται χρησιμοποιώντας το επιτόκιο αυτό. Σε διαφορετική περίπτωση χρησιμοποιείται το οριακό επιτόκιο δανεισμού του Ομίλου.

Κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, οι καταβολές μισθωμάτων που περιλαμβάνονται στην επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης συμπεριλαμβάνουν τις παρακάτω πληρωμές για το δικαίωμα χρήσης στοιχείου του ενεργητικού κατά τη διάρκεια της περιόδου μίσθωσης, εφόσον δεν έχουν καταβληθεί κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου:

1. τις σταθερές καταβολές μείον τυχόν εισπρακτέα κίνητρα μίσθωσης,

2. τις τυχόν μεταβλητές καταβολές μισθωμάτων που εξαρτώνται από τη μελλοντική μεταβολή δεικτών ή επιτοκίων, οι οποίες επιμετρώνται αρχικά χρησιμοποιώντας την τιμή του δείκτη ή του επιτοκίου κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου,

3. τα ποσά που αναμένεται να καταβάλλει ο Όμιλος ως εγγυήσεις υπολειμματικής αξίας,

4. την τιμή εξάσκησης του δικαιώματος αγοράς εφόσον είναι ουσιαστικά βέβαιο ότι ο Όμιλος θα εξασκήσει το δικαίωμα, και

5. τις καταβολές ποινών για τον τερματισμό της μίσθωσης, εάν η μισθωτική περίοδος αντανακλά την εξάσκηση του δικαιώματος του Ομίλου για τον τερματισμό της μίσθωσης.

Μεταγενέστερη επιμέτρηση

Μεταγενέστερη επιμέτρηση δικαιώματος χρήσης στοιχείου του ενεργητικού

Μετά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, ο Όμιλος επιμετρά το δικαίωμα χρήσης στοιχείου του ενεργητικού με το μοντέλο του κόστους.

Ο Όμιλος επιμετρά το δικαίωμα χρήσης στοιχείου του ενεργητικού στο κόστος μείον τυχόν σωρευμένες αποσβέσεις και σωρευμένες ζημιές απομείωσης και προσαρμοσμένο για τυχόν μεταγενέστερη επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης,

Ο Όμιλος εφαρμόζει τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 16 αναφορικά με την απόσβεση του δικαιώματος χρήσης στοιχείου του ενεργητικού, το οποίο και εξετάζει για τυχόν απομείωση.

Μεταγενέστερη επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης

Μετά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, ο Όμιλος επιμετρά την υποχρέωση μίσθωσης, ως ακολούθως:

1. αυξάνοντας την λογιστική αξία, προκειμένου να αντανακλά το χρηματοοικονομικό κόστος επί της υποχρέωσης μίσθωσης,

2. μειώνοντας την λογιστική αξία, προκειμένου να αντανακλά τα μισθώματα που έχουν καταβληθεί, και

3. επιμετρώντας εκ νέου την λογιστική αξία, προκειμένου να αντανακλά τυχόν επανεκτίμηση ή τροποποίηση της μίσθωσης.

Το χρηματοοικονομικό κόστος μίας υποχρέωσης μίσθωσης κατανέμεται κατά τη διάρκεια της μισθωτικής περιόδου με τέτοιον τρόπο, ούτως ώστε να προκύπτει ένα σταθερό περιοδικό επιτόκιο επί του ανεξόφλητου υπολοίπου της υποχρέωσης.

Μετά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, ο Όμιλος αναγνωρίζει στα κέρδη ή στις ζημιές (με εξαίρεση την περίπτωση που οι δαπάνες περιλαμβάνονται στην λογιστική αξία ενός άλλου στοιχείου του ενεργητικού για το οποίο εφαρμόζονται άλλα σχετικά Πρότυπα) και τα δύο παρακάτω στοιχεία:

1. το χρηματοοικονομικό κόστος επί της υποχρέωσης μίσθωσης, και

2. τις μεταβλητές καταβολές μισθωμάτων που δεν περιλαμβάνονται στην επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης κατά την περίοδο που λαμβάνει χώρα το γεγονός που ενεργοποιεί τις εν λόγω καταβολές.

Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Ο Όμιλος εισπράττει ενοίκια από τις λειτουργικές μισθώσεις των επενδυτικών του ακινήτων. Τα έσοδα από ενοίκια αναγνωρίζονται σταδιακά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

4.13 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους όταν αναμένεται με βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με όλους τους σχετικούς προβλεπόμενους όρους.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις οι οποίες σχετίζονται με την επιδότηση ενσώματων παγίων στοιχείων, αναγνωρίζονται όταν υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και όλοι οι σχετικοί όροι θα τηρηθούν. Οι επιχορηγήσεις αυτές καταχωρούνται σε λογαριασμό αναβαλλόμενου εσόδου και μεταφέρονται στην στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της περιόδου βάσει της αναμενόμενης ωφέλιμης διάρκειας ζωής του περιουσιακού στοιχείου που επιχορηγήθηκε.

Κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα, καταχωρούνται σε μεταβατικούς λογαριασμούς και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται έτσι ώστε να αντιστοιχίζονται με τα έξοδα που προορίζονται να αποζημιώσουν.

4.14 Προβλέψεις, Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και Ενδεχόμενες απαιτήσεις

Προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει παρούσες νομικές ή τεκμαιρόμενες υποχρεώσεις ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, είναι πιθανή η εκκαθάρισή τους μέσω εκροών πόρων και μπορεί να πραγματοποιηθεί μία αξιόπιστη εκτίμηση του ποσού της υποχρέωσης. Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων και

προσαρμόζονται προκειμένου να αντανακλούν την παρούσα αξία της δαπάνης που αναμένεται να απαιτηθεί για διευθέτηση της υποχρέωσης.

Όταν η επίδραση της χρονικής αξίας του χρήματος είναι σημαντική, το ποσό της πρόβλεψης αποτελεί η παρούσα αξία των εξόδων που αναμένονται να απαιτηθούν προκειμένου να τακτοποιηθεί η υποχρέωση.

Αν δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα απαιτηθεί μία εκροή πόρων προκειμένου να διακανονιστεί μια υποχρέωση για την οποία έχει ήδη σχηματισθεί πρόβλεψη, τότε αυτή αναστρέφεται.

Σε περιπτώσεις όπου η εκροή οικονομικών πόρων ως αποτέλεσμα παρουσών δεσμεύσεων θεωρείται μη πιθανή, ή το ποσό της πρόβλεψης δεν μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, δεν αναγνωρίζεται καμία υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις. Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται, εκτός αν η πιθανότητα εκροών πόρων οι οποίοι ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Πιθανές εισροές από οικονομικά οφέλη για τον Όμιλο που δεν πληρούν ακόμη τα κριτήρια ενός περιουσιακού στοιχείου θεωρούνται ενδεχόμενες απαιτήσεις και γνωστοποιούνται εφόσον η εισροή οικονομικών οφελών είναι πιθανή.

4.15 Έσοδα

Σύμφωνα με το ΔΧΠΑ 15, καθιερώνεται ένα μοντέλο πέντε βημάτων για τον προσδιορισμό των εσόδων από συμβόλαια με πελάτες:

1. Προσδιορισμός της (των) σύμβασης (συμβάσεων) με τον πελάτη.
2. Προσδιορισμός των υποχρεώσεων εκτέλεσης.
3. Προσδιορισμός της τιμής συναλλαγής
4. Επιμερισμός της τιμής συναλλαγής στις υποχρεώσεις εκτέλεσης της σύμβασης.
5. Αναγνώριση εσόδου όταν (ή καθώς) ο Όμιλος ικανοποιεί τις υποχρεώσεις εκτέλεσης.

Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται στο ποσό κατά το οποίο μία οντότητα προσδοκά να έχει ως αντάλλαγμα για τη μεταβίβαση των αγαθών ή των υπηρεσιών σε έναν αντισυμβαλλόμενο. Κατά την ανάθεση μιας σύμβασης καθορίζεται και η λογιστική παρακολούθηση των επιπρόσθετων εξόδων καθώς και των άμεσων εξόδων που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της σύμβασης αυτής.

Ως έσοδο ορίζεται το ποσό το οποίο μία οικονομική οντότητα αναμένει να δικαιούται ως αντάλλαγμα για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που μεταβίβασε σε έναν πελάτη. Εάν το υποσχόμενο αντάλλαγμα σε μια σύμβαση περιλαμβάνει μεταβλητό ποσό, η οικονομική οντότητα εκτιμά το ποσό του ανταλλάγματος που θα δικαιούται έναντι της μεταβίβασης των υποσχόμενων αγαθών ή υπηρεσιών στον πελάτη. Το ποσό ανταλλάγματος μπορεί να μεταβάλλεται λόγω εκπτώσεων, επιδοτήσεων τιμής, επιστροφών χρημάτων, πιστώσεων, μειώσεων τιμής, κινήτρων, πρόσθετων παροχών απόδοσης, κυρώσεων ή άλλων παρόμοιων στοιχείων. Το υποσχόμενο αντάλλαγμα μπορεί επίσης να μεταβάλλεται, εάν το δικαίωμα μιας οικονομικής οντότητας επί του ανταλλάγματος εξαρτάται από την επέλευση ή μη επέλευση μελλοντικού γεγονότος. Για παράδειγμα, ένα ποσό ανταλλάγματος θα είναι μεταβλητό, εάν το προϊόν έχει πωληθεί με δικαίωμα επιστροφής ή εάν έχει δοθεί υπόσχεση σταθερού ποσού ως πρόσθετη παροχή απόδοσης για την επίτευξη συγκεκριμένου ορόσημου.

Η μεταβλητότητα που σχετίζεται με το αντάλλαγμα που υπόσχεται ένας πελάτης δύναται να αναφέρεται ρητά στη σύμβαση. Η οικονομική οντότητα εκτιμά το ποσό του μεταβλητού ανταλλάγματος χρησιμοποιώντας μία από τις ακόλουθες μεθόδους, αναλόγως ποια μέθοδος θεωρεί ότι προβλέπει καλύτερα το ποσό του ανταλλάγματος που θα δικαιούται:

α) Εκτιμώμενη αξία —η εκτιμώμενη αξία ισούται με το άθροισμα των σταθμισμένων βάσει πιθανοτήτων ποσών σε ένα εύρος πιθανών ποσών ανταλλάγματος. Η εκτιμώμενη αξία αποτελεί κατάλληλη εκτίμηση του ποσού μεταβλητού ανταλλάγματος, εάν η οικονομική οντότητα έχει μεγάλο αριθμό συμβάσεων με παρεμφερή χαρακτηριστικά.

β) Το πιθανότερο ποσό —το πιθανότερο ποσό είναι το μοναδικό πιθανότερο ποσό σε ένα εύρος πιθανών ποσών ανταλλάγματος (ήτοι, η μοναδική πιθανότερη έκβαση της σύμβασης). Το πιθανότερο ποσό αποτελεί κατάλληλη εκτίμηση του ποσού μεταβλητού ανταλλάγματος, εάν η σύμβαση έχει μόνο δύο πιθανές εκβάσεις (για παράδειγμα, η οικονομική οντότητα εξασφαλίζει πρόσθετη παροχή απόδοσης ή όχι).

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν έσοδα όταν ικανοποιούν την εκτέλεση της συμβατικής υποχρέωσης, μεταβιβάζοντας τα αγαθά ή τις υπηρεσίες βάσει της υποχρέωσης αυτής. Η απόκτηση του ελέγχου από τον πελάτης γίνεται όταν έχει τη δυνατότητα να κατευθύνει τη χρήση και να αντλεί ουσιαστικά όλα τα οικονομικά οφέλη από αυτό το αγαθό ή την υπηρεσία. Ο έλεγχος μεταβιβάζεται κατά τη διάρκεια μιας περιόδου ή σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Τα έσοδα από την πώληση αγαθών αναγνωρίζονται όταν ο έλεγχος του αγαθού μεταφέρεται στον πελάτη, συνήθως κατά την παράδοσή σε αυτόν, και δεν υπάρχει καμία υποχρέωση που θα μπορούσε να επηρεάσει την αποδοχή του αγαθού από τον πελάτη.

Δεσμεύσεις εκτέλεσης που εκπληρώνονται με την πάροδο του χρόνου

Ο Όμιλος αναγνωρίζει έσοδο για μία δέσμευση εκτέλεσης που εκπληρώνεται με την πάροδο του χρόνου, μόνο εάν μπορεί εύλογα να επιμετρήσει την πρόοδό της ως προς την πλήρη εκπλήρωση της εν λόγω δέσμευσης. Ο Όμιλος δεν είναι σε θέση να επιμετρήσει εύλογα την πρόοδο ως προς την πλήρη εκπλήρωση μίας δέσμευσης εκτέλεσης, όταν δεν διαθέτει τις αξιόπιστες πληροφορίες που απαιτούνται προκειμένου να εφαρμόσει την κατάλληλη μέθοδο επιμέτρησης της προόδου. Σε ορισμένες περιπτώσεις (π.χ. κατά τη διάρκεια των αρχικών σταδίων μίας σύμβασης), η οικονομική οντότητα μπορεί να μην είναι σε θέση να επιμετρήσει εύλογα το αποτέλεσμα μίας δέσμευσης εκτέλεσης, ωστόσο αναμένει τουλάχιστον να ανακτήσει τα κόστη που επωμίστηκε για την εκπλήρωσή της.

Στις περιπτώσεις αυτές, η οικονομική οντότητα θα πρέπει να αναγνωρίσει έσοδα μόνο στην έκταση του κόστους που πραγματοποιήθηκε, μέχρι να είναι σε θέση να επιμετρήσει εύλογα το αποτέλεσμα της δέσμευσης εκτέλεσης.

Τα έσοδα από την παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται την λογιστική περίοδο την όποια οι υπηρεσίες παρέχονται και επιμετρώνται σύμφωνα με τη φύση των υπηρεσιών που θα παρασχεθούν. Η απαίτηση από τον πελάτη αναγνωρίζεται όταν υπάρχει ένα άνευ προϋποθέσεων δικαίωμα να λάβει η οικονομική οντότητα το τίμημα για τις εκτελεσμένες υποχρεώσεις της σύμβασης προς τον πελάτη.

Το συμβατικό περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται όταν ο Όμιλος ή η Εταιρία έχει ικανοποιήσει τις υποχρεώσεις του προς τον αντισυμβαλλόμενο, πριν αυτός πληρώσει ή πριν καταστεί απαιτητή η πληρωμή, για παράδειγμα όταν τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μεταβιβάζονται στον πελάτη πριν από το δικαίωμα του Ομίλου ή της Εταιρίας για την έκδοση τιμολογίου. Η συμβατική υποχρέωση αναγνωρίζεται όταν ο Όμιλος ή η Εταιρία λαμβάνει τίμημα από τον αντισυμβαλλόμενο ως προκαταβολή ή όταν διατηρεί δικαίωμα επί ενός τιμήματος το οποίο είναι αναβάλλετε πριν την εκτέλεση των υποχρεώσεων της σύμβασης και τη μεταφορά των αγαθών ή των υπηρεσιών. Η συμβατική υποχρέωση από αναγνωρίζεται όταν εκτελεστούν οι υποχρεώσεις της σύμβασης και το έσοδο καταγραφεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Δεσμεύσεις εκτέλεσης που εκπληρώνονται σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή

Όταν μία δέσμευση εκτέλεσης δεν εκπληρώνεται με την πάροδο του χρόνου (σύμφωνα με τα όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω), τότε η οικονομική οντότητα εκπληρώνει τη δέσμευση εκτέλεσης σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Για τον προσδιορισμό της χρονικής στιγμής κατά την οποία ο πελάτης αποκτά τον έλεγχο ενός υποσχόμενου στοιχείου του ενεργητικού και η οικονομική οντότητα εκπληρώνει μία δέσμευση εκτέλεσης, η οικονομική οντότητα εξετάζει τις απαιτήσεις για την απόκτηση ελέγχου, σύμφωνα με τα όσα αναλυτικά αναφέρονται στις διατάξεις του ΔΠΧΑ 15.

Οι βασικές κατηγορίες εσόδων που αναγνωρίζονται από δεσμεύσεις εκτέλεσης που εκπληρώνονται με την πάροδο του χρόνου, για τον Όμιλο είναι οι εξής:

i. Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες που αφορούν σε κατασκευαστικές δραστηριότητες

Αφορά σε έσοδα από συμβάσεις με πελάτες και προκύπτουν από δεσμεύσεις εκτέλεσης που εκπληρώνονται με την πάροδο του χρόνου. Οι θυγατρικές και κοινοπραξίες που αναλαμβάνουν την εκτέλεση κατασκευών, αναγνωρίζουν τα έσοδα από τις κατασκευαστικές συμβάσεις στα φορολογικά τους βιβλία με βάση τις τιμολογήσεις που γίνονται στους πελάτες, οι οποίες προκύπτουν από σχετικές τμηματικές πιστοποιήσεις εκτέλεσης έργων που εκδίδονται από τους υπόλογους μηχανικούς και ανταποκρίνονται στις εκτελεσθείσες εργασίες έως την εκάστοτε ημερομηνία κλεισίματος. Για λόγους συμμόρφωσης με τα ΔΠΧΑ, τα έσοδα από την κατασκευαστική δραστηριότητα λογιστικοποιούνται στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις σταδιακά κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της κατασκευής, με βάση τη μέθοδο επιμέτρησης προόδου βάσει των εισροών (imput method) σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες».

Οι μέθοδοι επιμέτρησης της προόδου βάσει των εισροών (input method) αναγνωρίζει έσοδα, με βάση τις προσπάθειες της οικονομικής οντότητας ή τις εισροές ως προς την εκπλήρωση μίας δέσμευσης εκτέλεσης (για παράδειγμα, οι πόροι που καταναλώθηκαν, οι ώρες εργασίας που δαπανήθηκαν, τα κόστη που πραγματοποιήθηκαν, ο χρόνος που δαπανήθηκε ή οι ώρες λειτουργίας των μηχανημάτων που αναλώθηκαν), σε σχέση με το σύνολο των αναμενόμενων εισροών για την εκπλήρωση της εν λόγω δέσμευσης εκτέλεσης.

ii. Πώληση αγαθών

Τα έσοδα από την πώληση αγαθών, μετά την αφαίρεση των εκπτώσεων τζίρου, κινήτρων πωλήσεων και του αναλογούντος ΦΠΑ, αναγνωρίζονται όταν μεταφέρονται στον αγοραστή οι σημαντικοί κίνδυνοι και τα οφέλη που απορρέουν από την ιδιοκτησία των αγαθών.

iii. Έσοδα από Ενοίκια

Αφορά σε έσοδα από συμβάσεις με πελάτες και προκύπτουν από δεσμεύσεις εκτέλεσης που εκπληρώνονται με την πάροδο του χρόνου. Τα έσοδα από ενοίκια (λειτουργικές μισθώσεις) αναγνωρίζονται με την ευθεία μέθοδο σύμφωνα με τους όρους του μισθωτηρίου συμβολαίου.

iv. Μερίσματα

Τα μερίσματα λογίζονται όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξής τους, είναι πιθανό ότι τα οικονομικά οφέλη που συνδέονται με τη συναλλαγή θα εισρεύσουν στην οικονομική οντότητα και το ποσό του εσόδου μπορεί να υπολογιστεί με αξιοπιστία.

v. Τόκοι

Τα έσοδα τόκων αναγνωρίζονται με βάση την λογιστική αρχή του δεδουλευμένου.

4.16 Φόρος εισοδήματος

Η επιβάρυνση της χρήσης με φόρους εισοδήματος αποτελείται από τους τρέχοντες φόρους, τους αναβαλλόμενους φόρους και τις διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων.

Τρέχουσα Φορολογία Εισοδήματος

Ο τρέχων φόρος υπολογίζεται βάσει των φορολογικών Καταστάσεων Οικονομικής Θέσης κάθε μιας εκ των εταιρειών που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, σύμφωνα με τους φορολογικούς νόμους που ισχύουν στην Ελλάδα ή άλλα φορολογικά πλαίσια εντός των οποίων λειτουργούν οι θυγατρικές εξωτερικού. Η δαπάνη για τρέχοντα φόρο εισοδήματος περιλαμβάνει τον φόρο εισοδήματος που προκύπτει βάσει των κερδών της κάθε εταιρείας όπως αναμορφώνονται στις φορολογικές της δηλώσεις και προβλέψεις για πρόσθετους φόρους, και υπολογίζεται σύμφωνα με τους θεσμοθετημένους ή ουσιαστικά θεσμοθετημένους φορολογικούς συντελεστές.

Αναβαλλόμενη Φορολογία Εισοδήματος

Αναβαλλόμενοι φόροι είναι οι φόροι ή οι φορολογικές ελαφρύνσεις που σχετίζονται με τα οικονομικά βάρη ή οφέλη που προκύπτουν στην χρήση αλλά έχουν ήδη καταλογιστεί ή θα καταλογιστούν από τις φορολογικές αρχές σε διαφορετικές χρήσεις.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με τη μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων.

Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή υποχρέωσης σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε η συναλλαγή δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της υποχρέωσης (liability method) σε όλες τις προσωρινές διαφορές κατά την ημερομηνία των Οικονομικών καταστάσεων μεταξύ της φορολογικής βάσης και της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται για όλες τις φορολογητέες προσωρινές διαφορές.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις εκτιμώνται σε κάθε ημερομηνία οικονομικών καταστάσεων και μειώνονται στο βαθμό που δε θεωρείται πιθανόν ότι θα υπάρξουν αρκετά φορολογητέα κέρδη έναντι των οποίων μέρος ή το σύνολο των απαιτήσεων από αναβαλλόμενους φόρους εισοδήματος μπορεί να χρησιμοποιηθεί.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις υπολογίζονται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να είναι σε ισχύ τη χρήση που η απαίτηση θα πραγματοποιηθεί ή η υποχρέωση θα τακτοποιηθεί, και βασίζονται στους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που είναι σε ισχύ ή ουσιαστικά ισχύουν κατά την ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων. Σε περίπτωση αδυναμίας σαφούς προσδιορισμού του χρόνου αναστροφής των προσωρινών διαφορών εφαρμόζεται ο φορολογικός συντελεστής που ισχύει κατά την επόμενη της ημερομηνίας της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, χρήση.

Ο φόρος εισοδήματος που σχετίζεται με στοιχεία τα οποία έχουν αναγνωρισθεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα αναγνωρίζεται, επίσης, στα λοιπά συνολικά εισοδήματα.

4.17 Μετοχικό κεφάλαιο, αποθεματικά και διανομή μερισμάτων

Οι κοινές ονομαστικές μετοχές καταχωρούνται ως στοιχεία της καθαρής θέσης. Κόστος που σχετίζεται άμεσα με στοιχείο της καθαρής θέσης καθαρό από την επίδραση φόρου, παρακολουθείται αφαιρετικά του Υπολοίπου Κερδών εις Νέο της καθαρής θέσης. Σε αντίθετη περίπτωση το εν λόγω ποσό αναγνωρίζεται ως έξοδο στην περίοδο που αφορά.

Στις περιπτώσεις που η Εταιρεία ή οι θυγατρικές της αγοράσουν μέρος του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρεία (ίδιες μετοχές), το ποσό που καταβλήθηκε συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε δαπάνης, καθαρό από φόρους, εμφανίζεται αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια, μέχρι ακύρωσης ή πώλησης των μετοχών. Ο αριθμός των ιδίων μετοχών που κατέχονται από την Εταιρεία δεν μειώνει τον αριθμό των μετοχών που βρίσκονται σε κυκλοφορία, ωστόσο επηρεάζει τον αριθμό των μετοχών που περιλαμβάνονται στον υπολογισμό των κερδών ανά μετοχή. Οι ίδιες μετοχές που κατέχονται από την Εταιρεία δεν ενσωματώνουν δικαίωμα είσπραξης μερίσματος.

Κατά την 31.12.2020 ο Όμιλος δεν είχε στην κατοχή του ίδιες μετοχές.

Ειδικότερα τα αποθεματικά διακρίνονται σε:

Τακτικό αποθεματικό

Σύμφωνα με τον Ελληνικό εμπορικό νόμο, οι εταιρίες πρέπει να μεταφέρουν κατ' ελάχιστο 5% των ετήσιων καθαρών κερδών τους σε τακτικό αποθεματικό, μέχρις ότου αυτό το αποθεματικό να γίνει ίσο με το 1/3 του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Αυτό το αποθεματικό δεν μπορεί να διανεμηθεί κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας της Εταιρείας.

Αποθεματικά αναπτυξιακών και φορολογικών νόμων και λοιπά αφορολόγητα αποθεματικά

Αυτά τα αποθεματικά αφορούν κέρδη που δεν έχουν φορολογηθεί με βάση τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον φορολογικό πλαίσιο στην Ελλάδα και περιλαμβάνουν αποθεματικά τα οποία προέρχονται από φορολογημένα κέρδη και αφορούν ίδια συμμετοχή σε αναπτυξιακούς νόμους. Τα αποθεματικά αυτά θα είναι φορολογητέα με βάση το φορολογικό συντελεστή που θα ισχύει κατά το χρόνο της διανομής τους στους μετόχους ή μετατροπής τους σε μετοχικό κεφάλαιο, κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες.

Αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου ταμειακών ροών

Το αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου χρησιμοποιείται για τη καταχώρηση κερδών ή ζημιών από παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα, τα οποία μπορούν να χαρακτηριστούν ως παράγωγα αντιστάθμισης μελλοντικών ταμειακών ροών (cash flow hedges) και αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα.

Αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών από ενσωμάτωση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εξωτερικού

Συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τη μετατροπή νομίσματος κατά την ενοποίηση των εταιρειών εξωτερικού, αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα και συσσωρεύονται στα άλλα αποθεματικά. Το σωρευτικό ποσό μεταφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων του έτους όταν οι συμμετοχές μεταβιβαστούν.

Λοιπά αποθεματικά

Τα λοιπά αποθεματικά αποτελούνται κατά κύριο λόγο από αναλογιστικές ζημιές συνταξιοδοτικών προγραμμάτων.

Η κατηγορία λοιπά αποθεματικά περιλαμβάνει:

(1) Αναλογιστικά κέρδη /(ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών, που προέρχονται α) από εμπειρικές προσαρμογές (το αποτέλεσμα των διαφορών μεταξύ των προηγούμενων αναλογιστικών παραδοχών και αυτών που τελικά έλαβαν χώρα) και β) από αλλαγές στις αναλογιστικές παραδοχές.

(2) Μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους.

Τα μερίσματα που διανέμονται προς τους μετόχους της Εταιρείας, αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις ως υποχρέωση κατά την περίοδο εκείνη στην οποία η πρόταση διανομής της Διοίκησης εγκρίνεται από την ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Επίσης, κατά την ίδια χρονική στιγμή απεικονίζεται στις Οικονομικές Καταστάσεις η επίδραση της εγκριθείσας από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων διάθεσης των αποτελεσμάτων και ο τυχόν σχηματισμός αποθεματικών.

5 ΔΟΜΗ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζεται ανά λειτουργικό τομέα το κατά την 31.12.2020 σύνολο των συμμετοχών της μητρικής εταιρείας ΤΕΡΝΑ ΑΕ, άμεσων και έμμεσων, σε οικονομικές οντότητες οι οποίες συμπεριλήφθηκαν στην ενοποίηση ή ενσωματώθηκαν ως κοινές επιχειρήσεις. Στις περιπτώσεις έμμεσης συμμετοχής παρατίθεται η θυγατρική στην οποία γίνεται ενοποίηση της συμμετοχής.

5.1 Δομή Εταιρείας

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΕΔΡΑ	% ΑΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	% ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ-ΚΟΙΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ						
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ- ΑΚΤΩΡ - POWELL (ΜΕΤΡΟ ΧΑΙΔΑΡΙΟΥ)	Ελλάδα	66,00	–	66,00	Αναλογική ενσωμάτωση	2015-2020
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ-IMPEGILO SPA (ΤΡΑΜ)	Ελλάδα	55,00	–	55,00	Αναλογική ενσωμάτωση	2015-2020
Κ/Ξ ALPINE MAYREDER BAU GmbH-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (ΠΑΡ. ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ)	Ελλάδα	50,00	–	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	2015-2020
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ - WAYSS (ΜΕΤΡΟ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ)	Ελλάδα	50,00	–	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	2015-2020
Κ/Ξ ΕΤΕΘ-ΤΕΡΝΑ ΑΒΑΞ ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ (ΙΠΠΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ)	Ελλάδα	35,00	–	35,00	Αναλογική ενσωμάτωση	2015-2020
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε.(ΠΕΡΙΒ. ΧΩΡΟΣ ΟΑΚΑ)	Ελλάδα	83,50	–	83,50	Αναλογική ενσωμάτωση	2015-2020
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ- ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΕ (ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΑΓΡΙΝΙΟΥ)	Ελλάδα	65,00	–	65,00	Αναλογική ενσωμάτωση	2015-2020
Κ/Ξ ALPINE MAYREDER BAU GmbH-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (ΜΕΤΡΟ ΧΑΙΔΑΡΙΟΥ ΤΜ. Α')	Ελλάδα	50,00	–	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	2015-2020
Κ/Ξ ALPINE MAYREDER BAU GmbH-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (ΠΑΡΑΔΕΙΣΙΑ ΤΣΑΚΩΝΑ)	Ελλάδα	49,00	–	49,00	Αναλογική ενσωμάτωση	2015-2020

Κ/Ξ "ΚΞ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΔΟΜΟΤ/ΚΗ ΑΕ" -ΘΕΜΕΛ/ΔΟΜΗ ΑΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ-ΕΤΕΘ ΑΕ (ΔΗΜ. ΜΕΓ. ΘΕΣ)	Ελλάδα	25,00	–	25,00	Αναλογική ενσωμάτωση	2015-2020
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ-ΑΚΤΩΡ (ΠΡΟΑΣΤΙΑΚΟΣ ΣΚΑ)	Ελλάδα	50,00	–	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	2015-2020
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ- ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (Σ.Δ. ΛΙΑΝΟΚΛΑΔΙ-ΔΟΜΟΚΟΣ)	Ελλάδα	50,00	–	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	2015-2020
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ-THALES AUSTRIA (ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ETCS)	Ελλάδα	37,40	–	37,40	Αναλογική ενσωμάτωση	2015-2020
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ- ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ J&P ΑΒΑΞ (ΠΡΟΑΣΤΙΑΚΟΣ ΤΡΕΙΣ ΓΕΦΥΡΕΣ)	Ελλάδα	33,33	–	33,33	Αναλογική ενσωμάτωση	2015-2020
Κ/Ξ ΜΕΤΚΑ-ΤΕΡΝΑ	Ελλάδα	90,00	–	90,00	Αναλογική ενσωμάτωση	2015-2020
Κ/Ξ ΑΠΙΟΝ ΚΛΕΟΣ	Ελλάδα	17,00	–	17,00	Αναλογική ενσωμάτωση	2015-2020
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ-SICES CONSTRUCTIONS (ΑΝΑΒ.ΔΥΙΛΙΣΤ. ΕΛΠΕ)	Ελλάδα	50,00	–	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	2015-2020
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ-ΤΕΡΝΑ-ΠΟΡΤΟ ΚΑΡΡΑΣ (Έργο Ε.Ο. Φλώρινα-Νίκη)	Ελλάδα	33,33	–	33,33	Αναλογική ενσωμάτωση	2017-2020
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ-ΤΕΡΝΑ (Έργο ΠΑΘΕ-Στυλίδα)	Ελλάδα	50,00	–	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	2017-2020
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ-ΑΕΓΕΚ Κατασκευαστική (Έργο Προμαχώνα)	Ελλάδα	50,00	–	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	2017-2020
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ-ΤΕΡΝΑ (Λιμένας Πάτρας)	Ελλάδα	70,00	–	70,00	Αναλογική ενσωμάτωση	2015-2020
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ-J&P ΑΒΑΞ-ΤΕΡΝΑ (Έργο Κορομηλιά-Κρυσταλλοπηγή)	Ελλάδα	33,33	–	33,33	Αναλογική ενσωμάτωση	2015-2020
Κ/Ξ IMPREGILO SpA-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (Πολιτιστικό Κέντρο Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος)	Ελλάδα	49,00	–	49,00	Αναλογική ενσωμάτωση	2017-2020
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (Έργα λιγνίτη)	Ελλάδα	50,00	–	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	2015-2020
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (ΘΡΙΑΣΙΟ Β' ΦΑΣΗ)	Ελλάδα	50,00	–	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	2015-2020
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-J&P ΑΒΑΞ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (Σ.Σ. ΤΙΘΟΡΕΑ-ΔΟΜΟΚΟΣ)	Ελλάδα	33,33	–	33,33	Αναλογική ενσωμάτωση	2015-2020
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-J&P ΑΒΑΞ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (ΓΕΦΥΡΑ ΣΓ26 Σ.Δ. ΤΙΘΟΡΕΑ-ΔΟΜΟΚΟΣ)	Ελλάδα	44,56	–	44,56	Αναλογική ενσωμάτωση	2015-2020
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (Θριάσιο Β' ΕΡΓΟΣΕ)	Ελλάδα	50,00	–	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	2015-2020
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (Κοινοπραξία ΕΡΓΟΣΕ Α.Δ. 751)	Ελλάδα	50,00	–	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	2015-2020
Κ/Ξ RENCO-ΤΕΡΝΑ (Κατασκευή σταθμών συμπίεσης ΤΑΡ σε Ελλάδα και Αλβανια)	Ελλάδα	50,00	–	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	2016-2020
Κ/Ξ J&P ΑΒΑΞ ΑΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-INTRAKAT (Τέμενος)	Ελλάδα	25,00	–	25,00	Αναλογική ενσωμάτωση	2016-2020
Κ/Ξ ΑΒΑΞ-INTPAKAT -ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ-ΤΕΡΝΑ (Κατασκευή τεχνητού εμποδίου στην ελληνοτουρκική μεθόριο Έβρου)	Ελλάδα	25,00	–	25,00	Αναλογική ενσωμάτωση	2020
J/V TERNA GCC WAC	Κατάρ	–	30,00	30,00	Αναλογική ενσωμάτωση	2016-2020

JV VINCI TERNA DOO	Σερβία	49,00	–	49,00	Αναλογική ενσωμάτωση	2018-2020
ΚΞ AVAX-TERNA (MEDITERRANEAN CITY OF DREAMS)	Κύπρος	40,00	–	40,00	Αναλογική ενσωμάτωση	2019-2020

5.2 Δομή Ομίλου

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΕΔΡΑ	% ΑΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	% ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ-ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ						
Κ/Ξ EUROIONIA	Ελλάδα	95,00	–	95,00	Ολική	2015-2020
Κ/Ξ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Ε-65	Ελλάδα	95,00	–	95,00	Ολική	2015-2020
TERNA OVERSEAS LTD	Κύπρος	100,00	–	100,00	Ολική	2013-2020
TERNA BAHRAIN HOLDING WLL	Μπαχρέιν	–	99,99	99,99	Ολική	-
TERNA CONTRACTING CO WLL	Μπαχρέιν	–	100,00	100,00	Ολική	-
TERNA VENTURES WLL	Μπαχρέιν	–	100,00	100,00	Ολική	-
TERNA QATAR LLC *	Κατάρ	–	35,00	35,00	Ολική	2013-2020
AEROZEPHIROS LTD	Κύπρος	–	100,00	100,00	Ολική	2019-2020
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ - ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ						
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΜΑΝΤΟΥΔΙΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	–	100,00	100,00	Ολική	2015-2020
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ-ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ - ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ						
ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ ΑΕ	Ελλάδα	48,98	–	48,98	Ολική	2015-2020
ΒΡΟΝΤΗΣ ΛΑΤΟΜΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΑΕ	Ελλάδα	100,00	–	100,00	Ολική	2015-2020
MALCEM CONSTRUCTION MATERIALS LTD	Μάλτα	–	75,00	75,00	Ολική	2013-2020
CEMENT PRODUCTION AND EXPORT FZC	Λιβύη	–	75,00	75,00	Ολική	-
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ - ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ						
QE ENERGY EUROPE LTD	Κύπρος	–	100,00	100,00	Ολική	2013-2020
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ-ΚΟΙΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ						
J/V TERNA - CGCE (AMAS 2)	Μπαχρέιν	–	50,00	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	-
JV TERNA-CGCE JOINT VENTURE (AMAS 3)	Μπαχρέιν	–	50,00	50,00	Αναλογική ενσωμάτωση	-
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΩΝ -						
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ ΑΕ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ	Ελλάδα	32,46	–	32,46	Καθαρή θέση	2019-2020

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΠΌ ΘΕΡΜΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ - ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ						
ΗΡΩΝ ΙΙ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	25,00	–	25,00	Καθαρή θέση	2015-2020
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ - ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ ΚΑΙ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ						
ΓΕΚΑ Α.Ε.	Ελλάδα	33,34	–	33,34	Καθαρή θέση	2015-2020

Στον πίνακα που ακολουθεί απεικονίζονται οι κοινοπραξίες κατασκευής τεχνικών έργων και λοιπές εταιρείες, στις οποίες συμμετέχει ο Όμιλος, έχουν ήδη περατώσει τα έργα για τα οποία είχαν συσταθεί, έχει ήδη παρέλθει ο χρόνος εγγυήσεως, έχουν εκκαθαριστεί οι σχέσεις με τους τρίτους και επίκειται η οριστική διάλυσή τους. Ως εκ τούτου δεν περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	**ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (Έμμεσο)**
Κ/Ξ ΕΥΗΝΟΥ – ΑΕΓΕΚ - ΜΕΤΩΝ ΑΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ - ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΑΤΕ	33,33%
Κ/Ξ ΚΥΡΙΑ ΑΡΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΩΡΥΓΑ Δ 1	75,00%
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ-ΑΕΓΕΚ- ΤΕΡΝΑ- ΕΚΤΕΡ ΕΓΚΑΤ. ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ ΣΠΑΤΑ	20,00%
Κ/Ξ ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΑΡΤΑΣ-ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΑΣ	98,00%
Κ/Ξ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΠΡΑΜΟΡΙΤΣΑ	33,33%
Κ/Ξ ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ	50,00%
Κ/Ξ J&P ΑΒΑΞ ΑΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ-ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ	35,00%
Κ/Ξ J&P - ΑΒΑΞ ΑΕ-ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ (ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ ΧΩΡΙΟΥ)	37,50%
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ-ΜΟΧΛΟΣ-ΑΚΤΩΡ (ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΣΗΡΑΓΓΑΣ ΚΙΑΤΟ-ΑΙΓΙΟ)	35,00%
Κ/Ξ J&P ΑΒΑΞ-ΤΕΡΝΑ-ΑΚΤΩΡ (ΚΑΤ/ΚΕΥΗ ΣΗΡΑΓΓΩΝ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΛΑΤΑΝΟΥ)	33,33%
Κ/Ξ ALPINE MAYREDER BAU GmbH-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (ΑΝΙΣ. ΚΟΜΒ. ΠΑΡΑΔ. ΤΣΑΚΩΝΑ)	49,00%
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ-ΝΕΟΝ ΣΤΑΡ ΑΕ-RAMA ΑΕΒΕ (Έργο ΟΠΑΠ 1)	51,00%
Κ/Ξ ΑΕΓΕΚ-ΤΕΡΝΑ (ΑΞΟΝΑΣ ΣΙΑΤΙΣΤΑ-ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ)	45,00%
J/V TERNA-Al OMAIER	60,00%

5.3 Μεταβολές στη δομή του Ομίλου εντός του 2020

Εντός του 2020 πραγματοποιήθηκε η κάτωθι μεταβολή στη δομή του Ομίλου σε σχέση με τη συγκριτική χρήση 2019:

Την 06.02.2020 ακολούθως της ικανοποίησης των Προϋποθέσεων της Σύμβασης Παραχώρησης, το Δημόσιο παρείχε στην εταιρεία ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε. ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ την «Άδεια Ίδρυσης και Κατασκευής Νέου Διεθνούς Αερολιμένα Ηρακλείου Κρήτης». Σημειώνεται ότι μετά την ημερομηνία έναρξης παραχώρησης και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη σύμβαση παραχώρησης, τα ποσοστά συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο διαμορφώθηκαν σε: ΤΕΡΝΑ Α.Ε. 32,46%, GMR Airports Limited 21,64%, και Ελληνικό Δημόσιο με 45,9%. Τα ανωτέρω ποσοστά είναι σε ισχύ από την 06.02.2020.

Κατά τη διάρκεια της χρήσης του 2020 εκκαθαρίστηκαν οι ακόλουθες κοινές επιχειρήσεις που ήταν εκτός ενοποίησης:

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (Έμμεσο)
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΕ-ΕΜΠΕΔΟΣ ΑΕ-J&P ΑΒΑΞ-IMEC GmbH	24,00%
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ- ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ	50,00%
Κ/Ξ ΕΡΓΟΥ ΔΕΠΑ	10,00%

Επίσης, εντός του 2020 εκκαθαρίστηκαν οι ακόλουθες εταιρείες και κοινές επιχειρήσεις, οι οποίες μέχρι την ημερομηνία εκκαθάρισης ενοποιούνταν, ωστόσο χωρίς σημαντική επίδραση στα οικονομικά μεγέθη του Ομίλου

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (Έμμεσο)
TERNA SAUDI ARABIA LTD	60,00%
J/V TERNA-CGCE (AMAS 1)	50,00%

Αξιολόγηση του ελέγχου

Η εταιρεία TERNA QATAR LLC ενοποιείται ολικά ως θυγατρική καθώς ο Όμιλος ασκεί έλεγχο σε αυτή σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 10. Εντός της τρέχουσας χρήσης, δεν πραγματοποιήθηκαν μεταβολές στις ως άνω εκτιμήσεις, σε σχέση με την 31.12.2019 (βλ. αναλυτικά σημείωση 12.2).

Τα ποσοστά δικαιωμάτων ψήφου της ΤΕΡΝΑ Α.Ε. σε όλες τις ανωτέρω συμμετοχές συμπίπτουν με το ποσοστό που κατέχει επί του σε κυκλοφορία μετοχικού κεφαλαίου των εταιρειών.

6 ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται για τον Όμιλο επιλεγμένα πληροφοριακά στοιχεία ανά γεωγραφικό τομέα. Οι λοιπές περιοχές περιλαμβάνουν τη Μάλτα, τη Λιβύη και τη Δ. Ευρώπη.

Γεωγραφικοί τομείς 31.12.2020	**Ελλάδα**	**Βαλκάνια**	**Μέση Ανατολή**	**Ανατολική Ευρώπη**	**Λοιπές περιοχές**	**Ενοποιημένα σύνολα**
Κύκλος εργασιών από εξωτερικούς πελάτες	437.715	32.262	28.645	698	5.405	**504.725**
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία τομέα (εκτός αναβαλλόμενου φόρου και χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων)	181.438	31.436	942	–	–	**213.816**
Κεφαλαιουχικές δαπάνες	8.618	885	285	–	–	**9.788**

Γεωγραφικοί τομείς 31.12.2019	**Ελλάδα**	**Βαλκάνια**	**Μέση Ανατολή**	**Ανατολική Ευρώπη**	**Λοιπές περιοχές**	**Ενοποιημένα σύνολα**
Κύκλος εργασιών από εξωτερικούς πελάτες	599.401	36.190	51.010	20	8.053	**694.674**
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία τομέα (εκτός αναβαλλόμενου φόρου και χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων)	153.586	32.641	2.101	–	–	**188.328**
Κεφαλαιουχικές δαπάνες	11.041	1.230	786	–	–	**13.057**

7 ΥΠΕΡΑΞΙΑ

Κατά την 31.12.2020, ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις υπεραξία ύψους 3.025, (σε προηγούμενη χρήση, η εταιρεία ΤΕΡΝΑ ΑΕ απέκτησε το 66,7% των κατασκευαστικών κοινοπραξιών EUROIONIA και E-65, με το οποίο θα εκτελούσε ένα πρόσθετο σημαντικό κατασκευαστικό αντικείμενο σε υπάρχουσες κατασκευαστικές συμβάσεις). Η ανάλυση της κίνησης της υπεραξίας κατά τις χρήσεις 2020 και 2019 έχει ως εξής:

	Τομέας Κατασκευές
Καθαρή λογιστική αξία την 01.01. 2019	3.183
Απομείωση υπεραξίας	(158)
Καθαρή λογιστική αξία την 31.12.2019	**3.025**
Καθαρή λογιστική αξία την 01.01. 2020	3.025
Απομείωση υπεραξίας	–
Καθαρή λογιστική αξία την 31.12.2020	**3.025**
Μικτή λογιστική αξία την 31.12.2020	9.759
Συσσωρευμένες ζημίες απομείωσης	(6.734)
Καθαρή λογιστική αξία την 31.12.2020	**3.025**

Ο έλεγχος απομείωσης βασίζεται στον προσδιορισμό του ανακτήσιμου ποσού, το οποίο έχει προσδιοριστεί με βάση την αξία λόγω χρήσης. Ο εν λόγω προσδιορισμός προκύπτει με τη χρησιμοποίηση της μεθόδου των προεξοφλημένων ταμειακών ροών με βάση το υπολειπόμενο εκτιμώμενο ύψος των ταμειακών ροών που αναμένονται μέχρι και την ολοκλήρωση του κατασκευαστικού έργου των κοινοπραξιών.

Η συγκεκριμένη μεθοδολογία προσδιορισμού της αξίας χρήσης επηρεάζεται από τις εξής βασικές παραδοχές, όπως αυτές υιοθετήθηκαν από τη Διοίκηση για τον προσδιορισμό των μελλοντικών ταμειακών ροών: α) τα έσοδα που προβλέπονται με βάση τις υφιστάμενες συμβάσεις κατασκευαστικού αντικειμένου των δύο κοινοπραξιών, β) τα προϋπολογιστικά περιθώρια

λειτουργικού κέρδους των κατασκευαστικών έργων τα οποία υπολογίζονται με βάση και τα απολογιστικά στοιχεία των τελευταίων ετών.

Με βάση τον έλεγχο απομείωσης που διενεργήθηκε στη λήξη της παρουσιαζόμενης περιόδου αναφοράς, δεν προέκυψε ανάγκη διενέργειας επιπρόσθετου ποσού απομείωσης.

8 ΑΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τα ασώματα πάγια του Ομίλου και η κίνησή τους για τις περιόδους 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019, που παρουσιάζονται στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ				
	Παραχωρήσεις και λοιπά δικαιώματα	**Δικαιώματα από κατασκευαστικές συμβάσεις**	**Λογισμικό**	**Δαπάνες ανάπτυξης**	**Σύνολο**
Αξία κτήσης					
1η Ιανουαρίου 2020	**35.384**	**88.022**	**2.516**	**7.378**	**133.300**
Προσθήκες	5	–	380	143	**528**
Πωλήσεις	–	–	(52)	–	**(52)**
Διαγραφές	–	–	(66)	–	**(66)**
Μεταφορές	–	–	–	141	**141**
Συναλλαγματικές διαφορές	–	–	(24)	–	**(24)**
31η Δεκεμβρίου 2020	**35.389**	**88.022**	**2.754**	**7.662**	**133.827**
Σωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις					
1η Ιανουαρίου 2020	**(9.100)**	**(86.401)**	**(2.000)**	**(976)**	**(98.477)**
Αποσβέσεις	(598)	(381)	(201)	(143)	**(1.323)**
Πωλήσεις	–	–	52	–	**52**
Διαγραφές	–	–	66	–	**66**
Απομειώσεις	(841)	–	–	–	**(841)**
Μεταφορές	–	–	66	–	**66**
Συναλλαγματικές διαφορές	–	–	24	–	**24**
31η Δεκεμβρίου 2020	**(10.539)**	**(86.782)**	**-1993**	**(1.119)**	**(100.433)**
Αναπόσβεστη αξία					
31η Δεκεμβρίου 2020	**24.850**	**1.240**	**761**	**6.543**	**33.394**

	ΟΜΙΛΟΣ				
	Παραχωρήσεις και λοιπά δικαιώματα	**Δικαιώματα από κατασκευαστικές συμβάσεις**	**Λογισμικό**	**Δαπάνες ανάπτυξης**	**Σύνολο**
Αξία κτήσης					
1η Ιανουαρίου 2019	**35.384**	**88.022**	**2.256**	**5.925**	**131.587**
Προσθήκες	–	–	254	99	**353**
Μεταφορές	–	–	–	1.354	**1.354**
Συναλλαγματικές διαφορές	–	–	6	–	**6**
31η Δεκεμβρίου 2019	**35.384**	**88.022**	**2.516**	**7.378**	**133.300**
Σωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις					
1η Ιανουαρίου 2019	**(8.502)**	**(86.163)**	**(1.898)**	**(749)**	**(97.312)**
Αποσβέσεις	(598)	(238)	(159)	(227)	**(1.222)**
Μεταφορές	–	–	65	–	**65**
Συναλλαγματικές διαφορές	–	–	(8)	–	**(8)**
31η Δεκεμβρίου 2019	**(9.100)**	**(86.401)**	**(2.000)**	**(976)**	**(98.477)**
Αναπόσβεστη αξία					
31η Δεκεμβρίου 2019	**26.284**	**1.621**	**516**	**6.402**	**34.823**

Οι αποσβέσεις των χρήσεων 2020 και 2019 έχουν καταχωρηθεί στο Κόστος πωλήσεων κατά 1.085(31.12.2019:1.022), στα Έξοδα διοίκησης και διάθεσης κατά 138 (31.12.2019:107), Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης 14 (31.12.2019:14), 95 στα Λοιπά Έσοδα/(έξοδα) (31.12.2019:0) και (9) στο Απόθεμα (31.12.2019:81).

Τα αντίστοιχα ποσά για την Εταιρεία είναι 84 (31.12.2019:86) στο Κόστος πωλήσεων και 130 (31.12.2019 93) στα Έξοδα διοίκησης και διάθεσης.

Ο λογαριασμός Παραχωρήσεις και Δικαιώματα της Εταιρείας αφορά τα αγορασμένα δικαιώματα εκμετάλλευσης λατομείων κατά 375 (31.12.2019:410), με αρχική συμφωνηθείσα διάρκεια 20-30 έτη και στον Όμιλο δικαιώματα μεταλλείων λευκόλιθου κατά 24.475 (31.12.2019:25.874), με εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή τα 50 έτη.

Οι δαπάνες ανάπτυξης αφορούν κυρίως σε δαπάνες που γίνονται στα μεταλλεία λευκόλιθου.

9 ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΠΑΓΙΩΝ

Τα δικαιώματα χρήσης παγίων και η κίνησή τους για τις περιόδους 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019, που παρουσιάζονται στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ					
	Γήπεδα - Οικόπεδα	**Κτίρια & Εγκαταστάσεις**	**Τεχνολογικός και μηχανολογικός εξοπλισμός**	**Μεταφορικά Μέσα**	**Λοιπά**	**Σύνολο**
Αξία κτήσης						
1η Ιανουαρίου 2020	**1.053**	**7.777**	**25.919**	**7.792**	**2**	**42.543**
Προσθήκες	184	1.988	145	206	–	**2.523**
Μεταφορές	–	–	(21.070)	(5.898)	–	**(26.968)**
Τερματισμός συμβάσεων	(134)	(939)	(1.522)	(209)	(2)	**(2.806)**
Συναλλαγματικές διαφορές	(57)	(38)	(3)	–	–	**(98)**
31η Δεκεμβρίου 2020	**1.046**	**8.788**	**3.469**	**1.891**	**–**	**15.194**
Σωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις						
1η Ιανουαρίου 2020	**(406)**	**(2.248)**	**(10.242)**	**(3.746)**	**(2)**	**(16.644)**
Αποσβέσεις	(439)	(2.300)	(1.244)	(682)	–	**(4.665)**
Μεταφορές	–	–	9.119	3.099	–	**12.218**
Τερματισμός συμβάσεων	134	560	1.451	200	2	**2.347**
Συναλλαγματικές διαφορές	40	19	2	–	–	**61**
31η Δεκεμβρίου 2020	**(671)**	**(3.969)**	**(914)**	**(1.129)**	**–**	**(6.683)**
Αναπόσβεστη αξία						
31η Δεκεμβρίου 2020	**375**	**4.819**	**2.555**	**762**	**–**	**8.511**

	ΟΜΙΛΟΣ					
	Γήπεδα - Οικόπεδα	**Κτίρια & Εγκαταστάσεις**	**Τεχνολογικός και μηχανολογικός εξοπλισμός**	**Μεταφορικά Μέσα**	**Λοιπά**	**Σύνολο**
Αξία κτήσης						
1η Ιανουαρίου 2019	**–**	**–**	**–**	**–**	**0**	**–**
Προσαρμογές από εφαρμογή	1.045	6.893	1.382	1.488	2	**10.810**
Μεταφορές από ενσώματα πάγια λόγω εφαρμογής ΔΠΧΑ 16	–	–	24.290	6.428	–	**30.718**
1η Ιανουαρίου 2019, Αναπροσαρμοσμένο Υπόλοιπο	**1.045**	**6.893**	**25.672**	**7.916**	**2**	**41.528**
Προσθήκες	187	1.551	300	327	–	**2.365**

Μεταφορές	–	–	29	–	–	**29**
Τερματισμός συμβάσεων	(185)	(673)	(81)	(451)	–	**(1.390)**
Συναλλαγματικές διαφορές	6	6	(1)	–	–	**11**
31η Δεκεμβρίου 2019	**1.053**	**7.777**	**25.919**	**7.792**	**2**	**42.543**
Σωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις						
1η Ιανουαρίου 2019	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
Μεταφορές από ενσώματα πάγια λόγω εφαρμογής ΔΠΧΑ 16	–	–	(8.469)	(2.868)	–	**(11.337)**
1η Ιανουαρίου 2019, Αναπροσαρμοσμένο Υπόλοιπο	**–**	**–**	**(8.469)**	**(2.868)**	**–**	**(11.337)**
Αποσβέσεις	(408)	(2.249)	(1.774)	(878)	(2)	**(5.311)**
Συναλλαγματικές διαφορές	2	1	1	–	–	**4**
31η Δεκεμβρίου 2019	**(406)**	**(2.248)**	**(10.242)**	**(3.746)**	**(2)**	**(16.644)**
Αναπόσβεστη αξία						
31η Δεκεμβρίου 2019	**647**	**5.529**	**15.677**	**4.046**	**–**	**25.899**

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

	Γήπεδα - Οικόπεδα	**Κτίρια & Εγκαταστάσεις**	**Τεχνολογικός και μηχανολογικός εξοπλισμός**	**Μεταφορικά Μέσα**	**Λοιπά**	**Σύνολο**
Αξία κτήσης						
1η Ιανουαρίου 2020	**183**	**6.732**	**24.222**	**7.223**	**2**	**38.362**
Προσθήκες	99	1.939	106	181	–	**2.325**
Μεταφορές	–	–	(21.070)	(5.898)	–	**(26.968)**
Τερματισμός συμβάσεων	(134)	(778)	(1.134)	(124)	(2)	**(2.172)**
Συναλλαγματικές διαφορές	(2)	(15)	–	–	–	**(17)**
31η Δεκεμβρίου 2020	**146**	**7.878**	**2.124**	**1.382**	**–**	**11.530**

Σωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις						
1η Ιανουαρίου 2020	**(103)**	**(1.977)**	**(9.791)**	**(3.389)**	**(2)**	**(15.262)**
Αποσβέσεις	(126)	(2.032)	(1.069)	(605)	–	**(3.832)**
Μεταφορές	–	–	9.119	3.099	–	**12.218**
Τερματισμός συμβάσεων	134	489	1.134	116	2	**1.875**
Συναλλαγματικές διαφορές	1	9	–	–	–	**10**
31η Δεκεμβρίου 2020	**(94)**	**(3.511)**	**(607)**	**(779)**	**–**	**(4.991)**
Αναπόσβεστη αξία						
31η Δεκεμβρίου 2020	**52**	**4.367**	**1.517**	**603**	**–**	**6.539**

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ					
	Γήπεδα - Οικόπεδα	**Κτίρια & Εγκαταστάσεις**	**Τεχνολογικός και μηχανολογικός εξοπλισμός**	**Μεταφορικά Μέσα**	**Λοιπά**	**Σύνολο**
Αξία κτήσης						
1η Ιανουαρίου 2019	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
Προσαρμογές από	333	5.895	1.028	1.175	2	**8.433**
Μεταφορές από ενσώματα πάγια λόγω εφαρμογής ΔΠΧΑ 16	–	–	23.184	6.023	–	**29.207**
1η Ιανουαρίου 2019, Αναπροσαρμοσμένο Υπόλοιπο	**333**	**5.895**	**24.212**	**7.198**	**2**	**37.640**
Προσθήκες	33	1.507	10	139	–	**1.689**
Τερματισμός συμβάσεων	(185)	(673)	–	(114)	–	**(972)**
Συναλλαγματικές διαφορές	2	3	–	–	–	**5**
31η Δεκεμβρίου 2019	**183**	**6.732**	**24.222**	**7.223**	**2**	**38.362**
Σωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις						
1η Ιανουαρίου 2019	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**

Μεταφορές από ενσώματα πάγια λόγω εφαρμογής ΔΠΧΑ 16	–	–	(8.290)	(2.654)	–	**(10.944)**
1η Ιανουαρίου 2019, Αναπροσαρμοσμένο Υπόλοιπο	**–**	**–**	**(8.290)**	**(2.654)**	**–**	**(10.944)**
Αποσβέσεις	(103)	(1.977)	(1.501)	(736)	(2)	**(4.319)**
Συναλλαγματικές διαφορές	–	–	–	–	–	**–**
31η Δεκεμβρίου 2019	**(103)**	**(1.977)**	**(9.791)**	**(3.389)**	**(2)**	**(15.262)**
Αναπόσβεστη αξία						
31η Δεκεμβρίου 2019	**80**	**4.755**	**14.431**	**3.834**	**–**	**23.100**

Οι αποσβέσεις του Ομίλου της χρήσης 2020 έχουν καταχωρηθεί στο Κόστος πωλήσεων κατά 3.126 (31.12.2019:3.636), στα Έξοδα διοίκησης και διάθεσης κατά 1.433 (31.12.2019:1.534), στα Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης 0 (31.12.2019:5) και στα Λοιπά έσοδα/(έξοδα) 120 (31.12.2019:33) και στο απόθεμα (14) (31.12.2019:103).

Οι αποσβέσεις της Εταιρείας της χρήσης 2020 έχουν καταχωρηθεί στο Κόστος πωλήσεων κατά 2.755 (31.12.2019:3.177), στα Έξοδα διοίκησης κατά 1.009 (31.12.2019:1.111) και στα Λοιπά έσοδα/(έξοδα) 68 (31.12.2019:31).

Το σύνολο των μεταφορών του Ομίλου και της Εταιρείας της χρήσης του 2020 αναπόσβεστου υπολοίπου ύψους 14.750, αφορούν σε εξαγορασθέντα πάγια τραπεζικών μισθώσεων τα οποία και μεταφέρθηκαν στο κονδύλι «Ενσώματα πάγια».

10 ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τα ενσώματα πάγια του Ομίλου και της Εταιρείας και η κίνησή τους για τις περιόδους 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ						
	Λατομεία/ Γήπεδα Οικόπεδα	**Κτίρια και εγκαταστάσεις**	**Τεχνολογικός και μηχανολογικός εξοπλισμός**	**Οχήματα**	**Λοιπά**	**Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές κτήσης παγίων**	**Σύνολο**
Αξία κτήσης							
1η Ιανουαρίου 2020	**13.104**	**8.978**	**160.618**	**29.282**	**19.344**	**6.954**	**238.280**
Προσθήκες	–	7	1.438	517	1.248	6.050	**9.260**
Πωλήσεις	–	(625)	(9.021)	(1.627)	(1.526)	–	**(12.799)**
Διαγραφές	–	(61)	(5.621)	(437)	(3.352)	–	**(9.471)**
Μεταφορές	–	337	25.441	7.730	7	(5.995)	**27.520**
Συναλλαγματικές διαφορές	–	(41)	(508)	(114)	(145)	–	**(808)**
31η Δεκεμβρίου 2020	**13.104**	**8.595**	**172.347**	**35.351**	**15.576**	**7.009**	**251.982**
Σωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις							
1η Ιανουαρίου 2020	**(3.626)**	**(3.819)**	**(102.884)**	**(23.846)**	**(15.097)**	**–**	**(149.272)**
Αποσβέσεις	(280)	(272)	(4.898)	(1.356)	(1.092)	–	**(7.898)**
Πωλήσεις	–	587	7.863	1.456	1.121	–	**11.027**
Διαγραφές	–	61	5.605	437	3.335	–	**9.438**
Απομειώσεις	–	–	(48)	–	(1)	–	**(49)**
Ανακτήσεις Απομειώσεων	–	–	20	5	–	508	**533**

Μεταφορές	–	(13)	(9.106)	(3.134)	1	(508)	**(12.760)**
Συναλλαγματικές διαφορές	–	30	482	107	136	–	**755**
31η Δεκεμβρίου 2020	**(3.906)**	**(3.426)**	**(102.966)**	**(26.331)**	**(11.597)**	**–**	**(148.226)**
Αναπόσβεστη αξία							
31η Δεκεμβρίου 2020	**9.198**	**5.169**	**69.381**	**9.020**	**3.979**	**7.009**	**103.756**

ΟΜΙΛΟΣ

	Λατομεία/ Γήπεδα Οικόπεδα	**Κτίρια και εγκαταστάσεις**	**Τεχνολογικός και μηχανολογικός εξοπλισμός**	**Οχήματα**	**Λοιπά**	**Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές κτήσης παγίων**	**Σύνολο**
Αξία κτήσης							
1η Ιανουαρίου 2019	**13.104**	**9.521**	**176.134**	**36.347**	**19.430**	**16.764**	**271.300**
Μεταφορές στα δικαιώματα χρήσης	–	–	(24.291)	(6.428)	–	–	**(30.719)**
1η Ιανουαρίου 2019,	**13.104**	**9.521**	**151.843**	**29.918**	**19.430**	**16.764**	**240.580**
Προσθήκες	–	304	1.951	763	1.847	7.840	**12.705**
Πωλήσεις	–	(2.638)	(8.667)	(1.350)	(2.499)	–	**(15.154)**
Διαγραφές	–	–	(9)	(255)	(8)	(298)	**(570)**
Μεταφορές	–	1.712	15.117	143	475	(17.352)	**95**
Συναλλαγματικές διαφορές	–	79	383	63	99	–	**624**
31η Δεκεμβρίου 2019	**13.104**	**8.978**	**160.618**	**29.282**	**19.344**	**6.954**	**238.280**

Σωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις							
1η Ιανουαρίου 2019	**(3.346)**	**(4.495)**	**(113.842)**	**(26.926)**	**(16.335)**	**–**	**(164.944)**
Μεταφορές στα δικαιώματα χρήσης	–	–	8.469	2.868	–	–	**11.337**
1η Ιανουαρίου 2019,	**(3.346)**	**(4.495)**	**(105.373)**	**(24.058)**	**(16.335)**	**–**	**(153.607)**
Αποσβέσεις	(280)	(376)	(5.002)	(1.062)	(906)	–	**(7.626)**
Πωλήσεις	–	1.090	7.863	1.196	2.228	–	**12.377**
Διαγραφές	–	–	9	243	8	–	**260**
Μεταφορές	–	–	–	(113)	–	–	**(113)**
Συναλλαγματικές διαφορές	–	(38)	(381)	(52)	(92)	–	**(563)**
31η Δεκεμβρίου 2019	**(3.626)**	**(3.819)**	**(102.884)**	**(23.846)**	**(15.097)**	**–**	**(149.272)**
Αναπόσβεστη Αξία							
31η Δεκεμβρίου 2019	**9.478**	**5.159**	**57.734**	**5.436**	**4.247**	**6.954**	**89.008**

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ						
	Λατομεία/ Γήπεδα Οικόπεδα	**Κτίρια και εγκαταστάσεις**	**Τεχνολογικός και μηχανολογικός εξοπλισμός**	**Οχήματα**	**Λοιπά**	**Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές κτήσης παγίων**	**Σύνολο**
Αξία κτήσης							
1η Ιανουαρίου 2020	**9.538**	**4.163**	**117.613**	**27.076**	**14.686**	**242**	**173.317**
Προσθήκες	–	7	1.285	500	1.207	460	**3.459**
Πωλήσεις	–	(626)	(5.669)	(828)	(761)	–	**(7.884)**
Διαγραφές	–	(61)	(5.615)	(424)	(3.340)	–	**(9.440)**
Μεταφορές	–	–	21.134	5.905	–	(71)	**26.968**
Συναλλαγματικές διαφορές	–	(40)	(157)	(33)	(50)	–	**(280)**
31η Δεκεμβρίου 2020	**9.538**	**3.443**	**128.591**	**32.196**	**11.742**	**631**	**186.140**
Σωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις							
1η Ιανουαρίου 2020	**(3.628)**	**(2.961)**	**(93.099)**	**(21.964)**	**(11.376)**	**–**	**(133.027)**
Αποσβέσεις	(280)	(152)	(3.314)	(1.026)	(913)	–	**(5.685)**
Πωλήσεις	–	587	5.553	657	614	–	**7.411**
Διαγραφές	–	61	5.600	424	3.323	–	**9.408**
Ανακτήσεις Απομειώσεων	–	–	20	–	–	–	**20**
Μεταφορές	–	–	(9.119)	(3.099)	1	–	**(12.217)**
Συναλλαγματικές διαφορές	–	29	135	25	45	–	**234**
31η Δεκεμβρίου 2020	**(3.908)**	**(2.436)**	**(94.224)**	**(24.983)**	**(8.306)**	**–**	**(133.856)**

Αναπόσβεστη Αξία							
31η Δεκεμβρίου 2020	**5.630**	**1.007**	**34.367**	**7.213**	**3.436**	**631**	**52.284**

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ						
	Λατομεία/ Γήπεδα Οικόπεδα	**Κτίρια και εγκαταστάσεις**	**Τεχνολογικός και μηχανολογικός εξοπλισμός**	**Οχήματα**	**Λοιπά**	**Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές κτήσης παγίων**	**Σύνολο**
Αξία κτήσης							
1η Ιανουαρίου 2019	**9.538**	**4.029**	**141.107**	**33.137**	**14.816**	**1**	**202.627**
Μεταφορές στα δικαιώματα χρήσης	–	–	(23.184)	(6.023)	–	–	**(29.207)**
1η Ιανουαρίου 2019, Αναπροσαρμοσμένο Υπόλοιπο	**9.538**	**4.029**	**117.923**	**27.114**	**14.816**	**1**	**173.420**
Προσθήκες	–	288	936	688	1.471	241	**3.624**
Πωλήσεις	–	(179)	(1.390)	(486)	(1.651)	–	**(3.706)**
Διαγραφές	–	–	(4)	(255)	(6)	–	**(265)**
Συναλλαγματικές διαφορές	–	25	148	15	56	–	**244**
31η Δεκεμβρίου 2019	**9.538**	**4.163**	**117.613**	**27.076**	**14.686**	**242**	**173.317**
Σωρευμένες αποσβέσεις και							
1η Ιανουαρίου 2019	**(3.348)**	**(2.891)**	**(99.229)**	**(24.350)**	**(12.119)**	**–**	**(141.937)**
Μεταφορές στα δικαιώματα χρήσης	–	–	8.290	2.654	–	–	**10.945**
1η Ιανουαρίου 2019, Αναπροσαρμοσμένο Υπόλοιπο	**(3.348)**	**(2.891)**	**(90.939)**	**(21.696)**	**(12.119)**	**–**	**(130.992)**

Αποσβέσεις	(280)	(150)	(3.179)	(855)	(690)	–	**(5.154)**
Πωλήσεις	–	99	1.145	353	1.477	–	**3.074**
Διαγραφές	–	–	4	243	6	–	**253**
Συναλλαγματικές διαφορές	–	(19)	(130)	(9)	(50)	–	**(208)**
31η Δεκεμβρίου 2019	**(3.628)**	**(2.961)**	**(93.099)**	**(21.964)**	**(11.376)**	**–**	**(133.027)**
Αναπόσβεστη Αξία							
31η Δεκεμβρίου 2019	**5.910**	**1.202**	**24.514**	**5.112**	**3.310**	**242**	**40.290**

Οι μεταφορές αναπόσβεστου υπολοίπου ποσού ύψους 14.750 αφορούν σε εξαγορασθέντα πάγια τραπεζικών μισθώσεων τα οποία και μεταφέρθηκαν από το κονδύλι «Δικαιώματα χρήσης παγίων».

Οι αποσβέσεις του Ομίλου της χρήσης 2020 έχουν καταχωρηθεί στο Κόστος πωλήσεων κατά 6.255 (31.12.2019:5.968), στα Έξοδα διοίκησης και διάθεσης κατά 930 (31.12.2019:1.001), στα Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης 59 (31.12.2019:8) και στα Λοιπά έσοδα/(έξοδα) 734 (31.12.2019:273) και στο απόθεμα (79) (31.12.2019:376).

Οι αποσβέσεις της Εταιρείας 5.685 (31.12.2019:5.154), απεικονίζονται στην Κατάσταση συνολικών αποτελεσμάτων κατά 4.835 (31.12.2019:4.313) στο Κόστος πωλήσεων, κατά 619 (31.12.2019:635) στα Έξοδα διοίκησης και διάθεσης και στα Λοιπά έσοδα/(έξοδα) 231 (31.12.2019:206).

Δεν υφίστανται εμπράγματα βάρη επί των ενσώματων παγίων.

11 ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ

Η κίνηση των επενδυτικών ακινήτων για τις χρήσεις 2020 και 2019 του Ομίλου και της Εταιρείας, αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	2020	**2019**	**2020**	**2019**
Υπόλοιπο 1η Ιανουαρίου	**8.160**	**8.390**	**7.536**	**7.766**
Διαφορά αποτίμησης στην εύλογη αξία	(99)	(230)	(98)	(230)
Υπόλοιπο 31η Δεκεμβρίου	**8.061**	**8.160**	**7.438**	**7.536**

Οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρώνται στην εύλογη αξία αυτών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 40. Η επιμέτρηση στη εύλογη αξία καθορίστηκε λαμβάνοντας υπόψη την ικανότητα της Εταιρείας για την επίτευξη της μέγιστης και βέλτιστης χρήσης τους, αξιολογώντας τη χρήση του κάθε στοιχείου που είναι νομικά επιτρεπτή και οικονομικά εφικτή. Ο Όμιλος εντός της χρήσης 2020 προέβη στην επανεκτίμηση της εύλογης αξίας του χαρτοφυλακίου ακινήτων του, αναθέτοντας την εργασία της εκτίμησης σε ανεξάρτητους οίκους εκτιμητών ακινήτων. Από την επανεκτίμηση της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων προέκυψε καθαρή ζημιά ποσού 99 (2019: ζημιά 230) (βλ. Σημείωση 35).

Στο κατωτέρω πίνακα παρατίθενται στοιχεία των βασικών παραδοχών που λήφθηκαν υπόψη στις αποτιμήσεις των επενδυτικών ακινήτων για την 31.12.2020:

Ακίνητο	**Εύλογη Αξία 31.12.2020**	**Μέθοδος**	**Αγοραία τιμή**	**Επιτόκιο**	**Απόδοση**
Κως-Αγροτεμάχια	900	Κτηματαγοράς	26,5 ευρώ ανά τ.μ.	-	-

Κτίριο και Οικόπεδο θέση Λεζίδες Αλιβέρι Ευβοίας	1.087	Κτηματαγοράς και κεφαλαιοποίησης εσόδων	Κτίριο 2,00-5ευρώ/τ.μ. , οικόπεδο 4,8-11,40 ευρώ/τ.μ., μίσθωμα κτιρίου 1,6 ευρώ. /τ.μ.	12.25	12,25%
Αγροτεμάχιο θέση Ποσειδωνία Λαυρίου Αττικής	13	Κτηματαγοράς	1,87 ευρώ ανά τ.μ.	-	-
Μαντούδι (Εύβοια) - Αγροτεμάχια	624	Κτηματαγοράς	5,50 ευρώ ανά τ.μ.	-	-
Βουλγαρία-Αγροτεμάχια (Batac)	5.437	Κτηματαγοράς/Αξιοποίησης	16-20 ευρώ ανά τ.μ., 35,94 ευρώ ανά τ.μ.	-	-
	8.061				

Τα αντίστοιχα στοιχεία των βασικών παραδοχών που λήφθηκαν υπόψη στις αποτιμήσεις των επενδυτικών ακινήτων για την 31.12.2019, έχουν ως εξής:

Ακίνητο	**Εύλογη Αξία 31.12.2019**	**Μέθοδος**	**Αγοραία τιμή**	**Επιτόκιο**	**Απόδοση**
Κως-Αγροτεμάχια	957	Κτηματαγοράς	28 ευρώ ανά τ.μ.	-	-
Κτίριο και Οικόπεδο θέση Λεζίδες Αλιβέρι Ευβοίας	1.122	Κτηματαγοράς και κεφαλαιοποίησης εσόδων	Κτίριο 1,50-4ευρώ/τ.μ. , οικόπεδο 6-10,50 ευρώ/τ.μ., μίσθωμα κτιρίου 1,66 ευρώ. /τ.μ.	12.25	12,25%
Αγροτεμάχιο θέση Ποσειδωνία Λαυρίου Αττικής	13	Κτηματαγοράς	1,87 ευρώ ανά τ.μ.	-	-
Μαντούδι (Εύβοια) - Αγροτεμάχια	624	Κτηματαγοράς	5,50 ευρώ ανά τ.μ.	-	-
Βουλγαρία-Αγροτεμάχια	5.444	Κτηματαγοράς/Αξιοποίησης	34,85 ευρώ ανά τ.μ.	-	-
	8.160				

Δεν υφίστανται εμπράγματα βάρη επί των επενδυτικών ακινήτων.

12 ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ

12.1 Ανάλυση κίνησης επενδύσεων σε θυγατρικές χρήσης 2020

Οι θυγατρικές της Εταιρείας παρουσιάζονται αναλυτικά στη Σημείωση 5.

Η μεταβολή της λογιστικής αξίας των επενδύσεων σε θυγατρικές, στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις έχει ως εξής:

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2020	**2019**
Υπόλοιπο 1η Ιανουαρίου	**117.768**	**104.058**
Προσθήκες	24.655	21.248
Πωλήσεις / Διαγραφές	(248)	–
Ζημία απομείωσης	(18.645)	(7.538)
Υπόλοιπο 31η Δεκεμβρίου	**123.529**	**117.768**

Οι προσθήκες του κονδυλίου εντός της χρήσης 2020 αναλύονται σε:

- ποσό 4.908 για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στην θυγατρική εταιρεία TERNA OVERSEAS LTD
- ποσό 19.647 για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στην θυγατρική εταιρεία ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ Α.Ε.
- ποσό 100 για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στην θυγατρική εταιρεία ΒΡΟΝΤΗΣ ΛΑΤΟΜΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ Α.Ε.

Οι ζημιές απομείωσης που αναγνωρίστηκαν εντός της χρήσης, ανήλθαν σε 18.645 και αφορούν την θυγατρική εταιρεία ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ Α.Ε. αναλύονται περαιτέρω στη Σημείωση 12.3 κατωτέρω.

12.2 Αξιολόγηση του ελέγχου σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 10

Η εταιρεία TERNA QATAR LLC, στο μετοχικό κεφάλαιο της οποίας ο Όμιλος συμμετέχει κατά 35% (μέσω της κατά 100% θυγατρικής ΤΕΡΝΑ), ενοποιείται ολικά ως θυγατρική, καθώς τεκμαίρεται έλεγχος σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 10 «Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις». Πιο συγκεκριμένα, βάσει σύμβασης ο Όμιλος κατέχει επί της ουσίας τον έλεγχο της διοίκησης και της λειτουργίας της εν λόγω εταιρείας.

Εντός της χρήσης, δεν πραγματοποιήθηκαν μεταβολές στις ως άνω εκτιμήσεις, σε σχέση με την 31.12.2019.

12.3 Έλεγχος απομείωσης

Σύμφωνα με τις ακολουθούμενες λογιστικές πολιτικές και τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36, η Εταιρεία διενεργεί σχετικό έλεγχο απομείωσης επί των στοιχείων του ενεργητικού στη λήξη κάθε ετήσιας περιόδου αναφοράς εφόσον υφίστανται σχετικές ενδείξεις απομείωσης. Ο σχετικός έλεγχος μπορεί

να διενεργείται και νωρίτερα, όταν ανακύπτουν ενδείξεις ενδεχόμενης ζημιάς απομείωσης. Η αξιολόγηση που διενεργείται, εστιάζει τόσο σε εξωγενείς όσο και σε ενδογενείς παράγοντες. Επίσης, η Εταιρεία για τις επενδύσεις της σε συμμετοχές, που έχουν ήδη υποστεί απομείωση και όταν υφίστανται ενδείξεις αναστροφής, συγκρίνει τη λογιστική αξία με την ανακτήσιμη αξία τους και αξιολογεί τη δυνατότητα της αναστροφής μέρους ή του συνόλου της απομείωσης που έχει αναγνωριστεί σε προγενέστερες περιόδους.

Αναφορικά με την θυγατρική εταιρεία ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ, η Διοίκησή εντός της χρήσης 2020, έκρινε ότι υφίστανται ενδείξεις απομείωσης επί των στοιχείων του ενεργητικού της και για τον λόγο αυτό προέβη σε σχετικό έλεγχο απομείωσης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36 (η εταιρεία ως σύνολο αποτελεί μία ξεχωριστή και μεμονωμένη Μονάδα Δημιουργίας Ταμειακών Ροών - ΜΔΤΡ). Οι κύριοι λόγοι που αποτέλεσαν και τις βασικές ενδείξεις για απομείωση είναι καταρχήν, οι επι σειρά ετών ζημιές της καθώς και η μείωση του κύκλου εργασιών στις χρήσεις 2019 και 2020, η δε τελευταία επιβαρύνθηκε επιπρόσθετα λόγω και του Covid-19 γεγονός που ακολούθησε σε μείωση και προσωρινή διακοπή της παραγωγής το διάστημα Απριλίου-Σεπτεμβρίου 2020. Λόγω των ανωτέρω γεγονότων η Διοίκηση προέβη στην αναθεώρηση των προϋπολογισμών της επόμενης 5 ετίας λαμβάνοντας υπόψη τον επανασχεδιασμό της παραγωγικής δραστηριότητας. Βάσει των σχετικών υπολογισμών στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις προέκυψε η ανάγκη αναγνώρισης ζημιάς απομείωσης της συμμετοχή στην εν λόγω θυγατρική εταιρεία ύψους 18.645.

Παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης

Για τις περιπτώσεις που διαπιστώθηκαν ενδείξεις απομείωσης, διενεργήθηκε έλεγχος απομείωσης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36. Η ανακτήσιμη αξία κάθε ΜΔΤΡ καθορίζεται σύμφωνα με τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης (value in use). Ο προσδιορισμός προκύπτει μέσω της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, όπως αναμένεται να παραχθούν από κάθε ΜΔΤΡ (μέθοδος των προεξοφλημένων ταμειακών ροών). Η συγκεκριμένη μεθοδολογία προσδιορισμού της αξίας χρήσης επηρεάζεται (έχει ευαισθησία) από τις εξής βασικές παραδοχές, όπως αυτές υιοθετήθηκαν από τη Διοίκηση για τον προσδιορισμό των μελλοντικών ταμειακών ροών: α) Κατάρτιση επιχειρηματικών σχεδίων ανά ΜΔΤΡ: Οι υπολογισμοί για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των ΜΔΤΡ βασίστηκαν σε επιχειρηματικά σχέδια εγκεκριμένα από τη Διοίκηση, τα οποία βασίζονται σε πρόσφατα καταρτισμένους προϋπολογισμούς και εκτιμήσεις της Διοίκησης επί των οποίων χρησιμοποιούνται προϋπολογιστικά περιθώρια λειτουργικού κέρδους και EBITDA, καθώς και μελλοντικές εκτιμήσεις με τη χρήση εύλογων παραδοχών. β) Μέσο σταθμισμένο κόστος κεφαλαίου (WACC): Το WACC αντανακλά το προεξοφλητικό επιτόκιο των μελλοντικών ταμειακών ροών κάθε ΜΔΤΡ, σύμφωνα με το οποίο σταθμίζεται το κόστος των ιδίων κεφαλαίων και το κόστος του μακροπρόθεσμου δανεισμού, προκειμένου να υπολογιστεί το κόστος των συνολικών κεφαλαίων της εταιρείας. Το επιτόκιο προεξόφλησης που χρησιμοποιήθηκε για τους σκοπούς του προσδιορισμού της αξίας λόγω χρήσης είναι 7,72%.

Ανάλυση ευαισθησίας των ανακτήσιμων ποσών

Η Διοίκηση δεν γνωρίζει επί του παρόντος οποιοδήποτε άλλο γεγονός ή συνθήκη που θα επέφερε λογικά πιθανή μεταβολή σε κάποια από τις βασικές παραδοχές στις οποίες βασίστηκε ο προσδιορισμός του ανακτήσιμου ποσού των ΜΔΤΡ. Παρά ταύτα, την 31.12.2020, η Εταιρεία

ανέλυσε την ευαισθησία των ανακτήσιμων ποσών ανά ΜΔΤΡ σε σχέση με μία μεταβολή σε κάποιες από τις βασικές παραδοχές που παρουσιάζονται ανωτέρω. Ενδεικτικά, μία αλλαγή σε μία αποτίμηση κατά (i) 0,25 εκατοστιαία μονάδα στο Μεσοσταθμικό Κόστος Κεφαλαίου (WACC), (ii) 0,25 εκατοστιαία μονάδα στο περιθώριο EBITDA έως το διηνεκές ή (iii) 0,25 εκατοστιαία μονάδα στον ρυθμό ανάπτυξης στο διηνεκές μπορεί να επιφέρει για την Εταιρεία ένα ποσό απομείωσης μεταξύ 1,6 εκατ. ευρώ έως μέγιστο 3,4 εκατ. ευρώ.

12.4 Θυγατρικές με σημαντικό ποσοστό μη ελεγχουσών συμμετοχών

Τα στοιχεία και κονδύλια των οικονομικών καταστάσεων της σημαντικής θυγατρικής ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ ΑΕ (με αντικείμενο δραστηριότητας εξόρυξη και επεξεργασία λευκόλιθου) στην οποία υπάρχουν μη ελέγχουσες συμμετοχές τρίτων (δικαιώματα μειοψηφίας) αυτών έχουν ως εξής:

	31.12.2020	31.12.2019
Ποσοστό μη ελεγχουσών συμμετοχών	51,02%	51,02%
Κατάσταση Οικονομικής Θέσης		
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	69.776	65.230
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	14.951	21.885
(Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις)	(57.288)	(45.521)
(Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις)	(9.330)	(50.346)
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία	**18.109**	**(8.752)**
Καθαρή θέση που αναλογεί σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	**19.155**	**6.093**
Κατάσταση Συνολικών Αποτελεσμάτων		
Κύκλος εργασιών	6.824	8.783
Καθαρά Κέρδη/(Ζημιές)	(13.196)	(18.520)
Λοιπά συνολικά αποτελέσματα	71	(4)
Συνολικά αποτελέσματα	**(13.125)**	**(18.524)**
Συνολικά αποτελέσματα κατανεμημένα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	**(7.404)**	**(9.532)**
Κατάσταση Ταμειακών Ροών		
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	(4.312)	(7.301)
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(5.601)	(6.398)
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	8.750	13.646
Καθαρή (μείωση)/αύξηση στα χρηματικά διαθέσιμα	**(1.163)**	**(53)**
Χρηματικά διαθέσιμα στην αρχή της χρήσης	1.415	1.468

Χρηματικά διαθέσιμα στο τέλος της χρήσης	**252**	**1.415**

Τα ανωτέρω οικονομικά στοιχεία της θυγατρικής είναι προ εγγραφών ενοποίησης με τον ευρύτερο Όμιλο.

13 ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΣΧΗΜΑΤΑ ΥΠΟ ΚΟΙΝΟ ΕΛΕΓΧΟ

13.1 Συμμετοχές σε κοινοπραξίες

Ο Όμιλος κατέχει δικαιώματα σε κοινοπραξίες τις οποίες ενοποιεί με τη μέθοδο της Καθαρής Θέσης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 28, και οι οποίες παρουσιάζονται στη Σημείωση 5 των Οικονομικών Καταστάσεων.

Η κίνηση των συμμετοχών σε κοινοπραξίες για την χρήση του 2020 και του 2019 έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	2020	**2019**	**2020**	**2019**
Υπόλοιπο 1η Ιανουαρίου	**15.237**	**21.191**	**16.139**	**23.722**
Προσθήκες	41.520	3.000	41.520	3.000
Ζημία απομείωσης	–	–	–	(10.583)
Αποτελέσματα από την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης	312	(8.954)	–	–
Υπόλοιπο 31η Δεκεμβρίου	**57.069**	**15.237**	**57.659**	**16.139**

Την 06.02.2020 ακολούθως της ικανοποίησης των Προϋποθέσεων της Σύμβασης Παραχώρησης, το Δημόσιο παρείχε στην εταιρεία ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε. ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ την «Άδεια Ίδρυσης και Κατασκευής Νέου Διεθνούς Αερολιμένα Ηρακλείου Κρήτης». Απόρροια του εν λόγω γεγονότος, η ΤΕΡΝΑ ΑΕ προέβει σε αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου στην συγκεκριμένη εταιρεία παραχώρησης συνολικού ποσού 41.520.

Οι σημαντικότερες κοινοπραξίες που περιλαμβάνονται στο παρόν κονδύλι είναι οι ΗΡΩΝ ΙΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ Α.Ε. και ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ ΑΕ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ (βλ. αναλυτικά Σημείωση 5). Το 100% των στοιχείων και κονδυλίων των οικονομικών καταστάσεων των κοινοπραξιών αυτών, για την χρήση 2020 και 2019 έχουν ως εξής:

	ΗΡΩΝ ΙΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ ΑΕ		**ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ ΑΕ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ**	
Ποσοστό συμμετοχής	**25,00%**	**25,00%**	**32,46%**	**60,00%**
	31.12.2020	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	123.170	129.048	109.186	499
Χρηματικά διαθέσιμα	8.466	12.348	37.921	3.037
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά	27.213	38.055	27.562	156
Σύνολο ενεργητικού	**158.849**	**179.451**	174.668	**3.692**
Μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (πλην εμπορικών και λοιπών υποχρεώσεων και προβλέψεων)	67.144	68.600	228	12
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	25.982	22.457	100.000	–
Βραχυπρόθεσμες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (πλην εμπορικών και λοιπών υποχρεώσεων και προβλέψεων)	15.293	13.566	60	12
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	7.279	33.135	1.847	171
Σύνολο υποχρεώσεων	**115.698**	**137.758**	**102.135**	**195**
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία	**43.151**	**41.693**	**72.534**	**3.497**
Αναλογία στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία	**10.788**	**10.423**	**43.566**	**2.098**
Κύκλος εργασιών	74.260	144.363	17.262	–
(Αποσβέσεις)	(9.694)	(10.951)	(43)	(8)
(Χρηματοοικονομικά έξοδα)	(8.868)	(7.517)	(9)	(1)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	28	63	–	–
(Έξοδο)/Έσοδο φόρου εισοδήματος	(3.379)	(3.794)	51	23
Αποτελέσματα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**1.441**	**(32.197)**	**(162)**	**(74)**
Λοιπά συνολικά αποτελέσματα	18	(10)	–	–
Συνολικά αποτελέσματα	**1.459**	**(32.207)**	**(162)**	**(74)**
Αναλογία στα αποτελέσματα του Ομίλου	360	(8.049)	(53)	(44)
Αναλογία στα λοιπά συνολικά αποτελέσματα του Ομίλου	5	(3)	–	–
Αναλογία στα συνολικά αποτελέσματα του Ομίλου	**365**	**(8.052)**	**(53)**	**(44)**

Σημειώνεται ότι μετά την ημερομηνία έναρξης παραχώρησης και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη σύμβαση παραχώρησης, τα ποσοστά συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο διαμορφώθηκαν σε:

ΤΕΡΝΑ Α.Ε. 32,46%, GMR Airports Limited 21,64%, και Ελληνικό Δημόσιο με 45,9%. Τα ανωτέρω ποσοστά είναι σε ισχύ από την 06.02.2020. Ωστόσο σύμφωνα με την Σύμβαση Παραχώρησης, η ΤΕΡΝΑ και η GMR Airports Limited έχουν αναλάβει την υποχρέωση να καλύψουν ολοσχερώς το ποσό της αύξησης του Μετοχικού Κεφαλαίου κατ' αναλογία (pro rata) προς το προηγούμενο ποσοστό συμμετοχής εκάστου ήτοι ποσοστά 60% και 40% αντίστοιχα.

13.2 Επενδύσεις σε από κοινού λειτουργίες – Αναλογική ενσωμάτωση

Οι εταιρείες που λογιστικοποιούνται σύμφωνα με τη μέθοδο της αναλογικής ενσωμάτωσης στις ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας παρουσιάζονται αναλυτικά στη Σημείωση 5. Οι εν λόγω εταιρείες αφορούν σε σχήματα με από κοινού λειτουργία με τους ετέρους μετόχους και ουσιαστικά πρόκειται κυρίως για τις φορολογικές κατασκευαστικές κοινοπραξίες (joint operations), οι οποίες δεν αποτελούν ξεχωριστή οντότητα στα πλαίσια των ΔΠΧΑ. Τα στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις τους ενσωματώνονται κατά την αναλογία που αφορούν, στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Τα ακόλουθα ποσά προ απαλοιφών εμπεριέχονται στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις για τις χρήσεις 2020 και 2019 και αντιπροσωπεύουν το μερίδιο του Ομίλου στους λογαριασμούς ενεργητικού και υποχρεώσεων καθώς και επί των κερδών μετά φόρων των από κοινού ελεγχόμενων εταιρειών.

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	31.12.2020	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	7.815	7.972	7.093	7.526
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	153.577	133.277	146.864	121.510
Σύνολο ενεργητικού	**161.392**	**141.249**	**153.958**	**129.036**
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	16.892	1.957	16.770	1.877
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	143.989	135.801	141.232	128.070
Σύνολο υποχρεώσεων	**160.881**	**137.758**	**158.002**	**129.947**
Καθαρή Θέση	**511**	**3.491**	**(4.044)**	**(911)**
Κύκλος εργασιών	95.592	81.002	87.302	57.439
Μικτά αποτελέσματα	1.236	1.756	448	(33)
Κέρδη μετά φόρων	**(2.147)**	**(6)**	**(3.516)**	**(2.062)**

14 ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Ο λογαριασμός «Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις» την 31.12.2020 και την 31.12.2019 στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις αναλύεται ως εξής :

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2020	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Δάνεια σε κοινοπραξίες και λοιπές συνδεμένες επιχειρήσεις	17.366	95.807	58.620	125.474
Εγκριθείσες αλλά μη εισπραχθείσες επιχορηγήσεις	10.441	10.441	–	–
Δοθείσες εγγυήσεις	1.039	1.176	591	727
Παρακρατήσεις τιμολογηθεισών απαιτήσεων	9.810	6.809	–	–
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	861	899	862	899
Πρόβλεψη απομείωσης μακροπρόθεσμων χρηματοοικονομικών στοιχείων	(12)	(64)	(16)	(177)
Σύνολο	**39.505**	**115.068**	**60.057**	**126.923**

Όσον αφορά τον λογαριασμό «Δάνεια σε κοινοπραξίες και λοιπές συνδεμένες επιχειρήσεις», εντός του 2020 εισπράχθηκαν από συνδεδεμένα μέρη εκτός ομίλου ΤΕΡΝΑ δάνεια ποσού 84.609, λογίστηκαν τόκοι ύψους 4.028 και εισπράχθηκαν τόκοι ποσού 2.451.

Ποσό 10.441 αφορά εγκριθείσα επιχορήγηση για την βιομηχανική μονάδα παραγωγής δίπυρης μαγνησίας με βάσει συγκεκριμένο επιχειρηματικό σχέδιο (αρχικό και τροποποιημένο) το οποίο έχει κατατεθεί αρμοδίως στο Υπουργείο Ανάπτυξης. Η συγκεκριμένη επιχορήγηση δεν έχει ακόμα εισπραχθεί ενώ αναμένεται να κατατεθεί σχετικό αίτημα προς το Υπουργείο εντός του β’ εξαμήνου 2021.

15 ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

Ο λογαριασμός «Αποθέματα» την 31.12.2020 και την 31.12.2019 στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2020	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Πρώτες-βοηθητικές ύλες	4.056	3.741	3.172	2.724
Ανταλλακτικά παγίων	25	25	25	25
Εμπορεύματα και Προϊόντα έτοιμα και ημιτελή	21.597	22.325	4.290	4.579
Ακίνητα υπό ανέγερση	2.196	2.196	–	–
Απομειώσεις Αποθεμάτων	(9.829)	(5.922)	(1.050)	(1.139)
Σύνολο	**18.045**	**22.365**	**6.437**	**6.189**

Το κονδύλι «Εμπορεύματα και Προϊόντα έτοιμα και ημιτελή αφορά κυρίως εξορυχθέν μετάλλευμα μαγνησίτη (κατεργασμένο και ακατέργαστο).

Συνολικά ο Όμιλος αναγνώρισε κατά την ετήσια διαδικασία του ελέγχου της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας των αποθεμάτων και ακινήτων του ποσό ζημίας 4.509 (31.12.2019:4.275) στα «Λοιπά έσοδα/(έξοδα)» της Κατάστασης συνολικών αποτελεσμάτων (βλ. σημείωση 35).

Με την εξαίρεση των ανωτέρω περιπτώσεων, δεν υφίσταται κατά την 31.12.2020 περαιτέρω ενδείξεις απομείωσης των αποθεμάτων.

Δεν υφίστανται εμπράγματα βάρη επί των αποθεμάτων.

16 ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Οι «Εμπορικές απαιτήσεις» του Ομίλου και της Εταιρείας την 31.12.2020 και την 31.12.2019, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	31.12.2020	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Πελάτες	173.368	249.562	198.822	242.876
Πελάτες - Επίδικοι και Επισφαλείς	4.903	4.924	4.659	4.668
Γραμμάτια/Επιταγές Εισπρακτέες σε καθυστέρηση	824	824	824	824
Επιταγές Εισπρακτέες	1.100	2.206	1.100	2.206
Μείον: Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις	(19.376)	(19.217)	(18.848)	(18.726)
Σύνολο	**160.819**	**238.299**	**186.557**	**231.848**

Οι λογιστικές αξίες των πελατών αντιπροσωπεύουν την εύλογη αξία τους.

Ο Όμιλος σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, εξετάζει τις απαιτήσεις για τυχόν απομειώσεις, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9 και τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες. Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο την ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων είναι η λογιστική αξία κάθε κατηγορίας εισπρακτέων ως αναφέρεται παραπάνω. Οι προβλέψεις απομείωσης εμπορικών απαιτήσεων για τη χρήση 2020 και 2019 αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 01.01.2019	**–**	**390**	**18.282**	**18.672**
Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας	–	216	1.645	1.861
Ανακτήσεις πρόβλεψης πιστωτικής ζημία	–	(367)	(699)	(1.066)
Διαγραφές	–	–	(274)	(274)
Συναλλαγμ. διαφορές μετατροπής	–	3	21	24
Υπόλοιπο 31.12.2019	**–**	**242**	**18.975**	**19.217**

	ΟΜΙΛΟΣ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 01.01.2020	**–**	**242**	**18.975**	**19.217**
Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας	–	711	–	711
Ανακτήσεις πρόβλεψης πιστωτικής ζημία	–	(115)	(306)	(421)
Λοιπές Μεταφορές	–	3	48	51

Συναλλαγμ. διαφορές μετατροπής	–	(1)	(181)	(182)
Υπόλοιπο 31.12.2020	**–**	**840**	**18.536**	**19.376**

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 01.01.2019	**–**	**319**	**17.790**	**18.109**
Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας	–	222	1.645	1.867
Ανακτήσεις πρόβλεψης πιστωτικής ζημία	–	(300)	(695)	(995)
Διαγραφές	–	–	(273)	(273)
Συναλλαγμ. διαφορές μετατροπής	–	1	17	18
Υπόλοιπο 31.12.2019	**–**	**242**	**18.484**	**18.726**

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 01.01.2020	**–**	**242**	**18.484**	**18.726**
Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας	–	668	–	668
Ανακτήσεις πρόβλεψης πιστωτικής ζημία	–	(120)	(306)	(426)
Λοιπές Μεταφορές	–	1	48	49
Συναλλαγμ. διαφορές μετατροπής	–	–	(169)	(169)
Υπόλοιπο 31.12.2020	**–**	**791**	**18.057**	**18.848**

Στον παρακάτω πίνακα αναλύεται το σύνολο των απαιτήσεων από πελάτες και η ανάλυση της παλαιότητας των ανοιχτών εμπορικών απαιτήσεων που ήταν ληξιπρόθεσμες:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2020	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Μη ληξιπρόθεσμα υπόλοιπα	143.032	210.669	151.645	203.013
Ληξιπρόθεσμα υπόλοιπα εμπορικών απαιτησεων	37.163	46.847	53.760	47.561
Σύνολο απαιτήσεων από πελάτες	**180.195**	**257.516**	**205.405**	**250.574**

Η ανάλυση της παλαιότητας των ανοιχτών εμπορικών απαιτήσεων που ήταν ληξιπρόθεσμες έχει ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ 2020					
	Μη ληξιπρόθεσμα υπόλοιπα	**< 6 μήνες**	**6 - 12 μήνες**	**12 - 24 μήνες**	**>24 μήνες**	**Σύνολο**
Συνολικό ποσό απαιτήσεων	143.032	1.559	10.838	5.957	18.809	180.195
Αναμενόμενη πιστωτική ζημία	(292)	(8)	(1.691)	(3.231)	(14.154)	(19.376)
Σύνολο	**142.740**	**1.551**	**9.147**	**2.726**	**4.655**	**160.819**

	ΟΜΙΛΟΣ 2019					
	Μη ληξιπρόθεσμα υπόλοιπα	**< 6 μήνες**	**6 - 12 μήνες**	**12 - 24 μήνες**	**>24 μήνες**	**Σύνολο**
Συνολικό ποσό απαιτήσεων	210.669	3.549	16.773	7.467	19.059	257.516
Αναμενόμενη πιστωτική ζημία	(140)	–	(7)	(4.737)	(14.333	(19.217)
Σύνολο	**210.529**	**3.549**	**16.766**	**2.730**	**4.726**	**238.299**

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ 2020					
	Μη ληξιπρόθεσμα υπόλοιπα	**< 6 μήνες**	**6 - 12 μήνες**	**12 - 24 μήνες**	**>24 μήνες**	**Σύνολο**
Συνολικό ποσό απαιτήσεων	151.645	11.160	15.192	6.466	20.942	205.405
Αναμενόμενη πιστωτική ζημία	(272)	(8)	(1.691)	(3.228)	(13.649	(18.848)
Σύνολο	**151.373**	**11.151**	**13.501**	**3.238**	**7.293**	**186.557**

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ 2019					
	Μη ληξιπρόθεσμα υπόλοιπα	**< 6 μήνες**	**6 - 12 μήνες**	**12 - 24 μήνες**	**>24 μήνες**	**Σύνολο**
Συνολικό ποσό απαιτήσεων	203.013	3.129	15.514	9.416	19.502	250.574
Αναμενόμενη πιστωτική ζημία	(140)	–	(7)	(4.737)	(13.842	(18.726)
Σύνολο	**202.873**	**3.129**	**15.507**	**4.679**	**5.660**	**231.848**

Στα ποσά που δεν είναι σε καθυστέρηση συμπεριλαμβάνεται ποσό 35,9 εκατ. ευρώ (31.12.2019:66,7 εκατ. ευρώ) το οποίο αφορά κρατήσεις καλής εκτέλεσης (παρακρατημένες εγγυήσεις).

Συνολικά στον Όμιλο, οι απαιτήσεις μετά τις απομειώσεις που είναι σε καθυστέρηση άνω των 12 μηνών ανέρχονται σε 7.381 για τον Όμιλο και σε 10.531 για την Εταιρεία. Οι απαιτήσεις αυτές αφορούν σε Φορείς Δημοσίου, Συνδεδεμένα Μέρη και Τρίτους και σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Διοίκησης είναι ανακτήσιμες.

Στα πλαίσια της δραστηριότητας του Ομίλου, λαμβάνονται κατά περίπτωση και τα απαραίτητα μέτρα για την εξασφάλιση της εισπραξιμότητας των απαιτήσεων.

Τέλος, σημαντική διασφάλιση για την εισπραξιμότητα των υπολοίπων αποτελούν και οι ληφθείσες προκαταβολές που αφορούν κατασκευαστικές συμβάσεις, οι οποίες την 31.12.2020 ανέρχονταν στο ποσό των 251,7 εκατ. ευρώ (31.12.2019:183,5 εκατ. ευρώ).

17 ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ/ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΜΕ ΠΕΛΑΤΕΣ

Οι απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2020	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Απαιτήσεις από κατασκευαστικές συμβάσεις με πελάτες	108.307	89.842	76.618	60.500
Απαιτήσεις από λοιπές συμβάσεις με πελάτες	451	621	450	621
Μείον: Απομειώσεις Απαιτήσεων από συμβάσεις με πελάτες	(10.030)	(10.437)	(60)	43
Σύνολο	**98.728**	**80.026**	**77.008**	**61.164**

Οι προβλέψεις απομείωσης των απαιτήσεων από συμβάσεις με πελάτες αναλύονται ως εξής βάσει του ΔΠΧΑ 9:

	ΟΜΙΛΟΣ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 01.01.2019	**–**	**6.176**	**(75)**	**6.101**
Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας	–	4.507	–	4.507
Ανακτήσεις πρόβλεψης πιστωτικής ζημία	–	(171)	–	(171)
Υπόλοιπο 31.12.2019	**–**	**10.512**	**(75)**	**10.437**

	ΟΜΙΛΟΣ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 01.01.2020	**–**	**10.512**	**(75)**	**10.437**
Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας	–	58	75	133
Ανακτήσεις πρόβλεψης πιστωτικής ζημία	–	(31)	–	(31)
Λοιπές Μεταφορές	–	(2)	–	(2)
Συναλλαγμ. διαφορές μετατροπής	–	(507)	–	(507)
Υπόλοιπο 31.12.2020	**–**	**10.030**	**–**	**10.030**

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 01.01.2019	**–**	**194**	**(75)**	**119**
Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας	–	9	–	9
Ανακτήσεις πρόβλεψης πιστωτικής ζημία	–	(171)	–	(171)
Υπόλοιπο 31.12.2019	**–**	**32**	**(75)**	**(43)**

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 01.01.2020	**–**	**32**	**(75)**	**(43)**
Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας	–	58	75	133
Ανακτήσεις πρόβλεψης πιστωτικής ζημία	–	(30)	–	(30)
Υπόλοιπο 31.12.2020	**–**	**60**	**–**	**60**

Εντός του 2017, ο Όμιλος ξεκίνησε διαδικασία δικαστικής διαιτησίας, αναφορικά με τη διεκδίκηση συμβατικών απαιτήσεων (πλέον τόκων και των εξόδων της διαιτησίας) που αφορούν σε κατασκευαστικό έργο που έχει εκτελέσει ο Όμιλος (μέσω της θυγατρικής του ΤΕΡΝΑ Contracting) στο Μπαχρέιν. Κατά τη στιγμή εκείνη, το ύψος των λογιστικά αναγνωρισμένων μη τιμολογημένων απαιτήσεων του Ομίλου από την εκτέλεση της συγκεκριμένης κατασκευαστικής σύμβασης ανήρχετο σε 15,4 εκατ. ευρώ (BD 6.5 εκατ.). Κατά την 31.12.2019, ο Όμιλος επί του ως άνω υπολοίπου είχε αναγνωρίσει σωρευτικές προβλέψεις για πιθανές πιστωτικές ζημιές ύψους 10,5 εκατ. ευρώ (BD 4.6 εκατ.). Εντός του 2020 και συγκεκριμένα την 25.05.2020, εκδόθηκε η πολυσέλιδη δικαστική απόφαση του Διεθνούς Διαιτητικού Δικαστηρίου (ICC International Court of Arbitration) με αναφορά ότι επιδικάζεται προς όφελος του Ομίλου το ποσό των 11,1 εκατ. ευρώ (BD 4.7 εκατ.). Η εταιρεία εκκίνησε τις διαδικασίες για την εκτέλεση της ανωτέρω απόφασης του Δ.Δ.Δ., ενώ η αντίδικος εταιρεία τον Οκτώβριο του 2020 υπέβαλε έφεση ενώπιον του High Court κατά της εκτέλεσης της απόφασης , και κατόπιν της από 29 Δεκεμβρίου απορριπτικής απόφασης τον Φεβρουάριο 2021 υπέβαλε δεύτερη έφεση στο Supreme Court ζητώντας εκ νέου την αναστολή εκτέλεσης. Και η 2η έφεση απορρίφθηκε κι έτσι το Execution Court , μετά την πρωτόδικη δικαίωση της εταιρεία ς από το High Court, έχει ξεκινήσει τη διαδικασία εκτέλεσης της απόφασης του Δ.Δ.Δ., έχοντας υποβάλλει αίτηση στην Central Bank of Bahrain να ερευνήσει και βρει τις καταθέσεις της αντιδίκου Sharaka for Housing Projects BSCC στις εμπορικές τράπεζες, προκειμένου ικανοποίησης της απόφασης του Δ.Σ.Σ. Εντός του 2021, κατά την ολοκλήρωση της εν λόγω διαδικασίας, η Διοίκηση θα εξετάσει την αναστροφή των ήδη αναγνωρισμένων προβλέψεων πιστωτικής ζημιάς (η οποία αναστροφή δύναται να ανέλθει μέχρι και ύψους 6,5 εκατ. ευρώ - BD 2.8 εκατ.).

Οι υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	31.12.2020	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Προκαταβολές πελατών	129.968	159.629	110.665	107.998
Μη εκπληρωθείσες υποχρεώσεις από κατασκευαστικές συμβάσεις	83.852	92.457	71.821	76.031
Σύνολο	**213.820**	**252.086**	**182.486**	**184.029**

Οι μεταβολές στις Απαιτήσεις και τις υποχρεώσεις από Συμβάσεις με πελάτες μέσα στην τρέχουσα χρήση οφείλονται στους παρακάτω λόγους:

Απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες	**ΟΜΙΛΟΣ**
Υπόλοιπο 01.01.2019	**197.861**
Επίδρασης λόγω εκτέλεσης υφισταμένων συμβάσεων	(110.938)
Επίδραση νέων συμβάσεων	3.148
Συναλλαγματικές διαφορές	391
Υπόλοιπο 31.12.2019	**90.463**

Υπόλοιπο 01.01.2020	**90.463**
Επίδρασης λόγω εκτέλεσης υφισταμένων συμβάσεων	18.606
Επίδραση νέων συμβάσεων	1.099
Συναλλαγματικές διαφορές	(1.409)
Υπόλοιπο 31.12.2020	**108.758**

Υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες	**ΟΜΙΛΟΣ**
Υπόλοιπο 01.01.2019	**88.285**
Επίδρασης λόγω εκτέλεσης υφισταμένων συμβάσεων	(18.809)
Επίδραση νέων συμβάσεων	22.906
Συναλλαγματικές διαφορές	75
Υπόλοιπο 31.12.2019	**92.457**
Υπόλοιπο 01.01.2020	**92.457**
Επίδρασης λόγω εκτέλεσης υφισταμένων συμβάσεων	(19.051)
Επίδραση νέων συμβάσεων	10.522
Συναλλαγματικές διαφορές	(76)
Υπόλοιπο 31.12.2020	**83.852**

Οι συμβατικές υποχρεώσεις του Ομίλου, ανέρχονται σε 83.852 (31.12.2019:92.457). Το έσοδο που αναγνωρίστηκε μέσα στη χρήση του 2020, το οποίο αφορά σε συμβατικές υποχρεώσεις που υπήρχαν την 31.12.2019 ανέρχεται σε 92.457.

18 ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Οι «Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις» την 31η Δεκεμβρίου 2020 και την 31η Δεκεμβρίου 2019 στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Προκαταβολές και λοιπές βραχυπρόθεσμες μη χρηματοοικονομικές απαιτήσεις	**31.12.2020**	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Προκαταβολές σε Προμηθευτές	27.286	32.142	24.607	28.182
ΦΠΑ προς επιστροφή-συμψηφισμό	5.716	8.651	4.716	6.680
Προκαταβολές σε ασφαλιστικά ταμεία (ΙΚΑ τεχνικών έργων)	4.316	4.463	4.316	4.461
Λογ/μοί Διαχειρίσεως Προκ/λών και Πιστώσεων	1.183	1.841	868	1.639

Λοιπά έξοδα επομένων χρήσεων και προπληρωθέντα έξοδα	5.458	6.275	4.785	4.351
Λοιποί μεταβατικοί λογ/σμοι ενεργητικού	314	235	318	235
Σύνολο	**44.273**	**53.607**	**39.610**	**45.549**

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Λοιπές βραχυπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις	**31.12.2020**	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Απαιτήσεις κατά μελών κοινοπραξιών, συγγενών και λοιπών συνδεμένων επιχειρήσεων	10.918	3.986	22.453	16.044
Βραχυπρόθεσμο μέρος χορηγηθέντων μακροπρόθεσμων δανείων	351	4.946	351	4.946
Χρηματ/κές απαιτήσεις από διαφόρους λοιπούς χρεώστες	9.700	8.401	11.847	10.181
Δεσμευμένοι λογαριασμοί τραπεζικών καταθέσεων	210	1.406	24	50
Επισφαλείς - Επίδικες λοιπές απαιτήσεις	1.111	1.111	1.111	1.111
Μείον: Απομειώσεις Λοιπών βραχυπρόθεσμων χρηματοοικονομικών απαιτήσεων	(12.083)	(12.316)	(11.930)	(12.146)
Σύνολο	**10.207**	**7.534**	**23.856**	**20.186**
Σύνολο Προκαταβολών και λοιπών απαιτήσεων	**54.480**	**61.141**	**63.466**	**65.735**

Η κίνηση των προβλέψεων απομείωσης των εν λόγω κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού του Ομίλου και της Εταιρείας, μετά και την εφαρμογή των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9 έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 01.01.2019	**–**	**341**	**10.207**	**10.548**
Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας	–	25	3.002	3.027
Ανακτήσεις πρόβλεψης πιστωτικής ζημία	–	(173)	(500)	(673)
Διαγραφές	–	–	(590)	(590)
Συναλλαγμ. διαφορές μετατροπής	–	1	4	5
Υπόλοιπο 31.12.2019	**–**	**193**	**12.123**	**12.316**

	ΟΜΙΛΟΣ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 01.01.2020	**–**	**193**	**12.123**	**12.316**
Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας	–	100	–	100
Ανακτήσεις πρόβλεψης πιστωτικής ζημία	–	(177)	–	(177)
Διαγραφές	–	–	(98)	(98)
Λοιπές Μεταφορές	–	–	(48)	(48)
Συναλλαγμ. διαφορές μετατροπής	–	–	(10)	(10)
Υπόλοιπο 31.12.2020	**–**	**116**	**11.967**	**12.083**

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 01.01.2019	**–**	**336**	**10.020**	**10.356**
Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας	–	50	3.002	3.052
Ανακτήσεις πρόβλεψης πιστωτικής ζημία	–	(173)	(500)	(673)
Διαγραφές	–	–	(589)	(589)
Υπόλοιπο 31.12.2019	**–**	**213**	**11.933**	**12.146**

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 01.01.2020	**–**	**213**	**11.933**	**12.146**
Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας	–	103	–	103
Ανακτήσεις πρόβλεψης πιστωτικής ζημία	–	(173)	–	(173)
Διαγραφές	–	–	(98)	(98)
Λοιπές Μεταφορές	–	–	(48)	(48)
Υπόλοιπο 31.12.2020	**–**	**143**	**11.787**	**11.930**

19 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΥΣ ΤΙΤΛΟΥΣ

Η κίνηση των επενδύσεων σε συμμετοχικούς τίτλους για την χρήση 2020 και 2019, αναλύεται ως κάτωθι:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2020	**2019**	**2020**	**2019**
Υπόλοιπο 1η Ιανουαρίου	**12.176**	**11.125**	**8.118**	**6.148**
Μειώσεις	(53)	(919)	(53)	–
Προσαρμογή στην εύλογη αξία	107	1.970	107	1.970
Υπόλοιπο 31η Δεκεμβρίου	**12.230**	**12.176**	**8.172**	**8.118**

Το σύνολο των παραπάνω επενδύσεων αφορούν σε μετοχές μη εισηγμένων τίτλων, οι σημαντικότερες των οποίων παρατίθενται αναλυτικότερα στην σημείωση 42.

Το κέρδος από την επιμέτρηση σε εύλογες αξίες συμπεριλήφθηκε στα Λοιπά συνολικά έσοδα στην Κατάσταση Συνολικών Αποτελεσμάτων τα οποία, δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα σε μεταγενέστερες περιόδους.

20 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ

Τα χρηματικά διαθέσιμα του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 31η Δεκεμβρίου 2020 και την 31η Δεκεμβρίου 2019, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2020	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Ταμείο	86	97	60	70

Καταθέσεις Όψεως	266.587	196.894	177.735	111.996
Καταθέσεις Προθεσμίας	1.053	2.953	–	1.900
Σύνολο	**267.726**	**199.944**	**177.795**	**113.966**

Οι καταθέσεις προθεσμίας έχουν συνήθη διάρκεια 3 μηνών και φέρουν επιτόκια που κατά τη διάρκεια της χρήσης κυμάνθηκαν μεταξύ 0,1%-0,35% (0,2%-1% κατά τη προηγούμενη χρήση αντίστοιχα).

Επιπλέον, ο Όμιλος διατηρεί δεσμευμένες καταθέσεις ύψους 210 (1.406 την προηγούμενη χρήση), οι οποίες διατηρούνται σε συγκεκριμένους τραπεζικούς λογαριασμούς για την εξυπηρέτηση των βραχυπρόθεσμων λειτουργικών και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεών του. Οι εν λόγω δεσμευμένες καταθέσεις ταξινομούνται στο κονδύλι «Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις» (βλ. σημ 18).

21 ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ

Τα μακροπρόθεσμα δάνεια στις συνημμένες ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	31.12.2020	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Μακροπρόθεσμα δάνεια	111.762	169.044	110.605	157.794
Μείον: Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις πληρωτέες τους επόμενους 12 μήνες	(7.893)	(16.657)	(7.856)	(6.348)
Μακροπρόθεσμο μέρος δανείων	**103.869**	**152.387**	**102.749**	**151.446**

Η περίοδος αποπληρωμής των μακροπρόθεσμων δανείων αναλύεται στον πίνακα που ακολουθεί:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	31.12.2020	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
έως 1 έτος	7.893	16.657	7.856	6.348
1-5 έτη	38.720	67.153	38.045	66.212
άνω των 5 ετών	65.149	85.234	64.704	85.234
Σύνολο	**111.762**	**169.044**	**110.605**	**157.794**

Το συνολικό χρηματοοικονομικό κόστος των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανειακών υποχρεώσεων, για τη χρήση 2020 και την αντίστοιχη συγκριτική χρήση 2019, περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα /(έξοδα)» της ενοποιημένης και εταιρικής Κατάστασης Αποτελεσμάτων. Το μέσο επιτόκιο του Ομίλου για την χρήση που έληξε την 31.12.2020 ανήλθε σε 3,9% (31.12.2019: 3,9%).

Ο μακροπρόθεσμος δανεισμός του Ομίλου είναι κατά 100% σε Ευρώ (100% κατά το τέλος της προηγούμενης χρήσης) και αντιπροσωπεύει το 55,65% περίπου του συνολικού δανεισμού του

Ομίλου (64,91% κατά το τέλος της προηγούμενης χρήσης). Ο μακροπρόθεσμος δανεισμός καλύπτει τις ανάγκες χρηματοδότησης των επενδύσεων του κατασκευαστικού και του βιομηχανικού τομέα του Ομίλου.

Εντός της χρήσης του 2020 κατεβλήθησαν για εξόφληση μακροπροθέσμου δανεισμού ποσό 178,8 εκατ. ευρώ (2019: 53,1 εκατ. ευρώ) και εισπράχθηκαν από νέο δανεισμό ποσό 106,6 εκατ. ευρώ (2019: 31,1 εκατ. ευρώ).

Κατά την 31.12.2020 οι συνολικές τραπεζικές υποχρεώσεις ανέρχονται σε 106.187 εκ των οποίων ποσό 12.500 αφορά σε μακροπρόθεσμα τραπεζικά ομολογιακά δάνεια, ποσό 4.633 αφορά σε μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις πληρωτέες τους επόμενους 12 μήνες και ποσό 89.054 αφορά στον συνολικό βραχυπρόθεσμο τραπεζικό δανεισμό του Ομίλου. Εντός της χρήσης, ο Όμιλος ΤΕΡΝΑ προέβη στην αποπληρωμή τραπεζικών δανειακών υποχρεώσεων ύψους 206.501.

Περαιτέρω εντός της χρήσης 2020, αναλήφθηκε από τον Όμιλο νέος βραχυπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμού ύψους 50.620 από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Η ρευστότητα που αντλήθηκε, διατέθηκε κυρίως για τη χρηματοδότηση επένδυσης σε κοινοπραξία που συμμετέχει η ΤΕΡΝΑ και την αποπληρωμή υφιστάμενων βραχυπρόθεσμων τραπεζικών δανείων.

Η συνοπτική κίνηση του βραχυπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου δανεισμού του Ομίλου και της εταιρείας την 31.12.2020 και την 31.12.2019 είχε ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Μακροπρόθεσμα δάνεια	**31.12.2020**	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Υπόλοιπο έναρξης	**169.044**	**190.747**	**157.794**	**178.900**
Εκταμιεύσεις κεφαλαίου	106.590	31.131	96.000	30.100
Πληρωμές κεφαλαίου	(178.858)	(53.109)	(142.923)	(51.684)
Πληρωμές τόκων	(6.130)	(5.986)	(6.023)	(5.210)
Τόκοι δανείου σε χρηματοοικονομικά αποτελέσματα (σημ.37)	6.244	7.124	5.757	6.608
Διαγραφή Δανείου	–	(108)	–	–
Συναλλαγματικές διαφορές	(5)	165	–	–
Μεταφορές / Αναταξινομήσεις από βραχυπρόθεσμο δανεισμό	14.877	(920)	–	(920)
Υπόλοιπο λήξης	**111.762**	**169.044**	**110.605**	**157.794**

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	**31.12.2020**	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Υπόλοιπο έναρξης	**94.179**	**81.255**	**64.094**	**49.342**
Εκταμιεύσεις κεφαλαίου	50.620	21.852	50.620	21.831
Πληρωμές κεφαλαίου	(41.768)	(9.306)	(26.747)	(7.347)
Πληρωμές τόκων	(3.410)	(3.283)	(2.881)	(1.863)

Τόκοι δανείου σε χρηματοοικονομικά αποτελέσματα (σημ. 37)	4.311	3.541	3.968	2.053
Συναλλαγματικές διαφορές	–	121	–	78
Μεταφορές / Αναταξινομήσεις σε μακροπρόθεσμο δανεισμό	(14.878)	–	–	–
Υπόλοιπο λήξης	**89.054**	**94.179**	**89.054**	**64.094**

22 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ

Οι υποχρεώσεις από μισθώσεις την 31η Δεκεμβρίου 2020 και την 31η Δεκεμβρίου 2019, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	31.12.2020	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Υποχρεώσεις από τραπεζικές μισθώσεις (μακροπρόθεσμες)	200	506	200	506
Υποχρεώσεις από τραπεζικές μισθώσεις (βραχυπρόθεσμες)	326	6.342	310	6.162
Υπό-σύνολο τραπεζικών μισθώσεων (α)	**526**	**6.848**	**510**	**6.668**
Υποχρεώσεις από μισθώσεις τρίτων (μακροπρόθεσμες)	3.657	4.637	3.211	3.654
Υποχρεώσεις από μισθώσεις τρίτων (βραχυπρόθεσμες)	2.508	3.206	1.952	2.434
Υπό-σύνολο μισθώσεων από τρίτους (β)	**6.165**	**7.843**	**5.163**	**6.088**
Σύνολο μισθώσεων (α)+(β)	**6.691**	**14.691**	**5.673**	**12.756**

Η περίοδος αποπληρωμής των υποχρεώσεων από μισθώσεις αναλύεται στον πίνακα που ακολουθεί:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	31.12.2020	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
έως 1 έτος	2.834	9.548	2.262	8.596
1-5 έτη	3.457	4.518	3.011	3.565
άνω των 5 ετών	400	625	400	595
Σύνολο	**6.691**	**14.691**	**5.673**	**12.756**

Η κίνηση των εν λόγω υποχρεώσεων κατά την χρήση 2020 και του 2019 παρουσιάζεται ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	**31.12.2020**	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Υπόλοιπο έναρξης	**14.691**	**11.881**	**12.756**	**11.458**
Προσαρμογές από εφαρμογή ΔΠΧΑ 16	–	10.810	–	8.433
1η Ιανουαρίου, Αναπροσαρμοσμένο Υπόλοιπο	**14.691**	**22.691**	**12.756**	**19.891**
Αποπληρωμές συμβάσεων μίσθωσης	(10.011)	(8.994)	(9.094)	(7.850)
Πληρωμές τόκων	(497)	(945)	(430)	(834)
Υποχρεώσεις από νέες συμβάσεις	2.524	2.364	2.325	1.689
Συναλλαγματικές διαφορές	(39)	20	(7)	–
Χρηματοοικονομικό κόστος περιόδου (σημ.37)	497	943	430	833
Τερματισμός μίσθωσης	(474)	(1.388)	(307)	(973)
Υπόλοιπο λήξης	**6.691**	**14.691**	**5.673**	**12.756**
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις από μισθώσεις	**3.857**	**5.143**	**3.411**	**4.160**
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις από μισθώσεις	**2.834**	**9.548**	**2.262**	**8.596**

23 ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Σύμφωνα με το ελληνικό εργατικό δίκαιο κάθε εργαζόμενος δικαιούται εφάπαξ αποζημίωση σε περίπτωση απολύσεως ή συνταξιοδοτήσεως. Το ποσό της αποζημιώσεως εξαρτάται από το χρόνο προϋπηρεσίας και τις αποδοχές του εργαζόμενου την ημέρα της απολύσεως ή συνταξιοδοτήσεώς του. Οι υπάλληλοι που παραιτούνται ή απολύονται αιτιολογημένα δεν δικαιούνται αποζημίωση.

Η πληρωτέα αποζημίωση σε περίπτωση συνταξιοδότησης στην Ελλάδα ισούται με το 40% της αποζημίωσης που υπολογίζεται σε περίπτωση αναίτιας απόλυσης. Σύμφωνα με τις πρακτικές των χωρών που δραστηριοποιούνται οι θυγατρικές του Ομίλου τα προγράμματα αποζημίωσης προσωπικού συνήθως δεν χρηματοδοτούνται.

Οι εκτιμήσεις για τις υποχρεώσεις αποζημίωσης προσωπικού προσδιορίσθηκαν μέσω αναλογιστικής μελέτης. Οι πίνακες που ακολουθούν εμφανίζουν την σύνθεση της καθαρής δαπάνης για τη σχετική πρόβλεψη που καταχωρήθηκε στα ενοποιημένα καθαρά κέρδη της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2020 και την κίνηση των σχετικών λογαριασμών προβλέψεων για αποζημίωση προσωπικού που παρουσιάζονται στη συνημμένη ενοποιημένη Κατάσταση οικονομικής θέσης της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2020.

Η δαπάνη για αποζημίωση προσωπικού που αναγνωρίστηκε από τον Όμιλο στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων και καταχωρήθηκε στο Κόστος πωλήσεων κατά 1.708 , στα Έξοδα διοίκησης και διάθεσης κατά 734 και στα χρηματοοικονομικά έξοδα κατά 26 (923, 194 και 38 κατά την προηγούμενη χρήση, αντίστοιχα) και από την Εταιρεία στο Κόστος πωλήσεων κατά 658 , στα Έξοδα

διοίκησης και διάθεσης κατά 322 και στα χρηματοοικονομικά έξοδα κατά 24 (941, 20 και 36 κατά την προηγούμενη χρήση, αντίστοιχα) αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	1.1-31.12.2020	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2020**	**1.1-31.12.2019**
Τρέχον κόστος υπηρεσίας	696	707	366	350
Χρηματοοικονομικό κόστος	26	38	24	36
Επίδραση περικοπών ή διακανονισμών	1.841	616	614	610
Αναγνώριση αναλογιστικών (κερδών)/ζημιών	(160)	55	(88)	50
Σύνολο	**2.403**	**1.416**	**916**	**1.046**

Η κίνηση της σχετικής προβλέψεως στην Κατάσταση οικονομικής θέσης έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	2020	**2019**	**2020**	**2019**
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**4.935**	**6.621**	**3.384**	**4.000**
Πρόβλεψη αναγνωρισμένη στα Καθαρά κέρδη	2.468	1.154	1.004	996
Πρόβλεψη αναγνωρισμένη στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	(160)	55	(88)	50
Πρόβλεψη αναγνωρισμένη στα αποθέματα	95	207	–	–
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής	(117)	86	(45)	32
Καταβολές αποζημιώσεων	(3.607)	(3.188)	(1.390)	(1.694)
Μεταφορές	3	–	3	–
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**3.617**	**4.935**	**2.868**	**3.384**

Οι βασικές αναλογιστικές παραδοχές για τις χρήσεις 2020 και 2019 έχουν ως εξής :

	2020	**2019**
Επιτόκιο προεξοφλήσεως	0,60%	1,00%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	1,25%	1,25%
Πληθωρισμός	1,50%	1,50%
Κινητικότητα μισθωτών/ημερομισθίων (οικειοθελής αποχώρηση)	1%	1%
Θνησιμότητα	EVK 2000	MT_EAE2012P

Στον κατωτέρω πίνακα παρουσιάζεται η ευαισθησία της πρόβλεψης αποζημίωσης προσωπικού στα συνολικά αποτελέσματα σε περιπτώσεις μεταβολής ορισμένων αναλογιστικών παραδοχών.

	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Μεταβολή επιτοκίου προεξοφλήσεως +0,5%	(179)	(170)
Μεταβολή επιτοκίου προεξοφλήσεως -0,5%	198	188
Μεταβολή Μισθών + 0,5%	193	184
Μεταβολή Μισθών - 0,5%	(178)	(169)

24 ΛΟΙΠΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

Η κίνηση των σχετικών προβλέψεων στην Κατάσταση οικονομικής θέσης για τις χρήσεις 2020 και 2019 έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ			ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
	Προβλέψεις Αποκατάστασης φυσικού τοπίου	**Άλλες Προβλέψεις**	**Σύνολο**	**Προβλέψεις Αποκατάστασης φυσικού τοπίου**	**Άλλες Προβλέψεις**	**Σύνολο**
1η Ιανουαρίου 2020	**114**	**12.193**	**12.307**	**114**	**10.993**	**11.107**
Πρόβλεψη αναγνωρισμένη στα Αποτελέσματα	–	(704)	**(704)**	–	(676)	**(676)**
Μεταφορά από / (σε) άλλο λογ/σμό	–	(1.135)	**(1.135)**	–	(1.162)	**(1.162)**
Συναλλαγματικές διαφορές	–	(167)	**(167)**	–	(168)	**(168)**
31η Δεκεμβρίου 2020	**114**	**10.187**	**10.301**	**114**	**8.987**	**9.101**

	ΟΜΙΛΟΣ			ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
	Προβλέψεις Αποκατάστασης φυσικού τοπίου	**Άλλες Προβλέψεις**	**Σύνολο**	**Προβλέψεις Αποκατάστασης φυσικού τοπίου**	**Άλλες Προβλέψεις**	**Σύνολο**
1η Ιανουαρίου 2019	**114**	**22.095**	**22.209**	**114**	**20.895**	**21.009**
Πρόβλεψη αναγνωρισμένη στα Αποτελέσματα	–	(6.854)	**(6.854)**	–	(6.820)	**(6.820)**

Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις	–	(2)	**(2)**	–	–	**–**
Μεταφορά από / (σε) άλλο λογ/σμό	–	(3.055)	**(3.055)**	–	(3.092)	**(3.092)**
Συναλλαγματικές διαφορές	–	9	**9**	–	10	**10**
31η Δεκεμβρίου 2019	**114**	**12.193**	**12.307**	**114**	**10.993**	**11.107**

Το κονδύλι «Άλλες προβλέψεις» στον ανωτέρω πίνακα αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	31.12.2020	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Προβλέψεις φόρου για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	2.250	3.250	2.050	3.050
Προβλέψεις για δικαστικές	5.392	4.830	4.392	3.830
Πρόβλεψη για ζημιογόνες συμβάσεις κατασκευαστικών έργων	–	1.433	–	1.433
Λοιπές προβλέψεις	2.545	2.680	2.545	2.680
Σύνολο	**10.187**	**12.193**	**8.987**	**10.993**

25 ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

Η κίνηση επιχορηγήσεων του Ομίλου στην Κατάσταση οικονομικής θέσης για τις χρήσεις 2020 και 2019 έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ	
	2020	**2019**
Υπόλοιπο 1η Ιανουαρίου	**14.185**	**14.318**
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων παγίων αναγνωρισμένες στα Καθαρά Αποτελέσματα (Σημ. 40)	(153)	(81)
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων παγίων αναγνωρισμένες στα αποθέματα	20	(52)
Υπόλοιπο 31η Δεκεμβρίου	**14.052**	**14.185**

Οι επιχορηγήσεις αφορούν το επενδυτικό πρόγραμμα της θυγατρικής ΤΕΡΝΑ Λευκόλιθοι. Οι επιχορηγήσεις αποσβένονται με βάση το ρυθμό απόσβεσης ή την χρήση των επιχορηγούμενων παγίων.

Το παρόν κονδύλι περιλαμβάνει και εγκεκριμένες αλλά μη εισπραχθείσες επιχορηγήσεις, συνολικού ποσού 10.441 (Σημείωση 14) οι οποίες αναγνωρίσθηκαν με βάση την βεβαιότητα που έχει η

Διοίκηση του Ομίλου ότι όλες οι προϋποθέσεις για την είσπραξη αυτών πληρούνται και ότι τα ποσά αυτά θα εισπραχθούν με την τελική έγκριση ολοκλήρωσης των σχετικών επενδύσεων.

26 ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ

Ο λογαριασμός «Προμηθευτές» κατά την 31η Δεκεμβρίου 2020 και την 31η Δεκεμβρίου 2019, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2020	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Προμηθευτές	166.508	195.667	145.170	174.347
Επιταγές και γραμμάτια πληρωτέα	4.681	2.854	4.572	1.614
Σύνολο	**171.189**	**198.521**	**149.742**	**175.961**

Το υπόλοιπο του κονδυλίου προέρχεται κατά ποσό 164.306 (31.12.2019: 191.243) από τον κατασκευαστικό τομέα, και ποσό 6.883 (31.12.2019: 7.278) από τον βιομηχανικό τομέα του Ομίλου.

27 ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Οι Δουλευμένες και λοιπές υποχρεώσεις (μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες) κατά την 31η Δεκεμβρίου 2020 και την 31η Δεκεμβρίου 2019 στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Λοιπές μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	**31.12.2020**	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Εγγυήσεις και λοιπές κρατήσεις σε προμηθευτές	122	1.435	–	1.355
Λοιπές μακροπρόθεσμες χρηματ/κές υποχρεώσεις	–	90	1.709	6.283
Σύνολο	**122**	**1.525**	**1.709**	**7.638**

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Λοιπές μακροπρόθεσμες μη χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	**31.12.2020**	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Ληφθείσες προκαταβολές από συμβάσεις με πελάτες	121.783	23.846	113.783	23.846
Σύνολο	**121.783**	**23.846**	**113.783**	**23.846**
Σύνολο Λοιπών μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	**121.905**	**25.371**	**115.492**	**31.484**

Το υπόλοιπο στις «Ληφθείσες προκαταβολές από πελάτες κατασκευαστικών συμβάσεων» αφορά κυρίως σε ληφθείσα προκαταβολή από τον πελάτη του έργου ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ ύψους 91.065.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Δεδουλευμένες και λοιπές βραχυπρόθεσμες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	**31.12.2020**	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Υποχρεώσεις προς μέλη κοινοπραξιών και λοιπές συνδεμένες επιχειρήσεις	2.849	1.577	7.383	5.568
Έξοδα δεδουλευμένα	12.732	9.748	8.835	2.788
Αγορές υπό τακτοποίηση	630	9.753	630	9.753
Πιστωτές Διάφοροι	8.138	7.084	4.671	5.038
Σύνολο	**24.349**	**28.162**	**21.519**	**23.147**

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Λοιπές βραχυπρόθεσμες μη χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	**31.12.2020**	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη	7.332	12.151	7.165	11.587
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	3.213	3.207	2.884	2.781
Προβλέψεις για ζημιογόνες συμβάσεις κατασκευαστικών έργων	5.252	5.100	5.252	5.071
Σύνολο	**15.797**	**20.458**	**15.301**	**19.439**
Σύνολο Δεδουλευμένων και λοιπών βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	**40.146**	**48.620**	**36.820**	**42.586**

28 ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους (βλ. Σημείωση 4.10.6).

Προθεσμιακές συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων

Ο Όμιλος προκειμένου να διαχειριστεί τον επιτοκιακό κίνδυνο στον οποίο εκτίθεται, είχε συνάψει προθεσμιακές συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων.

Οι συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων είχαν ως στόχο την αντιστάθμιση του κινδύνου από την αρνητική διακύμανση μελλοντικών ταμειακών εκροών που προκύπτουν από τόκους δανειακών συμβάσεων που έχουν συναφθεί στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του κατασκευαστικού τομέα. Πιο συγκεκριμένα, οι συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίου αφορούν συμβάσεις με τις οποίες το μεταβλητό επιτόκιο των δανείων μετατρέπεται σε σταθερό κατά την συνολική διάρκεια των δανείων ώστε η Εταιρεία να προστατευθεί από τυχόν άνοδο των επιτοκίων.

Εντός του Οκτωβρίου 2020 η Εταιρεία αποπλήρωσε το σύνολο του δανεισμού σχετιζόμενο με συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων. Από το κλείσιμο των εν λόγω συμβάσεων αναγνωρίστηκε στα λοιπά συνολικά έσοδα, κέρδος ποσού 759 και ποσό κέρδους 674 αναταξινομήθηκε στα αποτελέσματα της περιόδου και συγκεκριμένα στο κονδύλι «Καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα)» όπως αυτό αναλύεται στην σημείωση 37 στην γραμμή «Αποτέλεσμα αποτιμήσεων παραγώγων».

29 ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Κατά την 31.12.2020 το Μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται στο ποσό των 55.460.000 ευρώ, ολοσχερώς καταβεβλημένο και διαιρούμενο σε 554.600 κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας 100 ευρώ η κάθε μία. Κάθε μετοχή της Εταιρείας παρέχει δικαίωμα μίας ψήφου. Ο λογαριασμός της διαφοράς υπέρ το άρτιο ανέρχεται την 31.12.2020 σε 62.702.

30 ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ

Τα αποθεματικά του Ομίλου και της Εταιρείας για τις χρήσεις 2020 και 2019, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ	Τακτικό αποθεματικό	Αποθεματικό διαφορών εύλογης αξίας περιουσιακών στοιχείων μέσω Λοιπών Συνολικών Εσόδων	Αποθεματικό διαφορών από αντιστάθμιση κινδύνου ταμειακών ροών	Αποθεματικό από συμμετοχή στα λοιπά συνολικά αποτελέσματα συγγενών και κοινοπραξιών	Αποθεματικά συναλλαγματικών διαφορών μετατροπής από ενσωμάτωση εκμεταλλεύσεων εξωτερικού	Αποθεματικά αναπτυξιακών και φορολογικών νόμων	Αποθεματικό αναλογιστικών εσόδων/ζημιών από προγράμματα καθορισμένων παροχών & Λοιπά Αποθεματικά	Σύνολο
1η Ιανουαρίου 2019	**14.591**	**584**	**–**	**(18)**	**692**	**38.061**	**4**	**53.914**
Αποτελέσματα από λοιπά συνολικά εισοδήματα	–	1.505	(577)	(2)	(597)	–	(40)	289
Σχηματισμός αποθεματικών	107	–	–	–	–	81	–	188
31η Δεκεμβρίου 2019	**14.698**	**2.089**	**(577)**	**(20)**	**95**	**38.142**	**(36)**	**54.391**
1η Ιανουαρίου 2020	**14.698**	**2.089**	**(577)**	**(20)**	**95**	**38.142**	**(36)**	**54.391**
Αποτελέσματα από λοιπά συνολικά εισοδήματα	–	81	577	4	3.760	–	95	4.517
Σχηματισμός αποθεματικών	570	–	–	–	–	(2.822)	–	(2.252)
Χορήγηση δικαιωμάτων προαίρεσης	–	–	–	–	–	–	479	479
31η Δεκεμβρίου 2020	**15.268**	**2.170**	**–**	**(16)**	**3.855**	**35.320**	**538**	**57.135**

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Τακτικό αποθεματικό	Αποθεματικό διαφορών εύλογης αξίας περιουσιακών στοιχείων μέσω Λοιπών Συνολικών Εσόδων	Αποθεματικό διαφορών από αντιστάθμιση κινδύνου ταμειακών ροών	Αποθεματικά συναλλαγματικών διαφορών μετατροπής από ενσωμάτωση εκμεταλλεύσεων εξωτερικού	Αποθεματικά αναπτυξιακών και φορολογικών νόμων	Αποθεματικό αναλογιστικών εσόδων/ζημιών από προγράμματα καθορισμένων παροχών & Λοιπά Αποθεματικά	Σύνολο
1η Ιανουαρίου 2019	**13.350**	**584**	**–**	**647**	**37.680**	**20**	**52.281**
Αποτελέσματα από λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης	–	1.505	(577)	(394)	–	(37)	497
31η Δεκεμβρίου 2019	**13.350**	**2.089**	**(577)**	**253**	**37.680**	**(17)**	**52.778**
1η Ιανουαρίου 2020	**13.350**	**2.089**	**(577)**	**253**	**37.680**	**(17)**	**52.778**
Αποτελέσματα από λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης	0	81	577	2.794	–	67	3.519
Σχηματισμός αποθεματικών	0	–	–	–	(2.974)	–	(2.974)
Χορήγηση δικαιωμάτων προαίρεσης	0	–	–	–	–	479	479
31η Δεκεμβρίου 2020	**13.350**	**2.170**	**–**	**3.047**	**34.706**	**529**	**53.802**

Τακτικό αποθεματικό

Σύμφωνα με τον Ελληνικό νόμοι, οι εταιρείες υποχρεούνται να μεταφέρουν κατ' ελάχιστο το 5% των ετήσιων καθαρών κερδών τους σύμφωνα με τα λογιστικά τους βιβλία σε τακτικό αποθεματικό έως ότου το αποθεματικό αυτό ισούται με το ένα τρίτο του μετοχικού τους κεφαλαίου. Το αποθεματικό αυτό δεν μπορεί να διανεμηθεί αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη διαγραφή ζημιών.

Αποθεματικά αναπτυξιακών και φορολογικών νόμων

Αυτά τα αποθεματικά αφορούν σε κέρδη που δεν έχουν φορολογηθεί με βάση τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον φορολογικό πλαίσιο. Τα αποθεματικά αυτά θα είναι φορολογητέα με βάση τον φορολογικό συντελεστή που θα ισχύει κατά τον χρόνο της διανομής τους στους μετόχους ή μετατροπής τους σε μετοχικό κεφάλαιο, υπό συγκεκριμένες συνθήκες.

Αποθεματικά αντιστάθμισης κινδύνων

Το αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου χρησιμοποιείται για την καταχώρηση κερδών ή ζημιών από παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα, τα οποία μπορούν να χαρακτηριστούν ως παράγωγα αντιστάθμισης μελλοντικών ταμειακών ροών (cash flow hedges) και αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Όταν η συναλλαγή με την οποία σχετίζεται η πράξη αντιστάθμισης επηρεάζει την κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, τότε τα αντίστοιχα ποσά μεταφέρονται επίσης από τα λοιπά συνολικά εισοδήματα στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων.

Δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών:

Η Έκτακτη Γενική Συνέλευση της 09.12.2019 της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΕ προέβη στην έγκριση της Πολιτικής Αποδοχών της εν λόγω εταιρείας, σύμφωνα με τα άρθρα 110 και 111 του ν.4548/2018. Στο πλαίσιο κατάρτισης της Πολιτικής Αποδοχών θεσπίστηκε νέο πρόγραμμα (καταργούμενου του εγκεκριμένου από τη Γενική Συνέλευση της 27.06.2018) παροχής δικαιώματος προαίρεσης αγοράς μετοχών μέχρι του ορίου των 4.000.000 μετοχών ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΕ για την πενταετία 2019-2023, το οποίο θα απευθύνεται σε έως 20 διοικητικά στελέχη αυτής. Πιο συγκεκριμένα προτάθηκε το 50% των δικαιωμάτων να κατανέμονται στον Διευθύνοντα Σύμβουλο, το 30% σε ανώτατα διοικητικά στελέχη και μέλη ΔΣ της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΕ και των εταιρειών του Ομίλου και 20% σε λοιπά στελέχη που κατέχουν διευθυντικές θέσεις ή γενικά θέσεις επικεφαλής ή θέσεις ευθύνης σε εταιρείες του Ομίλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ. Το πρόγραμμα θα υλοποιείται, εφόσον εκπληρώνονται οι τιθέμενοι από το Διοικητικό Συμβούλιο στόχοι, με την έκδοση νέων μετοχών ή με τη διάθεση ιδίων μετοχών και σύμφωνα με το άρθρο 113 παρ.2 του Ν.4548/18. Η τιμή διάθεσης των μετοχών στους δικαιούχους προτάθηκε να είναι 2,00 ευρώ ανά μετοχή. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΕ εξουσιοδοτήθηκε όπως περαιτέρω καθορίσει τους δικαιούχους, τον τρόπο άσκησης του δικαιώματος και τους λοιπούς όρους του προγράμματος, καθώς και για τη ρύθμιση όλων των σχετικών διαδικαστικών θεμάτων για την υλοποίηση της απόφασης.

Κατά την από 20.02.2020 συνεδρίασή του, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΕ ενέκρινε την τιμή διάθεσης των μετοχών στους δικαιούχους στο ποσό των 2,00 ευρώ ανά μετοχή και κατ' αρχήν όρισε αριθμητικά 16 στελέχη του Ομίλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ για την υπαγωγή τους στο Πρόγραμμα, καθώς και συγκεκριμένους όρους του προγράμματος σχετικά κυρίως με την εκπλήρωση όρων απόδοσης που

δεν σχετίζονται με την αγορά (π.χ. EBITDA λειτουργικών τομέων, διανομές στη μητρική κ.λπ.). Την 08.07.2020 σε νέα συνεδρίασή του, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΕ ενέκρινε περαιτέρω όρους του προγράμματος που σχετίζονται με την εκπλήρωση όρων απόδοσης της αγοράς (τιμή μετοχής). Στη συνεδρίασή της 23.12.2020, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΕ καθόρισε τους οριστικούς δικαιούχους του προγράμματος και το ποσοστό κατανομής σύμφωνα με την εισήγηση της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων και Αμοιβών (εφεξής «ΕΥ&Α»).

Καθώς μέρος του εν λόγω προγράμματος αφορούσε αμοιβές στελεχών της ΤΕΡΝΑ ΑΕ, η Εταιρεία για την επιμέτρηση του Προγράμματος εφάρμοσε τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 2 «Πληρωμές Βασιζόμενες σε Συμμετοχικούς Τίτλους».

Ακολούθως, παρουσιάζονται πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με το Πρόγραμμα Δικαιωμάτων Προαίρεσης.

Κατά τη διάρκεια της χρήσης 2020 δεν εξασκήθηκαν δικαιώματα από το συγκεκριμένο πρόγραμμα.

Για την αποτίμηση των μετοχών που συνδέονται με την τιμή μετοχής της Εταιρείας (VWAP), η εύλογη αξία των δικαιωμάτων υπολογίστηκε με την χρήση προσομοίωσης Monte Carlo Black–Scholes ως πιο κατάλληλη μέθοδος στην πρόβλεψη της πιθανότητας διαφορετικών αποτελεσμάτων, όταν υπάρχει παρέμβαση τυχαίων μεταβλητών. Τα δεδομένα εισαγωγής στο μοντέλο αυτό, είναι η τιμή της μετοχής κατά την ημερομηνία ανακοίνωσης, η τιμή της εξάσκησης, η μερισματική απόδοση 0%, το επιτόκιο προεξόφλησης ή απόδοση ελεύθερη κινδύνου (-0,447%) και η μεταβλητότητα της τιμής μετοχής (volatility) που ανερχόταν σε 49,824%. Με βάση τα ανωτέρω η εύλογη αξία προσδιορίστηκε σε εύρος τιμών 3,57 έως 3,95.

Για την αποτίμηση των μετοχών που συνδέονται με τις λοιπές προϋποθέσεις κατοχύρωσης που δεν περιλαμβάνουν συνθήκη αγοράς (non market KPIs), η εύλογη αξία προσδιορίστηκε με την χρήση του μοντέλου αποτίμησης Black-Scholes. Τα δεδομένα εισαγωγής στο μοντέλο αυτό, είναι η τιμή της μετοχής που την ημερομηνία ανακοίνωσης ανερχόταν σε 6,20 ευρώ, η τιμή της εξάσκησης (2,00 ευρώ), το επιτόκιο προεξόφλησης ή απόδοση ελεύθερη κινδύνου (-0,447%) και η μεταβλητότητα της τιμής μετοχής (volatility) που ανερχόταν σε 49,824%. Με βάση τα ανωτέρω η εύλογη αξία προσδιορίστηκε σε εύρος τιμών 4,20 έως 4,34.

Οι παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους που αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα της χρήσης που έληξε την 31.12.2020, ανήλθαν σε ποσό 479 για τον Όμιλο και την Εταιρεία.

31 ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ – ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

Ο φορολογικός συντελεστής για τις νομικές οντότητες στην Ελλάδα τόσο για τη χρήση 2020 όσο και για την χρήση 2019 ήταν 24%.

Ο πραγματικός τελικός φορολογικός συντελεστής διαφέρει από τον ονομαστικό. Στην διαμόρφωση του πραγματικού φορολογικού συντελεστή επιδρούν διάφοροι παράγοντες, σημαντικότεροι των οποίων είναι η μη φορολογική έκπτωση ορισμένων δαπανών, οι διαφορές συντελεστών απόσβεσης που προκύπτουν μεταξύ της ωφέλιμης ζωής του παγίου και των συντελεστών που ορίζονται από τον Κ.Ν.4172/2013 και η δυνατότητα των εταιρειών να σχηματίζουν αφορολόγητες εκπτώσεις και αφορολόγητα αποθεματικά.

(α) Έξοδο φόρου εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος στην Κατάσταση συνολικών αποτελεσμάτων, αναλύεται ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2020	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2020**	**1.1-31.12.2019**
Τρέχων φόρος	1.333	7.023	949	6.152
Προσαρμογές φόρου προηγούμενων χρήσεων	303	2	(438)	1
Προσαρμογές για διαφορές φορολογικού ελέγχου	2.247	1.000	2.483	1.000
Σύνολο	**3.883**	**8.025**	**2.994**	**7.153**
Έξοδο/(Έσοδο) αναβαλλόμενου φόρου	3.058	6.130	2.414	(1.156)
Σύνολο έξοδο/(έσοδο)	**6.941**	**14.155**	**5.408**	**5.997**

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2020	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρου εισοδήματος	**(15.946)**	**(29.163)**	**(16.892)**	**(22.147)**
Ονομαστικός φορολογικός συντελεστής	**24%**	**24%**	**24%**	**24%**
Έξοδο/(Έσοδο) Φόρου εισοδήματος βάσει του ισχύοντος ονομαστικού φορολογικού συντελεστή	**(3.827)**	**(6.999)**	**(4.054)**	**(5.315)**
Αποτελέσματα μη συμπεριλαμβανόμενα στον υπολογισμό του φόρου	1.909	1.798	1.817	869
Επίδραση διαφοράς φορολογικού συντελεστή	–	3.277	–	2.283
Προσαρμογές φόρου προηγούμενων χρήσεων και πρόσθετοι φόροι	304	1	(438)	1
Διαφορά φορολόγησης εταιρειών εξωτερικού	(2.563)	(316)	(2.160)	(179)
Διαγραφή/(Συμψηφισμός) φορολογικών ζημιών	7.287	11.450	2.902	2.779
Προσαρμογές για διαφορές φορολογικού ελέγχου	2.247	1.000	2.483	1.000
Φορολογήσιμες διαφορές προηγ. χρήσης για τις οποίες δεν είχε αναγνωρισθεί αναβαλλόμενος φόρος	(8)	–	(8)	–

Επίδραση καθαρών προσωρινών φορολογήσιμων διαφορών για τις οποίες δεν αναγνωρίζεται Αναβαλλόμενος φόρος	1.666	2.002	4.866	4.559
Επίδραση συμμετοχής στα καθαρά αποτελέσματα συγγενών και κοινοπραξιών	(74)	1.942	–	–
Πραγματική δαπάνη φόρου	**6.941**	**14.155**	**5.408**	**5.997**

Η δήλωση φορολογίας εισοδήματος υποβάλλεται σε ετήσια βάση, αλλά τα κέρδη ή οι ζημίες που δηλώνονται παραμένουν προσωρινά έως ότου οι φορολογικές αρχές ελέγξουν τα βιβλία και στοιχεία του φορολογουμένου και εκδοθεί η τελική έκθεση ελέγχου. Ο Όμιλος προβαίνει σε ετήσια εκτίμηση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που αναμένεται να προκύψουν από τον έλεγχο παρελθουσών χρήσεων, διενεργώντας σχετικές προβλέψεις όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο. Πληροφορίες για τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις παρατίθενται στις Σημειώσεις 5 και 44.1 των Οικονομικών Καταστάσεων.

(β) Αναβαλλόμενος φόρος

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος υπολογίζεται επί όλων των προσωρινών φορολογικών διαφορών μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων.

Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται για τις μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές, στον βαθμό που είναι πιθανή η πραγματοποίηση του σχετικού φορολογικού οφέλους μέσω μελλοντικών φορολογικών κερδών.

Ο Όμιλος συμψηφίζει τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις όταν υπάρχει εφαρμόσιμο νομικό δικαίωμα να συμψηφιστούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών υποχρεώσεων και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή. Τα συμψηφισμένα ποσά των 31.12.2020 και 31.12.2019 για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύονται ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	31.12.2020	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	22.218	25.384	14.445	17.114
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	(6.691)	(6.553)	(492)	(518)
Καθαρή αναβαλλόμενη απαίτηση/(υποχρέωση)	**15.527**	**18.831**	**13.953**	**16.596**

Η μεταβολή της καθαρής αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης/(υποχρέωσης) στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης αναλύεται ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2020	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση / (υποχρέωση)	**15.527**	**18.831**	**13.953**	**16.596**
Υπόλοιπο Έναρξης	**18.831**	**25.232**	**16.596**	**15.711**
(Έξοδο) /Έσοδο αναγνωρισμένο στα καθαρά κέρδη	(3.058)	(6.130)	(2.414)	1.156
(Έξοδο) /Έσοδο αναγνωρισμένο στα Λοιπά συνολικά έσοδα	(246)	(270)	(229)	(271)
(Έξοδο) /Έσοδο αναγνωρισμένο απευθείας στην καθαρή θέση	–	(1)	–	–
Υπόλοιπο Λήξης	**15.527**	**18.831**	**13.953**	**16.596**

Οι αναβαλλόμενοι φόροι (απαίτηση και υποχρέωση) των χρήσεων 2020 και 2019 αναλύονται ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ				
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση /(υποχρέωση)	**01.01.2020**	**Καθαρά κέρδη (Χρέωση)/ Πίστωση**	**Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσεως (Χρέωση)/Πίστωση**	**Καθαρή Θέση**	**31.12.2020**
Επενδυτικά ακίνητα	96	(167)	–	–	(71)
Ενσώματα & ασώματα πάγια	(2.423)	(4.638)	–	–	(7.061)
Επενδύσεις	(4.709)	(152)	(26)	–	(4.887)
Απαιτήσεις/Υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες	22.963	(6.807)	–	–	16.156
Φορολογικά αναγνωριζόμενες ζημίες	1.214	4.063	–	–	5.277
Άυλα δικαιώματα από συμβάσεις παραχώρησης	579	(53)	–	–	526
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	625	26	(38)	–	613
Εξαγορές και πωλήσεις επιχειρήσεων	(3.230)	288	–	–	(2.942)
Παράγωγα	344	(162)	(182)	–	–
Εμπορικές απαιτήσεις	4.690	(29)	–	–	4.661
Λοιπές προβλέψεις	1.485	(124)	–	–	1.361
Μισθώσεις	(4.338)	3.769	–	–	(569)
Λοιπά	1.535	928	–		2.463
Σύνολο	**18.831**	**(3.058)**	**(246)**	**–**	**15.527**

	ΟΜΙΛΟΣ				
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση /(υποχρέωση)	**01.01.2019**	**Καθαρά κέρδη (Χρέωση)/ Πίστωση**	**Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσεως (Χρέωση)/Πίστωση**	**Καθαρή Θέση**	**31.12.2019**
Επενδυτικά ακίνητα	(349)	445	–	–	96
Ενσώματα & ασώματα πάγια	(4.975)	2.552	–	–	(2.423)
Επενδύσεις	(4.413)	169	(465)	–	(4.709)
Απαιτήσεις/Υποχρεώσεις από συμβάσεις	18.846	4.117	–	–	22.963
Φορολογικά αναγνωριζόμενες ζημίες	7.055	(5.841)	–	–	1.214
Άυλα δικαιώματα από συμβάσεις παραχώρησης	664	(85)	–	–	579
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	634	(22)	13	–	625
Εξαγορές και πωλήσεις επιχειρήσεων	(1.081)	(2.149)	–	–	(3.230)
Παράγωγα	–	162	182	–	344
Εμπορικές απαιτήσεις	5.122	(432)	–	–	4.690
Λοιπές προβλέψεις	3.743	(2.258)	–	–	1.485
Μισθώσεις	–	(4.338)	–	–	(4.338)
Λοιπά	(14)	1.550	–	(1)	1.535
Σύνολο	**25.232**	**(6.130)**	**(270)**	**(1)**	**18.831**

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση /(υποχρέωση)	**01.01.2020**	**Καθαρά κέρδη (Χρέωση)/ Πίστωση**	**Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσεως (Χρέωση)/Πίστωση**	**31.12.2020**
Επενδυτικά ακίνητα	520	(167)	–	353
Ενσώματα & ασώματα πάγια	(1.366)	(3.631)	–	(4.997)
Επενδύσεις	(4.709)	(152)	(26)	(4.887)
Απαιτήσεις/Υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες	19.064	(5.775)	–	13.289
Φορολογικά αναγνωριζόμενες ζημίες	551	3.775	–	4.326
Άυλα δικαιώματα από συμβάσεις παραχώρησης	549	(49)	–	500
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	589	23	(21)	591
Εξαγορές και πωλήσεις επιχειρήσεων	(961)	64	–	(897)
Παράγωγα	344	(162)	(182)	–
Εμπορικές απαιτήσεις	4.603	(33)	–	4.570
Λοιπές προβλέψεις	1.485	(124)	–	1.361
Μισθώσεις	(4.083)	3.752	–	(331)
Λοιπά	10	65	–	75
Σύνολο	**16.596**	**(2.414)**	**(229)**	**13.953**

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση /(υποχρέωση)	**01.01.2019**	**Καθαρά κέρδη (Χρέωση)/ Πίστωση**	**Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσεως (Χρέωση)/Πίστωση**	**31.12.2019**
Επενδυτικά ακίνητα	103	417	–	520
Ενσώματα & ασώματα πάγια	(4.969)	3.603	–	(1.366)
Επενδύσεις	(4.413)	169	(465)	(4.709)
Απαιτήσεις/Υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες	13.088	5.976	–	19.064
Φορολογικά αναγνωριζόμενες ζημίες	2.825	(2.274)	–	551
Άυλα δικαιώματα από συμβάσεις παραχώρησης	628	(79)	–	549
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	600	(23)	12	589
Εξαγορές και πωλήσεις επιχειρήσεων	(1.082)	121	–	(961)
Παράγωγα	–	162	182	344
Εμπορικές απαιτήσεις	5.026	(423)	–	4.603
Λοιπές προβλέψεις	3.743	(2.258)	–	1.485
Μισθώσεις	–	(4.083)	–	(4.083)
Λοιπά	162	(152)	–	10
Σύνολο	**15.711**	**1.156**	**(271)**	**16.596**

32 ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Ο κύκλος εργασιών την 31η Δεκεμβρίου 2020 και 2019, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύεται ως εξής:

Κύκλος εργασιών από συμβάσεις με πελάτες κατά είδος

	ΟΜΙΛΟΣ	
1) Κύκλος εργασιών από συμβάσεις με πελάτες κατά είδος	**1.1-31.12.2020**	**1.1-31.12.2019**
Έσοδα τομέα κατασκευαστικών υπηρεσιών		
Έργα υποδομής - Οδικά - Αεροδρόμια	277.786	306.748
Βιομηχανικά-Ενεργειακά	213.906	374.051
Λοιπές υπηρεσίες τομέα κατασκευαστικών υπηρεσιών	4.587	4.297
	496.279	**685.096**
Έσοδα τομέα βιομηχανίας		
Πωλήσεις βιομηχανικών προϊόντων - λατομείων	6.978	9.578
	6.978	**9.578**
Έσοδα τομέα παραγωγής θερμοηλεκτρ. ενέργειας και εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας		
Εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας	1.468	–
	1.468	**–**
Σύνολο κύκλου εργασιών από συμβάσεις με πελάτες	**504.725**	**694.674**

	ΟΜΙΛΟΣ	
2) Η ανάλυση κύκλου εργασιών από συμβάσεις με πελάτες κατά χρόνο αναγνώρισης του εσόδου αναλύεται ως εξής:	**1.1-31.12.2020**	**1.1-31.12.2019**
Μεταβιβάσεις αγαθών και υπηρεσιών σε δεδομένη χρονική στιγμή	12.006	13.875
Υπηρεσίες που παρέχονται με την πάροδο του χρόνου	492.719	680.799
Σύνολο κύκλου εργασιών από συμβάσεις με πελάτες	**504.725**	**694.674**

3) Το ανεκτέλεστο υπόλοιπο των έργων από κατασκευαστικές συμβάσεις του Ομίλου ανέρχεται κατά την 31.12.2020 σε ποσό 1.510 εκατ. ευρώ (βλ. Σημείωση 44.2). Η χρονική ανάλυση αναμενόμενης εκτέλεσης ανεκτέλεστου μέρους συμβάσεων με πελάτες αναλύεται σε: (α) 520 εκατ. ευρώ το 2021 και β) 990 εκατ. ευρώ για περίοδο μέχρι το 2025.

4) Η ανάλυση κύκλου εργασιών περιόδου ανά χώρα και λειτουργικό τομέα παρατίθεται ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ					
	1.1-31.12.2020					
	ΕΛΛΑΔΑ	**ΒΑΛΚΑΝΙΑ**	**ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ**	**ΑΝ. ΕΥΡΩΠΗ**	**ΛΟΙΠΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ**	**Σύνολο**
Έσοδα τομέα κατασκευαστικών υπηρεσιών	435.698	32.168	28.413	–	–	496.279
Έσοδα τομέα βιομηχανίας	549	94	232	698	5.405	6.978
Έσοδα τομέα παραγωγής θερμοηλεκτρ. ενέργειας και εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας	1.468	–	–	–	–	1.468
Σύνολο	**437.715**	**32.262**	**28.645**	**698**	**5.405**	**504.725**

	ΟΜΙΛΟΣ					
	1.1-31.12.2019					
	ΕΛΛΑΔΑ	**ΒΑΛΚΑΝΙΑ**	**ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ**	**ΑΝ. ΕΥΡΩΠΗ**	**ΛΟΙΠΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ**	**Σύνολο**
Έσοδα τομέα κατασκευαστικών υπηρεσιών	598.164	35.950	50.982	–	–	685.096
Έσοδα τομέα βιομηχανίας	1.237	240	28	20	8.053	9.578
Σύνολο	**599.401**	**36.190**	**51.010**	**20**	**8.053**	**694.674**

*Οι Λοιπές περιοχές αφορούν πωλήσεις σε πελάτες που είναι εγκατεστημένοι σε περιοχές πλην της Ελλάδας, Βαλκανίων, Μέσης Ανατολής, Ανατολικής Ευρώπης και ΗΠΑ.

33 ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ - ΕΞΟΔΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗΣ – ΕΞΟΔΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Το κόστος πωλήσεων την 31η Δεκεμβρίου 2020 και 2019, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2020	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2020**	**1.1-31.12.2019**
Κόστος αποθεμάτων-υλικά έργων	157.901	298.688	145.755	277.006
Αμοιβές προσωπικού	49.617	48.942	39.736	38.448
Υπεργολάβοι	150.491	197.529	129.134	154.043
Αμοιβές μηχανικών, μελετητών, τεχνικών συμβούλων και τρίτων	55.593	64.140	52.221	58.749
Λοιπές παροχές τρίτων	5.162	4.860	4.277	3.687
Φόροι-τέλη	1.368	1.425	1.331	1.345
Προβλέψεις	(1.264)	(7.857)	(1.236)	(7.821)
Έξοδα ταξιδίων	1.120	1.835	961	1.602
Έξοδα εργαστηριακού ελέγχου	300	476	300	476
Απομειώσεις/Ανακτήσεις απομειώσεων	–	14	–	14
Αποσβέσεις	10.466	10.626	7.674	7.576
Δικαστικές και λοιπές αποζημιώσεις	20	86	20	86
Έξοδα νομικών διενέξεων	510	143	510	143
Λειτουργικές μισθώσεις	14.041	13.710	12.347	11.957
Ασφάλιστρα	3.164	2.683	2.556	2.195
Έξοδα μεταφορών	5.204	5.847	4.743	5.402
Επισκευές και συντηρήσεις	4.031	5.654	3.789	5.309
Προμήθειες και λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα	11.135	11.466	10.106	10.740
Λοιπά	2.017	2.443	1.774	2.154
Σύνολο	**470.876**	**662.710**	**415.998**	**573.111**

Τα έξοδα διοίκησης και διάθεσης την 31η Δεκεμβρίου 2020 και 2019, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2020	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2020**	**1.1-31.12.2019**
Αμοιβές προσωπικού	10.642	13.046	7.234	8.148
Αμοιβές μηχανικών, μελετητών, τεχνικών συμβούλων και τρίτων	11.015	10.661	9.124	8.913
Κόστος αμοιβών stock options	479	–	479	–
Λοιπές παροχές τρίτων	1.024	1.292	569	763
Έξοδα ταξιδιών	92	375	35	175
Συνδρομές και εισφορές	228	262	214	250
Έξοδα προβολής και διαφήμισης	499	767	494	746
Αποσβέσεις	2.501	2.641	1.758	1.840
Επισκευές και συντηρήσεις	475	754	422	669
Ασφάλιστρα	352	545	147	165
Αμοιβές ορκωτών ελεγκτών	–	–	–	–

Λειτουργικές μισθώσεις	616	900	426	327
Φόροι-τέλη	685	610	341	366
Έξοδα μεταφορών	1.130	1.593	155	589
Έξοδα νομικών διενέξεων	257	1.385	246	247
Λοιπά	3.777	1.766	3.251	711
Σύνολο	**33.772**	**36.597**	**24.895**	**23.909**

Τα έξοδα έρευνας και ανάπτυξης την 31η Δεκεμβρίου 2020 και 2019, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	1.1-31.12.2020	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2020**	**1.1-31.12.2019**
Αμοιβές προσωπικού	20	158	20	–
Αμοιβές μηχανικών, μελετητών, τεχνικών συμβούλων και τρίτων	795	1.014	745	964
Λοιπές παροχές τρίτων	3	–	–	–
Αποσβέσεις	73	27	–	–
Φόροι-τέλη	3	4	–	1
Μεταφορικά	14	27	1	2
Έξοδα ταξιδιών	21	93	19	75
Ασφάλιστρα	1	3	–	–
Λοιπά	247	28	232	9
Σύνολο	**1.177**	**1.354**	**1.017**	**1.051**

34 ΑΜΟΙΒΕΣ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	1.1-31.12.2020	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2020**	**1.1-31.12.2019**
Σύνολο	388	321	276	235

Οι ανωτέρω αμοιβές, αφορούν σε αμοιβές Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών για το σύνολο των εταιρειών του Ομίλου.

35 ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ/(ΕΞΟΔΑ)

Τα λοιπά έσοδα/(έξοδα) της χρήσεως, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις την 31η Δεκεμβρίου 2020 και 2019, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2020	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2020**	**1.1-31.12.2019**
Λοιπά Έσοδα				
Απόσβεση επιχορηγήσεων παγίων	153	81	–	–
Έσοδα από ασφαλιστικές αποζημιώσεις	788	493	454	97
Έσοδα από δικαστικές αποζημιώσεις	–	72	–	72
Συναλλαγματικές διαφορές πληρωμής και αποτίμησης	–	1.911	–	1.661
Ανακτήσεις απομειώσεων ενσώματων, ασώματων παγίων και δικαιωμάτων χρήσης	548	–	29	–
Ανακτήσεις απομειώσεων απαιτήσεων	681	1.961	790	1.890
Κέρδη από πωλήσεις παγίων	730	462	399	488
Κέρδη από αποτίμηση επενδυτικών ακινήτων	2	–	2	–
Κέρδη από διαγραφή υποχρεώσεων	2.185	604	6.142	230
Λοιπές Παροχές Υπηρεσιών	2.091	3.175	74	263
Λοιπά έσοδα	2.621	1.847	1.367	1.325
Σύνολο	**9.799**	**10.606**	**9.257**	**6.026**
Λοιπά Έξοδα				
Μη κοστολογημένες αποσβέσεις	(951)	(306)	(300)	(239)
Έξοδα από ασφαλιστικές αποζημιώσεις	(77)	(82)	(74)	(86)
Συναλλαγματικές διαφορές πληρωμής και αποτίμησης	(5.462)	–	(3.206)	–
Απομειώσεις/Διαγραφές ενσώματων, ασώματων παγίων και δικαιωμάτων χρήσης	(922)	(12)	(33)	(12)
Απομειώσεις/Διαγραφές αποθεμάτων	(4.509)	(4.275)	(181)	(600)
Απομειώσεις/Διαγραφές απαιτήσεων	(1.101)	(4.949)	(1.061)	(5.086)
Απομείωση υπεραξίας και λοιπές προβλέψεις	(560)	(158)	(560)	–
Ζημίες από πωλήσεις παγίων	(126)	(884)	(129)	(101)
Ζημιά από αποτίμηση επενδυτικών ακινήτων	(99)	(230)	(100)	(230)
Τέλη – φόροι	(54)	(383)	(56)	(184)
Αμοιβές Προσωπικού	(2.384)	(2.655)	(215)	(580)
Λοιπά έξοδα	(2.338)	(3.561)	(786)	(1.627)
Σύνολο	**(18.583)**	**(17.495)**	**(6.701)**	**(8.745)**
Σύνολο λοιπών εσόδων/(εξόδων)	**(8.784)**	**(6.889)**	**2.556**	**(2.719)**

36 ΚΕΡΔΗ/(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΧΡΕΟΓΡΑΦΩΝ

Τα Κέρδη/(Ζημίες) από αποτίμηση συμμετοχών και χρεογράφων, την 31η Δεκεμβρίου 2020 και 2019, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2020	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2020**	**1.1-31.12.2019**
(Απομειώσεις) /αναστροφές απομειώσεων συμμετοχών σε θυγατρικές (σημ. 12)	–	–	(18.645)	(7.538)
(Απομειώσεις)/αναστροφές απομειώσεων συμμετοχών σε κοινοπραξίες (σημ.13)	–	–	–	(10.583)
Σύνολο	**–**	**–**	**(18.645)**	**(18.121)**

37 ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΣΟΔΑ/(ΕΞΟΔΑ)

Τα χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) την 31η Δεκεμβρίου 2020 και 2019, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2020	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2020**	**1.1-31.12.2019**
Τόκοι καταθέσεων	133	258	114	237
Τόκοι δανείων	4.028	5.749	5.295	7.241
Λοιπά χρηματοοικονομικά έσοδα	1.050	202	1.051	202
Σύνολο χρηματοοικονομικών εσόδων (α)	**5.211**	**6.209**	**6.460**	**7.680**
Τόκοι και έξοδα βραχυπρόθεσμων χρηματοδοτήσεων	(4.311)	(3.541)	(3.968)	(2.053)
Τόκοι και έξοδα μακροπροθέσμων χρηματοδοτήσεων	(6.244)	(7.124)	(5.757)	(6.608)
Χρηματοοικονομικό κόστος από συμβάσεις μίσθωσης	(497)	(943)	(430)	(833)
Προμήθειες και έξοδα τραπεζών	(963)	(823)	(415)	(383)
Έξοδα εξυπηρέτησης συμβάσεων ανταλλαγής επιτοκίων/χρηματοοικονομικών εργαλείων	(374)	(182)	(374)	(182)
Λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα	(25)	(53)	(25)	(52)
Σύνολο χρηματοοικονομικών εξόδων (β)	**(12.414)**	**(12.666)**	**(10.969)**	**(10.111)**
Σύνολο χρηματοοικονομικών εσόδων/εξόδων (α+β)	**(7.203)**	**(6.457)**	**(4.509)**	**(2.431)**
Κέρδη από χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμωμένα στην εύλογη αξία (σημ. 28)	674	–	674	–
Ζημιές από χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμωμένα στην εύλογη αξία (σημ. 28)	–	(674)	–	(674)
Αποτέλεσμα αποτιμήσεων παραγώγων (γ)	**674**	**(674)**	**674**	**(674)**
Καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) (α+β+γ)	**(6.529)**	**(7.131)**	**(3.835)**	**(3.105)**

38 ΚΟΣΤΟΣ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ

Οι δαπάνες για αμοιβές προσωπικού κατά την χρήση 2020 και 2019, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2020	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2020**	**1.1-31.12.2019**
Μισθοί και παρεπόμενες παροχές προσωπικού	49.938	53.824	36.779	37.077
Εισφορές ασφαλιστικών ταμείων	10.283	9.861	9.446	9.139
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	2.442	1.116	980	960
Σύνολο	**62.663**	**64.801**	**47.205**	**47.176**

Ο Όμιλος απασχολούσε στο τέλος της κλειόμενης περιόδου, παγκοσμίως, 2.004 άτομα και η Εταιρεία 1.644. Αντίστοιχα, στο τέλος της προηγούμενης χρήσης η Εταιρεία απασχολούσε 1.558 και ο Όμιλος 2.471 άτομα παγκοσμίως.

39 ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Οι συναλλαγές της Εταιρείας και του Ομίλου με συνδεμένα μέρη για την περίοδο που έληξε την 31.12.2020 και 31.12.2019, καθώς και τα υπόλοιπα απαιτήσεων και υποχρεώσεων που έχουν προκύψει από τέτοιες συναλλαγές κατά την 31.12.2020 και 31.12.2019 έχουν ως εξής:

Αγοραπωλησίες αγαθών και υπηρεσιών

Χρήση 31.12.2020	**ΟΜΙΛΟΣ**				**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**			
Συνδεμένο μέρος	**Έσοδα**	**Αγορές**	**Χρεωστικά Υπόλοιπα**	**Πιστωτικά Υπόλοιπα**	**Έσοδα**	**Αγορές**	**Χρεωστικά Υπόλοιπα**	**Πιστωτικά Υπόλοιπα**
Μητρική	1.682	770	2.068	1.875	1.682	648	2.068	1.722
Θυγατρικές	0	0	0	0	89.287	3.328	64.836	23.910
Κοινοπραξίες	15.140	426	495	115.203	15.140	426	495	115.203
Λοιπά συνδεμένα μέρη	110.100	3.574	18.957	42.157	18.127	1.299	8.442	1.760

Χρήση 31.12.2019	**ΟΜΙΛΟΣ**				**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**			
Συνδεμένο μέρος	**Έσοδα**	**Αγορές**	**Χρεωστικά Υπόλοιπα**	**Πιστωτικά Υπόλοιπα**	**Έσοδα**	**Αγορές**	**Χρεωστικά Υπόλοιπα**	**Πιστωτικά Υπόλοιπα**
Μητρική	29	522	471	1.457	29	522	471	1.455
Θυγατρικές	0	0	0	–	114.814	5.422	43.160	32.314
Κοινοπραξίες	–	–	15	137	–	–	15	137
Λοιπά συνδεμένα μέρη	133.671	4.115	20.830	62.039	14.523	1.157	9.267	1.560

Δάνεια και τόκοι

Χρήση 31.12.2020	**ΟΜΙΛΟΣ**				**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**			
Συνδεμένο μέρος	**Χρημ/κά έσοδα**	**Χρημ/κά έξοδα**	**Δάνεια εισπρακτέα**	**Δάνεια πληρωτέα**	**Χρημ/κά έσοδα**	**Χρημ/κά έξοδα**	**Δάνεια εισπρακτέα**	**Δάνεια πληρωτέα**
Μητρική	2.312	1.043	–	93.621	2.312	1.039	–	93.500
Θυγατρικές	0	0	–	0	1.267	–	41.254	–
Κοινοπραξίες	1.699	–	17.422	–	1.699	–	17.422	–
Λοιπά συνδεμένα μέρη	17.19393	31.57355	295	1.008	17	6	295	9

Χρήση 31.12.2019	**ΟΜΙΛΟΣ**				**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**			
Συνδεμένο μέρος	**Χρημ/κά έσοδα**	**Χρημ/κά έξοδα**	**Δάνεια εισπρακτέα**	**Δάνεια πληρωτέα**	**Χρημ/κά έσοδα**	**Χρημ/κά έξοδα**	**Δάνεια εισπρακτέα**	**Δάνεια πληρωτέα**
Μητρική	4.200	806	84.630	11.816	4.200	799	84.630	11.699
Θυγατρικές	0	0	0	0	1.491	–	29.667	–
Κοινοπραξίες	1.529	–	15.723	–	1.529	–	15.723	–
Λοιπά συνδεμένα μέρη	20	106	399	959	20	4	399	135

Οι συναλλαγές με τα συνδεμένα μέρη γίνονται με τους ίδιους όρους που ισχύουν για τις συναλλαγές με τρίτους.

Εντός της χρήσης η Εταιρεία κατέβαλε ποσά 24.655 (31.12.2019: 21.248) και 41.520 (31.12.2019: 3.000) για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών, και κοινοπραξιών αντίστοιχα. Επίσης, χορήγησε δάνεια ύψους 10.320 (31.12.2019: 13.880) σε θυγατρική εταιρεία, εισέπραξε από αποπληρωμές χορηγηθέντων δανείων 87.060 (31.12.2019: 81.814) από την μητρική εταιρεία ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΕ, θυγατρικές και λοιπά συνδεδεμένα μέρη. Αντιστοίχως, έλαβε δάνεια ποσού 96.150 (31.12.2019: 30.100) από την μητρική εταιρεία ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΕ και λοιπά συνδεδεμένα μέρη και αποπλήρωσε 14.125 (31.12.2019: 32.184) δάνεια στην μητρική εταιρεία. Τα ποσά δεν συμπεριλαμβάνονται στους ανωτέρω πίνακες.

Συναλλαγές και αποδοχές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και ανώτατων στελεχών: Οι αποδοχές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και ανώτατων στελεχών του Ομίλου και της Εταιρείας που αναγνωρίστηκαν για την περίοδο που έληξε 31.12.2020 και 31.12.2019, καθώς και τα υπόλοιπα απαιτήσεων και υποχρεώσεων που έχουν προκύψει από τέτοιες συναλλαγές κατά την 31.12.2020 και την 31.12.2019 έχουν ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	1.1-31.12.2020	**1.1-31.12.2019**	**1.1-31.12.2020**	**1.1-31.12.2019**
Αμοιβές σε ελεύθερους επαγ/τίες	3.726	2.175	3.423	1.722
Αμοιβές μισθωτών	520	625	520	532
Κόστος αμοιβών stock options	479	–	479	–

Σύνολο	**4.725**	**2.800**	**4.422**	**2.254**

	31.12.2020	**31.12.2019**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Υποχρεώσεις	111	28	110	53
Απαιτήσεις	15	2	9	0

40 ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε πολλαπλούς χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως ο κίνδυνος της αγοράς (διακυμάνσεις στις συναλλαγματικές ισοτιμίες, τα επιτόκια, τις τιμές της αγοράς κτλ.), ο πιστωτικός κίνδυνος και ο κίνδυνος ρευστότητας. Το πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου στοχεύει στον περιορισμό της αρνητικής επίδρασης στα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα που προκύπτει από την αδυναμία πρόβλεψης των χρηματοοικονομικών αγορών και τη διακύμανση στις μεταβλητές του κόστους και των πωλήσεων. Η πολιτική διαχείρισης κινδύνων εφαρμόζεται από τις οικονομικές υπηρεσίες του Ομίλου.

Η διαδικασία που ακολουθείται είναι η παρακάτω:

- αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες και τις λειτουργίες του ομίλου,
- σχεδιασμός της μεθοδολογίας και επιλογή των κατάλληλων χρηματοοικονομικών προϊόντων για τη μείωση των κινδύνων και
- εκτέλεση/εφαρμογή, σύμφωνα με τη διαδικασία που έχει εγκριθεί από τη Διοίκηση, της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων.

Τα χρηματοοικονομικά μέσα του ομίλου αποτελούνται κυρίως από καταθέσεις σε τράπεζες, βραχυπρόθεσμα χρηματοοικονομικά προϊόντα υψηλής ρευστότητας διαπραγματεύσιμα στην χρηματαγορά, εμπορικούς χρεώστες και πιστωτές, δάνεια προς τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις, επενδύσεις σε μετοχές, μερίσματα πληρωτέα, και υποχρεώσεις από μισθώσεις.

40.1 ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

Το λειτουργικό νόμισμα της μητρικής εταιρείας και νόμισμα αναφοράς του Ομίλου είναι το Ευρώ.

Συναλλαγματικός είναι ο κίνδυνος, όπως η εύλογη αξία ή οι μελλοντικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού μέσου θα υπόκεινται σε διακύμανση λόγω μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Αυτό το είδος κινδύνου μπορεί να προκύψει, για τον Όμιλο, από συναλλαγματικές διαφορές αποτίμησης και μετατροπής στο νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου (Ευρώ) χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κυρίως απαιτήσεων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων από συναλλαγές συνομολογημένες σε νόμισμα διαφορετικό από το λειτουργικό νόμισμα των οντοτήτων του Ομίλου. Οι συναλλαγές αφορούν κυρίως σε αγορές παγίων και αποθεμάτων, σε εμπορικές πωλήσεις, επενδύσεις σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, σε δανεισμό, καθώς και σε καθαρές επενδύσεις σε οικονομικές οντότητες του εξωτερικού.

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται μέσω υποκαταστημάτων και επιχειρήσεων στην Ελλάδα, στη Μέση Ανατολή και στα Βαλκάνια συνεπώς είναι δυνατό να εκτεθεί σε κίνδυνο συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Σχετικά με τα κατασκευαστικά έργα στα Βαλκάνια: οι συμβατικές απαιτήσεις, οι υποχρεώσεις στους βασικούς προμηθευτές (σκυροδέματος, προϊόντων σιδήρου, ασφάλτου, σκύρων, στρωτήρων κτλ.) και υπεργολάβους συνομολογούνται σε ευρώ και επομένως η έκθεση στον συναλλαγματικό κίνδυνο είναι περιορισμένη. Επιπλέον, το βουλγαρικό Λέβα (BGN) έχει σταθερή ισοτιμία έναντι του ευρώ..

Σχετικά με τα κατασκευαστικά έργα στη Μέση Ανατολή, οι συμβατικές απαιτήσεις, οι υποχρεώσεις στους βασικούς προμηθευτές (σκυροδέματος, προϊόντων σιδήρου, ασφάλτου, σκύρων, στρωτήρων κτλ.) και υπεργολάβους συνομολογούνται στα τοπικά νομίσματα, τα οποία είναι σταθερά συνδεμένα με το δολάριο ΗΠΑ (USD) και, επομένως, υπάρχει έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο από τις μεταβολές της ισοτιμίας του δολαρίου ΗΠΑ έναντι του Ευρώ.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα:

	2020										
(Ποσά σε ευρώ)	**AED**	**ALL**	**BHD**	**IQD**	**LYD**	**MKD**	**QAR**	**RON**	**RSD**	**SAR**	**USD**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	3.397	77	36.919	1	2.381	2.305	19.698	1	10.713	1.428	14.990
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	(3.078)	(5.263)	(14.819)	(79)	(7)	(2.318)	(15.394)	(209)	(4.407)	(701)	(13.357)
Σύνολο κυκλοφορούντων	**319**	**(5.186)**	**22.100**	**(78)**	**2.374**	**(13)**	**4.304**	**(208)**	**6.306**	**727**	**1.633**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	116	–	727	68	–	–	10	3	–	–	–
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	(533)	–	(180)	–	–	–	(388)	–	–	(23)	(1.071)
Σύνολο μη κυκλοφορούντων	**(417)**	**–**	**547**	**68**	**–**	**–**	**(378)**	**3**	**–**	**(23)**	**(1.071)**

	2019										
(Ποσά σε ευρώ)	**AED**	**ALL**	**BHD**	**IQD**	**LYD**	**MKD**	**QAR**	**RON**	**RSD**	**SAR**	**USD**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	8.824	252	47.304	1.183	2.528	2.309	22.261	7	6.448	1.819	9.928
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	(4.754)	(5.108)	(21.478)	(1.346)	(13)	(2.298)	(14.674)	(326)	(1.910)	(845)	(10.137)
Σύνολο κυκλοφορούντων	**4.070**	**(4.856)**	**25.826**	**(163)**	**2.515**	**11**	**7.587**	**(319)**	**4.538**	**974**	**(209)**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	192	–	433	92	–	–	14	3	–	–	–
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	(5.071)	–	(443)	(117)	–	–	(325)	–	(6)	(48)	(1.053)

Σύνολο μη κυκλοφορούντων	**(4.879)**	**–**	**(10)**	**(25)**	**–**	**–**	**(311)**	**3**	**(6)**	**(48)**	**(1.053)**

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία των Καθαρών κερδών καθώς και των Λοιπών συνολικών αποτελεσμάτων της χρήσης στις διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών μέσω από την επίδρασής τους στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις. Για το νόμισμα BGN δεν εξετάσαμε την μεταβολή καθώς το νόμισμα έχει σταθερή ισοτιμία έναντι του ευρώ. Για τα υπόλοιπα νομίσματα εξετάσαμε την ευαισθησία σε μια μεταβολή +/- 10%.

Ο πίνακας παρουσιάζει την κατά +10% μεταβολή. Η κατά -10% μεταβολή λαμβάνεται με το αντίστροφο από το παρουσιαζόμενο πρόσημο.

	2020										
	AED	**MKD**	**RON**	**QAR**	**BHD**	**USD**	**LYD**	**ALL**	**RSD**	**IQD**	**SAR**
Επίδραση στα Καθαρά κέρδη	(9)	–	–	–	–	88	–	–	–	–	–
Επίδραση στα Λοιπά συνολικά αποτελέσματα	38	–	(20)	485	2.205	–	237	(754)	(707)	(167)	122

	2019										
	AED	**MKD**	**RON**	**QAR**	**BHD**	**USD**	**LYD**	**ALL**	**RSD**	**IQD**	**SAR**
Επίδραση στα Καθαρά κέρδη	(3)	–	–	–	–	97	–	–	–	–	–
Επίδραση στα Λοιπά συνολικά αποτελέσματα	(435)	10	(7)	812	2.918	–	251	(827)	(1.468)	(358)	143

Για τη διαχείριση αυτής της κατηγορίας κινδύνου, η Διοίκηση και το τμήμα χρηματοοικονομικής διαχείρισης του Ομίλου φροντίζει ώστε, κατά το μέγιστο δυνατόν οι απαιτήσεις (έσοδα) και οι υποχρεώσεις (δαπάνες), να συνομολογούνται σε ευρώ ή σε νομίσματα που έχουν σταθερή ισοτιμία με το ευρώ (π.χ. το βουλγαρικό λέβα (BGN)) ή στο ίδιο νόμισμα ώστε να αντικρίζονται μεταξύ τους.

40.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ

Η πολιτική του Ομίλου είναι να ελαχιστοποιήσει την έκθεσή του στον κίνδυνο ταμειακών ροών επιτοκίου όσον αφορά στη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση. Την 31.12.2020, το 100% των συνολικών δανείων του Ομίλου εκτοκίζεται με κυμαινόμενο επιτόκιο (σταθερού spread).

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία των καθαρών κερδών της χρήσης σε μια λογική μεταβολή του μεταβλητού επιτοκίου των έντοκων απαιτήσεων και υποχρεώσεων της τάξεως του +/- 20% (2019: +/- 20%), επί του μεταβλητού μέρους του επιτοκίου (πχ. Euribor 6M). Οι αλλαγές στα επιτόκια εκτιμάται ότι κινούνται σε μία λογική βάση σε σχέση με τις πρόσφατες συνθήκες της αγοράς

	2020		2019	
	20%	(20)%	20%	(20)%
Καθαρά κέρδη μετά από φόρο εισοδήματος (από έντοκες υποχρεώσεις)	(0,4)	0,4	(14,5)	14,5
Καθαρά κέρδη μετά από φόρο εισοδήματος (από έντοκα περιουσιακά στοιχεία)	0,5	(0,5)	36,4	(36,4)

Ο Όμιλος δεν εκτίθεται σε άλλους κινδύνους τιμών επιτοκίων, ή μεταβολών τιμών χρεογράφων των οποίων η τιμή διαπραγματεύεται σε χρηματοοικονομική αγορά.

40.3 ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

Η έκθεση του Ομίλου όσον αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο περιορίζεται στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία αναλύονται ως εξής:

	31.12.2020	31.12.2019
Χρηματικά διαθέσιμα	267.726	199.944
Δάνεια και απαιτήσεις	309.259	440.927
Σύνολο	**576.985**	**640.871**

Ο Όμιλος ελέγχει διαρκώς τις απαιτήσεις του, είτε χωριστά είτε κατά ομάδα και ενσωματώνει τις προκύπτουσες πληροφορίες στον πιστωτικό του έλεγχο. Στις περιπτώσεις όπου είναι σκόπιμο, χρησιμοποιούνται εξωτερικές εκθέσεις ή αναλύσεις σχετικά με τους υφιστάμενους ή ενδεχόμενους πελάτες.

Ο Όμιλος δεν εκτίθεται σε σημαντικό πιστωτικό κίνδυνο από εμπορικές απαιτήσεις. Αυτό οφείλεται αφενός στην πολιτική του Ομίλου, η οποία εστιάζεται στη συνεργασία με αξιόπιστους πελάτες και αφετέρου στη φύση των δραστηριοτήτων του Ομίλου.

Ειδικότερα, το σύνολο των απαιτήσεων είτε αφορά το στενό, είτε τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, είτε ιδιώτες πελάτες με μεγάλες οικονομικές δυνατότητες στο εσωτερικό και το εξωτερικό, βρίσκονται κάτω από ειδική παρατήρηση και η Διοίκηση εκτιμά διαρκώς την αξιοπιστία των πελατών της, το μέγεθος ενός εκάστου αυτών, ανεξάρτητα εάν είναι φορέας του ευρύτερου δημοσίου ή ιδιώτης, για πιθανές επιπτώσεις που θα μπορούσε να έχει, προκειμένου να λάβει τα απαραίτητα μέτρα για να ελαχιστοποιήσει τυχόν επιπτώσεις για τον Όμιλο.

Επισημαίνεται πάντως ότι, στις πληρωμές από το δημόσιο και τις εταιρείες που ελέγχονται από αυτό, παρατηρούνται κάποιες χρονικές καθυστερήσεις.

Ο πιστωτικός κίνδυνος για τα χρηματικά διαθέσιμα, καθώς και για τις λοιπές απαιτήσεις κρίνεται περιορισμένος, δεδομένου ότι οι συμβαλλόμενοι είναι Τράπεζες με υψηλής ποιότητας κεφαλαιακή

διάρθρωση, το Ελληνικό Δημόσιο ή εταιρείες του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα ή ισχυροί επιχειρηματικοί Όμιλοι.

Η διοίκηση θεωρεί ότι όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, για τα οποία έχουν σχηματισθεί οι απαραίτητες απομειώσεις, είναι υψηλής πιστωτικής ποιότητας.

40.4 ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Ο Όμιλος διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητάς του με προσεκτική παρακολούθηση των χρεών, των μακροπρόθεσμων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων καθώς επίσης και των πληρωμών που πραγματοποιούνται καθημερινά. Οι ανάγκες ρευστότητας παρακολουθούνται σε διάφορες χρονικές ζώνες, σε καθημερινή και εβδομαδιαία βάση καθώς και σε μια κυλιόμενη περίοδο 30 ημερών. Οι ανάγκες ρευστότητας για τους επόμενους 6 μήνες και το επόμενο έτος προσδιορίζονται μηνιαία.

Ο Όμιλος διατηρεί μετρητά και διαθέσιμα σε τράπεζες για να καλύψει ανάγκες ρευστότητας για περιόδους έως 30 ημερών. Τα κεφάλαια για τις μεσοπρόθεσμες ανάγκες ρευστότητας αποδεσμεύονται από προθεσμιακές καταθέσεις του Ομίλου. Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31η Δεκεμβρίου 2020 αναλύεται ως εξής:

	0 έως 12 μήνες	1ο έως 5ο έτος	Πέραν του 5ου έτους	Σύνολο
Μακροπρόθεσμος Δανεισμός	7.893	38.720	65.149	111.762
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	2.834	3.457	400	6.691
Βραχυπρόθεσμος Δανεισμός	89.054	0	0	89.054
Προμηθευτές	171.189	0	0	171.189
Δεδουλευμένες και λοιπές βραχυπρόθεσμες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	24.349	0	0	24.349
Σύνολο	**295.319**	**42.177**	**65.549**	**403.045**

Η αντίστοιχη ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων για την 31η Δεκεμβρίου 2019 είχε ως εξής:

	0 έως 12 μήνες	1ο έως 5ο έτος	Πέραν του 5ου έτους	Σύνολο
Μακροπρόθεσμος Δανεισμός	16.657	67.153	85.234	169.044
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	9.548	4.518	625	14.691
Υποχρεώσεις από παράγωγα	380	1.053	–	1.433
Βραχυπρόθεσμος Δανεισμός	94.179	0	0	94.179
Προμηθευτές	198.521	0	0	198.521

Δεδουλευμένες και λοιπές βραχυπρόθεσμες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	28.162	–	0	28.162
Σύνολο	**347.447**	**72.724**	**85.859**	**506.030**

Οι ανωτέρω συμβατικές ημερομηνίες λήξης αντικατοπτρίζουν τις μικτές ταμειακές ροές, οι οποίες ενδέχεται να διαφέρουν από τις λογιστικές αξίες των υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

40.5 ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΡΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ ΤΟΥ ΚΟΡΩΝΟΪΟΥ (COVID-19)

Ο Όμιλος ΤΕΡΝΑ συγκαταλέγεται μεταξύ των σημαντικότερων ελληνικών επιχειρηματικών ομίλων και κατέχει ηγετική θέση στον τομέα των υποδομών. Θέση της Διοίκησης είναι ότι ο Όμιλος δραστηριοποιείται σε κλάδους οι οποίοι είναι περισσότερο αμυντικοί κατά τη διάρκεια των φάσεων του οικονομικού κύκλου. Περαιτέρω, ο Όμιλος έχει ήδη αποδείξει κατά τη διάρκεια της ελληνικής χρηματοπιστωτικής κρίσης (ήτοι τη δυσκολότερη και μακρύτερη χρονικά χρηματοπιστωτική κρίση στην Ευρώπη), την ικανότητά του να αναπτύσσεται και να ενισχύει τη θέση του στην αγορά.

Στα τέλη του Δεκεμβρίου 2019 εμφανίστηκε στην Κίνα το νέο στέλεχος κορωνοϊού SARS-CoV-2, το οποίο προκαλεί την ασθένεια του κορωνοϊού (COVID-19). Κατά τους επόμενους μήνες, η ασθένεια του κορωνοϊού (COVID-19) εξαπλώθηκε ραγδαία παγκοσμίως και στις 11 Μαρτίου 2020 ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας ανακήρυξε το ξέσπασμα του κορωνοϊού (COVID-19) ως πανδημία. Η πανδημία του COVID-19 οδήγησε σε πρωτοφανή κρίση στην παγκόσμια υγεία και οικονομία. Στην Ελλάδα, ο ιός εντοπίστηκε για πρώτη φορά στα τέλη Φεβρουαρίου 2020, οδηγώντας σε εθνική καραντίνα. Στις αρχές Μαΐου, ξεκίνησε μία σταδιακή χαλάρωση των περιορισμών της καραντίνας, η οποία συνεχίστηκε έως τον Ιούνιο. Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, ωστόσο, η αύξηση των κρουσμάτων COVID-19 στην Ελλάδα οδήγησε στην πρόωρη λήξη της τουριστικής περιόδου και την επαναφορά περιοριστικών μέτρων. Μέτρα περιορισμένης επαναλειτουργίας των καταστημάτων εφαρμόστηκαν κατά την εορταστική περίοδο των Χριστουγέννων. Καθ' όλη τη διάρκεια της πανδημίας, ο Όμιλος ενεργεί διαρκώς με βάση τις οδηγίες και τις αποφάσεις όλων των σχετικών φορέων, τηρώντας τις απαιτήσεις και το πλάνο δράσης που υιοθέτησαν οι Ελληνικές Αρχές.

Στο πλαίσιο της προστασίας της δημόσιας υγείας, πολλές χώρες υιοθέτησαν έκτακτα, προσωρινά και δαπανηρά μέτρα περιορισμού (ορισμένες χώρες έχουν απαιτήσει από τις εταιρείες να περιορίσουν ή και να αναστείλουν τις συνήθεις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες). Η Ελληνική Κυβέρνηση στην προσπάθειά της να κρατήσει σε χαμηλά επίπεδα τα κρούσματα και τους θανάτους μέχρι και το χρονικό όριο που θα ήταν εφικτός ο εμβολιασμός ενός μεγάλου ποσοστού του πληθυσμού, προχώρησε στην λήψη αυστηρότερων μέτρων σε σχέση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, λαμβάνοντας επαναλαμβανόμενα περιοριστικά μέτρα στους τομείς του τουρισμού, του εμπορίου, της εστίασης και της διασκέδασης. Για τη στήριξη των εργαζομένων και των πληττομένων επιχειρήσεων προχώρησε στη λήψη δημοσιονομικών μέτρων μέσω συνδυασμένων ενεργειών διαφύλαξης της απασχόλησης και της αναστολής πληρωμών υποχρεώσεων, σε μέτρα τα οποία περιόρισαν το αρνητικό αποτύπωμα των επιπτώσεων της οικονομίας.

Το σύνολο των μέτρων αυτών είχε σαν αποτέλεσμα σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος να καταμετρηθεί ύφεση στην Ελληνική Οικονομία ύψους 8,2% για το 2020, ενώ σε επίπεδο Ευρωζώνης η οικονομία κατέγραψε συρρίκνωση κατά 6,6%.

Η ύπαρξη των επιπτώσεων της πανδημίας σε παγκόσμιο επίπεδο είχε σαν αποτέλεσμα, η Ευρωπαϊκή Ένωση να υποχρεωθεί στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των επιπτώσεων αυτών στην Ευρωπαϊκή Οικονομία από την πανδημία του COVID-19, να εγκρίνει χρηματοδοτήσεις ύψους 1.824 δισ. ευρώ για την ενίσχυση των μελών της. Η Ελλάδα από το σύνολο των χρηματοδοτήσεων αυτών αναμένεται να αντλήσει 72 δισ. ευρώ, 31 δισ. ευρώ ευρώ μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (18 δισ. ευρώ υπό τη μορφή επιδοτήσεων, 13 δισ. ευρώ υπό την μορφή δανείων και 40 δισ. ευρώ μέσω του Ταμείου Συνοχής Ε.Σ.Π.Α. για την περίοδο 2021-2027.

Η υγειονομική κρίση από την πανδημία του κορωνοϊού (COVID-19) έχει οδηγήσει την παγκόσμια οικονομία σε μια περίοδο αβεβαιότητας και αστάθειας, οι συνέπειες της οποίας είναι δύσκολο να εκτιμηθούν με βάση τα μέχρι τώρα δεδομένα, καθώς η κατάσταση είναι εξελισσόμενη. Οι οικονομικές επιπτώσεις θα εξαρτηθούν από τη διάρκεια και την ένταση της ύφεσης, καθώς και τις διαμορφωμένες προοπτικές ανάκαμψης. Ήδη για την αντιμετώπιση των υγειονομικών και κατ επέκταση και οικονομικών πτυχών της πανδημίας, οι κυβερνήσεις ανά τον κόσμο έχουν ξεκινήσει προγράμματα μαζικού εμβολιασμού που βρίσκονται σε εξέλιξη με στόχο να καλύψουν όλο τον πληθυσμό και να δημιουργήσουν το απαιτούμενο τοίχος ανοσίας, το οποίο θα οδηγήσει σε μία κανονικότητα. Στη βάση ότι η πανδημία δεν έχει ακόμη ελεγχθεί πλήρως, σε συνδυασμό και με την παρουσία μεταλλάξεων του ιού που μεταβάλλουν τη μεταδοτικότητα του ιού αλλά και την αποτελεσματικότητα των εμβολίων, ο κίνδυνος αυτός, παραμένει στην ενότητα των κυριότερων κινδύνων του Ομίλου.

Η Διοίκηση του Ομίλου με εξαιρετικά υψηλό αίσθημα ευθύνης, απέναντι στους πελάτες, στους εργαζόμενους, στους προμηθευτές, στους συνεργάτες και στους επενδυτές του, παρακολουθεί τις εξελίξεις σχετικά με την πανδημία του κορωνοϊού (COVID-19), μελετώντας τους πιθανούς παράγοντες κινδύνου που θα μπορούσαν να επηρεάσουν τη χρηματοοικονομική θέση, τις δραστηριότητες και τα αποτελέσματα του Ομίλου.

(i) Οργανωτικός Σχεδιασμός Ομίλου

Μετά τις πρώτες ανακοινώσεις, η Διοίκηση του Ομίλου με κυρίαρχη προτεραιότητα την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων και των συνεργατών του, κινήθηκε με ταχύτητα και αποφασιστικότητα, σχεδίασε και άρχισε αμέσως να υλοποιεί ένα πλάνο μέτρων και ενεργειών με κύριους στόχους: τη διαμόρφωση ενός ασφαλούς περιβάλλοντος εργασίας όλων των εργαζομένων παράλληλα με την υιοθέτηση πολιτικών εξ αποστάσεως εργασίας όπου αυτό κρίνεται εφικτό και αναγκαίο, την ασφάλεια και την αξιοποίηση της πλέον σύγχρονης τεχνολογίας της πληροφορικής για τον περιορισμό των μετακινήσεων και ταξιδιών στο ελάχιστο δυνατό, την πραγματοποίηση τηλεδιασκέψεων (βιντεοκλήσεων), καθώς και σύγχρονων, ευέλικτων τρόπων εργασίας ανάλογα με τις ατομικές ή ειδικές ανάγκες ομάδων εργαζομένων.

Εξαιρετικά αυστηροί κανόνες λειτουργίας έχουν υιοθετηθεί σε όλα τα σημεία παρουσίας και λειτουργίας του Ομίλου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, προκειμένου να επιβεβαιώνεται διαρκώς το υψηλότερο δυνατό επίπεδο ασφάλειας για όλους.

Παράλληλα, ο Όμιλος υλοποίησε ένα πρόγραμμα ασφαλούς επαναπατρισμού των στελεχών και των εργαζομένων του από την Κύπρο σε απόλυτη εφαρμογή των αποφάσεων και των οδηγιών των εθνικών αρμόδιων αρχών. Συγκεκριμένα, στις 01.04.2020, η ΤΕΡΝΑ ΑΕ ανακοίνωσε την ολοκλήρωση των διαδικασιών ασφαλούς επαναπατρισμού από την Κύπρο περίπου 400 εργαζομένων στα έργα των θυγατρικών της, μετά την απόφαση της κυπριακής κυβέρνησης να προχωρήσει σε κλείσιμο των εργοταξίων στη χώρα (άρθηκε η σχετική απόφαση στις 04.05.2020). Ο επαναπατρισμός έγινε για την συντριπτική πλειονότητα των εργαζομένων, με ειδικές πτήσεις που οργάνωσε η ΤΕΡΝΑ ΑΕ σε συνεργασία με την Aegean. Για τους επαναπατρισθέντες εργαζόμενους ακολουθήθηκαν όλες οι

προβλεπόμενες από την Πολιτεία και τον ΕΟΔΥ διαδικασίες και ο Όμιλος φρόντισε για την ασφαλή μετάβασή τους στους τόπους κατοικίας τους, εντός κι εκτός Αθηνών.

(iii) Επιπτώσεις από την πανδημία του κορωνοϊού (COVID-19) ανά βασικό λειτουργικό τομέα του Ομίλου και μέτρα περιορισμού αυτών

Ο Όμιλος έχει λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να συνεχιστεί απρόσκοπτα η εξέλιξη των βασικών δραστηριοτήτων του, συνεχίζοντας αδιαλείπτως την κατασκευαστική του δραστηριότητα και ενισχύοντας τις προσπάθειες σταθεροποίησης της ελληνικής οικονομίας και της απασχόλησης. Αναλυτικά ανά κλάδο

- **Λειτουργικός Τομέας Κατασκευών**

Στον Λειτουργικό Τομέα των Κατασκευών υπήρξαν καθυστερήσεις, παρά το γεγονός ότι καμία από τις υπάρχουσες υπογεγραμμένες συμβάσεις δεν ακυρώθηκε. Συγκεκριμένα, για κάποια έργα υπήρξε βραχυχρόνια αναστολή εργασιών λόγω των μέτρων για την αποφυγή κρουσμάτων λόγω του COVID-19. Με την πάροδο του χρονικού περιορισμού που αφορούσε την έξαρση της πανδημίας, οι κατασκευαστικές εργασίες συνεχίστηκαν εκ νέου, χωρίς και πάλι να επιτευχθεί ο προβλεπόμενος βάσει του αρχικού προγράμματος ρυθμός εκτέλεσης.

Αναφορικά με τις υπάρχουσες καθυστερήσεις που υπήρξαν ο Όμιλος δεν αντιμετωπίζει τον κίνδυνο της μη τήρησης των συμβατικών χρονοδιαγραμμάτων, καθώς οι σχετικές προθεσμίες παρατείνονται αντίστοιχα. Να σημειωθεί ότι οι κατασκευαστικές συμβάσεις περιλαμβάνουν και σχετικούς όρους αναφορικά με καθυστερήσεις από γεγονότα τα οποία δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν (force majeure events), παρέχοντας ένα επιπλέον συμβατικό επίπεδο ασφάλειας αναφορικά με την εξέλιξη των έργων και την απόδοση/ αποζημίωσή τους.

Ο πιστωτικός κίνδυνος στο πλαίσιο της πανδημίας του κορωνοϊού, περιορίζεται στην πιθανότητα μη ανταπόκρισης των πελατών στους συμφωνημένους όρους αποπληρωμής. Εντός του 2020 δεν διαπιστώθηκαν σημαντικές καθυστερήσεις αποπληρωμής των τιμολογημένων εργασιών. Εάν υπάρξει όμως εντός του 2021 ακόμη και μια πιθανή μέτρια καθυστέρηση εισπράξεων, η Διοίκηση εκτιμά ότι δεν θα μπορούσε να δημιουργήσει κάποιο ταμειακό πρόβλημα στον κλάδο.
Η εκτίμηση αυτή της διοίκησης βασίζεται: (α) στο ότι κύριος των περισσότερων κατασκευαστικών έργων που έχει αναλάβει ο Όμιλος είναι το Ελληνικό Δημόσιο και φορείς του Ελληνικού Δημοσίου, καθώς και δημόσιοι φορείς του εξωτερικού έχοντας στις περισσότερες περιπτώσεις αδιάλειπτα εξασφαλισμένους πόρους, π.χ. ευρωπαϊκοί πόροι ή πόροι που έχουν διασφαλίσει εταιρείες παραχώρησης οι οποίες και έχουν αναθέσει κατασκευαστικά έργα στις θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου, (β) στους αξιόπιστους πελάτες με μεγάλες οικονομικές δυνατότητες και (γ) στην ύπαρξη οικονομικών μέτρων για τη στήριξη των οικονομιών των ευρωπαϊκών κρατών από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), προκειμένου να αμβλυνθούν οι οικονομικές επιπτώσεις από τον κορωνοϊό.
Να σημειωθεί ότι, παρά τις έκτακτες συνθήκες λόγω της παγκόσμιας κρίσης της δημόσιας υγείας, το Ελληνικό Δημόσιο δεν έχει ανακοινώσει επί του παρόντος την αναστολή ουδεμίας διαδικασίας ανάθεσης, ως μια πρωτοβουλία για την έμπρακτη υποστήριξη της Ελληνικής οικονομίας.
Η ανάγκη ώθησης της οικονομικής ανάκαμψης ως αποτέλεσμα της κρίσης του COVID-19, σύμφωνα με τον αρμόδιο Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών, επιβάλλει την εκκίνηση των μεγάλων έργων, η οποία αποτελεί μια από τις άμεσες προτεραιότητες της Ελληνικής Κυβέρνησης. Προς την υλοποίηση του σκοπού αυτού η πρόθεση της Ελληνικής Κυβέρνησης είναι να αλλάξει το θεσμικό πλαίσιο των διαγωνιστικών διαδικασιών, έτσι ώστε να

επιταχυνθούν οι αδειοδοτήσεις για να ενταχθούν στον νόμο των στρατηγικών επενδύσεων τα μεγάλα έργα των υποδομών, τα οποία ξεπερνούν τα 13 δισ. Ευρώ, εκ των οποίων ένα σημαντικό τμήμα εκτιμάται ότι θα εκτελεστούν από τον Όμιλο.

Μια σημαντική καθυστέρηση στην υλοποίηση των διαγωνιστικών διαδικασιών λόγω αλλαγής των προτεραιοτήτων από το Ελληνικό Δημόσιο, θα δημιουργούσε σημαντικά προβλήματα στον κλάδο, και κατ' επέκταση στον κατασκευαστικό τομέα του Ομίλου.

Η ΤΕΡΝΑ ΑΕ βρίσκεται σε πλεονεκτική θέση λόγω (α) της κυρίαρχης θέσης της στον κατασκευαστικό κλάδο, σε συνδυασμό με την έμπειρη και αποδεδειγμένα αποτελεσματική διοικητική ομάδα, και (β) της ισχυρής χρηματοοικονομικής θέσης της εταιρείας, προκειμένου να στηριχθεί η εμπρόθεσμη ολοκλήρωση όλων των έργων που έχει ή /και θα αναλάβει.

- **Λειτουργικός Τομέας Λατομείων/Βιομηχανίας**

Η δραστηριότητα του τομέα στην εξόρυξη και επεξεργασία λευκολίθου και στη συνέχεια στην παραγωγή προϊόντων μαγνησίας, τα οποία σχεδόν στο σύνολό τους εξάγονται σε διάφορες χώρες, μειώθηκε σημαντικά λόγω της πανδημίας του COVID-19, συνεπεία των προβλημάτων που δημιουργήθηκαν στην διακίνηση των εμπορευμάτων στις χώρες των πελατών.

Ως εκ τούτου, η θυγατρική ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ μείωσε δραστικά την παραγωγή προϊόντων εν αναμονή της ομαλοποίησης της αγοράς, ενώ παράλληλα προχώρησε σε επανασχεδιασμό της παραγωγικής διαδικασίας για την βέλτιστη χρήση των υπαρχόντων προς εξόρυξη αποθεμάτων λευκολίθου και του υπάρχοντος εξοπλισμού.

Σύνοψη

Η πανδημία του κορωνοϊού (COVID-19) έχει οδηγήσει την παγκόσμια οικονομία σε μια περίοδο αβεβαιότητας και αστάθειας, οι συνέπειες της οποίας είναι δύσκολο να εκτιμηθούν με βάση τα μέχρι τώρα δεδομένα, καθώς η κατάσταση είναι εξελισσόμενη. Οι οικονομικές επιπτώσεις θα εξαρτηθούν από τη διάρκεια και την ένταση της ύφεσης καθώς και τις διαμορφωμένες προοπτικές ανάκαμψης. Η Διοίκηση εκτιμά ότι η λειτουργία, η χρηματοοικονομική επίδοση, οι ταμειακές ροές και η οικονομική θέση του Ομίλου δεν θα επηρεαστούν σημαντικά. Σε κάθε περίπτωση η Διοίκηση μεριμνά για τη διατήρηση της εύρυθμης λειτουργίας τόσο στην ελληνική επικράτεια όσο και στις λοιπές χώρες όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος, εφαρμόζοντας διαδικασίες συνεχούς εντοπισμού και αξιολόγησης όλων των κινδύνων που ενδεχομένως θα προκύψουν στο άμεσο μέλλον. Σε άμεση, συνεχή και συστηματική συνεργασία με τους Risk Managers και τα διευθυντικά στελέχη του Ομίλου, η Διοίκηση σχεδιάζει και εφαρμόζει μέτρα αντιμετώπισης κάθε εντοπιζόμενου κινδύνου ώστε να περιορίζει τις αρνητικές του επιπτώσεις στον ελάχιστο δυνατό βαθμό. Η οργανωτική αποτελεσματικότητα του Ομίλου και η συνεχής μέριμνα της Διοίκησης να χρησιμοποιεί τα διευθυντικά της στελέχη κατά project και ειδικό θέμα, ανάλογα με την απαιτούμενη ικανότητα και εμπειρία έχουν δημιουργήσει έναν αποδεδειγμένα ικανό, ευέλικτο και αποτελεσματικό μηχανισμό αντιμετώπισης κάθε πιθανής κρίσης σε οποιαδήποτε εταιρεία του Ομίλου και αν εμφανιστεί. Στην βασική αυτή αρχή οφείλεται και η άμεση αντίδραση της Διοίκησης και του ανωτέρω μηχανισμού για την αντιμετώπιση της επιδημικής κρίσης με σύνεση, ψυχραιμία και στρατηγική προοπτική.

41 ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία καθώς και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου ανά κατηγορία έχουν ως εξής:

	31.12.2020		
Χρηματοοικονομικά Στοιχεία Ενεργητικού	**Αναπόσβεστο κόστος**	**Εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών αποτελεσμάτων**	**Σύνολο**
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	0	12.230	**12.230**
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	39.505	0	**39.505**
Εμπορικές απαιτήσεις και λοιπές απαιτήσεις	269.754	0	**269.754**
Χρηματικά διαθέσιμα	267.726	0	**267.726**
Σύνολο	**576.985**	**12.230**	**589.215**

	31.12.2019		
Χρηματοοικονομικά Στοιχεία Ενεργητικού	**Αναπόσβεστο κόστος**	**Εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών αποτελεσμάτων**	**Σύνολο**
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	0	12.176	**12.176**
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	115.068	0	**115.068**
Εμπορικές απαιτήσεις και λοιπές απαιτήσεις	325.859	0	**325.859**
Χρηματικά διαθέσιμα	199.944	0	**199.944**
Σύνολο	**640.871**	**12.176**	**653.047**

	31.12.2020		
Χρηματοοικονομικά Στοιχεία Υποχρεώσεων	**Αναπόσβεστο κόστος**	**Εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών αποτελεσμάτων**	**Σύνολο**
Μακροπρόθεσμός δανεισμός	111.762	–	**111.762**
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	122	–	**122**
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	195.538	–	**195.538**
Βραχυπρόθεσμός δανεισμός	89.054	–	**89.054**
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	6.691	–	**6.691**
Σύνολο	**403.167**	**–**	**403.167**

		31.12.2019	
Χρηματοοικονομικά Στοιχεία Υποχρεώσεων	**Αναπόσβεστο κόστος**	**Εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών αποτελεσμάτων**	**Σύνολο**
Μακροπρόθεσμός δανεισμός	169.044	–	**169.044**
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.525	–	**1.525**
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	226.683	–	**226.683**
Βραχυπρόθεσμός δανεισμός	94.179	–	**94.179**
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	14.691	–	**14.691**
Υποχρεώσεις από παράγωγα	–	1.433	**1.433**
Σύνολο	**506.122**	**1.433**	**507.555**

42 ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΗ ΕΥΛΟΓΗΣ ΑΞΙΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρούνται σε εύλογες αξίες στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης του Ομίλου ταξινομούνται βάσει της παρακάτω ιεραρχίας σε 3 Επίπεδα για τον καθορισμό και την γνωστοποίηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων ανά τεχνική αποτίμησης:

- **Επίπεδο 1:** εύλογη αξία με βάση διαπραγματεύσιμες (μη προσαρμοσμένες) τιμές σε ενεργές αγορές για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.
- **Επίπεδο 2:** εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα (είτε άμεσα είτε έμμεσα) σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.
- **Επίπεδο 3:** εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων του Ομίλου που επιμετρώνται σε εύλογη αξία αναλύονται κατά την 31.12.2020 και την 31.12.2019 στα ως άνω επίπεδα ιεράρχησης ως εξής:

	31.12.2020			
Χρηματοοικονομικά Στοιχεία Ενεργητικού	**Επίπεδο 1**	**Επίπεδο 2**	**Επίπεδο 3**	**Σύνολο**
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	–	–	12.230	12.230
Σύνολο	**–**	**–**	**12.230**	**12.230**
Χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις από παράγωγα	–	–	–	–
Καθαρή εύλογη αξία	**–**	**–**	**12.230**	**12.230**

	31.12.2019			
Χρηματοοικονομικά Στοιχεία Ενεργητικού	**Επίπεδο 1**	**Επίπεδο 2**	**Επίπεδο 3**	**Σύνολο**
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	–	–	12.176	12.176
Σύνολο	**–**	**–**	**12.176**	**12.176**
Χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις από παράγωγα	–	1.433	–	1.433
Σύνολο	**–**	**1.433**	**–**	**1.433**
Καθαρή εύλογη αξία	**–**	**(1.433)**	**12.176**	**10.743**

Δεν υπήρξαν αλλαγές στις τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιεί ο Όμιλος κατά την περίοδο. Εντός της περιόδου που έληξε την 31.12.2020 και εντός της χρήσης 2019 δεν υπήρχαν μεταφορές ποσών μεταξύ των επιπέδων ιεράρχησης εύλογης αξίας 1 και 2.

Αποτιμήσεις σε εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων του Επιπέδου 3

Η κίνηση των χρηματοοικονομικών μέσων που έχουν ταξινομηθεί στο Επίπεδο 3 του Ομίλου για την περίοδο που έληξε την 31.12.2020 και για τη χρήση 2019 παρουσιάζεται ακολούθως:

	1.1-31.12.2020	**1.1-31.12.2019**
	Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	**Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους**
Υπόλοιπα έναρξης	**12.176**	**11.125**
Μειώσεις	(53)	(919)
Κέρδη /(ζημιές) στα Λοιπά Συνολικά Αποτελέσματα	107	1.970
Υπόλοιπα λήξης	**12.230**	**12.176**

Τα στοιχεία του ενεργητικού του επιπέδου 3 αφορά σε επενδύσεις σε εταιρείες με ποσοστό συμμετοχής κάτω του 20% (Σημείωση 19). Οι επενδύσεις αυτές αναλύονται ως εξής:

	Εύλογη Αξία επένδυσης 31.12.2020	**Εύλογη Αξία επένδυσης 31.12.2019**	**Μέθοδος υπολογισμού εύλογης αξίας**	**Λοιπές πληροφορίες**
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ	5.423	5.210	Χρηματιστηριακή αξία μετοχής	Χρηματιστηριακή αξία μετοχής 31.12.2020/31.12.2019
ΒΙΟΜΕΚ Α.Ε.	–	53	Μέθοδος καθαρής θέσης σε εύλογες αξίες	Εύλογη αξία ιδίων κεφαλαίων 31.12.2020/31.12.2019

ΗΛΙΟΧΩΡΑ ΑΕ	2.749	2.855	Μέθοδος καθαρής θέσης σε εύλογες αξίες	Εύλογη αξία ιδίων κεφαλαίων 31.12.2020/31.12.2019
ΕΚΕΠΥ	15	15	Μέθοδος καθαρής θέσης σε εύλογες αξίες	Εύλογη αξία ιδίων κεφαλαίων 31.12.2020/31.12.2019
ICON EOOD	4.043	4.043	Μέθοδος Προεξόφληση μερισματικής απόδοσης	Εύλογη αξία ιδίων κεφαλαίων 31.12.2020/31.12.2019
Σύνολο	**12.230**	**12.176**		

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων του επιπέδου 2 αφορούν σε παράγωγα αντιστάθμισης κινδύνου. Οι επενδύσεις αυτές αναλύονται ως εξής:

	Εύλογη Αξία επένδυσης 31.12.2020	**Εύλογη Αξία επένδυσης 31.12.2019**	**Μέθοδος υπολογισμού εύλογης αξίας**	**Λοιπές πληροφορίες**
Απαιτήσεις / (Υποχρεώσεις) από παράγωγα αντιστάθμισης κινδύνων (IRS)	–	(1.433)	Λήψη αποτιμήσεων από πιστωτικά ιδρύματα σε συνδυασμό με εσωτερική αποτίμηση με χρήση καμπύλων επιτοκίου	
Σύνολο	**–**	**(1.433)**		

Οι λογιστικές αξίες των παρακάτω χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων προσεγγίζουν την εύλογη αξία τους λόγω της βραχυπρόθεσμης φύσης τους:

- Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις
- Χρηματικά διαθέσιμα
- Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

43 ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Οι στόχοι του Ομίλου ΤΕΡΝΑ όσον αφορά τη διαχείριση του κεφαλαίου είναι οι εξής:

- να εξασφαλίσει την ικανότητα του Ομίλου να συνεχίσει τη δραστηριότητα του (going-concern) και
- να εξασφαλίσει μια ικανοποιητική κεφαλαιακή δομή και απόδοση στους μετόχους.

Ο Όμιλος καθορίζει το ύψος του κεφαλαίου αναλογικά με τον κίνδυνο των δραστηριοτήτων, παρακολουθεί τις εξελίξεις στο οικονομικό περιβάλλον και την επίδρασή τους στα χαρακτηριστικά κινδύνου και διαχειρίζεται την κεφαλαιακή δομή (σχέση δανεισμού προς ίδια κεφάλαια) με την προσαρμογή του ύψους και της διάρκειας του δανεισμού, την έκδοση νέων μετοχών ή την επιστροφή κεφαλαίου στους μετόχους, την προσαρμογή του ύψους του μερίσματος ή και την πώληση μεμονωμένων ή ομάδων περιουσιακών στοιχείων.

Για τον σκοπό αυτόν, ο Όμιλος παρακολουθεί το κεφάλαιο στη βάση του δείκτη χρηματοδοτικής μόχλευσης τον οποίο ορίζει ως: Προσαρμοσμένο Καθαρό Χρέος /Προσαρμοσμένα Ίδια Κεφάλαια. Ως Προσαρμοσμένο Καθαρό Χρέος ορίζεται το σύνολο των Δανειακών Υποχρεώσεων πλέον των Υποχρεώσεων από Τραπεζικές Μισθώσεις μείον τα χρηματικά διαθέσιμα, όπως αυτά απεικονίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης. Ως Προσαρμοσμένα Ίδια Κεφάλαια ορίζονται τα Ίδια Κεφάλαια πλέον οι Επιχορηγήσεις.

Ο εν λόγω δείκτης κατά το τέλος των χρήσεων 2020 και 2019 έχει ως εξής:

	2020	**2019**
Έντοκος δανεισμός	201.342	270.071
Μείον :		
Χρηματικά διαθέσιμα	(267.726)	(199.944)
Προσαρμοσμένο Καθαρό Χρέος	**(66.384)**	**70.127**
Ίδια Κεφάλαια	108.388	108.758
Επιχορηγήσεις	14.052	14.185
Προσαρμοσμένα Ίδια Κεφάλαια	**122.440**	**122.943**
Δείκτης χρηματοδοτικής μόχλευσης	**(54,22)%**	**57,04%**

44 ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

44.1 Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις

Οι φορολογικές υποχρεώσεις του Ομίλου δεν είναι οριστικές, καθώς υπάρχουν ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις, οι οποίες αναλύονται στη σημείωση 5 των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης που έληξε την 31.12.2020.

Για τις ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις υπάρχει το ενδεχόμενο επιβολής πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων κατά τον χρόνο που θα εξετασθούν και θα οριστικοποιηθούν. Ο Όμιλος προβαίνει σε ετήσια εκτίμηση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που αναμένεται να προκύψουν από τον έλεγχο παρελθουσών χρήσεων, διενεργώντας σχετικές προβλέψεις όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο. Ο

Όμιλος έχει διενεργήσει προβλέψεις για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις ύψους 2.250 (31.12.2019: 3.250).

Με τις εγκυκλίους ΠΟΛ 1154/2017, ΠΟΛ 1191/2017, ΠΟΛ 1192/2017, ΠΟΛ 1194/2017 και ΠΟΛ. 1208/2017, ο Διοικητής της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) παρείχε οδηγίες για την ομοιόμορφη εφαρμογή των όσων έγιναν δεκτά με τις υπ' αριθ. ΣτΕ 1738/2017 (Ολομ.), ΣτΕ 2932/2017, ΣτΕ 2934/2017 και ΣτΕ 2935/2017 αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ) καθώς και την υπ' αριθ. 268/2017 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ).

Από τις ανωτέρω εγκυκλίους προκύπτει πενταετής παραγραφή - με βάση το γενικό κανόνα - για χρήσεις από το 2012 και μετά, καθώς και για τα φορολογικά έτη για τα οποία ισχύει ο Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας - ΚΦΔ (από το 2014 και μετά), πλην ειδικών εξαιρέσεων που ορίζονται στις σχετικές διατάξεις του ΚΦΔ.

Συνεπώς, και σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην υπ΄ αριθμ. ΠΟΛ. 1192/2017, το δικαίωμα του Δημοσίου για καταλογισμό φόρου μέχρι και τη χρήση 2014 έχει παραγραφεί εντός της χρήσης του 2020, εκτός αν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής των ειδικών διατάξεων περί 10ετούς, 15ετούς και 20ετούς παραγραφής. Αναλυτικά οι ανέλεγκτες χρήσεις ανά εταιρεία του Ομίλου περιγράφονται στην σημείωση 5.

Η Διοίκηση θεωρεί ότι πέρα των σχηματισμένων προβλέψεων, τυχόν ποσά φόρων που πιθανόν να προκύψουν, δεν θα έχουν σημαντική επίδραση στα ίδια κεφάλαια, στα αποτελέσματα και στις ταμειακές ροές του Ομίλου και της Εταιρείας.

Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης

Για τις χρήσεις 2011 έως και 2015, οι εταιρείες του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και πληρούν τα σχετικά κριτήρια υπαγωγής στον φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, έλαβαν Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν. 2238/1994 και του άρθρου 65Α παρ. 1 Ν.4174/2013, χωρίς να προκύψουν ουσιώδεις διαφορές. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την εγκύκλιο ΠΟΛ. 1006/2016, οι εταιρείες οι οποίες έχουν υπαχθεί στον ως άνω ειδικό φορολογικό έλεγχο δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια τακτικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές. Περαιτέρω, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, για τις χρήσεις 2016 και εφεξής, ο έλεγχος και η έκδοση της Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης ισχύει σε προαιρετική βάση. Στα πλαίσια αυτά, δεν έλαβαν έκθεση φορολογικής συμμόρφωσης για τις χρήσεις 2016 και 2017, η μητρική και οι ελληνικές θυγατρικές εταιρείες, για τη δε χρήση 2018 και 2019 έλαβαν έκθεση φορολογικής συμμόρφωσης η μητρική εταιρεία και οι περισσότερες εταιρείες του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα.

Ο ειδικός έλεγχος για τη λήψη Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης για τη χρήση 2020 για τις εταιρείες του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, βρίσκεται σε εξέλιξη και τα σχετικά φορολογικά πιστοποιητικά προβλέπεται να χορηγηθούν μετά τη δημοσίευση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της 31.12.2020. Κατά την ολοκλήρωση των εν λόγω φορολογικών ελέγχων, η Διοίκηση δεν αναμένει να προκύψουν σημαντικές φορολογικές υποχρεώσεις πέραν από αυτές που καταχωρήθηκαν και που απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην υπ΄ αριθμ. ΠΟΛ. 1192/2017, το δικαίωμα του Δημοσίου για καταλογισμό φόρου μέχρι και τη χρήση 2014 έχει παραγραφεί εκτός αν

συντρέχει περίπτωση εφαρμογής των ειδικών διατάξεων περί 10ετούς, 15ετούς και 20ετούς παραγραφής.

44.2 Δεσμεύσεις από κατασκευαστικές συμβάσεις

Το ανεκτέλεστο υπόλοιπο των έργων από κατασκευαστικές συμβάσεις του Ομίλου ανέρχεται κατά την 31.12.2020 σε ποσό 1.510 εκατ. ευρώ (31.12.2019:1.553 εκατ. ευρώ). Στο πλαίσιο των εν λόγω δεσμεύσεων, ο Όμιλος έχει χορηγήσει εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης συνολικού ποσού 972 εκατ. ευρώ (31.12.2019: 769 εκατ. ευρώ).

44.3 Δικαστικές υποθέσεις

Η Εταιρεία και οι ενοποιούμενες εταιρείες αυτής εμπλέκονται (υπό την ιδιότητα του εναγόμενου και του ενάγοντος) σε διάφορες δικαστικές υποθέσεις στα πλαίσια της κανονικής λειτουργίας τους. Ειδικότερα σε ότι αφορά σε δικαστικές υποθέσεις εναντίον του Ομίλου για εργατικά ατυχήματα που συνέβησαν κατά την εκτέλεση κατασκευαστικών έργων, σημειώνεται ότι ο Όμιλος είναι ασφαλισμένος έναντι εργατικών ατυχημάτων, και ως εκ τούτου δεν αναμένεται να προκύψει σημαντική επιβάρυνση από ενδεχόμενη αρνητική έκβαση τέτοιας φύσης δικαστικών υποθέσεων.

Ο Όμιλος σχηματίζει προβλέψεις στις οικονομικές καταστάσεις σχετικά με τις εκκρεμείς νομικές υποθέσεις, όταν είναι πιθανό ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της υποχρέωσης και το ποσό αυτό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Στα πλαίσια αυτά, ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει κατά την 31.12.2020 προβλέψεις ύψους 5.392 (31.12.2019: 4.830) για επίδικες υποθέσεις (βλ. σημείωση 24).

Η Διοίκηση καθώς και οι νομικοί σύμβουλοι εκτιμούν ότι, πέρα των ως άνω σχηματισθέντων προβλέψεων, οι εκκρεμείς υποθέσεις αναμένεται να διευθετηθούν χωρίς σημαντικές αρνητικές επιδράσεις στην ενοποιημένη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου ή της Εταιρείας, ή στα αποτελέσματα της λειτουργίας τους πέρα της ήδη σχηματισθείσας πρόβλεψης επίδικων υποθέσεων.

Αξιώσεις πελάτη κατά Κοινοπραξίας «SIEMENS A.G. – ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. – ΤΕΡΝΑ Α.Ε.» στην οποία συμμετέχει ο Όμιλος και αντίθετη αξίωση της Κοινοπραξίας

Την 29.12.2015 ασκήθηκε ενώπιον του Εφετείου Πειραιά αγωγή της εταιρείας με την επωνυμία Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος ΑΕ («ΟΣΕ») κατά της κοινοπραξίας με την επωνυμία «Siemens AG – Άκτωρ ΑΤΕ – Τέρνα ΑΕ», μέλος της οποίας είναι η θυγατρική της Εκδότριας, ΤΕΡΝΑ Α.Ε.

Η ένδικη διαφορά ανέκυψε στο πλαίσιο του έργου «Ανακαίνιση σιδηροδρομικής γραμμής και κατασκευή ηλεκτροκίνησης – σηματοδότησης - τηλεδιοίκησης στο τμήμα Πειραιά – Αθήνα – Τρεις Γέφυρες – ΣΚΑ – Αχαρνές/ Τρεις Γέφυρες – Άνω Λιόσια (σύνδεση με Σ.Γ.Υ.Τ. ΣΚΑ - Κορίνθου)», του οποίου ανάδοχος ήταν η ανωτέρω κοινοπραξία, σε συνέχεια της απόφασης από την ΟΣΕ για την οριστική διακοπή των εργασιών και τη λύση της υπ’ αριθμ. 994/2005 σύμβασης εκτέλεσης του έργου.

Αίτημα της αγωγής του ΟΣΕ κατά της κοινοπραξίας είναι η καταβολή ποσού 22.062 πλέον τόκων από την 05.12.2014, άλλως από την 31.12.2015, ως αχρεωστήτως καταβληθέν, με την αιτιολογία ότι το ποσό αυτό δεν αντιστοιχεί σε συμβατική παροχή που έλαβε ο ΟΣΕ από την κοινοπραξία. Ειδικότερα, με βάση την ανωτέρω αγωγή, το ποσό αυτό συνιστά απόκλιση μεταξύ αφενός των εργασιών που είχαν τιμολογηθεί από την κοινοπραξία «Siemens AG – Άκτωρ ΑΤΕ – Τέρνα ΑΕ» και είχαν πληρωθεί από τον ΟΣΕ σε αυτή και αφετέρου της διορθωμένης (από τον ΟΣΕ) τελικής επιμέτρησης των εργασιών και του έργου.

Ακόμα, ζητείται η καταβολή ποσού 624 πλέον τόκων από την 01.09.2011 άλλως από την 31.12.2015, το οποίο αντιστοιχεί στο αναπόσβεστο μέρος της προκαταβολής που είχε καταβληθεί στην ανάδοχο του έργου κοινοπραξία στο πλαίσιο υλοποίησής του.

Η εκδίκαση της ανωτέρω αγωγής, η οποία είχε αρχικά προσδιοριστεί για την 21.09.2017, και, κατόπιν ματαιώσεων και αναβολών, προσδιορίστηκε εκ νέου για την 05.12.2019 ημερομηνία κατά την οποία επίσης ματαιώθηκε. Ήδη έχει προσδιοριστεί εκ νέου προς συζήτηση για την δικάσιμο της 18.03.2021, η οποία και αναβλήθηκε οίκοθεν και αναμένεται εκ του Δικαστηρίου ο ορισμός νέας δικασίμου.

Σε στάδιο προγενέστερο από την άσκηση της ανωτέρω αγωγής του ΟΣΕ, η ανάδοχος του έργου κοινοπραξία και οι συμμετέχουσες σε αυτή εταιρείες έχουν ασκήσει την από 30.03.2012 προσφυγή κατά του ΟΣΕ και κατά της τελικής επιμέτρησης των εργασιών, για τη διόρθωση αυτής. Η εν λόγω προσφυγή, η οποία αρχικά είχε απορριφθεί από το Εφετείο Πειραιά για τυπικούς λόγους, παραπέμφθηκε εκ νέου για εκδίκαση στο Πενταμελές Εφετείο Πειραιώς με την υπ' αρ. 1038/2017 απόφαση του Αρείου Πάγου που δημοσιεύθηκε την 16.06.2017. Η ανωτέρω προσφυγή εκδικάστηκε, κατόπιν αναβολής, στις 17.01.2019 και εξεδόθη η υπ'αρ 330/2020 απόφαση η οποία παραπέμπει προς εκδίκαση την εν λόγω προσφυγή στο Εφετείο Πειραιά υπό τριμελή σύνθεση. Μετά ταύτα η Κοινοπραξία κατέθεσε σχετική κλήση προς προσδιορισμό δικασίμου ενώπιον του Εφετείου Πειραιά υπό τριμελή σύνθεση και ορίστηκε δικάσιμος για την 17.03.2022 Οι μέχρι σήμερα εκδοθείσες επί της ανωτέρω διαφοράς αποφάσεις τόσο του Εφετείου Πειραιά όσο και του Αρείου Πάγου δεν υπεισέρχονται στην ουσία της ένδικης διαφοράς αλλά αφορούν σε τυπικά ζητήματα.

Τα μέλη της κοινοπραξίας «Siemens AG – Άκτωρ ΑΤΕ – Τέρνα ΑΕ» ευθύνονται απέναντι στον ΟΣΕ αλληλέγγυα και εξ ολοκλήρου το καθένα. Όσον αφορά στις εσωτερικές σχέσεις μεταξύ των μελών της κοινοπραξίας, καθένα μέλος ευθύνεται κατά το ποσοστό συμμετοχής του σε αυτή, ήτοι η ΤΕΡΝΑ ΑΕ κατά 37,5, η ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ κατά 37,5% και η SIEMENS AG κατά 25%, όπως προκύπτει από την υπ' αριθμ. 15158/26.08.2003 πράξη της συμβολαιογράφου Αθηνών, Ελένης Θεοδωρακοπούλου.

Σύμφωνα με την Εταιρία, για την εν λόγω υπόθεση οι νομικοί σύμβουλοι που τη χειρίζονται εκτιμούν ότι πιθανολογείται θετική έκβαση. Περαιτέρω δεν έχει αναγνωρισθεί πρόβλεψη, καθώς σύμφωνα με την εκτίμηση της Διοίκησης της Εταιρείας α) δεν έχει έως τώρα οριστικοποιηθεί η ύπαρξη δέσμευσης, β) δεν πιθανολογείται ότι τελικά θα υπάρξει εκροή οικονομικών πόρων και γ) δεν μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα το σχετικό ποσό.

Αξιώσεις κατά της κοινοπραξίας «ΤΕΡΝΑ ΑΕ – SICES Construction SPA» στην οποία συμμετέχει ο Όμιλος

Την 20.12.2019 ασκήθηκε ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών αγωγή της εταιρείας με την επωνυμία ΒΙΟΤΕΚ Ανώνυμη Τεχνική Εμπορική και Βιομηχανική Εταιρεία («ΒΙΟΤΕΚ») κατά της κοινοπραξίας με την επωνυμία «Τερνα ΑΕ – SICES Construction SPA», μέλος της οποίας είναι η θυγατρική της Εκδότριας, ΤΕΡΝΑ Α.Ε. Η ένδικη διαφορά ανέκυψε στο πλαίσιο του έργου

«Αναβάθμιση Διυλιστηρίων ΕΛΠΕ Ελευσίνας-Μηχανολογικές Εργασίες (Περιοχή 1)» με ανάδοχο την ανωτέρω κοινοπραξία, η οποία ανέθεσε υπεργολαβικά στην ΒΙΟΤΕΚ τις εργασίες «Προκατασκευή και ανέγερση σωληνώσεων – ανέγερση στηριγμάτων της μονάδας U32», δυνάμει σύμβασης που υπογράφηκε τον Ιούλιο 2010. Το εν λόγω έργο έχει ολοκληρωθεί και οριστικά παραληφθεί από τον κύριο του έργου την 02.05.2014.

Η εν δυνάμει αξίωση της ΒΙΟΤΕΚ κατά της κοινοπραξίας ανέρχεται σε ποσό 14.534, πλέον νόμιμων τόκων και αναλογούντος Φ.Π.Α.

Τα μέλη της κοινοπραξίας «Τέρνα ΑΕ – SICES Construction SPA» ευθύνονται απέναντι στην ΒΙΟΤΕΚ αλληλέγγυα και εξ ολοκλήρου το καθένα. Όσον αφορά στις εσωτερικές σχέσεις μεταξύ των μελών της κοινοπραξίας, καθένα μέλος ευθύνεται κατά το ποσοστό συμμετοχής του στην κοινοπραξία, ήτοι η ΤΕΡΝΑ ΑΕ κατά 50% και η SICES Construction SPA κατά 50%, όπως προκύπτει από το από 28.05.2010 ιδιωτικό συμφωνητικό κοινοπραξίας, όπως έχει τροποποιηθεί.

Την 04.03.2020 ενώπιον Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, η ΒΙΟΤΕΚ παραιτήθηκε από το δικόγραφο της παραπάνω αγωγής, ρητά επιφυλάχθηκε για την εκ νέου άσκηση αυτής. Ωστόσο, έως την παρούσα χρονική στιγμή, η αντίδικος δεν έχει επανέλθει μέσω άσκησης νέας αγωγής. Παρόλα αυτά, η κοινοπραξία, έναντι μιας πιθανής αρνητικής έκβασης της υπόθεσης αυτής, έχει επιβαρύνει τα αποτελέσματα των προηγούμενων χρήσεων μέσω της αναθεώρησης του προϋπολογισθέντος κόστους του έργου.

44.4 Εξέλιξη διαγωνιστικών διαδικασιών

Με το νόμο 4782/2021, ο οποίος δημοσιεύθηκε στις 09.03.2021, αναμορφώθηκε το υφιστάμενο ρυθμιστικό πλαίσιο για τις δημόσιες συμβάσεις, του ν. 4412/2016, που ενσωματώνει στο ελληνικό δίκαιο τις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ (L 94/65) και 2014/25/ΕΕ (L 94/243) καθώς και των ν. 3433/2006 (Α΄ 20), 3883/2010 (Α΄ 167) και 3978/2011 (Α ‘ 137) που ρυθμίζουν θέματα δημόσιων συμβάσεων στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση με το Μέρος Α’ αναμορφώνονται οι διατάξεις του ν. 4412/2016 που αποτελεί το υφιστάμενο ρυθμιστικό πλαίσιο για ζητήματα δημοσίων συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών και έργων με σκοπό την απλοποίηση και διασαφήνιση των διατάξεων, τη μείωση της γραφειοκρατίας, την αύξηση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων, την επέκταση της χρήσης των ηλεκτρονικών εργαλείων (e-procurement), την αύξηση της συμμετοχής των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων και την αντιμετώπιση παθογενειών, όπως το ζήτημα των υπερβολικά χαμηλών προσφορών και η υπερβολική προσκόλληση στην τυπικότητα έναντι της ουσίας των προσφορών. Ο ν. 4412/2016 παρουσίασε πλήθος προβλημάτων που είχαν επισημανθεί από τις αναθέτουσες αρχές όσο και τους οικονομικούς φορείς. Η προσπάθεια για την αντιμετώπισή τους, ,υπήρξε αποσπασματική και, σε αρκετές περιπτώσεις, μη επαρκής. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι οι διατάξεις του ν. 4412/2016 είχαν επιμέρους τροποποιηθεί πάνω από 300 φορές. Ωστόσο, η σημερινή οικονομική συγκυρία οδήγησε στην ανάγκη για αύξηση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών προετοιμασίας, ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων προκειμένου οι σχετικές διαδικασίες να επιταχυνθούν, με παράλληλη βελτίωση της ποιότητας των αγαθών, υπηρεσιών και έργων που προμηθεύεται το Δημόσιο και χωρίς να γίνονται εκπτώσεις σε όρους διαφάνειας και ακεραιότητας. Επιπρόσθετα, η αποτελεσματικότητας του συστήματος δημοσίων συμβάσεων αναμένεται να ενισχύσει τις δυνατότητες του ελληνικού Δημοσίου στην πραγματοποίηση δημοσίων επενδύσεων αλλά και στην ταχύτερη απορρόφηση και αξιοποίηση ενωσιακών κονδυλίων και χρηματοδοτικών διευκολύνσεων, ιδίως, ενόψει της προγραμματικής περιόδου ΕΣΠΑ 2021 – 2027 και της αξιοποίησης των δυνατοτήτων του Recovery and Resilience Fund (RRF) για την υποστήριξη

της ανάταξης και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των οικονομιών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης έναντι κρίσεων. Η πραγμάτωση των ανωτέρω σκοπών θα φανεί κατά την εφαρμογή του ανωτέρω θεσμικού πλαισίου.

Περαιτέρω η Επιτροπή Ανταγωνισμού στις 08.01.2021, έχοντας υπόψη το άρθρο 11 Ν. 3959/2011 για κανονιστική παρέμβαση σε κλάδους της οικονομίας, αποφάσισε αυτεπαγγέλτως την εκκίνηση της σχετικής διαδικασίας στον κλάδο των κατασκευών και προχώρησε στην αποστολή σχετικών ερωτημάτων προς παροχή στοιχείων από εταιρείες του κατασκευαστικού κλάδου. Η ΕΑ δημοσίευσε την 07.04.2021 τις προκαταρτικές απόψεις της αναφορικά με τις συνθήκες ανταγωνισμού στον κλάδο των κατασκευών και καλεί κάθε ενδιαφερόμενο να συνεισφέρει στη δημόσια διαβούλευση επί του κειμένου των απόψεών της Η διάρκεια της διαβούλευσης διαρκεί από την 08.04.2021 έως και την 07.05.2021 και ο Όμιλος επεξεργάζεται την ενεργή συμμετοχή του σε αυτήν με σκοπό μεταξύ άλλων της επισήμανση τυχόν μη ορθών στοιχείων επί του κειμένου της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

45 ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

Από την 01.01.2021 μέχρι την ημερομηνία έγκρισης των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων, σημειώθηκαν τα ακόλουθα σημαντικά γεγονότα:

- Στις 18.01.2021, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε τη χρηματοδότηση, από το Ελληνικό Δημόσιο της κατασκευής του βόρειου τμήματος του αυτοκινητοδρόμου Ε65, με ποσό 442 εκατ. ευρώ. Το έργο αποτελεί μέρος του Αυτοκινητοδρόμου Κεντρικής Ελλάδας (Ε65), ο οποίος έχει παραχωρηθεί με Σύμβαση Παραχώρησης στη συνδεμένη εταιρεία ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε. και το οποίο θα εκτελεστεί από την κατασκευάστρια Κοινοπραξία ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (Ε65). Η έγκριση εδόθη σε συνέχεια της υποβληθείσας από το Ελληνικό Δημόσιο, κοινοποίησης μέτρου κρατικής ενίσχυσης προς τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με την οποία το Ελληνικό Δημόσιο ενεργοποίησε τα δικαιώματά του και εκδήλωσε το ενδιαφέρον να χρηματοδοτήσει εξολοκλήρου την κατασκευή του Αναβαλλόμενου Τμήματος Β' ή «ΑΤΒ», το οποίο περιλαμβάνει τα υποτμήματα Α/Κ Τρικάλων – Α/Κ Γρεβενών (32,450χλμ) και Α/Κ Γρεβενών – Α/Κ Εγνατία» (30,610χλμ). Αναμένεται η υπογραφή Τροποποίησης της Σύμβασης Παραχώρησης και η ψήφιση της από τη Βουλή, προκειμένου να εκκινήσουν, εντός του 2021, οι κατασκευαστικές εργασίες.

- Σε συνέχεια του καταστροφικού σεισμού της 03.03.2021 που έπληξε το δήμο Τυρνάβου, ο οποίος είχε σαν αποτέλεσμα να υποστεί ανεπανόρθωτες ζημιές το σχολείο στο Δαμάσι Τυρνάβου, η ΤΕΡΝΑ ΑΕ υπέβαλε αίτηση να προβεί σε δωρεά για την κατασκευή νέου σχολείου, σε αντικατάσταση του παλαιού.

- Στις 08.03.2021 η ΤΕΡΝΑ ΑΕ υπέγραψε με την εταιρεία SEGER GREECE Α.Ε., σύμβαση για την εκτέλεση του έργου «Ανακαίνιση και επαναχρήση Ξενοδοχειακής μονάδας MIRAMARE στη θέση Μωραΐτικα Κέρκυρας», συμβατικού αντικειμένου 7,8 εκατ. ευρώ και με διάρκεια κατασκευής 5 μηνών.

- Στις 23.03.2021 η ΤΕΡΝΑ ΑΕ υπέγραψε με την Κρατική εταιρεία Σιδηροδρομικής Υποδομής της Βουλγαρίας (NRIC) για την κατασκευή του έργου «Κατασκευή έργων υποδομής

σιδηροδρομικής γραμμής και ηλεκτροκίνησης του τμήματος Petrarch – Dragoman και μελέτη, κατασκευή και εποπτεία από τον μελετητή των έργων σηματοδότησης και τηλεπικοινωνιών του τμήματος Voluiak – Dragoman», Προϋπολογισμού 154,7 εκατ. ευρώ και με διάρκεια κατασκευής 48 μηνών.

46 ΕΓΚΡΙΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Οι εταιρικές και ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31.12.2020 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΤΕΡΝΑ ΑΕ την 26η Απριλίου 2021.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΣ	Ο ΕΝΤΕΤΑΛΜΕΝΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΓΟΥΡΖΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ
Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΖΑΝΤΖΗΣ	ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΓΚΑΜΑΡΗ